KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.4.2018r.
COM(2018) 196 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie zawarcia Umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Republiką Singapuru

UMOWA O WOLNYM HANDLU
MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ
A REPUBLIKĄ SINGAPURU

Unia Europejska, zwana dalej „Unią”

oraz

Republika Singapuru, zwana dalej „Singapurem”,

UZNAJĄC swoje długotrwałe i silne partnerstwo oparte na wspólnych zasadach i wartościach odzwierciedlonych w Umowie o partnerstwie i współpracy oraz swoje znaczące więzi gospodarcze, handlowe i inwestycyjne;

DĄŻĄC do dalszego zacieśnienia stosunków wpisujących się w ramy ich ogólnej współpracy międzynarodowej i w zgodzie z jej zasadami oraz przekonane, iż niniejsza Umowa stworzy nowe możliwości dla rozwoju handlu i inwestycji między wymienionymi Stronami;

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa uzupełni i będzie sprzyjać wysiłkom w zakresie regionalnej integracji gospodarczej;

ZDECYDOWANE, by wzmocnić swoje więzi gospodarcze, handlowe i inwestycyjne zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju, w jego wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, a także by promować handel i inwestycje z uwzględnieniem wysokiego poziomu ochrony środowiska i pracy oraz właściwych i międzynarodowych standardów i umów, których są stronami;

PRAGNĄC poprawić warunki życia, promować wzrost i stabilność gospodarczą, tworzyć nowe miejsca zatrudnienia i zwiększyć ogólny dobrobyt oraz potwierdzając w tym celu swoje zobowiązanie do promowania handlu i liberalizacji inwestycji;

PRZEKONANE, że niniejsza Umowa przyczyni się do rozszerzenia i poprawy bezpieczeństwa rynku towarów i usług, zwiększając tym samym konkurencyjność ich przedsiębiorstw na rynku globalnym;

POTWIERDZAJĄC prawo każdej ze Stron do wprowadzania i egzekwowania środków niezbędnych do osiągnięcia uzasadnionych celów politycznych w wymiarze społecznym, środowiskowym, bezpieczeństwa, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego oraz promocji i ochrony różnorodności kulturowej;

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązania w ramach Karty Narodów Zjednoczonych podpisanej w San Francisco dnia 26 czerwca 1945 r. oraz mając na uwadze zasady sformułowane w Powszechnej deklaracji praw człowieka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1948 r.;

UZNAJĄC znaczenie przejrzystości w handlu międzynarodowym przynoszącej korzyści dla wszystkich stron;

DĄŻĄC do ustanowienia jasnych i obustronnie korzystnych zasad regulujących handel i inwestycje oraz do zmniejszenia lub zniesienia barier we wzajemnym handlu i inwestycjach;

ZDECYDOWANE, by przyczynić się do harmonijnego rozwoju i rozszerzania międzynarodowej wymiany handlowej poprzez usuwanie przeszkód w handlu za pośrednictwem niniejszej Umowy oraz by unikać tworzenia między Stronami nowych barier w handlu i inwestycjach, które mogą obniżyć korzyści płynące z niniejszej Umowy;

UWZGLĘDNIAJĄC swoje odpowiednie prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia WTO i innych wielostronnych, regionalnych i dwustronnych umów i uzgodnień, których są stronami,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ROZDZIAŁ PIERWSZY

CELE I OGÓLNE DEFINICJE

ARTYKUŁ 1.1

Ustanowienie strefy wolnego handlu

Strony niniejszej Umowy ustanawiają niniejszym strefę wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV GATT 1994 i art. V GATS.

ARTYKUŁ 1.2

Cele

Celem niniejszej Umowy jest liberalizacja i ułatwienie handlu i inwestycji między Stronami zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 1.3

Definicje o zastosowaniu ogólnym

Jeżeli nie określono inaczej, do celów niniejszej Umowy:

„Porozumienie w sprawie rolnictwa” oznacza Porozumienie w sprawie rolnictwa zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie w sprawie zamówień rządowych” oznacza Porozumienie w sprawie zamówień rządowych zawarte w załączniku 4 do Porozumienia WTO;

„Porozumienie w sprawie w sprawie inspekcji przedwysyłkowej” oznacza Porozumienie w sprawie inspekcji przedwysyłkowej zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie antydumpingowe” oznacza Porozumienie WTO o stosowaniu artykułu VI Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie w sprawie ustalania wartości celnej” oznacza Porozumienie WTO o stosowaniu artykułu VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„dzień” oznacza dzień kalendarzowy;

„DSU” oznacza Uzgodnienia WTO w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów zawarte w załączniku 2 do Porozumienia WTO;

„GATS” oznacza Układ ogólny w sprawie handlu usługami zawarty w załączniku 1B do Porozumienia WTO;

„GATT 1994” oznacza Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. zawarty w załączniku 1 A do Porozumienia WTO;

„System Zharmonizowany” oznacza Zharmonizowany System Oznaczania i Kodowania Towarów, w tym wszystkie jego uwagi do sekcji i uwagi do rozdziałów oraz zmiany (zwany dalej HS);

„MFW” oznacza Międzynarodowy Fundusz Walutowy;

„Porozumienie w sprawie licencjonowania przywozu” oznacza Porozumienie WTO w sprawie licencjonowania przywozu zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„środek” oznacza wszelkie przepisy ustawowe i wykonawcze, procedury, wymogi lub praktyki;

„osoba fizyczna pochodząca z terytorium Strony” oznacza obywatela Singapuru lub jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z ich odpowiednimi przepisami;

„Umowa o partnerstwie i współpracy” oznacza Umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Singapuru, z drugiej strony, podpisaną w dniu [...] r.;

„osoba” oznacza osobę fizyczną albo osobę prawną;

„Porozumienie w sprawie środków ochronnych” oznacza Porozumienie w sprawie środków ochronnych zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie SCM” oznacza Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie SPS” oznacza Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie TBT” oznacza Porozumienie w sprawie w sprawie barier technicznych w handlu zawarte w załączniku 1A do Porozumienia WTO;

„Porozumienie TRIPS” oznacza Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, stanowiące załącznik 1C do Porozumienia WTO;

„WIPO” oznacza Światową Organizację Własności Intelektualnej;

„Porozumienie WTO” oznacza Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu, sporządzone w dniu 15 kwietnia 1994 r.;

„WTO” oznacza Światową Organizację Handlu.

ROZDZIAŁ DRUGI

TRAKTOWANIE NARODOWE I DOSTĘP TOWARÓW DO RYNKU

SEKCJA A

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

ARTYKUŁ 2.1

Cel

Strony stopniowo i wzajemnie liberalizują handel towarami podczas okresu przejściowego, rozpoczynającego się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy i zgodnie z art. XXIV GATT 1994.

ARTYKUŁ 2.2

Zakres

Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do handlu towarami między Stronami.

ARTYKUŁ 2.3

Traktowanie narodowe

Każda ze Stron przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994, włącznie z jego uwagami i postanowieniami uzupełniającymi. W tym celu art. III GATT 1994 oraz jego uwagi i postanowienia uzupełniające zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 2.4

Należności celne

Do celów niniejszego rozdziału „należności celne” obejmują każde cło lub wszelkiego rodzaju należności nałożone na przywóz lub wywóz towarów lub z nimi związane, w tym wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub należności dodatkowe nałożone na taki przywóz lub wywóz lub z nimi związane.

„Należność celna” nie obejmuje:

a) należności odpowiadających podatkom wewnętrznym, nałożonych zgodnie z art. 2.3 (Traktowanie narodowe);

b) cła nałożonego zgodnie z rozdziałem trzecim (Środki ochrony handlu);

c) ceł stosowanych zgodnie z art. VI, art. XVI, art. XIX GATT 1994, Porozumieniem antydumpingowym, Porozumieniem SCM, art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa oraz DSU;

d) opłat lub innych należności nałożonych zgodnie z art. 2.10 (Opłaty i formalności w związku z przywozem i wywozem).

ARTYKUŁ 2.5

Klasyfikacja towarów

Klasyfikacja towarów w handlu między Stronami jest regulowana nomenklaturą taryfową każdej ze Stron, zgodnie z Systemem Zharmonizowanym oraz jego zmianami.

SEKCJA B

OBNIŻENIE LUB ZNIESIENIE NALEŻNOŚCI CELNYCH

ARTYKUŁ 2.6

Obniżenie lub zniesienie należności celnych przywozowych

1. Każda ze Stron obniża lub znosi swoje należności celne nakładane na towary przywożone z drugiej Strony zgodnie z harmonogramem ustalonym w załączniku 2-A. Do celów niniejszego rozdziału termin „pochodzący” należy rozumieć zgodnie z zasadami pochodzenia określonymi w protokole 1.

2. Podstawowa stawka należności celnych przywozowych, do której zastosowanie mają kolejne obniżki zgodnie z ust. 1, jest wskazana w harmonogramie w załączniku 2-A.

3. Jeżeli w jakimkolwiek momencie po wejściu w życie niniejszej Umowy Strona obniży swoje stawki należności celnych przywozowych stosowane względem państwa najbardziej uprzywilejowanego (zwane dalej „KNU"), stawka ta ma zastosowanie pod warunkiem, że jest ona niższa od stawki należności celnych przywozowych obliczonej zgodnie z harmonogramem danej Strony w załączniku 2-A, i tylko w okresie, w którym spełniony jest ten warunek.

4. Trzy lata po wejściu w życie niniejszej Umowy Strony przeprowadzają konsultacje, na wniosek jednej Strony, aby rozważyć przyspieszenie i rozszerzenie zakresu obniżenia oraz znoszenia należności celnych przywozowych. Decyzja podjęta przez Strony na posiedzeniu Komitetu ds. Handlu Towarami w sprawie takiego przyspieszenia lub rozszerzenia zakresu zastępuje stawkę celną lub kategorię znoszenia ceł określoną dla tego towaru zgodnie z harmonogramem Stron.

ARTYKUŁ 2.7

Zniesienie należności celnych i podatków przywozowych

Żadna ze Stron nie utrzymuje lub nie wprowadza należności celnych lub podatków nakładanych na wywóz lub sprzedaż eksportową towarów na terytorium drugiej Strony lub nie wprowadza jakichkolwiek wewnętrznych podatków dotyczących towarów będących przedmiotem wywozu na terytorium drugiej Strony, które przewyższają środki mające zastosowanie do towarów podobnych przeznaczonych do sprzedaży krajowej.

ARTYKUŁ 2.8

Zawieszenie

Do momentu wejścia w życie Umowy żadna ze Stron nie podnosi istniejących należności celnych ani nie wprowadza nowych należności celnych w stosunku do przywozu towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony. Nie wyklucza to, że po jednostronnej obniżce każda ze Stron może podwyższyć należność celną do poziomu wskazanego w swoim harmonogramie zawartym w załączniku 2-A.

SEKCJA C

ŚRODKI POZATARYFOWE

ARTYKUŁ 2.9

Ograniczenia w przywozie i wywozie

1. Żadna ze Stron nie przyjmuje ani nie utrzymuje zakazów ani ograniczeń nakładanych na przywóz towarów z terytorium drugiej Strony ani na wywóz lub sprzedaż eksportową towarów z przeznaczeniem na terytorium drugiej Strony, zgodnie z art. XI GATT 1994 oraz jego uwagami i postanowieniami uzupełniającymi. W tym celu art. XI GATT 1994 oraz jego uwagi i postanowienia uzupełniające zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strony zgadzają się co do tego, że przed podjęciem jakichkolwiek działań przewidzianych w art. XI ust. 2 lit. a) i c) GATT 1994 Strona zamierzająca podjąć takie działania przedstawia drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez Strony. Strony mogą uzgodnić wszelkie środki niezbędne, by zaradzić problemom. Jeżeli w ciągu trzydziestu dni od przekazania informacji porozumienie nie zostanie osiągnięte, Strona może podjąć działania na mocy niniejszego artykułu w zakresie wywozu danego towaru. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności, wymagające natychmiastowego działania, uniemożliwiają wcześniejsze dostarczenie informacji lub przeprowadzenie badań, Strona zamierzająca podjąć działania może zastosować bezzwłocznie środki ostrożności niezbędne do zaradzenia sytuacji, o czym zawiadamia niezwłocznie drugą Stronę.

ARTYKUŁ 2.10

Opłaty i formalności w związku z przywozem i wywozem

1. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie z art. VIII GATT 1994 i jego uwagami oraz postanowieniami uzupełniającymi, że wszystkie opłaty i należności jakiegokolwiek rodzaju inne niż należności celne lub inne środki, o których mowa w art. 2.4 (Należności celne) lit. a), b) i c), nałożone na przywóz lub wywóz bądź z nimi związane są ograniczone kwotowo do przybliżonych kosztów wyświadczonych usług, które nie są obliczane ad valorem, oraz nie stanowią pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów fiskalnych.

2. Każda ze Stron udostępnia za pośrednictwem oficjalnie przeznaczonego do tego celu środka przekazu, w tym poprzez internet, informacje o opłatach i należnościach nakładanych przez nią w związku z przywozem lub wywozem.

3. Żadna ze Stron nie wymaga transakcji konsularnych[1], w tym powiązanych opłat i należności, w związku z przywozem jakichkolwiek towarów innej Strony.

ARTYKUŁ 2.11

Procedury licencjonowania przywozu i wywozu

1. Strony potwierdzają swoje istniejące prawa i obowiązki wynikające z Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

2. Strony wprowadzają wszelkie procedury licencjonowania[2] przywozu lub wywozu oraz zarządzają nimi zgodnie z:

a) Art. 1 ust. 1 do 9 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu WTO;

b) Art. 2 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu WTO;

c) Art. 3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu WTO;

[1] „Transakcje konsularne" oznaczają procedurę uzyskania od konsula Strony dokonującej przywozu na terytorium Strony dokonującej wywozu lub na terytorium strony trzeciej faktury konsularnej lub wizy konsularnej dla faktur handlowych, świadectwa pochodzenia, manifestu ładunkowego, deklaracji wywozowej przewoźników lub innej dokumentacji celnej związanej z przywozem towarów.

[2] Do celów niniejszego artykułu, „nieautomatyczne procedury licencjonowania" oznaczają procedury licencjonowania, w przypadku których pozytywne rozpatrzenie wniosku nie następuje w odniesieniu do wszystkich osób prawnych i fizycznych, które spełniają wymagania danej Strony w zakresie prowadzenia działalności przywozowej lub wywozowej dotyczącej towarów objętych procedurą licencjonowania.

W tym celu postanowienia wskazane w lit. a), b) i c) niniejszego ustępu zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część. Strony stosują odpowiednio te postanowienia do wszelkich procedur licencjonowania wywozu.

3. Strony zapewniają, że wszystkie procedury licencjonowania wywozu są neutralne w zastosowaniu i zarządzane w sposób sprawiedliwy, niedyskryminacyjny oraz przejrzysty.

4. Strony przyjmują lub utrzymują procedury licencjonowania jako warunek przywozu na ich terytorium lub wywozu z ich terytorium na terytorium drugiej Strony, wyłącznie wtedy gdy inne odpowiednie procedury służące osiągnięciu celu administracyjnego nie są należycie dostępne.

5. Strony nie przyjmują lub nie utrzymują nieautomatycznych procedur licencjonowania przywozu lub wywozu, chyba, że jest to konieczne, aby wprowadzić środek, który jest spójny z niniejszą Umową. Strona przyjmująca nieautomatyczne procedury licencjonowania wyraźnie wskazuje środek wprowadzony poprzez tego rodzaju procedurę licencjonowania.

6. Strona przyjmująca procedury licencjonowania wywozu lub zmiany w takich procedurach powiadamia Komitet ds. Handlu Towarami sześćdziesiąt dni przed publikacją takich procedur. Takie powiadomienie zawiera informacje wymagane zgodnie z art. 5 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

7. Każda ze Stron odpowiada w terminie sześćdziesięciu dni na zapytania drugiej Strony dotyczące wszelkich procedur licencjonowania, które ta pierwsza Strona zamierza przyjąć, przyjęła lub utrzymuje, a także na zapytania dotyczące kryteriów przyznawania lub przydzielania pozwoleń na przywóz i wywóz.

ARTYKUŁ 2.12

Państwowe przedsiębiorstwa handlowe

1. Strony potwierdzają swoje istniejące prawa i obowiązki na mocy art. XVII GATT 1994, jego uwag i postanowień uzupełniających oraz Uzgodnienia w sprawie interpretacji Artykułu XVII GATT 1994 zawartego w załączniku 1-A do Porozumienia WTO, które są włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strony mogą zwracać się o informacje do drugiej Strony w ramach stosunków dwustronnych, jak przewidziano w art. XVII ust. 4 lit. c) i d) GATT 1994.

ARTYKUŁ 2.13

Zniesienie sektorowych środków pozataryfowych

1. Strony podejmują dalsze zobowiązania w zakresie sektorowych środków pozataryfowych dotyczących towarów, jak wskazano w załączniku 2-B i załączniku 2-C (zwanych dalej „załącznikami sektorowymi”). W tym celu Strony mogą, na mocy decyzji Komitetu ds. Handlu Towarami, wprowadzać zmiany do załączników sektorowych.

2. Na wniosek jednej ze Stron, Strony rozpoczynają negocjacje w celu poszerzenia zakresu swoich zobowiązań w odniesieniu do sektorowych środków pozataryfowych dotyczących towarów.

SEKCJA D

WYJĄTKI ODNOSZĄCE SIĘ DO TOWARÓW

ARTYKUŁ 2.14

Wyjątki ogólne

1. Postanowienia niniejszego rozdziału nie uniemożliwiają podejmowania działań zgodnie z art. XX GATT 1994 oraz jego uwagami i postanowieniami uzupełniającymi, które są włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strony zgadzają się co do tego, że przed podjęciem jakichkolwiek działań przewidzianych w art. XX lit. i) i j) GATT 1994 Strona dokonująca wywozu zamierzająca podjąć takie działania przedstawia drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez Strony. Strony mogą uzgodnić wszelkie środki niezbędne, by zaradzić problemom. Jeżeli porozumienie nie zostanie osiągnięte w ciągu trzydziestu dni, Strona dokonująca wywozu może wprowadzić środki na podstawie niniejszego artykułu w zakresie wywozu danego produktu. W przypadku gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności, wymagające natychmiastowego działania, uniemożliwiają wcześniejsze dostarczenie informacji lub przeprowadzenie badań, Strona zamierzająca podjąć działania może zastosować bezzwłocznie środki ostrożności niezbędne do zaradzenia sytuacji, o czym zawiadamia niezwłocznie drugą Stronę.

SEKCJA E

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 2.15

Komitet ds. Handlu Towarami

1. Komitet ds. Handlu Towarami ustanowiony zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety) składa się z przedstawicieli Stron oraz gromadzi się na wniosek Strony lub Komitetu ds. Handlu, aby rozważyć wszelkie kwestie związane z niniejszym rozdziałem.

2. Komitet pełni następujące funkcje:

a) monitoruje realizację postanowień niniejszego rozdziału i załączników 2-A, 2-B i 2-C;

b) promuje handel towarami między Stronami, również poprzez prowadzenie konsultacji na temat przyspieszania znoszenia ceł i poszerzania zakresu takiego znoszenia, rozszerzania zakresu zobowiązań dotyczących środków pozataryfowych zgodnie z niniejszą Umową oraz innych właściwych kwestii. W wyniku takich konsultacji Komitet może, na mocy decyzji, odpowiednio zmienić lub rozszerzyć załączniki 2-A, 2-B i 2-C; oraz

c) zajmuje się środkami taryfowymi i pozataryfowymi w handlu między Stronami oraz, jeżeli jest to właściwe, zgłasza takie sprawy Komitetowi ds. Handlu w celu rozpatrzenia.

ROZDZIAŁ TRZECI

ŚRODKI OCHRONY HANDLU

SEKCJA A

ŚRODKI ANTYDUMPINGOWE I WYRÓWNAWCZE

ARTYKUŁ 3.1

Postanowienia ogólne

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z art. VI GATT 1994, Porozumienia antydumpingowego, Porozumienia SCM oraz stosują środki antydumpingowe i wyrównawcze zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.

2. Strony, uznając, że środki antydumpingowe i wyrównawcze mogą być nadużywane, aby utrudniać handel, uzgadniają, że

a) takie środki powinny być stosowane w pełnej zgodności z odpowiednimi wymogami WTO i powinny opierać się na przejrzystym systemie; oraz

b) należy w sposób ostrożny brać pod uwagę interesy Strony, przeciwko której takie środki mają być wprowadzone.

3. Do celu niniejszej sekcji pochodzenie jest ustalane zgodnie z niepreferencyjnymi regułami pochodzenia Stron.

ARTYKUŁ 3.2

Przejrzystość i wymiana informacji

1. Po otrzymaniu przez właściwe organy Strony należycie udokumentowanego wniosku antydumpingowego dotyczącego przywozu z terytorium drugiej Strony i nie później niż piętnaście dni przed wszczęciem dochodzenia, Strona powiadamia pisemnie drugą Stronę o otrzymaniu wniosku.

2. Po otrzymaniu przez właściwe organy Strony należycie udokumentowanego wniosku w sprawie cła wyrównawczego dotyczącego przywozu z terytorium drugiej Strony i nie później niż piętnaście dni przed wszczęciem dochodzenia, Strona powiadamia pisemnie drugą Stronę o otrzymaniu wniosku oraz umożliwia zorganizowanie spotkania z właściwymi organami drugiej Strony w sprawie wymienionego wniosku w celu wyjaśnienia stanu faktycznego i wypracowania wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Strony dążą następnie do przeprowadzania konsultacji w jak najszybszym terminie.

3. Strony zapewniają, niezwłocznie po wprowadzeniu tymczasowych środków i przed podjęciem ostatecznej decyzji, pełne i właściwe ujawnienie wszystkich zasadniczych faktów i ustaleń, które stanowią podstawę dla decyzji o zastosowaniu środków. Działania te nie naruszają postanowień art. 6 ust. 5 Porozumienia antydumpingowego i art. 12 ust. 4 Porozumienia SCM. Wszelkie ujawnienie ustaleń dokonywane jest w formie pisemnej oraz zapewnia wszystkim zainteresowanym stronom odpowiedni czas na przedstawienie uwag.

4. Każda zainteresowana Strona ma możliwość bycia wysłuchaną w celu wyrażenia swojej opinii podczas dochodzeń w sprawie środków ochrony handlu.

ARTYKUŁ 3.3

Zasada niższego cła

W przypadku gdy Strona postanawia nałożyć jakiekolwiek cło antydumpingowe lub wyrównawcze, kwota takiego cła nie przekracza marginesu dumpingu lub subsydiów stanowiących podstawę środków wyrównawczych oraz powinna być niższa od marginesu, jeżeli takie niższe cło będzie odpowiednie, by usunąć szkodę wyrządzoną przemysłowi krajowemu.

ARTYKUŁ 3.4

Uwzględnienie interesu publicznego

Dana Strona nie stosuje środków antydumpingowych lub wyrównawczych, jeżeli na podstawie informacji udostępnionych w toku dochodzenia można jasno stwierdzić, że stosowanie takich środków nie byłoby w interesie publicznym. W ramach interesu publicznego uwzględniana jest sytuacja przemysłu krajowego, importerów i ich reprezentatywnych zrzeszeń, reprezentatywnych użytkowników oraz reprezentatywnych organizacji konsumenckich w stopniu, w jakim dostarczyli oni organom prowadzącym dochodzenie stosowne informacje.

ARTYKUŁ 3.5

Wykluczenie z dwustronnego mechanizmu rozstrzygania sporów oraz mechanizmu mediacji

Postanowienia niniejszej sekcji nie są objęte rozdziałem czternastym (Rozstrzyganie sporów) i rozdziałem piętnastym (Mechanizm mediacji).

SEKCJA B

OGÓLNE ŚRODKI OCHRONNE

ARTYKUŁ 3.6

Postanowienia ogólne

1. Każda ze Stron zachowuje swoje prawa i obowiązki na mocy art. XIX GATT 1994, Porozumienia w sprawie środków ochronnych oraz art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa. O ile nie wskazano inaczej w tej sekcji, niniejsza Umowa nie przyznaje dodatkowych praw lub nie nakłada dodatkowych obowiązków na Strony w zakresie działań podjętych na mocy art. XIX GATT 1994 oraz Porozumienia w sprawie środków ochronnych.

2. Żadna ze Stron nie może jednocześnie stosować w odniesieniu do tego samego towaru:

a) dwustronnego środka ochronnego; oraz

b) środka na mocy art. XIX GATT 1994 oraz Porozumienia w sprawie środków ochronnych.

3. Do celów niniejszej sekcji pochodzenie jest ustalane zgodnie z niepreferencyjnymi regułami pochodzenia Stron.

ARTYKUŁ 3.7

Przejrzystość

1. Niezależnie od postanowień art. 3.6 (Postanowienia ogólne), na wniosek drugiej Strony i pod warunkiem, że wiąże się to z jej istotnym interesem, Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie środków ochronnych lub zamierzająca wprowadzić środki ochronne przedkłada niezwłocznie, i przynajmniej siedem dni przed datą takiego wszczęcia lub wprowadzenia pisemne powiadomienie ad hoc dotyczące wszystkich ważnych informacji prowadzących do wszczęcia dochodzenia w sprawie środków ochronnych lub do wprowadzenia środków ochronnych, w tym, we właściwych przypadkach, informacji na temat tymczasowych ustaleń oraz ustaleń końcowych wynikających z dochodzenia. Nie narusza to art. 3 ust. 2 Porozumienia w sprawie środków ochronnych.

2. Wprowadzając środki ochronne, Strony starają się to czynić w sposób w najmniejszym stopniu wpływający na dwustronną wymianę handlową.

3. Do celów ust. 2, jeżeli jedna Strona uzna wymogi prawne związane z wprowadzeniem ostatecznych środków ochronnych za spełnione, Strona zamierzająca wprowadzić takie środki powiadamia drugą Stronę i umożliwia przeprowadzenie dwustronnych konsultacji. Jeżeli nie znaleziono satysfakcjonującego rozwiązania w ciągu trzydziestu dni od powiadomienia, Strona dokonująca przywozu może wprowadzić ostateczne środki ochronne. Możliwość przeprowadzenia konsultacji powinna być również zapewniona drugiej Stronie w celu wymiany uwag na temat informacji, o których mowa w ust. 1.

ARTYKUŁ 3.8

Wykluczenie z dwustronnego mechanizmu rozstrzygania sporów oraz mechanizmu mediacji

Postanowienia niniejszej sekcji nie są objęte rozdziałem czternastym (Rozstrzyganie sporów) i rozdziałem piętnastym (Mechanizm mediacji).

SEKCJA C

KLAUZULA DOTYCZĄCA DWUSTRONNYCH ŚRODKÓW OCHRONNYCH

ARTYKUŁ 3.9

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „poważna szkoda” lub „groźba poważnej szkody” są rozumiane zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a) i b) Porozumienia w sprawie środków ochronnych. W tym celu art. 4 ust. 1 lit. a) i b) Porozumienia w sprawie środków ochronnych zostaje włączony do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, oraz

b) „okres przejściowy” oznacza okres dziesięciu lat od wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 3.10

Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Jeżeli, w wyniku obniżenia lub zniesienia należności celnych na mocy niniejszej Umowy, towary pochodzące z terytorium jednej Strony są przedmiotem przywozu na terytorium drugiej Strony w tak dużych ilościach w stosunku do produkcji krajowej w ujęciu bezwzględnym lub względnym oraz na takich warunkach, że mogą wyrządzić poważną szkodę przemysłowi krajowemu produkującemu towary podobne lub bezpośrednio konkurujące, Strona dokonująca przywozu może, wyłącznie podczas okresu przejściowego, wprowadzić środki przewidziane w ust. 2 zgodnie z warunkami i procedurami ustanowionymi w niniejszej sekcji.

2. Strona dokonująca przywozu może wprowadzić dwustronne środki ochronne, które:

a) wstrzymają dalsze obniżki stawki należności celnej nałożonej na dany towar i przewidzianej w załączniku 2-A; lub

b) zwiększą stawkę należności celnej nałożonej na dany towar do poziomu, który nie przekracza poziomu niższego niż:

   (i) stawka KNU należności celnej nałożonej na dany towar obowiązującej w momencie wprowadzania środka; lub

   (ii) podstawowa stawka należności celnej wskazana w harmonogramach zawartych w załączniku 2-A zgodnie z art. 2.6 ust. 2 (Obniżenie lub zniesienie należności celnych przywozowych).

ARTYKUŁ 3.11

Warunki i ograniczenia

1. Strona powiadamia pisemnie drugą Stronę o wszczęciu dochodzenia opisanego w ust. 2 i prowadzi konsultacje z drugą Stroną możliwie najwcześniej przed wprowadzeniem dwustronnych środków ochronnych, w celu:

a) przeglądu informacji wynikających z dochodzenia oraz zbadania czy spełnione są warunki ustanowione w niniejszym artykule;

b) wymiany uwag na temat danego środka i jego zdolności, w świetle celów niniejszej sekcji, do usunięcia poważnej szkody lub groźby poważnej szkody dotyczącej przemysłu krajowego i wynikającej ze wzrostu przywozu jak wskazano w art. 3.10 (Stosowanie dwustronnych środków ochronnych) ust. 1; oraz

c) wymiany wstępnych uwag na temat odszkodowania, jak wskazano w art. 3.13 (Odszkodowanie).

2. Strona wprowadza dwustronny środek ochronny wyłącznie w następstwie dochodzenia przeprowadzonego przez jej właściwe organy zgodnie z art. 3 i art. 4 ust. 2 lit. a) i c) Porozumienia w sprawie środków ochronnych i w tym celu art. 3 oraz art. 4 ust. 2 lit. a) i c) Porozumienia w sprawie środków ochronnych zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

3. Nie dokonuje się ustalenia, o którym mowa w art. 3.10 (Stosowanie dwustronnych środków ochronnych), o ile w dochodzeniu nie wykazano na podstawie obiektywnych dowodów istnienia związku przyczynowego między wzrostem przywozu z terytorium drugiej Strony a poważną szkodą lub groźbą jej wystąpienia. W tym względzie odpowiednio uwzględnia się inne czynniki, w tym przywóz tego samego produktu z innych państw.

4. Każda ze Stron zapewnia, że jej właściwe organy zakończą wszelkie takie dochodzenie w terminie jednego roku od daty jego wszczęcia.

5. Żadna ze Stron nie może stosować dwustronnego środka ochronnego, jak wskazano w art. 3.10 (Stosowanie dwustronnych środków ochronnych) ust. 1:

a) z wyjątkiem zakresu i w takim okresie, które mogą być konieczne, by zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie oraz ułatwić dostosowanie;

b) w okresie przekraczającym dwa lata, z zastrzeżeniem, że okres ten może zostać przedłużony maksymalnie o kolejne dwa lata, jeżeli właściwe organy Strony dokonującej przywozu stwierdzą, zgodnie z procedurami wskazanymi w niniejszym artykule, że dalsze obowiązywanie środków jest konieczne, by zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie oraz ułatwić dostosowanie, oraz że istnieją dowody na istnienie procesu dostosowania w przemyśle, pod warunkiem, że całkowity okres stosowania środka ochronnego, łącznie z okresem wstępnego stosowania i ewentualnym przedłużeniem, nie przekroczy czterech lat; lub

b) po upływie okresu przejściowego, chyba że zgodę na jego stosowanie wyrazi druga Strona.

6. Nie stosuje się ponownie żadnego środka wobec przywozu tego samego towaru podczas okresu przejściowego, chyba, że upłynął czas równy połowie okresu, podczas którego poprzednio stosowane były środki ochronne. W takim przypadku art. 3.13 (Odszkodowanie) ust. 3 nie ma zastosowania.

7. Gdy Strona zakończy stosowanie dwustronnego środka ochronnego, stawka należności celnej jest równa stawce, która, zgodnie z harmonogramem zawartym w załączniku 2-A obowiązywałaby w przypadku niewprowadzenia środka.

ARTYKUŁ 3.12

Środki tymczasowe

1. W krytycznych okolicznościach, gdy opóźnienie mogłoby wyrządzić szkodę, którą trudno byłoby naprawić, Strona może zastosować dwustronny środek ochronny na zasadzie tymczasowej po wstępnym stwierdzeniu, że istnieją wyraźne dowody wskazujące na wzrost przywozu towaru z terytorium drugiej Strony w wyniku obniżenia lub zniesienia należności celnej na mocy niniejszej Umowy, oraz że taki przywóz może wyrządzić poważną szkodę przemysłowi krajowemu lub stanowić takie zagrożenie. Okres stosowania środka tymczasowego nie przekracza 200 dni, w którym to okresie Strona musi spełnić wymogi ustanowione w art. 3.11 (Warunki i ograniczenia) ust. 2 i 3. Strona niezwłocznie dokonuje zwrotu ewentualnej podwyżki cła, jeżeli dochodzenie opisane w art. 3.11 (Warunki i ograniczenia) ust. 2 nie wykaże, że wymogi art. 3.10 (Stosowanie dwustronnych środków ochronnych) są spełnione. Okres obowiązywania tymczasowego środka jest wliczany w część okresu wskazanego w art. 3.11 (Warunki i ograniczenia) ust. 5 lit. b).

2. Jeżeli Strona wprowadza środki tymczasowe zgodnie z niniejszym artykułem, Strona powiadamia pisemnie druga Stronę przed wprowadzeniem takiego środka oraz wszczyna konsultacje z drugą Stroną niezwłocznie po wprowadzeniu takiego środka.

ARTYKUŁ 3.13

Odszkodowanie

1. Strona stosująca dwustronny środek ochronny prowadzi konsultacje z drugą Stroną, aby wspólnie ustalić odpowiednie wyrównanie dotyczące liberalizacji handlu w formie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe lub mających wartość równoważną dodatkowym cłom, które mogą wynikać z wprowadzenia środka ochronnego. Strona ta stwarza możliwość przeprowadzenia takich konsultacji nie później niż trzydzieści dni po zastosowaniu danego dwustronnego środka ochronnego.

2. Jeżeli konsultacje na mocy ust. 1 nie doprowadzą w terminie trzydziestu dni od ich rozpoczęcia do porozumienia w sprawie wyrównania dotyczącego liberalizacji handlu, Strona, której towary podlegają środkowi ochronnemu, może zawiesić stosowanie koncesji wywierających zasadniczo równoważne skutki handlowe względem Strony, która wprowadziła środek ochronny. Strona dokonująca wywozu przekazuje drugiej Stronie powiadomienie na piśmie przynajmniej trzydzieści dni przed zawieszeniem koncesji na mocy tego ustępu.

3. Prawo do zawieszenia, o którym mowa w ust. 2, nie jest wykonywane podczas pierwszych dwudziestu czterech miesięcy obowiązywania dwustronnego środka ochronnego, pod warunkiem, że środek ochronny spełnia wymagania niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ CZWARTY

BARIERY TECHNICZNE W HANDLU

ARTYKUŁ 4.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie i zwiększenie handlu towarami między Stronami, poprzez zapewnienie środków służących zapobieganiu, identyfikowaniu i eliminowaniu zbędnych barier handlowych w ramach Porozumienia TBT.

ARTYKUŁ 4.2

Zakres i definicje

1. Niniejszy rozdział odnosi się do opracowania, przyjęcia i stosowania wszystkich norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, o których mowa w załączniku 1 do Porozumienia TBT, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami, niezależnie od pochodzenia tych towarów.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

a) specyfikacji zakupów opracowanych przez organy rządowe i dotyczących ich wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji, lub

b) środków sanitarnych i fitosanitarnych określonych w załączniku A do Porozumienia SPS, które są objęte rozdziałem piątym niniejszej Umowy

3. Do celów niniejszego rozdziału zastosowanie mają definicje załącznika 1 do Porozumienia TBT.

ARTYKUŁ 4.3

Uznanie postanowień Porozumienia TBT

Strony potwierdzają swoje prawa i wzajemne obowiązki wynikające z Porozumienia TBT, które zostaje niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowi jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 4.4

Współpraca

1. Strony zacieśniają współpracę w dziedzinie norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności w celu poszerzenia wzajemnego zrozumienia swoich systemów oraz ułatwienia dostępu do swoich rynków.

2. Strony dążą do opracowania i przeprowadzenia inicjatyw w zakresie współpracy regulacyjnej właściwych dla szczególnych kwestii lub sektorów, które mogą obejmować, ale nie ograniczają się do:

a) wymiany informacji i doświadczeń w zakresie przygotowania i stosowania przepisów technicznych oraz korzystania z dobrej praktyki regulacyjnej;

b) w odpowiednich przypadkach, upraszczania przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności;

c) unikania zbędnych rozbieżności w podejściu do przepisów technicznych i procedur oceny zgodności oraz dążenia do uspójnienia lub ujednolicenia przepisów technicznych z normami międzynarodowymi;

d) promowania współpracy między ich odpowiednimi organami, publicznymi lub prywatnymi, odpowiedzialnymi za metrologię, normalizację, testowanie, certyfikację i akredytację;

e) zapewniania skutecznego współdziałania organów regulacyjnych na poziomie krajowym, regionalnym i międzynarodowym, na przykład poprzez przekazywanie zapytań danej Strony do właściwych organów regulacyjnych; oraz

f) wymiany informacji dotyczących rozwoju sytuacji na odpowiednich forach regionalnych i wielostronnych poświęconych normom, przepisom technicznym i procedurom oceny zgodności;

3. oraz Na wniosek, Strona należycie rozważa propozycje drugiej Strony w zakresie współpracy zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 4.5

Normy

1. Strony potwierdzają swoje obowiązki na podstawie art. 4.1 Porozumienia TBT dotyczące zagwarantowania przyjęcia i stosowania przez ich organy normalizacyjne Kodeksu właściwego postępowania przy przygotowywaniu, przyjmowaniu i stosowaniu norm określonego w załączniku 3 do Porozumienia TBT.

2. W celu harmonizacji norm w jak najszerszym zakresie, Strony zachęcają swoje organy normalizacyjne oraz regionalne organy normalizacyjne, których członkami są dane Strony lub ich organy normalizacyjne, do współpracy z odpowiednimi organami normalizacyjnymi drugiej Strony w podejmowanych międzynarodowych działaniach normalizacyjnych.

3. Strony zobowiązują się do wymiany informacji na temat:

a) stosowania przez nie norm w związku z przepisami technicznymi;

b) swoich procesów normalizacyjnych oraz zakresu wykorzystania norm międzynarodowych lub regionalnych jako podstawy dla ich krajowych i norm; oraz

c) umowach o współpracy wdrożonych przez każdą ze Stron w zakresie normalizacji, pod warunkiem, że taka informacja może zostać upubliczniona.

ARTYKUŁ 4.6

Przepisy techniczne

Strony zgadzają się na najskuteczniejsze zastosowanie dobrej praktyki regulacyjnej w celu opracowywania, przyjmowania i stosowania przepisów technicznych, jak przewidziano w Porozumieniu TBT, w tym:

a) przy opracowywaniu przepisów technicznych, uwzględniają m.in. wpływ przewidywanych przepisów technicznych i dostępne alternatywy regulacyjne i pozaregulacyjne względem proponowanych przepisów, które mogą spełnić uzasadnione cele Strony;

b) zgodnie z art. 2 ust. 4 Porozumienia TBT wykorzystują, w jak największym stopniu, odpowiednie normy międzynarodowe jako podstawę dla przepisów technicznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy takie normy byłyby nieskuteczne lub niewłaściwe dla osiągnięcia uzasadnionych celów, a w przypadku gdy międzynarodowe normy nie zostały wykorzystane jako taka podstawa, podają, na wniosek drugiej Strony, uzasadnienie uznania wymienionych norm za niewłaściwe lub nieskuteczne dla osiągnięcia wytyczonego celu; oraz

c) spójnie z art. 2 ust. 8 Porozumienia TBT, w stosownych przypadkach, wskazują przepisy techniczne oparte na wymaganiach produktu pod względem wydajności, a nie projektu lub opisowych cech charakterystycznych.

ARTYKUŁ 4.7

Procedury oceny zgodności

1. Strony uznają, że istnieje szeroki zakres środków ułatwiających przyjęcie wyników procedur oceny zgodności, w tym:

a) przyjmowanie przez Stronę dokonującą przywozu deklaracji zgodności wystawionej przez dostawcę;

b) porozumienia w sprawie wzajemnego przyjmowania wyników procedur oceny zgodności w odniesieniu do specjalnych przepisów technicznych, które są przeprowadzane przez organy zlokalizowane na terytorium drugiej Strony;

c) korzystanie z procedur akredytacji w celu kwalifikacji organów oceny zgodności;

d) rządowe wyznaczanie organów oceny zgodności zlokalizowanych na terytorium drugiej Strony;

e) jednostronne uznawanie przez Stronę wyników procedur oceny zgodności przeprowadzanych na terytorium drugiej Strony;

f) dobrowolne porozumienia między organami oceny zgodności na terytorium każdej ze Stron; oraz

g) korzystanie z regionalnych lub międzynarodowych wielostronnych porozumień lub uzgodnień o wzajemnym uznawaniu, których członkami są Strony

2. Mając na uwadze powyższe kwestie, Strony:

a) zwiększają wymianę informacji na temat wymienionych i innych środków w celu ułatwienia przyjmowania wyników oceny zgodności;

b) wymieniają informacje na temat kryteriów stosowanych przy wyborze odpowiednich procedur oceny zgodności dla konkretnych produktów oraz zgodnie z art. 5.1.2 Porozumienia TBT wymagają, by procedury oceny zgodności nie były bardziej rygorystyczne lub nie były stosowane bardziej rygorystycznie niż jest to konieczne, aby odpowiednio zapewnić Stronę dokonującą przywozu, że produkty spełniają obowiązujące przepisy i normy techniczne, uwzględniając ryzyko, jakie niesie ze sobą brak zgodności;

c) wymieniają informacje na temat polityki akredytacji oraz rozważają sposoby najlepszego wykorzystania międzynarodowych norm akredytacji oraz międzynarodowych porozumień obejmujących organy akredytujące Stron, na przykład w ramach Międzynarodowej Współpracy w zakresie Akredytacji Laboratoriów oraz Międzynarodowego Forum Akredytacji; oraz

d) zapewniają, że, w przypadku upoważnienia przez Stronę co najmniej dwóch organów oceny zgodności do przeprowadzania procedur oceny zgodności wymaganych dla wprowadzenia produktu do obrotu, podmioty gospodarcze mają możliwość wyboru spośród tych organów;

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie na mocy art. 5.2.5 Porozumienia TBT, zgodnie z którym opłaty za obowiązkową ocenę zgodności produktów będących przedmiotem przywozu są równe opłatom pobieranym za ocenę zgodności krajowych produktów podobnych lub pochodzących z innych krajów, przy uwzględnieniu kosztów komunikacji, transportu i innych kosztów związanych z różnicami w lokalizacji zakładów wnioskodawcy i organu oceny zgodności.

4. Na wniosek jednej ze Stron, Strony mogą podjąć decyzję o przeprowadzeniu konsultacji w celu określenia inicjatyw sektorowych dotyczących zastosowania procedur oceny zgodności lub ułatwienia akceptacji wyników oceny zgodności, które są właściwe dla poszczególnych sektorów. Strona składająca taki wniosek powinna uzasadnić go odpowiednimi informacjami na temat ułatwień w handlu między Stronami wynikającymi z takiej inicjatywy sektorowej. Podczas tych konsultacji, rozważane jest zastosowanie wszelkich środków, o których mowa w ust. 1. Jeżeli Strona odrzuca taki wniosek złożony przez drugą Stronę, podaje ona, na żądanie, powody takiego odrzucenia.

ARTYKUŁ 4.8

Przejrzystość

Strony potwierdzają swoje zobowiązania w zakresie przejrzystości na mocy Porozumienia TBT w odniesieniu do opracowania, przyjęcia i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, oraz uzgadniają, że:

a) jeżeli część procesu opracowania przepisów technicznych jest otwarta do konsultacji publicznej, uwzględniają uwagi drugiej Strony i bez dyskryminacji zapewniają drugiej Stronie i jej zainteresowanym podmiotom rozsądną możliwość przedłożenia uwag;

b) przy dokonywaniu powiadomień zgodnie z art. 2.9 Porozumienia TBT, umożliwiają drugiej Stronie przez przynajmniej sześćdziesiąt dni po powiadomieniu przedłożenie uwag na piśmie w sprawie propozycji i, tam gdzie jest to wykonalne, należycie uwzględniają racjonalne wnioski o przedłużenie okresu przedkładania uwag;

c) zapewniają podmiotom gospodarczym drugiej Strony odpowiedni czas między publikacją przepisów technicznych i ich wejściem w życie w celu dostosowania się, z wyjątkiem pojawienia się nagłych problemów dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska albo bezpieczeństwa krajowego lub zaistnienia zagrożenia wystąpieniem takich problemów; oraz

d) udostępniają drugiej Stronie lub jej podmiotom gospodarczym odpowiednie informacje (na przykład na publicznych stronach internetowych, jeżeli są dostępne) na temat obowiązujących przepisów technicznych, norm i procedur oceny zgodności, oraz tam gdzie jest to stosowne i dostępne, udostępniają na żądanie i niezwłocznie pisemne wytyczne w sprawie zasad przestrzegania swoich przepisów technicznych.

ARTYKUŁ 4.9

Nadzór rynku

Strony zobowiązują się do wymiany informacji na temat nadzoru rynku i egzekwowania prawa.

ARTYKUŁ 4.10

Oznakowanie i etykietowanie

1. Strony odnotowują, że zgodnie z pkt 1 załącznika 1 do Porozumienia TBT, przepis techniczny może zawierać wyłącznie wymogi w zakresie oznakowania lub etykietowania, bądź ich dotyczyć. Strony zgadzają się również, że w przypadkach, gdy ich przepisy techniczne obejmują obowiązkowe oznakowanie lub etykietowanie, zapewnią one, że wymienione przepisy techniczne nie będą przygotowywane w celu tworzenia niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym, bądź z takim skutkiem, i nie będą ograniczać handlu w stopniu większym, niż jest to niezbędne do osiągnięcia uzasadnionego celu, jak wskazano w art. 2.2 Porozumienia TBT.

2. Strony zgadzają się, że gdy jedna ze Stron wymaga obowiązkowego oznakowania lub etykietowania produktów:

a) Strona dąży do ograniczenia swoich wymogów tylko do takich, które są istotne dla konsumentów lub użytkowników produktu lub do wskazania zgodności produktu z obowiązkowymi wymogami;

b) Strona może wskazać informacje, które należy przedłożyć w zakresie etykiety i może wymagać zapewniania zgodności z niektórymi wymogami regulacyjnymi dotyczącymi umieszczenia etykiety, ale nie wymaga jakiegokolwiek wcześniejszego zatwierdzenia lub certyfikacji etykiet i oznakowania jako wstępnego warunku sprzedaży produktu na jej rynku, chyba, że jest to konieczne w związku z ryzykiem jakie dany produkt stwarza dla zdrowia lub życia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) jeżeli Strona wymaga stosowania przez podmioty gospodarcze niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego, Strona zapewnia, że takie numery są wydawane niezwłocznie i w sposób niedyskryminacyjny odpowiednim podmiotom gospodarczym;

d) Strony zezwalają na stosowanie następujących elementów, pod warunkiem że nie są one sprzeczne, dezorientujące ani wprowadzające w błąd w odniesieniu do informacji wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów:

(i) informacje w innych językach oprócz języka wymaganego na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów;

(ii) uznane na poziomie międzynarodowym nazwy, piktogramy, symbole lub elementy graficzne;

(iii) informacje dodatkowe w stosunku do informacji wymaganych na terytorium Strony dokonującej przywozu towarów;

e) Strona przyjmuje, że etykietowanie, w tym ponowne etykietowanie i korekty etykietowania, są dokonywane, w stosownych przypadkach, w uprawnionych pomieszczeniach (na przykład w składach celnych w punkcie przywozu) na terytorium Strony dokonującej przywozu przed dystrybucją i sprzedażą produktu jako alternatywa dla etykietowania w miejscu pochodzenia, chyba, że takie etykietowanie jest wymagane w miejscu pochodzenia ze względów zdrowia i bezpieczeństwa publicznego; oraz

f) w przypadkach gdy uznają, że nie są w ten sposób naruszone uzasadnione cele Porozumienia TBT, Strony starają się akceptować nietrwałe lub usuwalne etykiety, bądź też oznakowanie lub etykiety w dokumentacji towarzyszącej, a nie fizycznie przymocowane do produktu.

3. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z Porozumienia WTO, postanowienia ust. 2 mają zastosowanie do produktów rolnych, produktów przemysłowych i przetworzonych rolnych produktów spożywczych, włącznie z napojami bezalkoholowymi i alkoholowymi.

ARTYKUŁ 4.11

Punkty kontaktowe

Punkty kontaktowe wyznaczone zgodnie z art. 13.4 (Punkty informacyjne i kontaktowe) pełnią następujące funkcje:

a) monitorowanie wykonania postanowień niniejszego rozdziału i zarządzanie nim

b) niezwłoczne zajmowanie się każdą kwestią podnoszoną przez dowolną ze Stron w związku z opracowywaniem, przyjmowaniem, stosowaniem lub egzekwowaniem norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności;

c) zacieśnianie współpracy w zakresie opracowywania i doskonalenia norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności;

d) wymienianie informacji na temat norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności;

e) ułatwianie współpracy, we właściwych przypadkach, zgodnie z art. 4.4 (Współpraca) ust. 2; oraz

f) organizowanie tworzenia grup roboczych ad hoc na wniosek jednej ze Stron w celu zbadania sposobów ułatwiania handlu między Stronami.

ARTYKUŁ 4.12

Postanowienia końcowe

1. Strony mogą omówić w ramach Komitetu ds. Handlu Towarami ustanowionego zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety) wszelkie uzgodnienia wykonawcze wynikające z niniejszego rozdziału. Strony mogą, na mocy decyzji wspomnianego Komitetu, wprowadzić wszelkie środki wykonawcze wymagane do osiągnięcia tego celu.

2. Strony podjęły dalsze zobowiązania w odniesieniu do sektorowych środków pozataryfowych dotyczących towarów, jak wskazano w załączniku 4-A oraz jego odpowiednich dodatkach.

ROZDZIAŁ PIĄTY

ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

ARTYKUŁ 5.1

Cele

Niniejszy rozdział ma następujące cele:

a) ochrona życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin na terytoriach Stron przy jednoczesnym ułatwianiu handlu między Stronami w zakresie środków sanitarnych i fitosanitarnych (zwanych dalej „środkami SPS”);

b) współpraca w zakresie dalszego realizowania Porozumienia SPS; oraz

c) znalezienie sposobu poprawy komunikacji, współpracy i rozwiązywania kwestii związanych z wdrożeniem środków SPS, wpływających na handel między Stronami.

ARTYKUŁ 5.2

Zakres

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszystkich środków SPS Strony, które pośrednio lub bezpośrednio mogą wpływać na handel między Stronami.

2. Niniejszy rozdział ma także zastosowanie do współpracy między Stronami w zakresie ważnych dla obu Stron kwestii dobrostanu zwierząt.

3. Postanowienia niniejszego rozdziału nie wpływają na prawa Stron na mocy Porozumienia TBT odnoszące się do środków nieobjętych zakresem niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 5.3

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

1. Zastosowanie mające definicje zawarte w załączniku A Porozumienia SPS.

2. Strony mogą uzgodnić inne definicje do celów stosowania niniejszego rozdziału, uwzględniające glosariusze i definicje odpowiednich organizacji międzynarodowych, takich jak Kodeks Żywnościowy Komisji (zwany dalej „Kodeksem Żywnościowym”), Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (zwana dalej „OIE”) oraz Międzynarodowa konwencja ochrony roślin (zwana dalej „IPPC”).

ARTYKUŁ 5.4

Prawa i obowiązki

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na mocy Porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 5.5

Właściwe organy

Wykaz właściwych organów Stron odpowiedzialnych za wykonanie postanowień niniejszego rozdziału znajduje się w załączniku 5-A. Strony powiadamiają się wzajemnie o wszelkich zmianach tych organów.

ARTYKUŁ 5.6

Zasady ogólne

Podczas wykonywania postanowień niniejszego rozdziału Strony:

a) zapewniają spójność środków SPS z zasadami ustanowionymi na mocy art. 3 Porozumienia SPS;

b) nie stosują środków SPS do tworzenia nieuzasadnionych barier w handlu;

c) zapewniają, aby procedury ustanowione na mocy niniejszego rozdziału były podejmowane i kończone bez zbędnej zwłoki oraz aby procedury te nie były stosowane w sposób, który stanowiłby arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację jednej ze Stron w przypadku jednakowych lub podobnych warunków; oraz

d) nie wykorzystują procedur, o których mowa w lit. c), ani innych wniosków o dodatkowe informacje w celu opóźniania, bez naukowego ani technicznego uzasadnienia, dostępu do swoich rynków.

ARTYKUŁ 5.7

Wymogi dotyczące przywozu

1. Wymogi jednej Strony dotyczące przywozu mają zastosowanie do całego terytorium drugiej Strony.

2. Strona dokonująca wywozu zapewnia, aby produkty wywożone na terytorium Strony dokonującej przywozu spełniały wymogi sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej przywozu.

3. Strona dokonująca przywozu zapewnia, aby jej wymogi dotyczące przywozu miały zastosowanie do produktów przywożonych z terytorium Strony dokonującej wywozu w sposób proporcjonalny i niedyskryminujący.

4. Wszelkie opłaty związane z procedurami mającymi zastosowanie do produktów przywożonych z terytorium Strony dokonującej wywozu są proporcjonalne względem opłat nakładanych na podobne produkty krajowe i nie są wyższe niż rzeczywiste koszty usługi.

5. Strona dokonujący przywozu ma prawo przeprowadzać kontrole przywozowe produktów przywożonych z terytorium Strony dokonującej wywozu w celu wdrożenia środków SPS.

6. Kontrole przywozowe przeprowadzane na produktach przywożonych z terytorium Strony dokonującej wywozu opierają się na ryzyku sanitarnym i fitosanitarnym związanym z takim przywozem. Kontrole te są przeprowadzane bez zbędnej zwłoki i przy minimalnym wpływie na handel między Stronami.

7. Strona dokonująca przywozu udostępnia Stronie dokonującej wywozu, na jej żądanie, informacje dotyczące częstości kontroli przywozowych przeprowadzanych na produktach przywożonych z terytorium Strony dokonującej wywozu. Strona dokonująca przywozu może zmienić częstość kontroli fizycznych przeprowadzanych na przesyłkach, stosownie do przypadku, w wyniku (i) weryfikacji, (ii) kontroli przywozowych lub (iii) wzajemnego porozumienia między Stronami, w tym konsultacji, o których mowa w niniejszym rozdziale.

8. Jeżeli kontrole przywozowe wykażą, że produkty nie spełniają odpowiednich wymogów dotyczących przywozu nałożonych przez Stronę dokonującą przywozu, wszelkie działania podejmowane przez Stronę dokonującą przywozu powinny być proporcjonalne do ryzyka sanitarnego i fitosanitarnego związanego z przywozem produktów niespełniających wymogów.

ARTYKUŁ 5.8

Weryfikacje

1. Aby uzyskać i utrzymać pewność skutecznego wykonania postanowień niniejszego rozdziału, Strona dokonująca przywozu ma prawo do przeprowadzania, w dowolnym momencie, weryfikacji, w tym:

a) poprzez wizyty weryfikacyjne na terytorium Strony dokonującej wywozu, aby zweryfikować całość lub część systemu inspekcji i certyfikacji właściwych organów Strony dokonującej wywozu, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi standardami, wytycznymi i zaleceniami Kodeksu Żywnościowego, OIE i IPPC; oraz

b) żądając informacji od Strony dokonującej wywozu na temat jej systemu inspekcji i certyfikacji oraz uzyskując wyniki kontroli przeprowadzanych w ramach tego systemu.

2. Strona dokonująca przywozu dzieli się ze Stroną dokonującą wywozu wynikami i wnioskami z weryfikacji przeprowadzonych na mocy ust. 1. Strona dokonująca przywozu może wyniki te udostępnić publicznie.

3. Jeżeli Strona dokonująca przywozu decyduje o przeprowadzeniu wizyty weryfikacyjnej na terytorium Strony dokonującej wywozu, powiadamia Stronę dokonującą wywozu o takiej wizycie co najmniej sześćdziesiąt dni kalendarzowych przed planowaną datą wizyty weryfikacyjnej, z wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych lub jeżeli Strony uzgodnią inaczej. Każda zmiana takiej wizyty wymaga zgody obu Stron.

4. Koszty przeprowadzenia weryfikacji całości lub części systemu inspekcji i certyfikacji właściwych organów drugiej Strony oraz wszelkich inspekcji poszczególnych zakładów ponosi Strona dokonująca przywozu.

5. W ciągu sześćdziesięciu dni kalendarzowych Strona dokonująca przywozu dostarcza, na piśmie, Stronie dokonującej wywozu informacji dotyczących weryfikacji. Strona dokonująca wywozu ma czterdzieści pięć dni kalendarzowych na skomentowanie tych informacji. Komentarze Strony dokonującej wywozu są dołączane do ostatecznej wersji sprawozdania z wyników weryfikacji albo, w stosownych przypadkach, włączane do sprawozdania.

6. Niezależnie od postanowień ust. 5, jeżeli podczas weryfikacji wykryto poważne zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, Strona dokonująca przywozu informuje o tym Stronę dokonującą wywozu w możliwie najszybszym czasie, a w każdym razie w ciągu dziesięciu dni kalendarzowych po zakończeniu weryfikacji.

ARTYKUŁ 5.9

Ułatwienia w handlu

1. Jeżeli Strona dokonująca przywozu wymaga weryfikacji na miejscu, aby zatwierdzić przywóz pewnej lub pewnych kategorii produktów pochodzenia zwierzęcego z terytorium Strony dokonujące wywozu, zastosowanie ma, co następuje:

a) podczas weryfikacji ocenia się system inspekcji i certyfikacji Strony dokonującej wywozu zgodnie z art. 5.8 (Weryfikacje) i uwzględnia wszelkie istotne informacje dostarczone na żądanie na piśmie przez Stronę dokonującą wywozu; oraz

b) w przypadku zadowalającego wyniku weryfikacji systemu inspekcji i certyfikacji Strona dokonująca przywozu informuje na piśmie Stronę dokonującą wywozu o pozytywnym wyniku weryfikacji. W takim przypadku dostarczone informacje mogą obejmować informację, że Strona dokonująca przywozu zezwoliła lub zezwoli na przywóz pewnej lub pewnych kategorii produktów; lub

c) w przypadku niezadowalającego wyniku weryfikacji systemu inspekcji i certyfikacji Strona dokonująca przywozu informuje na piśmie Stronę dokonującą wywozu o wyniku weryfikacji. W takim przypadku informacje te zawierają jedno z poniższych:

(i) warunki, w tym warunki dotyczące systemu inspekcji i weryfikacji Strony dokonującej wywozu, które Strona dokonująca wywozu musi spełnić, aby Strona dokonująca przywozu mogła zezwolić na przywóz pewnej lub pewnych kategorii produktów pochodzenia zwierzęcego;

(ii) odniesienie do faktu, iż konkretne zakłady produktów pochodzenia zwierzęcego mogą otrzymać zezwolenie na wywóz na terytorium Strony dokonującej przywozu po spełnieniu odpowiednich wymogów dotyczących przywozu, o których mowa w art. 5.7 (Wymogi dotyczące przywozu); lub

(iii) Oświadczenie, że Strona dokonująca przywozu nie zezwoliła na przywóz pewnej lub pewnych kategorii produktów z terytorium Strony dokonującej wywozu.

2. Jeżeli Strona dokonująca przywozu zezwoliła na przywóz pewnej lub pewnych kategorii produktów pochodzenia zwierzęcego, o których mowa w ust. 1 lit. b), Strona dokonująca wywozu informuje Stronę dokonującą przywozu o wykazie poszczególnych zakładów spełniających wymogi Strony dokonującej przywozu zgodnie z, w szczególności, art. 5.7 (Wymogi dotyczące przywozu) i art. 5.8 (Weryfikacje). Ponadto:

a) na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu zatwierdza poszczególne zakłady, o których mowa w ust. 3 załącznika 5-B, które znajdują się na terytorium Strony dokonującej wywozu, nie przeprowadzając wcześniejszych inspekcji poszczególnych zakładów. Strona dokonująca wywozu, składając wniosek o zatwierdzenie przez Stronę dokonującą przywozu, dostarcza wszelkich informacji wymaganych przez Stronę dokonującą przywozu, aby zagwarantować zgodność z odpowiednimi wymogami, w szczególności wymogami art. 5.7 (Wymogi dotyczące przywozu). Zatwierdzenie przez Stronę dokonującą przywozu jest spójne z warunkami ustanowionymi w załączniku 5-B i ograniczone do tych kategorii produktów, dla których wydano zezwolenie na przywóz.

b) po zatwierdzeniu poszczególnych zakładów, o których mowa w ust. 2 lit. a), Strona dokonująca przywozu wprowadza wszelkie niezbędne środki prawne i administracyjne zgodnie ze swoimi procedurami prawnymi i administracyjnymi, które mają w takim przypadku zastosowanie, aby zezwolić na przywóz w ciągu czterdziestu dni kalendarzowych od daty otrzymania wniosku Strony dokonującej wywozu, któremu towarzyszą informacje wymagane przez Stronę dokonującą przywozu w celu zagwarantowania zgodności z odpowiednimi wymogami, w tym wymogami art. 5.7 (Wymogi dotyczące przywozu); oraz

c) Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu o przyjęciu lub odrzuceniu poszczególnych zakładów, o których mowa w ust. 2 lit. a), oraz, w stosownych przypadkach, o powodach odrzucenia.

ARTYKUŁ 5.10

Środki związane ze zdrowiem zwierząt i roślin

1. Strony uznają pojęcie obszarów wolnych od chorób i szkodników oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników, zgodnie z Porozumieniem SPS, normami, wytycznymi lub zaleceniami OIE i IPPC. Komitet SPS, o którym mowa w art. 5.15 (Komitet Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych), może zdefiniować dalsze szczegóły procedury uznawania takich obszarów, w tym procedury uznawania takich obszarów w sytuacjach wystąpienia ogniska, biorąc pod uwagę Porozumienie SPS, wszelkie istotne normy, wytyczne i zalecenia OIE i IPPC.

2. Wyznaczając obszary wolne od chorób i szkodników oraz obszary niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników Strony uwzględniają takie czynniki jak umiejscowienie geograficzne, ekosystemy, nadzór epidemiologiczny i skuteczność kontroli sanitarnych i fitosanitarnych na tych obszarach.

3. Strony ściśle współpracują ze sobą przy wyznaczaniu obszarów wolnych od chorób i szkodników oraz obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników, aby uzyskać zaufanie do procedur, którymi kieruje się druga Strona przy wyznaczaniu takich obszarów. Strona dokonująca przywozu, akceptując wyznaczenie takich obszarów przez Stronę dokonującą wywozu, zasadniczo opiera swoje wyznaczenie statusu terytorium lub części terytorium Strony dokonującej wywozu w zakresie zdrowia zwierząt lub roślin na informacjach dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z Porozumieniem SPS, normami, wytycznymi i zaleceniami OIE i IPPC.

4. Jeżeli Strona dokonująca przywozu nie akceptuje wyznaczenia przez Stronę dokonującą wywozu, przedstawia uzasadnienie i jest gotowa rozpocząć konsultacje.

5. Strona dokonująca wywozu, która twierdzi, że obszary na jej terytorium są obszarami wolnymi od chorób i szkodników albo obszarami niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników, dostarcza odpowiednich dowodów, aby obiektywnie wykazać Stronie dokonującej przywozu, że takie obszary są – i najpewniej pozostaną – obszarami wolnymi od chorób i szkodników albo obszarami niewielkiego rozpowszechnienia chorób i szkodników, zależnie od przypadku. W tym celu Stronie dokonującej przywozu należy umożliwić, na żądanie, w racjonalnym zakresie dostęp na potrzeby inspekcji, badania i innych odpowiednich procedur.

6. Strony uznają zasadę podziału na przedziały OIE oraz wolnych od szkodników miejsc produkcji IPPC. Komitet SPS, o którym mowa w art. 5.15 (Komitet Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych), oceni zalecenia OIE i IPPC, które w tej kwestii mogą zostać opublikowane w przyszłości, i może wydać odpowiednie zalecenia.

ARTYKUŁ 5.11

Przejrzystość i wymiana informacji

1. Strony:

a) dążą do zachowania przejrzystości w odniesieniu do środków SPS mających zastosowanie do handlu oraz, w szczególności, do art. 5.7 (Wymogi dotyczące przywozu) w zakresie przywozu przez drugą Stronę;

b) zwiększają wzajemne zrozumienie środków SPS drugiej Strony i zastosowania tych środków;

c) wymieniają się informacjami na tematy związane z rozwojem i stosowaniem środków SPS, w tym postępów w zakresie nowych dostępnych dowodów naukowych, które wpływają lub mogą wpływać na handel między Stronami, w celu zminimalizowania ich negatywnego wpływu na handel;

d) komunikują, na żądanie drugiej Strony, wymogi dotyczące przywozu, które mają zastosowanie do przywozu niektórych produktów, w ciągu piętnastu dni kalendarzowych; oraz

e) komunikują, na żądanie drugiej Strony, postępy w zakresie wniosku o zezwolenie na niektóre produkty, w ciągu piętnastu dni kalendarzowych.

2. Punkty kontaktowe odpowiedzialne za informowanie na podstawie ust. 1 to punkty wyznaczone przez Strony zgodnie z art. 13.4 (Zapytania i punkty kontaktowe) ust. 1. Informacje przesyłane są pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną. Informacje przesyłane pocztą elektroniczną mogą być podpisane elektronicznie i przesyłane są jedynie między punktami kontaktowymi.

3. Wymianę informacji uznaje się za dokonaną, kiedy informacje na podstawie ust. 1 zostały udostępnione przez powiadomienie WTO zgodnie z jej odpowiednimi zasadami i procedurami, albo kiedy informacje te zostały udostępnione na urzędowych, dostępnych publicznie i bezpłatnych stronach internetowych Stron.

4. Wszystkie powiadomienia na podstawie niniejszego rozdziału przesyła się punktom kontaktowym, o których mowa w ust. 2.

ARTYKUŁ 5.12

Konsultacje

1. W ciągu dwóch dni kalendarzowych Strona powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich poważnych lub istotnych zagrożeniach dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, w tym o zagrożeniach związanych z żywnością.

2. Jeżeli Strona ma poważne obawy dotyczące zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, wpływających na towary podlegające wymianie handlowej, konsultacje dotyczące takiej sytuacji przeprowadzane są na żądanie w najszybszym możliwym terminie. W takim przypadku każda ze Stron stara się w stosownym czasie dostarczyć wszystkie informacje niezbędne, aby uniknąć zakłóceń w handlu.

3. Konsultacje, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, mogą odbywać się poprzez wymianę poczty elektronicznej, drogą wideokonferencji lub przez telefon. Strona prosząca o konsultację zapewnia przygotowanie sprawozdania z konsultacji.

ARTYKUŁ 5.13

Środki w sytuacjach nadzwyczajnych

1. W przypadku poważnych zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin Strona dokonująca przywozu może – bez wcześniejszego powiadomienia – wprowadzić środki niezbędne do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin. W odniesieniu do przesyłek transportowanych między Stronami Strona dokonująca przywozu rozważa najodpowiedniejsze i najbardziej proporcjonalne rozwiązanie, aby uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w handlu.

2. Strona wprowadzająca środki informuje o tym drugą Stronę jak najszybciej, a w każdym razie nie później niż dwadzieścia cztery godziny po wprowadzeniu środków. Każda ze Stron może zażądać informacji związanych z sytuacją sanitarną i fitosanitarną i wprowadzonymi środkami. Druga Strona odpowiada natychmiast po uzyskaniu wymaganych informacji.

3. Na żądanie jednej ze Stron i zgodnie z postanowieniami art. 5.12 (Konsultacje) Strony przeprowadzają konsultacje dotyczące takiej sytuacji w ciągu piętnastu dni kalendarzowych od dnia powiadomienia. Konsultacje te przeprowadza się, aby uniknąć niepotrzebnych zakłóceń w handlu. Strony mogą rozważyć warianty dla ułatwienia wdrożenia lub zmiany środków.

ARTYKUŁ 5.14

Równoważność

1. Strony mogą uznać równoważność konkretnego środka lub grupy środków lub systemów mających zastosowanie do sektora lub części sektora, zgodnie z ust. 4 do 7. Uznanie równoważności stosuje się do odbywającego się między Stronami handlu zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego, roślinami i produktami pochodzenia roślinnego, lub – stosownie do sytuacji – do towarów powiązanych.

2. Jeżeli równoważność nie została uznana, handel odbywa się zgodnie z warunkami wymaganymi przez Stronę dokonującą przywozu w celu uzyskania odpowiedniego poziomu ochrony.

3. Uznanie równoważności wymaga oceny i akceptacji:

a) istniejących środków SPS w prawodawstwie, normach i procedurach, w tym kontroli dotyczących systemów inspekcji i certyfikacji zapewniających zgodność ze środkami SPS Strony dokonującej wywozu i Strony dokonującej przywozu;

b) udokumentowanej struktury właściwych organów, ich uprawnień, hierarchii, sposobu działania i dostępnych zasobów; oraz

c) działań właściwych organów w odniesieniu do programów kontroli i zapewniania jakości.

4. W swojej ocenia Strony uwzględniają już zdobyte doświadczenie.

5. Strona dokonująca przywozu akceptuje środki sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej wywozu jako równoważne, jeżeli Strona dokonująca wywozu obiektywnie wykaże, ze środki te prowadzą do osiągnięcia poziomu ochrony wymaganego przez Stronę dokonującą przywozu. W tym celu Stronie dokonującej przywozu należy umożliwić, na żądanie, w racjonalnym zakresie dostęp na potrzeby inspekcji, badania i innych odpowiednich procedur.

6. Przy uznawaniu równoważności Strony uwzględniają wytyczne Kodeksu Żywnościowego, OIE, IPPC oraz Komitetu SPS Światowej Organizacji Handlu.

7. Ponadto, w przypadku uznania równoważności, Strony mogą uzgodnić uproszczony wzór urzędowych świadectw sanitarnych lub fitosanitarnych towarzyszących każdej przesyłce zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin i produktów pochodzenia roślinnego lub innych towarów powiązanych przeznaczonych do przywozu.

ARTYKUŁ 5.15

Komitet Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych

1. W skład Komitetu Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (zwanego dalej „Komitetem SPS”) ustanowionego na mocy art. 16.2 (Komitety specjalne) wchodzą przedstawiciele właściwych organów Stron.

2. Komitet SPS odbędzie pierwsze posiedzenie w ciągu jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej Umowy. Następnie Komitet odbywa posiedzenia przynajmniej raz do roku lub według harmonogramu ustalonego przez Strony. Komitet SPS ustanowi swój regulamin na pierwszym posiedzeniu. Posiedzenia Komitetu odbywają się osobiście, telefonicznie, drogą wideokonferencji lub przy pomocy wszelkich innych środków, uzgodnionych przez Strony.

3. Komitet SPS może zadecydować o ustanowieniu technicznych grup roboczych składających się z ekspertów Stron, które określają i poruszają kwestie techniczne i naukowe wynikające na podstawie niniejszego rozdziału i badają możliwości dalszej współpracy w kwestiach SPS mających znaczenie dla obu Stron. Jeżeli zachodzi potrzeba uzyskania większej wiedzy specjalistycznej, członkami takich grup mogą zostać osoby inne niż przedstawiciele Stron.

4. Komitet SPS może poruszać wszelkie kwestie związane ze skutecznym funkcjonowanie niniejszego rozdziału. W szczególności Komitet ma następujące obowiązki i funkcje:

a) opracowywanie koniecznych procedur lub sposobów postępowania w celu wykonania postanowień niniejszego rozdziału, w tym jego załączników;

b) monitorowanie wykonania postanowień niniejszego rozdziału; oraz

c) dostarczanie miejsca do dyskusji o problemach wynikających ze stosowania niektórych środków SPS w celu osiągnięcia wzajemnie akceptowalnych rozwiązań. W związku z powyższym Komitet SPS zbiera się w sytuacjach nadzwyczajnych, na żądanie jednej ze Stron, aby przeprowadzić konsultacje. Takie konsultacje nie naruszają praw i obowiązków Stron na mocy rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów) i piętnastego (Mechanizm mediacji).

5. Komitet SPS wymienia się informacjami, wiedzą naukową i doświadczeniem w dziedzinie dobrostanu zwierząt w celu propagowania współpracy w tej dziedzinie między Stronami.

6. Strony mogą, na mocy decyzji Komitetu SPS, przyjąć zalecenia i decyzje związane z zezwoleniem na przywóz, wymianą informacji, przejrzystością, uznawaniem regionalizacji, równoważnością i innymi alternatywnymi środkami oraz z wszelkimi innymi kwestiami, o których mowa w ust. 4 i 5.

ARTYKUŁ 5.16

Konsultacje techniczne

1. Jeżeli Strona uznaje, że środki drugiej Strony są lub mogą być sprzeczne z obowiązkami na mocy niniejszego rozdziału i powodują lub mogą powodować nieuzasadnione zakłócenia w handlu, może zażądać przeprowadzenia konsultacji technicznych w Komitecie SPS w celu uzyskania wzajemnie akceptowalnych rozwiązań. Właściwe organy wyszczególnione w załączniku 5-A ułatwiają takie konsultacje.

2. Konsultacje techniczne w Komitecie SPS uważa się za zakończone w ciągu trzydziestu dni od daty złożenia wniosku o takie konsultacje, o ile Strony nie postanowią kontynuować konsultacji. Konsultacje techniczne mogą odbywać się telefoniczne, drogą wideokonferencji lub przy zastosowaniu innych sposobów uzgodnionych przez Strony.

ROZDZIAŁ SZÓSTY

UŁATWIENIA CELNE I HANDLOWE

ARTYKUŁ 6.1

Cele

1. Strony uznają znaczenie ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się globalnych warunkach handlu. Strony zgodnie postanawiają, że wzmocnią współpracę w tym obszarze, aby zagwarantować, że właściwe przepisy i procedury oraz zdolności administracyjne stosownych organów administracyjnych odpowiadają celom promowania ułatwień handlowych oraz zapewniają skuteczną kontrolę celną.

2. W tym celu Strony uzgadniają, że przepisy nie są dyskryminacyjne, a procedury celne opierają się na stosowaniu nowoczesnych metod i skutecznej kontroli w celu walki z nadużyciami i ochrony legalnego handlu.

3. Strony uznają, że uzasadnione cele porządku publicznego, w tym odnoszące się do bezpieczeństwa, ochrony i zwalczania nadużyć, nie mogą być w żaden sposób zagrożone.

ARTYKUŁ 6.2

Zasady

1. Strony zgodnie postanawiają, że ich odpowiednie przepisy i procedury celne będą opierać się na:

a) międzynarodowych instrumentach i normach obowiązujących w dziedzinie ceł i handlu, w tym istotnych elementach zmienionej konwencji z Kioto na temat uproszczenia i harmonizacji procedur celnych, Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów oraz Ramach standardów dla zabezpieczenia i uproszczenia handlu globalnego (zwanych dalej „ramami SAFE") Światowej Organizacji Celnej (zwanej dalej „WCO");

b) ochronie legalnego handlu poprzez skuteczne egzekwowanie i przestrzeganie wymogów prawnych;

c) przepisach unikających zbędnych lub dyskryminujących obciążeń podmiotów gospodarczych i sprzyjających dalszemu ułatwianiu handlu podmiotom gospodarczym, które osiągnęły wysoki poziomu zgodności, a także zapewniających środki ochronne przed nadużyciami i nielegalnymi lub szkodliwymi działaniami; oraz

d) zasadach zapewniających proporcjonalność i niedyskryminacyjny charakter wszelkich kar nałożonych za naruszenie przepisów celnych lub wymogów proceduralnych i brak nieuzasadnionych opóźnień w zwolnieniu towaru wynikających z ich stosowania.

2. W celu usprawnienia metod pracy oraz zapewnienia niedyskryminacji, przejrzystości, efektywności, praworządności i rozliczalności działań Strony:

a) w miarę możliwości upraszczają wymogi i formalności dotyczące szybkiego zwalniania i odprawy towarów; oraz

b) podejmują działania na rzecz dalszego uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentacji wymaganych przez organy celne i inne agencje.

ARTYKUŁ 6.3

Współpraca celna

1. Strony zapewniają współpracę w sprawach celnych między swoimi odpowiednimi organami dla zagwarantowania osiągnięcia celów określonych w art. 6.1 (Cele).

2. Aby zacieśnić współpracę w sprawach celnych Strony, między innymi:

a) wymieniają informacje dotyczące swoich przepisów celnych, ich wykonania oraz procedur celnych, zwłaszcza w następujących obszarach:

(i) uproszczenie i modernizacja procedur celnych;

(ii) transgraniczne egzekwowanie praw własności intelektualnej przez organy celne;

(iii) tranzyt i przeładunek; oraz

(iv) stosunki ze środowiskiem biznesowym;

b) rozważają opracowanie wspólnych inicjatyw dotyczących procedur przywozowych, wywozowych i innych procedur celnych, a także działają na rzecz zapewnienia sprawnego świadczenia usług na rzecz przedsiębiorców;

c) współpracują w kwestiach celnych związanych z zabezpieczeniem i ułatwieniem międzynarodowego łańcucha dostaw handlowych zgodnie z ramami SAFE.

d) ustanawiają, w stosownych przypadkach, wzajemne uznawanie swoich odpowiednich technik zarządzania ryzykiem, norm związanych z ryzykiem, kontroli bezpieczeństwa oraz programów partnerstwa handlowego, włącznie z aspektami obejmującymi przekazywanie danych i wzajemnie uzgodnione korzyści; oraz

e) wzmacniają koordynację w ramach organizacji międzynarodowych, takich jak WTO i WCO.

ARTYKUŁ 6.4

Tranzyt i przeładunek

1. Strony zapewniają ułatwienie i skuteczną kontrolę operacji przeładunku i tranzytu przez ich odpowiednie terytoria.

2. Strony promują i wdrażają regionalne uzgodnienia tranzytowe w celu ułatwienia handlu.

3. Strony zapewniają współpracę i koordynację pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi organami i agencjami na ich odpowiednich terytoriach, tak by ułatwić ruch tranzytowy.

ARTYKUŁ 6.5

Wcześniejsze interpretacje

Przed przywozem towaru na jej terytorium oraz zgodnie z jej przepisami i procedurami, każda ze Stron dokonuje poprzez swoje organy celne lub inne właściwe organy wcześniejszych interpretacji na piśmie dla przedsiębiorstw handlowych ustanowionych na jej terytorium, takie interpretacje dotyczą klasyfikacji taryfowej, pochodzenia oraz wszelkich innych kwestii uzgodnionych przez Strony.

ARTYKUŁ 6.6

Uproszczona procedura celna

1. Każda ze Stron zapewnia uproszczone procedury wywozu i przywozu, które są przejrzyste i skuteczne, w celu obniżenia kosztów i zwiększenia przewidywalności dla podmiotów gospodarczych, w tym małych i średnich przedsiębiorstw. Zapewnia się również łatwiejszy dostęp do uproszczeń celnych upoważnionym przedsiębiorstwom handlowym zgodnie z obiektywnymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

2. Do celów zakończenia formalności związanych z objęciem towarów procedurą celną stosuje się pojedynczy dokument zgłoszenia celnego lub jego elektroniczny odpowiednik.

3. Strony stosują nowoczesne techniki celne, w tym metody oceny ryzyka oraz audytu po odprawie celnej, w celu uproszczenia i ułatwienia wprowadzania i zwalniania towarów.

4. Strony promują stopniowy rozwój i zastosowanie systemów, łącznie z systemami opartymi na technologii informacyjnej, aby ułatwić elektroniczną wymianę danych między przedsiębiorstwami handlowymi, służbami celnymi oraz innymi powiązanymi agencjami.

ARTYKUŁ 6.7

Dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu

Każda ze Stron dopilnowuje, by jej organy i agencje celne oraz inne kompetentne organy stosowały wymogi i procedury, które:

a) umożliwiają niezwłoczne zwolnienie towarów w czasie nie dłuższym niż okres niezbędny do zapewnienia zgodności z jej przepisami i formalnościami, zarówno celnymi, jak i w inny sposób związanymi z handlem;

b) pozwalają na przetworzenie przed przybyciem (tj. wcześniejsze przedłożenie i przetworzenie w formie elektronicznej informacji przed fizycznym przybyciem towarów), tak by umożliwić zwolnienie towarów w momencie ich przybycia; oraz

c) umożliwiają zwolnienie towarów bez uiszczenia ceł, pod warunkiem dostarczenia gwarancji, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z przepisami każdej ze Stron w celu zabezpieczenia ostatecznej płatności należności celnych.

ARTYKUŁ 6.8

Opłaty i należności

1. Opłaty i należności nakłada się wyłącznie tytułem usług świadczonych w związku z przywozem lub wywozem bądź tytułem formalności wymaganych do dokonania takiego przywozu lub wywozu. Nie przekraczają one przybliżonego kosztu świadczonej usługi oraz nie są obliczane na podstawie ad valorem.

2. Informacje dotyczące opłat i należności są publikowane poprzez urzędowo określony środek przekazu, w tym za pośrednictwem internetu. Informacje te muszą podawać przyczyny nałożenia opłat lub należności na świadczone usługi, nazwę odpowiedzialnego organu, opłaty lub należności, jakie zostaną zastosowane, oraz kiedy i jak ma zostać dokonana zapłata.

3. Nie nakłada się nowych lub zmienionych opłat i należności aż do czasu opublikowania i udostępnienia informacji zgodnie z ust. 2.

ARTYKUŁ 6.9

Pośrednicy celni

Strony uzgadniają, że ich odpowiednie przepisy i procedury celne nie wymagają obowiązkowego korzystania z pośredników celnych. Strony stosują przejrzyste, niedyskryminacyjne i proporcjonalne zasady przy ewentualnym udzielaniu zezwoleń pośrednikom celnym.

ARTYKUŁ 6.10

Inspekcje przedwysyłkowe

Strony uzgadniają, że ich odpowiednie przepisy i procedury celne nie wymagają obowiązkowego przeprowadzania inspekcji przedwysyłkowych, zgodnie z ich definicją w Porozumieniu w sprawie inspekcji przedwysyłkowej, lub wszelkich innych inspekcji dokonywanych przez przedsiębiorstwa prywatne w miejscu przeznaczenia przed odprawą celną.

ARTYKUŁ 6.11

Ustalanie wartości celnej

1. Strony ustalają wartość celną towarów zgodnie z Porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej.

2. Strony współpracują w celu wypracowania wspólnego podejścia do kwestii dotyczących ustalania wartości celnej.

ARTYKUŁ 6.12

Zarządzanie ryzykiem

1. Każda ze Stron opiera swoje procedury badania i zwolnienia towarów oraz swoje procedury weryfikacji po wprowadzeniu towarów na zasadach oceny ryzyka i audytach, a nie na badaniu każdej przesyłki w kompleksowy sposób pod kątem zgodności ze wszystkimi wymogami przywozowymi.

2. Strony zgodnie postanawiają, że przyjmą i będą stosować swoje wymogi kontroli przywozu, wywozu, tranzytu i przeładunku oraz procedury dotyczące towarów na podstawie zasad zarządzania ryzykiem, które są stosowane, by skupić środki zapewniania zgodności na transakcjach zasługujących na uwagę.

ARTYKUŁ 6.13

Jeden punkt kontaktowy

Każda ze Stron dąży do wprowadzenia lub utrzymania systemu jednego punktu kontaktowego, aby ułatwić, w ramach procedury jednoetapowej, elektroniczne przedkładanie wszystkich informacji wymaganych przez przepisy celne i pozostałe prawodawstwo dotyczące wywozu, przywozu i tranzytu towarów.

ARTYKUŁ 6.14

Procedury odwoławcze

1. Każda ze Stron zapewnia skuteczne, szybkie, niedyskryminacyjne i łatwo dostępne procedury, aby zagwarantować prawo do odwołania od działań administracyjnych, orzeczeń, decyzji organów celnych lub innych właściwych organów mających wpływ na przywóz lub wywóz towarów albo tranzyt towarów.

2. Procedury odwoławcze mogą obejmować kontrolę administracyjną przeprowadzaną przez organ nadzoru lub kontrolę sądową decyzji podjętych na poziomie administracyjnym zgodnie z przepisami Stron.

ARTYKUŁ 6.15

Przejrzystość

1. Każda ze Stron publikuje lub w inny sposób udostępnia, w tym poprzez elektroniczne środki przekazu, swoje przepisy, regulacje i procedury administracyjne oraz inne wymogi odnoszące się do ceł i ułatwiania handlu.

2. Każda ze Stron wyznacza lub utrzymuje co najmniej jeden punkt informacyjny, do którego zainteresowane osoby kierują swoje pytania dotyczące ceł i kwestii związanych z ułatwianiem handlu.

ARTYKUŁ 6.16

Związki ze środowiskiem biznesowym

Strony zgadzają się:

a) w kwestii znaczenia przeprowadzania konsultacji w odpowiednim czasie z przedstawicielami handlu na temat wniosków ustawodawczych oraz ogólnych procedur dotyczących kwestii celnych i związanych z ułatwianiem handlu. W tym celu konsultacje są przeprowadzane, tam gdzie jest to stosowne, między organami celnymi oraz środowiskiem biznesowym;

b) publikować lub w inny sposób udostępniać, najlepiej za pośrednictwem elektronicznych środków przekazu, nowe przepisy i ogólne procedury odnoszące się kwestii celnych i związanych z ułatwianiem handlu przed stosowaniem takich przepisów i procedur, a także zmiany i interpretacje takich przepisów i procedur. Strony również udostępniają publicznie właściwe komunikaty administracyjne, włącznie z wymaganiami agencji i procedurami wjazdowymi, informacje o godzinach pracy i procedurach roboczych biur celnych w portach i na przejściach granicznych oraz na temat punktów kontaktowych udzielających informacji;

c) w kwestii konieczności ustalenia rozsądnego czasu między publikacją nowych lub zmienionych przepisów, procedur i opłat lub należności a ich wejściem w życie, bez uszczerbku dla uzasadnionych celów porządku publicznego (np. zmian w stawkach celnych); oraz

d) podejmować wysiłki, aby zagwarantować, że ich odpowiednie wymogi oraz procedury celne pozostają zgodne z potrzebami podmiotów handlowych i z najlepszymi praktykami oraz że nie ograniczają wymiany handlowej w stopniu większym, niż to jest konieczne.

ARTYKUŁ 6.17

Komitet ds. Celnych

1. Komitet ds. Celnych ustanowiony na mocy art. 16.2 (Specjalne komitety) składa się z przedstawicieli organów celnych oraz innych właściwych organów Stron. Komitet ds. Celnych zapewnia prawidłowe funkcjonowanie niniejszego rozdziału, protokołu 1 i wszelkich dodatkowych postanowień dotyczących spraw celnych, zgodnie z uzgodnieniami Stron. W ramach Komitetu ds. Celnych Strony mogą badać i podejmować decyzje dotyczące wszelkich kwestii w tej dziedzinie.

2. Strony mogą w ramach Komitetu ds. Celnych przyjmować zalecenia i podejmować decyzje w sprawie wzajemnego uznawania technik zarządzania ryzykiem, norm związanych z ryzykiem, kontroli bezpieczeństwa oraz programów partnerstwa handlowego, włącznie z aspektami obejmującymi przekazywanie danych i wzajemnie uzgodnione korzyści oraz wszelkie inne kwestie objęte ust. 1.

3. Strony mogą zadecydować o organizowaniu posiedzeń *ad hoc* na temat wszelkich zagadnień celnych, włącznie z regułami pochodzenia i innymi dodatkowymi postanowieniami dotyczącymi kwestii celnych, zgodnie z uzgodnieniami Stron. W stosownych przypadkach mogą one również utworzyć podzespoły zajmujące się konkretnymi sprawami.

ROZDZIAŁ SIÓDMY

BARIERY POZATARYFOWE W HANDLU I INWESTYCJE W PRODUKCJĘ ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

ARTYKUŁ 7.1

Cele

Zgodnie z globalnymi wysiłkami na rzecz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, Strony wspólnie dążą do promowania rozwoju i wzrostu produkcji energii z niekopalnych źródeł odnawialnych i zrównoważonych, zwłaszcza poprzez ułatwianie handlu i inwestycji. W tym celu Strony współpracują w kierunku zniesienia lub obniżenia ceł, a także barier pozataryfowych oraz zapewnienia zbliżenia przepisów z normami regionalnymi i międzynarodowymi.

ARTYKUŁ 7.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „wymóg dotyczący lokalnego pochodzenia” oznacza:

(i) w odniesieniu do towarów - wymóg nałożony na przedsiębiorstwo dotyczący zakupu lub wykorzystania towarów pochodzenia krajowego lub ze źródła krajowego, określonych jako konkretne produkty, wielkość lub wartość produktów lub jako udział wielkości lub wartości jego lokalnej produkcji;

(ii) w odniesieniu do usług - wymóg, który ogranicza wybór usługodawcy lub świadczonej usługi na niekorzyść usług lub usługodawców pochodzących z terytorium drugiej Strony;

b) „środek” oznacza wszelkie środki stosowane, w ramach postanowień niniejszego rozdziału, przez Stronę, w formie ustaw, rozporządzeń, reguł, procedur, decyzji, działań administracyjnych lub we wszelkiej innej formie;

c) „zobowiązania offsetowe” oznaczają wszelkie warunki, które wspierają rozwój lokalny, takie jak nieuzasadnione licencje na technologię, inwestycje, zobowiązanie do podpisania umowy z konkretną instytucja finansową, handel wymienny i podobne wymogi;

d) „partnerstwo” oznacza wszelki podmiot prawny, taki jak korporacja, fundusz powierniczy, spółkę, wspólne przedsiębiorstwo, stowarzyszenie;

e) „usługodawca” ma znaczenie zgodne z definicją wskazaną w art. 8.2 lit. l) (Definicje).

ARTYKUŁ 7.3

Zakres

1. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do środków wpływających na handel i inwestycje między Stronami odnoszące się do produkcji energii z niekopalnych źródeł odnawialnych i zrównoważonych, takich jak energia wiatru, energia promieniowania słonecznego, energia aerotermalna, geotermalna i hydrotermalna i energia oceanów, hydroenergia, energia pozyskiwana z biomasy, gazu pochodzącego z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych, ale nie mają zastosowania do produktów, z których wytwarzana jest energia.

2. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do projektów z dziedziny badań i rozwoju lub projektów demonstracyjnych o charakterze niehandlowym.

3. Postanowienia niniejszego rozdziału nie naruszają stosowania jakichkolwiek innych odpowiednich postanowień niniejszej Umowy, w tym wyjątków, zastrzeżeń lub ograniczeń dotyczących środków wskazanych w ust. 1, z uwzględnieniem odpowiednich zmian. Dla większej przejrzystości, w przypadku jakiejkolwiek niespójności między postanowieniami niniejszego rozdziału i innymi postanowieniami niniejszej Umowy, pierwszeństwo w zakresie danej niespójności mają postanowienia niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 7.4

Zasady

Strona:

a) powstrzymuje się od wprowadzania środków obejmujących wymogi dotyczące lokalnego pochodzenia lub wszelkie inne zobowiązania offsetowe wpływające na produkty, usługodawców, przedsiębiorców lub przedsiębiorstwa pochodzące z terytorium drugiej Strony;

b) powstrzymuje się od wprowadzania środków wymagających utworzenia spółki z przedsiębiorstwami lokalnymi, chyba, że takie utworzenie spółki jest konieczne ze względów technicznych, a Strona może, na wniosek drugiej Strony, te względy wskazać;

c) zapewniają, że wszelkie przepisy dotyczące procedur upoważniających, certyfikujących i licencyjnych, które są stosowane, zwłaszcza w odniesieniu do wyposażenia, zakładów i powiązanej infrastruktury sieci przesyłu, są obiektywne, przejrzyste, niearbitralne oraz nie dyskryminują wnioskodawców drugiej Strony;

d) zapewniają, że opłaty administracyjne nałożone na lub związane z:

   (i) przywozem i wykorzystaniem towarów pochodzących z terytorium drugiej Strony lub mające wpływ na zapewnianie towarów przez dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony, podlegają art. 2.10 (Opłaty i formalności w związku z przywozem i wywozem);

(ii) zapewnianiem towarów przez dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony podlegają art. 8.18 (Zakres i definicje), art. 8.19 (Warunki dotyczące licencjonowania i kwalifikacji) i art. 8.20 (Procedury licencjonowania i kwalifikacyjne); oraz

e) zapewniają, że warunki i procedury połączenia z sieciami przesyłowymi energii elektrycznej i dostępu do nich są przejrzyste i nie dyskryminują dostawców pochodzących z terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 7.5

Normy, przepisy techniczne i ocena zgodności

1. W przypadku gdy istnieją międzynarodowe lub regionalne normy w odniesieniu do produktów służących produkcji energii z niekopalnych źródeł odnawialnych i zrównoważonych, Strony stosują te normy, lub ich odpowiednie części, jako podstawę swoich przepisów technicznych, z wyjątkiem sytuacji, w których takie międzynarodowe normy lub ich odpowiednie części byłyby nieskuteczne lub niewłaściwe do osiągnięcia uzasadnionych celów. Do celów stosowania postanowień niniejszego ustępu, Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (zwane dalej „ISO") oraz Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna (zwana dalej „IEC") są w szczególności uznawane za odpowiednie międzynarodowe organy normalizacyjne.

2. W stosownych przypadkach Strony wskazują przepisy techniczne oparte na wymaganiach produktu pod względem wydajności, a nie projektu lub opisowych cech charakterystycznych.

3. W odniesieniu do produktów wymienionych w rozdziale 84 systemu zharmonizowanego (z wyjątkiem 8401) a także w HS 850231 i 854140:

a) Unia bez żadnych dodatkowych wymogów przyjmuje deklaracje zgodności od dostawców z Singapuru na tych samych warunkach jak od dostawców unijnych do celów wprowadzenia produktów na rynek.; oraz

b) Singapur bez żadnych dodatkowych wymogów przyjmuje deklaracje zgodności i sprawozdania z badań UE do celów wprowadzenia produktów na rynek. Singapur może wymagać obowiązkowych badań lub certyfikacji przeprowadzonych przez strony trzecie zgodnie z warunkami określonymi w art. 5 (Środki ochronne) załącznika 4-A.

Dla większej przejrzystości, postanowienia niniejszego ustępu nie naruszają obowiązujących wymogów Stron niezwiązanych z produktami określonymi w niniejszym ustępie, takich jak przepisy dotyczące zagospodarowania przestrzennego lub przepisy budowlane.

ARTYKUŁ 7.6

Wyjątki

1. Niniejszy rozdział podlega wyjątkom z zakresu bezpieczeństwa lub ogólnym określonym w art. 2.14 (Wyjątki ogólne), art. 8.62 (Wyjątki ogólne), art. 9.3 (Wyjątki z zakresu bezpieczeństwa i ogólne) oraz, dla większej przejrzystości, właściwym postanowieniom rozdziału szesnastego (Postanowienia instytucjonalne, ogólne i końcowe).

2. Dla większej przejrzystości, z zastrzeżeniem wymogu, że takie środki nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między produktami, usługodawcami lub inwestorami Stron, w których obowiązują te same warunki, lub środek ukrytych ograniczeń w handlu lub inwestycjach między Stronami, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane w sposób uniemożliwiający wprowadzanie lub stosowanie przez którąkolwiek ze Stron środków służących bezpiecznemu funkcjonowaniu sieci energetycznych lub bezpieczeństwu dostaw energii.

ARTYKUŁ 7.7

Wykonanie i współpraca

1. W ramach Komitetu ds. Handlu ustanowionego na mocy art. 16.1 (Komitet ds. Handlu) Strony współpracują i wymieniają informacje w kwestiach odpowiednich dla wykonania postanowień niniejszego rozdziału. Strony mogą, decyzją Komitetu ds. Handlu, przyjmować odpowiednie środki wykonawcze w tym celu i aktualizować w stosownych przypadkach postanowienia niniejszego rozdziału.

2. Współpraca może obejmować:

a) wymianę informacji, doświadczeń regulacyjnych i najlepszych praktyk w obszarach takich jak:

   (i) opracowanie i niedyskryminacyjne wdrożenie środków promujących wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych;

   (ii) wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla;

   (iii) inteligentna sieć energetyczna;

(iv) efektywność energetyczna; lub

v) przepisy techniczne, normy i procedury oceny zgodności, takie jak te odnoszące się do wymogi kodeksu sieci przesyłowych;

b) promowanie zbieżności z normami międzynarodowymi, również na właściwych forach, w zakresie krajowych lub regionalnych przepisów technicznych, koncepcji regulacyjnych, norm, wymogów i procedur oceny zgodności.

ROZDZIAŁ ÓSMY

HANDEL USŁUGAMI, ZAKŁADANIE PRZEDSIĘBIORSTW I HANDEL ELEKTRONICZNY

SEKCJA A

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 8.1

Cel i zakres stosowania

1. Strony, potwierdzając swoje odpowiednie zobowiązania w ramach Porozumienia WTO, ustanawiają niniejszym niezbędne uzgodnienia dotyczące stopniowej wzajemnej liberalizacji handlu usługami, zakładania przedsiębiorstw i handlu elektronicznego.

2. O ile nie określono inaczej, postanowienia niniejszego rozdziału:

a) nie mają zastosowania do subsydiów i dotacji udzielanych przez Stronę, w tym wspieranych przez państwo pożyczek, gwarancji i zabezpieczeń;

b) nie mają zastosowania do usług świadczonych w ramach sprawowania władzy publicznej na terytorium każdej ze Stron. Do celów niniejszego rozdziału usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej oznacza jakąkolwiek usługę, z wyjątkiem usługi, która jest świadczona na zasadach handlowych, lub w ramach konkurencji z przynajmniej jednym usługodawcą;

c) nie wymagają prywatyzacji przedsiębiorstw prywatnych; lub

d) nie mają zastosowania do przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów regulujących zamówienia agencji rządowych dotyczące usług nabywanych do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania przy świadczeniu usług dotyczących komercyjnej sprzedaży.

3. Każda ze Stron zachowuje prawo do regulowania i wprowadzania nowych regulacji, aby osiągnąć uzasadnione cele polityki w sposób spójny z niniejszym rozdziałem.

4. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do środków odnoszących się do osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony, jak również do środków dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu lub stałego zatrudnienia. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako uniemożliwiające Stronie stosowania środków regulujących wjazd lub czasowy pobyt osób fizycznych na terytorium drugiej Strony, łącznie ze środkami niezbędnymi dla ochrony integralności granic i zapewnienia zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych przez jej granice, pod warunkiem że środki takie nie są stosowane w sposób niweczący lub naruszający korzyści[1] przypadające drugiej Stronie na mocy postanowień niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 8.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „podatki bezpośrednie” obejmują wszystkie podatki od dochodu całkowitego, całkowitego kapitału albo części dochodu lub kapitału – wraz z podatkami od dochodów z przeniesienia własności, podatkami od majątku, spadków i darowizn oraz z podatkami od całości płac lub wynagrodzeń wypłaconych przez przedsiębiorstwa, jak również podatki od wzrostu wartości

b) „osoba prawna” oznacza dowolny podmiot prawny, właściwie ustanowiony albo w inny sposób utworzony zgodnie z obowiązującym prawem, działający w celu osiągania zysku lub nie, będący własnością prywatną lub publiczną i obejmuje dowolną spółkę, fundusz powierniczy, partnerstwo, wspólne przedsiębiorstwo, własność jednoosobową i stowarzyszenie;

[1] Sam fakt wymagania wizy od osób fizycznych pochodzących z niektórych państw, a od innych nie, nie jest uznawany za niweczący lub naruszający korzyści wynikające ze szczegółowego zobowiązania.

c) „osoba prawna pochodząca z Unii” lub „osoba prawna pochodząca z Singapuru” oznacza:

(i) osobę prawną ustanowioną zgodnie z przepisami Unii lub państw członkowskich Unii lub Singapuru oraz posiadającą siedzibę, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności[1] na terytorium odpowiednio Unii Europejskiej lub Singapuru; lub

(ii) w przypadku przedsiębiorstwa zgodnie z art. 8.8 lit. d) (Definicje), odpowiednio osobę prawną będącą w posiadaniu osób fizycznych z państw członkowskich Unii lub Singapuru, bądź osoby prawnej pochodzącej z Unii lub Singapuru, lub też przez takie osoby kontrolowaną.

Jeżeli osoba prawna ma jedynie siedzibę lub zarząd na terytorium odpowiednio Unii lub Singapuru, nie jest ona uznawana za osobę prawną pochodzącą odpowiednio z Unii lub z Singapuru, chyba że jest zaangażowana w znaczące operacje gospodarcze[2] na terytorium odpowiednio Unii lub Singapuru.

[1] „Zarząd” oznacza siedzibę, w której podejmowane są ostateczne decyzje.

[2] Unia uważa, że pojęcie „rzeczywistego i trwałego powiązania” z gospodarką państwa członkowskiego Unii, o którym mowa w art. 54 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), jest równoważne pojęciu „znaczących operacji gospodarczych”. Odpowiednio, w przypadku osoby prawnej ustanowionej zgodnie z przepisami Singapuru i posiadającej jedynie siedzibę lub zarząd na terytorium Singapuru, Unia stosuje wobec niej korzyści wynikające z niniejszej Umowy wyłącznie, jeśli ta osoba prawna posiada rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką Singapuru.

Osoba prawna:

(i) „znajduje się w posiadaniu” osób fizycznych lub prawnych z Unii lub dowolnego państwa członkowskiego Unii lub z Singapuru, jeżeli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest w posiadaniu osób pochodzących odpowiednio z Unii lub z jakiegokolwiek państwa członkowskiego Unii lub Singapuru;

(ii) „jest kontrolowana” przez osoby fizyczne lub prawne z Unii lub dowolnego państwa członkowskiego Unii lub z Singapuru, jeżeli takie osoby mają prawo do mianowania większości członków jej zarządu lub do kierowania w inny sposób jej działaniami z prawnego punktu widzenia;

(iii) „jest powiązana” z inną osobą, gdy kontroluje inną osobę lub jest przez nią kontrolowana, bądź gdy ona i druga osoba są wspólnie kontrolowane przez tę samą osobę;

d) niezależnie od postanowień lit. c), przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza terytorium Unii i kontrolowane przez obywateli państwa członkowskiego Unii, korzystają także z postanowień niniejszej Umowy, jeżeli ich statki są zarejestrowane zgodnie z właściwym prawodawstwem w tym państwie członkowskim Unii i pływają pod banderą państwa członkowskiego Unii;

e) „środek” oznacza wszelkie środki stosowane przez Stronę, w formie ustaw, rozporządzeń, reguł, procedur, decyzji, działań administracyjnych lub w jakiejkolwiek innej formie;

f) „środki wprowadzone lub utrzymane przez Stronę” oznaczają środki wprowadzone przez:

(i) administrację i władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego; lub

(ii) organy pozarządowe sprawujące władzę delegowaną przez administrację lub władze stopnia centralnego, regionalnego lub lokalnego;

g) „środki wprowadzone lub utrzymane przez Stronę w dziedzinie handlu usługami" obejmują środki dotyczące:

(i) zakupu, opłacenia lub wykorzystania usługi;

(ii) dostępu do usług i korzystania, w związku ze świadczeniem usługi, z usług, co do których istnieje określony przez Strony wymóg oferowania ich publicznie; oraz

(iii) obecności, w tym obecności handlowej, osób pochodzących z terytorium jednej Strony w celu świadczenia usługi na terytorium drugiej Strony;

h) „Wykaz szczegółowych zobowiązań" odnosi się, w przypadku Unii, do załącznika 8-A i do jego dodatków, a w przypadku Singapuru, do załącznika 8-B i do jego dodatków.

i) „usługobiorca" oznacza każdą osobę otrzymująca lub korzystającą z usługi;

j) „świadczenie usługi" obejmuje produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż i dostarczanie usługi;

k) „usługa pochodząca z terytorium drugiej Strony” oznacza usługę świadczoną:

(i) z terytorium lub na terytorium drugiej Strony, lub w przypadku transportu morskiego, przez statek zarejestrowany zgodnie z przepisami drugiej Strony lub przez osobę pochodzącą z terytorium drugiej Strony, która świadczy usługę poprzez działalność statku lub jego zastosowanie w części lub w całości; lub

(ii) w przypadku świadczenia usługi poprzez obecność handlową lub poprzez obecność osoby fizycznej, przez usługodawcę pochodzącego z terytorium drugiej Strony;

l) „usługodawca” oznacza dowolną osobę, która świadczy lub chce świadczyć usługę, również za pośrednictwem przedsiębiorstwa;

m) „handel usługami” oznacza świadczenie usług:

(i) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony („transgranicznie”);

(ii) na terytorium jednej Strony dla usługobiorcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony („konsumpcja za granicą”);

(iii) przez usługodawcę pochodzącego z terytorium jednej Strony poprzez obecność handlową na terytorium drugiej Strony („obecność handlowa”);

(iv) przez usługodawcę pochodzącego z terytorium jednej Strony poprzez obecność osoby fizycznej pochodzącej z terytorium danej Strony na terytorium drugiej Strony („obecność osoby fizycznej”);

SEKCJA B

TRANSGRANICZNE ŚWIADCZENIE USŁUG

ARTYKUŁ 8.3

Zakres

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych przez Strony, które mają wpływ na transgraniczne świadczenie wszystkich usług, z wyjątkiem:

a) usług audiowizualnych

b) krajowego kabotażu morskiego[1]; oraz

c) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:

   (i) usług naprawczych i konserwacyjnych, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

[1] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim Unii a innym portem lub miejscem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza (zwana dalej „UNCLOS”), oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim Unii.

(ii) sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego; oraz

(iii) usług systemu rezerwacji komputerowej.

ARTYKUŁ 8.4

Definicje

Do celów niniejszej sekcji transgraniczne świadczenie usług oznacza świadczenie usług:

a) z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony; oraz

b) na terytorium jednej Strony dla usługobiorcy pochodzącego z terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 8.5

Dostęp do rynku

1. W zakresie dostępu do rynku poprzez transgraniczne świadczenie usług, każda ze Stron przyznaje takim usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż zapewniane na podstawie zasad, ograniczeń i warunków uzgodnionych i przewidzianych w wykazie szczegółowych zobowiązań określonych w wykazie szczegółowych zobowiązań.

2. W sektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, środki, których Strona nie wprowadza lub nie utrzymuje zarówno na obszarze całego terytorium, jak i w jednostkach podziału administracyjnego, chyba że ustalono inaczej w wykazie szczegółowych zobowiązań, są określone jako:

a) ograniczenia liczby usługodawców, czy to w postaci kontyngentów określonych liczbowo, monopolów, wyłącznych usługodawców, czy też wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych[1];

b) ograniczenia całkowitej wartości transakcji usługowych albo aktywów w postaci kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych; oraz

c) ograniczenia całkowitej liczby transakcji usługowych lub całkowitej wielkości produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentów lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych[2].

[1] Postanowienia ust. 2 lit. a) obejmują środki, zgodnie z którymi warunkiem transgranicznego świadczenia usług jest posiadanie przez usługodawcę drugiej Strony utworzonego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 8.8 (Definicje) lit. d) na terytorium Strony lub bycie jej rezydentem.

[2] Postanowienia tej litery nie obejmują środków Strony, które ograniczają nakłady służące świadczeniu usług.

ARTYKUŁ 8.6

Traktowanie narodowe

1. W sektorach objętych wykazem szczegółowych zobowiązań i z zastrzeżeniem ustalonych tam warunków i kwalifikacji, w odniesieniu do wszystkich środków wpływających na transgraniczne świadczenie usług, każda ze Stron przyznaje takim usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne od tego, które przyznaje podobnym krajowym usługom i usługodawcom.

2. Strona może spełnić wymóg ust. 1 przez przyznanie usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania z formalnego punktu widzenia identycznego z tym, które przyznaje własnym podobnym usługom i usługodawcom lub od niego różnego.

3. Identyczne lub różne z formalnego punktu widzenia traktowanie uważane jest za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść usług lub usługodawców Strony w porównaniu z podobnymi usługami lub usługodawcami drugiej Strony.

4. Szczegółowe zobowiązania podjęte na podstawie niniejszego artykułu nie są rozumiane jako wymagające od Stron rekompensaty za wszelkie niezależne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

ARTYKUŁ 8.7

Wykaz szczegółowych zobowiązań

1. Sektory zliberalizowane przez Stronę na mocy niniejszej sekcji oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dotyczące dostępu do rynku i traktowania narodowego mające zastosowanie do usług i usługodawców drugiej Strony w tych sektorach, są ustalone w wykazie szczegółowych zobowiązań.

2. Żadna ze Stron nie może wprowadzić nowych lub dodatkowych środków dyskryminujących w odniesieniu do usług lub usługodawców drugiej Strony w porównaniu ze szczegółowymi zobowiązaniami podjętymi zgodnie z ust. 1.

SEKCJA C

ZAKŁADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

ARTYKUŁ 8.8

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „oddział” osoby prawnej oznacza miejsce prowadzenia działalności gospodarczej lub osobę prawną nieposiadającą odrębnej osobowości prawnej, które powstały w wyniku rozszerzenia działalności podmiotu macierzystego;

b) „działalność gospodarcza” obejmuje wszelkie działania natury gospodarczej z wyjątkiem działań prowadzonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej, tj. działań, które nie są prowadzone na zasadach handlowych, ani też w ramach konkurencji z jednym lub większą liczbą podmiotów gospodarczych;

c) „przedsiębiorca” oznacza każdą osobę pochodzącą z terytorium Strony, która zamierza prowadzić lub prowadzi działalność gospodarczą poprzez założenie przedsiębiorstwa[1];

d) „założenie przedsiębiorstwa” oznacza:

(i) ustanowienie, nabycie lub utrzymywanie osoby prawnej; lub

(ii) utworzenie lub utrzymywanie oddziału lub przedstawicielstwa

w celu ustanowienia lub utrzymania trwałych powiązań gospodarczych na terytorium Strony w celu prowadzenia działalności gospodarczej obejmującej, ale nie ograniczonej do świadczenia usług;

[1] W przypadku gdy działalność gospodarcza nie jest prowadzona bezpośrednio przez osobę prawną lecz przez inne podmioty takie jak oddziały czy przedstawicielstwa, przedsiębiorcy (tj. osobie prawnej), udziela się niemniej jednak, w związku z założeniem takiego przedsiębiorstwa, takiego samego traktowania jak to udzielone przedsiębiorcom zgodnie z niniejszą Umową. Traktowanie takie rozszerza się na przedsiębiorstwo, poprzez które prowadzona jest działalność gospodarcza, i nie musi ono być rozszerzone na wszelkie inne podmioty składające się na przedsiębiorcy zlokalizowane poza terytorium, na którym prowadzona jest działalność gospodarcza.

e) „podmiot zależny” od osoby prawnej pochodzącej z terytorium Strony oznacza osobę prawną, która jest faktycznie kontrolowana przez inną osobę prawną danej Strony, zgodnie z jej prawem krajowym[1].

ARTYKUŁ 8.9

Zakres

Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzonych lub utrzymywanych przez Strony, wpływających na zakładanie przedsiębiorstw we wszelkiego rodzaju działalnościach gospodarczych z wyjątkiem:

a) wydobywania, wytwarzania i przetwarzania[2] materiałów jądrowych;

b) produkcji broni, amunicji i materiałów wojskowych lub handlu nimi;

c) usług audiowizualnych

[1] Dla większej jasności podmiot zależny od osoby prawnej pochodzącej z terytorium Strony może również odnosić się do osoby prawnej, która jest podmiotem zależnym od innego podmiotu zależnego od osoby prawnej pochodzącej z terytorium danej Strony.

[2] Dla większej przejrzystości, przetwarzanie materiałów jądrowych obejmuje wszystkie działania objęte Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, N 4, ISIC REV 3.1, 2002 kod 2330.

d) krajowego kabotażu morskiego[1]; oraz

e) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego, regularnego lub nieregularnego, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:

(i) usług naprawczych i konserwacyjnych, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

(ii) sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego; oraz

(iii) usług systemu rezerwacji komputerowej.

ARTYKUŁ 8.10

Dostęp do rynku

1. W zakresie dostępu do rynku poprzez zakładanie przedsiębiorstw każda ze Stron przyznaje takim przedsiębiorstwom i inwestorom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to zapewniane na podstawie zasad, ograniczeń i warunków uzgodnionych i przewidzianych w wykazie szczegółowych zobowiązań.

[1] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, krajowy kabotaż morski w rozumieniu niniejszego rozdziału obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub miejscem znajdującym się w państwie członkowskim Unii a innym portem lub miejscem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim Unii, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub miejscu znajdującym się w państwie członkowskim Unii.

2. W sektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, środki, których Strona nie wprowadza lub nie utrzymuje zarówno na obszarze całego terytorium, jak i w jednostkach podziału administracyjnego, chyba że ustalono inaczej w wykazie szczegółowych zobowiązań, są określone jako:

a) ograniczenia liczby przedsiębiorstw, czy to w formie kontyngentów określonych liczbowo, monopoli, praw wyłącznych, czy też innych wymogów dotyczących przedsiębiorstw, takich jak wykonanie testu potrzeb ekonomicznych;

b) ograniczenia całkowitej wartości transakcji albo aktywów w formie kontyngentów określonych liczbowo lub wymogu wykonania testu potrzeb ekonomicznych;

c) ograniczenia całkowitej ilości transakcji lub całkowitej wielkości produktu wyrażonego w formie określonych liczbowo jednostek, kontyngentów lub wymogów wykonania testu potrzeb ekonomicznych[1];

d) ograniczenia nałożone na udział kapitału zagranicznego w formie górnego progu udziału procentowego zagranicznych podmiotów albo całkowitej wartości indywidualnego czy też łącznego wkładu zagranicznego;

e) środki stanowiące ograniczenie lub nakładające wymogi na konkretne rodzaje osób prawnych lub wspólne przedsiębiorstwa, poprzez które inwestor drugiej Strony może prowadzić działalność gospodarczą; oraz

[1] Ustęp 2 lit. a), b) i c) nie obejmują środków wprowadzonych w celu ograniczenia produkcji produktów rolnych.

f) ograniczenia całkowitej liczby osób fizycznych, innych niż personel kluczowy oraz absolwenci odbywający staż, o których mowa w art. 8.13 (Zakres i definicje)[1], które mogą być zatrudnione w konkretnym sektorze lub których przedsiębiorca może zatrudnić i które są niezbędne dla prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio z nią związane, w formie kwot liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych.

ARTYKUŁ 8.11

Traktowanie narodowe

1. W sektorach objętych wykazem szczegółowych zobowiązań i będących przedmiotem warunków i kwalifikacji w nim określonych, w kwestii wszelkich środków dotyczących zakładania przedsiębiorstw[2], każda ze Stron przyznaje przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom pochodzącym z terytorium drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, które przyznaje własnym podobnym przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom.

2. Strona może spełnić wymóg ust. 1 przez przyznanie przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom pochodzącym z terytorium drugiej Strony traktowania z formalnego punktu widzenia identycznego lub innego niż to, które przyznaje własnym podobnym przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom.

[1] Dla większej przejrzystości środki lub ograniczenia odnoszące się konkretnie do personelu kluczowego oraz absolwentów odbywających staż podlegają postanowieniom art. 8.14 (Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż).

[2] Obowiązki zawarte w niniejszym artykule mają również zastosowanie do zasad dotyczących składu zarządu przedsiębiorstwa, takich jak narodowość lub wymogi dotyczące pozwolenia na pobyt.

3. Identyczne lub inne z formalnego punktu widzenia traktowanie uważane jest za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść przedsiębiorstw lub przedsiębiorców pochodzących z terytorium Strony w porównaniu z podobnymi przedsiębiorstwami lub przedsiębiorcami drugiej Strony.

4. Szczegółowe zobowiązania podjęte na podstawie niniejszego artykułu nie są rozumiane jako wymagające od Strony rekompensaty za wszelkie nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne przedsiębiorstwa lub przedsiębiorcy pochodzą z zagranicy.

ARTYKUŁ 8.12

Wykaz szczegółowych zobowiązań

1. Sektory zliberalizowane przez Stronę na mocy niniejszej sekcji oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dotyczące dostępu do rynku i traktowania narodowego mające zastosowanie do przedsiębiorstw i przedsiębiorców pochodzących z terytorium drugiej Strony w tych sektorach, są ustalone w wykazie szczegółowych zobowiązań.

2. Żadna ze Stron nie może wprowadzić nowych lub dodatkowych środków dyskryminujących w odniesieniu do przedsiębiorstw i przedsiębiorców pochodzących z terytorium drugiej Strony w porównaniu ze szczegółowymi zobowiązaniami podjętymi zgodnie z ust. 1.

SEKCJA D

CZASOWA OBECNOŚĆ OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTY SŁUŻBOWE

ARTYKUŁ 8.13

Zakres i definicje

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do środków wprowadzanych przez Strony dotyczących wjazdu oraz tymczasowego pobytu na ich terytorium kluczowego personelu, absolwentów odbywających staż, sprzedawców usług biznesowych, zgodnie z art. 8.1 (Zakres i definicje) ust. 4.

2. Do celów niniejszej sekcji:

a) „personel" kluczowy oznacza osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z terytorium jednej Strony inną niż organizacja o charakterze niezarobkowym, które są odpowiedzialne za zakładanie przedsiębiorstw lub prawidłową kontrolę nad nim, zarządzanie nim i jego działalnością.

Personel kluczowy obejmuje osoby odbywające wizyty służbowe w celu założenia przedsiębiorstwa, odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa oraz przeniesienia w ramach przedsiębiorstwa:

(i) „osoby odbywające wizyty służbowe w celu założenia przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa. Nie przeprowadzają one bezpośrednich transakcji z klientami indywidualnymi i nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium przyjmującej Strony; oraz

(ii) „osoby przeniesione w ramach przedsiębiorstwa” oznaczają osoby fizyczne, które zostały zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z terytorium jednej Strony lub, w przypadku osób świadczących usługi biznesowe, które są jej partnerami przynajmniej od jednego roku oraz które są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa, które może być podmiotem zależnym, oddziałem lub spółką macierzystą danego przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony. Dana osoba fizyczna musi należeć do jednej z wymienionych kategorii:

(1) dyrektorzy:

osoby fizyczne w strukturach osoby prawnej, które bezpośrednio zarządzają przedsiębiorstwem, korzystają z dużej swobody przy podejmowaniu decyzji oraz podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują zasadnicze wytyczne od zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa bądź osób im równoważnych. Dyrektorzy nie wypełniają bezpośrednio zadań odnoszących się do faktycznego świadczenia usługi lub usług przez osobę prawną;

(2) kierownicy:

osoby fizyczne pracujące na wyższych stanowiskach w strukturach osoby prawnej, które przede wszystkim zarządzają przedsiębiorstwem, podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują zasadnicze wytyczne od dyrektorów wysokiego szczebla, zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa bądź osób im równoważnych, w tym osoby:

aa) kierujące przedsiębiorstwem lub jego departamentem lub działem;

bb) nadzorujące i kontrolujące pracę innych pracowników nadzoru i kierownictwa lub sprawujących funkcje techniczne; oraz

cc) upoważnione do osobistego naboru lub do kierowania naborem pracowników, zwalniania pracowników lub innych działań w zakresie personelu;

(3) specjaliści:

osoby fizyczne pracujące w strukturach osoby prawnej, które posiadają rzadko spotykaną lub specjalistyczną wiedzę niezbędną dla przedsiębiorstwa z punktu widzenia produkcji, sprzętu badawczego, technik lub zarządzania. Przy ocenie takiej wiedzy należy wziąć pod uwagę nie tylko wiedzę specyficzną dla przedsiębiorstwa, ale również to, czy dana osoba posiada wysoki poziom kwalifikacji odnoszących się do rodzaju pracy lub handlu, które wymagają szczególnej wiedzy technicznej, włącznie z członkostwem w zawodzie akredytowanym;

b) „absolwenci odbywający staż” oznaczają osoby fizyczne, które przez przynajmniej rok były zatrudnione przez osobę prawną pochodzącą z terytorium Strony, posiadają wyższe wykształcenie oraz są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie metod lub technik biznesowych[1];

[1] Na przyjmujący zakład może zostać nałożony wymóg przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu szkolenia obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. Właściwe organy mogą wymagać, by szkolenie było związane z uzyskanym dyplomem ukończenia studiów wyższych.

c) „sprzedawcy usług biznesowych” oznaczają osoby fizyczne, które są przedstawicielami usługodawcy pochodzącego z terytorium Strony, starające się o czasowy wjazd na terytorium drugiej Strony w celu negocjowania sprzedaży usług lub zawarcia umów na sprzedaż usług w imieniu tego usługodawcy. Nie dokonują oni sprzedaży klientom indywidualnym i nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium przyjmującej Strony.

ARTYKUŁ 8.14

Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż

1. W przypadku każdego sektora zliberalizowanego zgodnie z sekcją C (Zakładanie przedsiębiorstw) i z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w jej wykazie szczegółowych zobowiązań, każda ze Stron zezwala przedsiębiorcom pochodzącym z terytorium drugiej Strony na czasowe zatrudnianie w ich przedsiębiorstwie osób fizycznych pochodzących z terytorium drugiej Strony pod warunkiem, że tacy pracownicy są personelem kluczowym lub absolwentami odbywającymi staż, jak określono w art. 8.13 (Zakres i definicje). Czasowy wjazd i pobyt takich osób wynosi maksymalnie trzy lata w przypadku osób przeniesionych w ramach przedsiębiorstwa, dziewięćdziesiąt dni w dwunastomiesięcznym okresie dla osób odbywających wizyty służbowe w celu założenia przedsiębiorstwa i jeden rok dla absolwentów odbywających staż. W odniesieniu do osób przeniesionych w ramach przedsiębiorstwa okres ten może zostać rozszerzony do maksymalnie dwóch lat, z zastrzeżeniem przepisów krajowych[1].

[1] Dla większej przejrzystości i nie naruszając postanowień art. 8.1 (Cel i zakres) ust. 4 pobyt na terytorium Strony zgodnie z tymi postanowieniami nie upoważnia osoby przeniesionej w ramach jednego przedsiębiorstwa do ubiegania się o stały pobyt lub obywatelstwo na terytorium tej Strony.

2. W przypadku każdego sektora zliberalizowanego zgodnie z sekcją C (Zakładanie przedsiębiorstw) środki, z utrzymania lub wprowadzenia których Strona rezygnuje, o ile w wykazie szczegółowych zobowiązań nie wskazano inaczej, określa się jako ograniczenia dotyczące całkowitej liczby osób fizycznych, które przedsiębiorca może przenieść jako personel kluczowy lub absolwentów odbywających staż w danym sektorze w formie kwot wyrażonych liczbowo lub jako wymóg przeprowadzenia testu potrzeb ekonomicznych i jako ograniczenia dyskryminujące.

ARTYKUŁ 8.15

Sprzedawcy usług biznesowych

W przypadku każdego sektora zliberalizowanego zgodnie z sekcją B (Transgraniczne świadczenie usług) lub sekcją C (Zakładanie przedsiębiorstw) i biorąc pod uwagę zastrzeżenia wskazane w jej wykazie szczegółowych zobowiązań, każda ze Stron umożliwia czasowy wjazd i pobyt sprzedawców usług biznesowych przez maksymalnie dziewięćdziesiąt dni w okresie dwunastu miesięcy[1].

[1] Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków wynikających ze wspólnych umów dotyczących zniesienia wiz pomiędzy Singapurem i jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej.

SEKCJA E

RAMY REGULACYJNE

PODSEKCJA 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 8.16

Wzajemne uznawanie kwalifikacji zawodowych

1. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia którejkolwiek ze Stron nakładania na osoby fizyczne obowiązku posiadania niezbędnych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego wymaganego na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.

2. Strony zachęcają odpowiednie organizacje zawodowe zlokalizowane na ich terytoriach do wspólnego opracowania i przekazania zaleceń dotyczących wzajemnego uznawania Komitetowi ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowionemu zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety). Takie zalecenie jest poparte dowodami dotyczącymi:

a) ekonomicznej wartości przewidywanego porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych (zwanego dalej „porozumieniem w sprawie wzajemnego uznawania”); oraz

b) zgodności odpowiednich systemów, tj. zakresu, w jakim kryteria stosowane przez każdą ze Stron dotyczące zezwoleń, licencjonowania, funkcjonowania i certyfikacji przedsiębiorców oraz usługodawców są zgodne.

3. Po otrzymaniu wspólnego zalecenia Komitet ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych dokonuje w rozsądnym terminie przeglądu tego wspólnego zalecenia w celu ustalenia, czy jest ono spójne z niniejszą Umową.

4. Jeżeli na podstawie informacji przedstawionych w ust. 2, zalecenie zostało określone jako spójne z niniejszą Umową, Strony podejmują konieczne kroki w celu wynegocjowania przez swoje właściwe władze lub wyznaczone osoby uprawnione przez Stronę, porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania.

ARTYKUŁ 8.17

Przejrzystość

Każda ze Stron odpowiada natychmiast na wszystkie wnioski drugiej Strony o szczegółowe informacje dotyczące wszelkich środków o zasięgu ogólnym lub umów międzynarodowych, odnoszących się do niniejszego rozdziału lub wpływających na nią. Każda ze Stron ustanawia także przynajmniej jeden punkt informacyjny zgodnie z art. 13.4 (Punkty informacyjne i kontaktowe), który na żądanie udziela szczegółowych informacji przedsiębiorcom i usługodawcom drugiej Strony na temat wszystkich wskazanych kwestii.

PODSEKCJA 2

REGULACJE KRAJOWE

ARTYKUŁ 8.18

Zakres i definicje

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków wprowadzanych przez Strony dotyczących procedur i wymogów licencjonowania oraz procedur i wymogów kwalifikacyjnych wpływających na:

a) transgraniczne świadczenie usług określone w art. 8.4 (Definicje);

b) ustanowienie na ich terytorium osób prawnych i fizycznych określonych w art. 8.8 (Definicje);

c) tymczasowy pobyt osób fizycznych na ich terytorium jak określono w art. 8.13 (Zakres i definicje).

2. Te ograniczenia mają zastosowanie tylko do sektorów, w przypadku których Strona podjęła szczegółowe zobowiązania oraz w zakresie, w jakim te szczegółowe zobowiązania mają zastosowanie.

3. Wymienione ograniczenia nie mają zastosowania do środków, w zakresie w jakim te środki stanowią ograniczenia wymienione w art. 8.5 (Dostęp do rynku) i art. 8.10 (Dostęp do rynku) lub art. 8.6. (Traktowanie narodowe) i art. 8.11 (Traktowanie narodowe).

4. Do celów niniejszej podsekcji:

a) „właściwe organy” oznaczają organ administracji centralnej, regionalnej lub lokalnej bądź podmiot pozarządowy uczestniczący w sprawowaniu władzy delegowanej przez organy administracji centralnej, regionalnej lub lokalnej, odpowiedzialny za podejmowanie decyzji dotyczących zezwoleń na świadczenie usług, w tym poprzez założenie przedsiębiorstwa, lub dotyczących zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż świadczenie usługi;

b) „procedury licencjonowania” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, które osoba prawna lub fizyczna, pragnąca uzyskać, zmienić lub przedłużyć zezwolenie na świadczenie usług lub prowadzenie działalności gospodarczej innej niż świadczenie usług, musi przestrzegać w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania;

c) „wymogi w zakresie licencjonowania” oznaczają istotne wymogi, inne niż wymogi dotyczące kwalifikacji, z którymi osoba prawna lub fizyczna powinna zapewnić zgodność w celu uzyskania, zmiany lub przedłużenia zezwolenia na świadczenia usług lub prowadzenie działalności gospodarczej innej niż świadczenie usług;

d) „procedury kwalifikacyjne” oznaczają zasady administracyjne lub proceduralne, które osoba prawna lub fizyczna musi przestrzegać w celu wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi kwalifikacji, aby uzyskać zezwolenie na świadczenie usług;

e) „wymogi dotyczące kwalifikacji” oznaczają istotne wymogi dotyczące kompetencji osób fizycznych w zakresie świadczenia usług, które należy wykazać w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie usług.

ARTYKUŁ 8.19

Warunki dotyczące licencjonowania i kwalifikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środki odnoszące się do wymogów i procedur licencjonowania oraz wymogów i procedur kwalifikacyjnych były oparte na kryteriach, które są:

a) zrozumiałe;

b) obiektywne i przejrzyste; oraz

c) uprzednio określone i dostępne dla ogółu lub dla zainteresowanych osób.

2. Zezwolenie lub licencja są przyznawane, z zastrzeżeniem dostępności, natychmiast po stwierdzeniu w świetle wyników stosownego badania, że warunki ich uzyskania zostały spełnione.

3. Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia trybunały sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które zapewniają, na żądanie poszkodowanego przedsiębiorcy lub usługodawcy, szybkie rozpatrzenie sprawy i, w uzasadnionych przypadkach, odpowiednie środki zaradcze dotyczące decyzji administracyjnych mających wpływ na zakładanie przedsiębiorstw, transgraniczne świadczenie usług lub tymczasowy pobyt osób fizycznych w celach służbowych. Gdy takie procedury nie są niezależne od organu, któremu powierzono wydawanie odnośnych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia rzeczywisty obiektywizm i bezstronność przy rozpatrywaniu odwołania.

Niniejszy ustęp nie jest interpretowany w sposób wymagający od Strony ustanowienia takich trybunałów lub procedur, w przypadkach gdyby było to niespójne z jej konstytucyjną strukturą lub rodzajem jej systemu prawnego.

ARTYKUŁ 8.20

Procedury licencjonowania i kwalifikacyjne

1. Każda ze Stron dopilnowuje, by procedury i formalności licencyjne orz kwalifikacyjne były tak proste, jak to możliwe i nie komplikowały niepotrzebnie ani nie opóźniały świadczenia usługi. Wszelkie opłaty licencyjne[1] ponoszone przez wnioskodawców przy składaniu wniosków powinny być rozsądne oraz nie powinny stanowić ograniczenia dla świadczenia usług.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury stosowane przez właściwe organy i ich decyzje podejmowane w procesie udzielanie zezwoleń lub licencji były bezstronne w odniesieniu do wszystkich wnioskodawców. Właściwy organ powinien podejmować decyzje w niezależny sposób, w sposób niezależny od usługodawcy, dla którego wymagane są licencje lub zezwolenia.

3. Jeżeli ustalono konkretne terminy dotyczące wniosków, wnioskodawca ma możliwość złożenia wniosku w rozsądnym terminie. Właściwy organ rozpoczyna rozpatrywanie wniosku bez zbędnych opóźnień. Jeżeli jest to możliwe, wnioski powinny być akceptowane w formie elektronicznej na takich samych warunkach autentyczności jak wnioski składane w formie papierowej.

[1] Opłaty licencyjne lub za zezwolenia nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrywanie wniosku, w tym podjęcie ostatecznej decyzji, zostało ukończone w rozsądnym terminie od momentu złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron dokłada starań, by ustalić zwyczajne terminy rozpatrywania wniosku.

5. W rozsądnym terminie od otrzymania wniosku, który został uznany za niekompletny, właściwy organ informuje wnioskodawcę, w najszerszym możliwym zakresie określa dodatkowe informacje wymagane w celu uzupełnienia wniosku oraz zapewnia możliwość skorygowania braków.

6. Jeżeli jest to możliwe należy akceptować uwierzytelnione kopie zamiast oryginałów dokumentów.

7. Jeżeli wniosek jest odrzucony przez właściwy organ, wnioskodawca zostaje o tym poinformowany na piśmie bez zbędnej zwłoki. Co do zasady wnioskodawca powinien również być informowany, na żądanie, o powodach odrzucenia wniosku i o terminach odwołania od decyzji. W stosownych przypadkach należy umożliwić wnioskodawcy, w rozsądnym terminie, ponowne złożenie wniosku.

8. Każda ze Stron zapewnia, aby przyznane licencje lub zezwolenia wchodziły w życie bez zbędnej zwłoki zgodnie z zasadami i warunkami w nich wyszczególnionymi.

PODSEKCJA 3

USŁUGI INFORMATYCZNE

ARTYKUŁ 8.21

Usługi informatyczne

1. Strony przyjmują zobowiązania określone w poniższych ustępach w odniesieniu do usług informatycznych zliberalizowanych zgodnie z sekcją B (Transgraniczne świadczenie usług), sekcja C (Zakładanie przedsiębiorstw) i sekcją D (Czasowa obecność osób fizycznych odbywających wizyty służbowe).

2. Strony zgadzają się co do tego, że kod Narodów Zjednoczonych CPC[1] 84, wykorzystywany do celów opisu usług informatycznych obejmuje wszystkie usługi informatyczne. Postęp technologiczny doprowadził do coraz częstszego oferowania takich usług przy zakupie komputera lub w formie pakietu usług powiązanych, które mogą obejmować niektóre lub wszystkie funkcje podstawowe wymienione w ust. 3. Przykładowo usługi takie jak hosting stron i domen internetowych, usługi wyszukiwania danych i przetwarzanie rozproszone polegają na łączeniu podstawowych funkcji usług informatycznych.

[1] CPC oznacza Centralną Klasyfikację Produktów określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, CPC prov, 1991.

3. Usługi informatyczne niezależnie od tego czy są świadczone poprzez sieć, włącznie z internetem, obejmują wszystkie następujące usługi lub jakiekolwiek ich połączenie:

a) konsulting, dostosowanie, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, wsparcie, pomoc techniczną lub zarządzanie komputerami lub sieciami komputerowymi;

b) konsulting, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, usuwanie błędów, aktualizowanie, dostosowanie, konserwację, wsparcie, pomoc techniczną lub zarządzanie oprogramowaniem komputerowym[1];

c) przetwarzanie danych, przechowywanie danych, składowanie danych lub usługi w zakresie baz danych;

d) usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami; oraz

e) usługi w zakresie szkolenia personelu nabywców, związane z oprogramowaniem, komputerami lub systemami komputerowymi, gdzie indziej niesklasyfikowane.

[1] Termin „oprogramowanie” oznacza zestaw instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów. Wiele różnych programów może zostać opracowanych do specjalnych zastosowań (oprogramowanie użytkowe), a klienci mają wybór korzystania z gotowych programów dostępnych w handlu (pakiety oprogramowania) lub specjalnych programów spełniających szczególne wymogi (oprogramowanie dostosowane do indywidualnych potrzeb) lub mogą korzystać z obu możliwości.

4. Strony zgadzają się co do tego, że w wielu przypadkach usługi informatyczne umożliwiają świadczenie innych usług[1] zarówno w sposób elektroniczny, jak i inny. Jednak w takich przypadkach istnieje wyraźne rozróżnienie między usługami informatycznymi (np. hosting stron internetowych lub aplikacji) a innymi usługami[2], których świadczenie umożliwiły usługi informatyczne. Inne usługi, niezależnie od tego, czy ich świadczenie zostało umożliwione przez usługi informatyczne, nie są objęte CPC 84.

PODSEKCJA 4

USŁUGI POCZTOWE

ARTYKUŁ 8.22

Zapobieganie praktykom antykonkurencyjnym w sektorze usług pocztowych[3]

Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje właściwe środki[4] do celów zapobiegania, by usługodawcy usług pocztowych, którzy pojedynczo lub wspólnie są głównymi usługodawcami usług pocztowych na danym rynku, podejmowali działalność ukierunkowaną na rozpoczęcie lub kontynuowanie praktyk antykonkurencyjnych.

---

1 Na przykład - W/120.1.A.b. (usługi w zakresie księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych), W/120.1.A.d. (usługi architektoniczne), W/120.1.A.h. (usługi medyczne i stomatologiczne) W/120.2.D (usługi audiowizualne), W/120.5. (usługi w zakresie edukacji).

2 Zob. poprzedni przypis.

3 Dla większej przejrzystości, tylko środki odnoszące się do podstawowych usług pocztowych są objęte art. 8.22 (Zapobieganie praktykom antykonkurencyjnym w sektorze usług pocztowych).

4 Utrzymanie odpowiednich środków obejmuje skuteczne egzekwowanie takich środków.

ARTYKUŁ 8.23

Niezależność organów regulacyjnych

Organy regulacyjne są odrębne od podmiotu świadczącego usługi pocztowe i nie ponoszą przed nim odpowiedzialności. Decyzje organów regulacyjnych i stosowane przez nie procedury są bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

PODSEKCJA 5

USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

ARTYKUŁ 8.24

Zakres

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków wpływających na handel usługami telekomunikacyjnymi oraz określa ramy regulacyjne dla usług telekomunikacyjnych zliberalizowanych na podstawie sekcji B do D.

2. Niniejsza podsekcja nie ma zastosowania do jakichkolwiek środków wprowadzonych lub utrzymanych przez Stronę w odniesieniu do telewizji kablowej i rozpowszechniania programów radiowych bądź telewizyjnych.

3. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie jest interpretowane jako:

a) zobowiązujące Stronę do zezwolenia usługodawcy pochodzącemu z terytorium drugiej Strony na ustanowienie, budowę, nabycie, wynajem, obsługę lub zapewnienie sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenie usług innych niż przewidziane w wykazie szczegółowych zobowiązań; lub

b) zobowiązujące Stronę lub wymagające od Strony, by nakłoniła jakiegokolwiek usługodawcę do ustanowienia, budowy, nabycia, wynajmu, obsługi lub zapewnienia sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenia usług w przypadku gdy taki sieci lub usługi nie są oferowane publicznie.

4. Każda ze Stron nakłada, utrzymuje, zmienia lub wycofuje prawa i obowiązki usługodawców przewidziane w art. 8.26 (Dostęp do publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie nich), art. 8.28 (Powiązania wzajemne), art. 8.29 (Powiązania wzajemne z głównymi dostawcami), art. 8.30 (Prowadzenie działalności przez głównych dostawców), art. 8.32 (Wyodrębnione elementy sieci), art. 8.33 (Kolokacja), art. 8.34 (Odsprzedaż), art. 8.35 (Współkorzystanie z infrastruktury), art. 8.36 (Zapewnianie usług dzierżawy łączy) oraz art. 8.38 (Centrum logistyczne dla kabli podmorskich) w sposób spójny z jej prawem krajowymi i wewnętrznymi procedurami regulującymi jej rynek telekomunikacyjny. W przypadku Unii takie procedury wiążą się z analizą przeprowadzaną przez unijne organy regulacyjne odpowiednich rynków produktów i usług przewidzianych we właściwym prawodawstwie unijnym, określeniem usługodawcy jako podmiotu posiadającego istotne znaczenie na rynku oraz decyzją podmiotów regulacyjnych, wydaną na podstawie takiej analizy, o nałożeniu, utrzymaniu, zmianie lub wycofaniu takich praw i obowiązków.

ARTYKUŁ 8.25

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „usługi nadawcze” odnoszą się do nieprzerwanego ciągu transmisji przewodowej lub bezprzewodowej, niezależnie od lokalizacji pochodzenia transmisji, wymaganego do odbioru lub odczytu sygnałów programów w formie wizualnej lub dźwiękowej dla ogółu lub części społeczeństwa, z wyłączeniem transmisji (contribution links) między operatorami.

b) „użytkownik końcowy” oznacza usługobiorcę lub usługodawcę, któremu oferowana jest publiczna sieć lub usługa telekomunikacyjna, w celu innym niż do dalszego oferowania publicznej sieci lub usługi telekomunikacyjnej;

c) „podstawowa infrastruktura” oznacza infrastrukturę publicznej sieci lub usługi przekazu telekomunikacyjnego, która:

   (i) jest wyłącznie lub przede wszystkim dostarczana przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz

   (ii) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie można ich łatwo zastąpić w celu świadczenia usługi;

d) „powiązania wzajemne” oznaczają powiązania z dostawcami oferującymi publiczne sieci lub usługi przekazu telekomunikacyjnego celem umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy komunikacji z użytkownikami innego dostawcy oraz dostęp do usług świadczonych przez innego dostawcę;

e) „główny dostawca” oznacza dostawcę publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, który może istotnie wpływać na warunki uczestnictwa (w odniesieniu do cen i dostaw) na odpowiednim rynku publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych poprzez:

(i) kontrolowanie infrastruktury podstawowej; lub

(ii) wykorzystanie swojej pozycji rynkowej;

f) „niedyskryminacyjne” oznacza traktowanie nie mniej korzystne niż to przyznane każdemu innemu użytkownikowi podobnych publicznych sieci lub usług przekazu telekomunikacyjnego w podobnych okolicznościach;

g) „przenoszenie numerów” oznacza możliwość zachowania przez użytkowników końcowych publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych w tym samym miejscu istniejących numerów telefonu bez pogorszenia jakości, niezawodności oraz łatwości korzystania przy zmianie pomiędzy tymi samymi kategoriami dostawców publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych;

h) „publiczna sieć telekomunikacyjna” oznacza sieć telekomunikacyjną, poprzez którą Strona zobowiązuje do oferowania publicznych usług telekomunikacyjnych między określonymi urządzeniami końcowymi sieci;

i) „publiczna usługa telekomunikacyjna” oznacza usługę telekomunikacyjną, co do której Strona wymaga, oficjalnie lub faktycznie, aby była ona publicznie dostępna;

j) „centrum logistyczne dla kabli podmorskich” oznacza pomieszczenia i budynki, do których wprowadzane są i w których zakończenie mają międzynarodowe kable podmorskie oraz w których są one przyłączane do łączy dosyłowych;

k) „telekomunikacja” oznacza przesyłanie i odbiór sygnałów za pomocą dowolnych środków elektromagnetycznych;

l) „usługi telekomunikacyjne” oznaczają wszelkie usługi polegające na przekazie i odbiorze sygnałów elektromagnetycznych poprzez sieci telekomunikacyjne i nie obejmują usług nadawczych oraz działalności gospodarczej polegającej na dostarczaniu treści, której przekaz wymaga zastosowania telekomunikacji; oraz

m) „telekomunikacyjny organ regulacyjny” oznacza organy lub organy krajowe zajmujące się regulacją telekomunikacji.

ARTYKUŁ 8.26

Dostęp do publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz korzystanie z nich

1. Każda ze Stron zapewnia, aby wszyscy dostawcy usług pochodzący z terytorium drugiej Strony mieli dostęp do jakichkolwiek publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych oraz możliwość korzystania z nich, włącznie z prywatnymi łączami dzierżawionymi, oferowanymi na jej terytorium lub transgranicznie na rozsądnych, niedyskryminacyjnych i przejrzystych warunkach i zasadach, w tym jak wskazano w ust. 2 i 3.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby tacy dostawcy usług mogli:

a) nabywać lub dzierżawić i przyłączać terminale lub inne wyposażenie, które stanowi połączenie z publiczną siecią telekomunikacyjną;

b) wzajemnie łączyć dzierżawione lub własne łącza z publicznymi sieciami i usługami telekomunikacyjnymi na jej terytorium lub transgranicznie albo z łączami dzierżawionymi lub będącymi własnością innych dostawców usług; oraz

c) korzystać z protokołów operacyjnych własnego wyboru, innych niż konieczne do zapewnienia powszechnego dostępu do sieci i usług telekomunikacyjnych.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby wszyscy dostawcy usług pochodzący z terytorium drugiej Strony mogli korzystać z publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych w celu przekazywania informacji na jej terytorium lub transgraniczne, włącznie z komunikacją w ramach przedsiębiorstwa takich dostawców usług oraz z dostępem do informacji zawartych w bazach danych lub inaczej przechowywanych w formie nadającej się do przetwarzania automatycznego na terytorium każdej ze Stron. Wszelkie nowe lub zmienione środki wprowadzone przez Stronę, które mają istotny wpływ na takie korzystanie, są notyfikowane drugiej Stronie i są przedmiotem konsultacji.

ARTYKUŁ 8.27

Poufność informacji

Każda ze Stron zapewnia poufność przekazów telekomunikacyjnych i związanych z nimi danych o przekazie za pośrednictwem jakichkolwiek publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, w sposób nieograniczający handlu usługami.

ARTYKUŁ 8.28

Powiązania wzajemne[1]

1. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy dostawca usług mający zezwolenie na dostawę publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych miał prawo i obowiązek negocjowania powiązań wzajemnych z innymi dostawcami publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych. Powiązania wzajemne powinny być uzgodnione w ramach negocjacji handlowych między zainteresowanymi stronami.

2. Organy regulacyjne zapewniają, aby dostawcy zdobywający informacje od innego przedsiębiorstwa podczas negocjowania uzgodnień o powiązaniach wzajemnych wykorzystywali takie informacje wyłącznie do celów, dla których zostały one dostarczone, i zawsze z poszanowaniem poufności przekazanych lub przechowywanych informacji.

ARTYKUŁ 8.29

Powiązania wzajemne z głównymi dostawcami

1. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy główny dostawca na jej terytorium gwarantował powiązania wzajemne z infrastrukturą i wyposażeniem dostawców publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzących z terytorium drugiej Strony w jakimkolwiek punkcie sieci głównego dostawcy, w którym jest to technicznie wykonalne. Takie wzajemne powiązania są zapewniane:

[1] Do celów niniejszego artykułu i art. 8.30 (Prowadzenie działalności przez głównych dostawców) wyznaczenie dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych jako głównego dostawcy jest zgodne z prawem krajowym i procedurami każdej ze Stron.

a) na warunkach niedyskryminacyjnych, biorąc pod uwagę warunki (włączając normy i specyfikacje techniczne), stawki i jakość nie mniej korzystne niż te oferowane w zakresie własnych podobnych usług lub w zakresie podobnych usług niezrzeszonych dostawców publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych, ich spółek zależnych lub innych podmiotów zrzeszonych;

b) bez zbędnych opóźnień, na warunkach (włączając w to normy i specyfikacje techniczne) oraz stawki uwzględniające koszty, które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają wykonalność ekonomiczną oraz są w wystarczającym stopniu wyodrębnione, tak że dostawca nie musi płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, której nie potrzebuje do świadczenia usługi; oraz

c) na żądanie, w punktach innych niż punkty zakończenia sieci oferowane większości dostawców publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych, z zastrzeżeniem opłat odzwierciedlających koszty budowy niezbędnej dodatkowej infrastruktury.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium podawali do wiadomości publicznej uzgodnienia dotyczące powiązań wzajemnych lub referencyjne oferty dotyczące powiązań wzajemnych.

3. Procedury mające zastosowanie do powiązań wzajemnych dla głównych dostawców są podane do wiadomości publicznej.

4. Jeżeli dostawcy publicznych sieci lub usług telekomunikacyjnych nie są w stanie rozstrzygnąć sporów dotyczących warunków i stawek w zakresie oferowanych przez głównego dostawcę powiązań wzajemnych, odwołują się oni do organu regulacyjnego, który zmierza do rozstrzygnięcia sporów w najkrótszym możliwym terminie, a w każdym przypadku w okresie 180 dni od momentu odwołania się do tego organu, z zastrzeżeniem, że rozstrzygnięcie sporów skomplikowanych może trwać dłużej niż 180 dni.

ARTYKUŁ 8.30

Prowadzenie działalności przez głównych dostawców

1. Każda ze Stron może nałożyć obowiązek niedyskryminacji na głównych dostawców w związku z wzajemnymi powiązaniami lub dostępem.

2. Obowiązek niedyskryminacji gwarantuje, w szczególności, że główni dostawcy stosują równoważne warunki w równoważnych okolicznościach wobec innych dostawców usług świadczących równoważne usługi, a także świadczenie przezeń usług i udzielanie informacji innym operatorom na równoważnych warunkach i z zachowaniem tej samej jakości, jak w przypadku własnych usług lub usług świadczonych przez swoje jednostki zależne lub partnerów.

ARTYKUŁ 8.31

Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców

Każda ze Stron wprowadza lub utrzymuje właściwe środki[1] do celów zapobiegania, by dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych, którzy pojedynczo lub wspólnie są głównymi dostawcami na jej terytorium, podejmowali działalność ukierunkowaną na rozpoczęcie praktyk antykonkurencyjnych lub je kontynuowali. Takie praktyki antykonkurencyjne obejmują w szczególności:

a) uczestniczenie w antykonkurencyjnym krzyżowym subsydiowaniu cen lub zawężaniu marży;

b) wykorzystywanie informacji uzyskanych od konkurentów w antykonkurencyjnych celach;

[1] Utrzymanie odpowiednich środków obejmuje skuteczne egzekwowanie takich środków.

c) nieudostępnianie w odpowiednim czasie innym dostawcom publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych informacji technicznych dotyczących podstawowej infrastruktury oraz informacji handlowych, niezbędnych do świadczenia przez nich publicznych usług telekomunikacyjnych;

d) ustalanie cen dla usług, które może nieracjonalnie ograniczyć konkurencję, np. praktyka stosowania cen drapieżnych.

ARTYKUŁ 8.32

Wyodrębnione elementy sieci

1. Każda ze Stron nakłada obowiązek na głównych dostawców w zakresie zaspokajania racjonalnych wniosków o dostęp i korzystanie z konkretnych elementów sieci i powiązanej infrastruktury w jakimkolwiek punkcie, w którym jest to technicznie wykonalne, na zasadzie wyodrębnionej, w sposób terminowy i na warunkach, które są racjonalne, przejrzyste i niedyskryminacyjne, w szczególności w zakresie:

a) zapewnienia dostępu do wskazanego elementu sieci lub infrastruktury, w tym dostępu do elementów sieci, które nie są aktywne, lub wyodrębnionego dostępu do lokalnej pętli abonenckiej, aby m.in. umożliwić oferty odsprzedaży linii abonenckiej;

b) zapewnienia otwartego dostępu do interfejsów technicznych, protokołów lub innych kluczowych technologii, niezbędnych do interoperacyjności usług lub wirtualnych usług sieciowych;

c) oferowania kolokacji; oraz

d) oferowania usług wymaganych do zapewnienia interoperacyjności usług typu koniec-koniec dla użytkowników.

2. Jeżeli Strona rozważa nałożenie obowiązków określonych w ust. 1, może uwzględnić m.in. następujące czynniki:

a) techniczną i ekonomiczną rentowność korzystania lub instalowania konkurencyjnej infrastruktury, mając na uwadze naturę i rodzaj wzajemnego powiązania lub dostępu, w tym rentowność innych produktów oferujących dostęp, takich jak dostęp do kanałów;

b) wykonalność zapewnienia proponowanego dostępu, w związku z dostępnymi zdolnościami;

c) wstępne inwestycje dokonane przez właściciela infrastruktury, mając na uwadze ryzyko związane z inwestycją; oraz

d) potrzebę utrzymania skutecznej i wyrównanej konkurencji.

ARTYKUŁ 8.33

Kolokacja

1. Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium oferowali dostawcom publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzącym z terytorium drugiej Strony kolokację wyposażenia koniecznego dla powiązań wzajemnych lub dostępu do wyodrębnionych elementów sieci w sposób terminowy oraz na warunkach, które są racjonalne i niedyskryminacyjne.

2. Każda ze Stron może określić zgodnie ze swoimi przepisami krajowymi lokalizacje, w których wymaga od głównych dostawców na jej terytorium oferowania kolokacji zgodnie z ust. 1.

ARTYKUŁ 8.34

Odsprzedaż

Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy na jej terytorium oferowali do odsprzedaży dostawcom publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzącym z terytorium drugiej Strony, publiczne usługi telekomunikacyjne, które tacy główni dostawcy świadczą detalicznie użytkownikom końcowym zgodnie z postanowieniami podsekcji i w szczególności z art. 8.32 (Wyodrębnione elementy sieci).

ARTYKUŁ 8.35

Współkorzystanie z infrastruktury

1. Każda ze Stron jest w stanie, uwzględniając zasadę proporcjonalności, nałożyć na głównego dostawcę mającego prawo do instalowania infrastruktury na publicznej lub prywatnej własności, ponad lub pod nią, obowiązek współkorzystania z takiej infrastruktury lub własności, włącznie z budynkami, wejściami do budynków, okablowaniem budynków, masztami, antenami, wieżami oraz innymi konstrukcjami podpierającymi, słupami, przewodami, kanałami kablowymi, studzienkami i szafkami ulicznymi.

2. Każda ze Stron może określić zgodnie ze swoimi przepisami infrastrukturę, do której dostęp mają zapewnić główni dostawcy na jej terytorium zgodnie z ust. 1 na podstawie tego, że taka infrastruktura nie może, z punktu widzenia wykonalności ekonomicznej lub technicznej, zastąpiona w celu oferowania konkurującej usługi.

ARTYKUŁ 8.36

Zapewnianie usług dzierżawy łączy

Każda ze Stron zapewnia, aby główni dostawcy usług dzierżawy łączy na jej terytorium oferowali osobom prawnym pochodzącym z terytorium drugiej Strony usługi dzierżawy łączy, które są publicznymi usługami telekomunikacyjnymi, w sposób terminowy oraz na warunkach racjonalnych, niedyskryminacyjnych i przejrzystych.

ARTYKUŁ 8.37

Przenoszenie numerów

Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych na jej terytorium oferowali możliwość przenoszenia numerów dla usług wskazanych przez tę Stronę, w zakresie, w jakim jest to technicznie wykonalne oraz w sposób terminowy i na rozsądnych warunkach.

ARTYKUŁ 8.38

Centrum logistyczne dla kabli podmorskich

Każda ze Stron zapewnia dostęp do systemów kabli podmorskich, w tym do infrastruktury lądowej, na swoim terytorium, na którym dostawca jest upoważniony do obsługi systemu kabli podmorskich jako publicznej usługi telekomunikacyjnej, na warunkach racjonalnych, niedyskryminacyjnych i przejrzystych.

ARTYKUŁ 8.39

Niezależny organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej telekomunikacyjny organ regulacyjny był jednostką odrębną od jakiegokolwiek dostawcy sieci lub usług telekomunikacyjnych lub wyposażenia telekomunikacyjnego oraz nie ponosił przed nim odpowiedzialności. W tym celu każda ze Stron zapewnia, aby jej telekomunikacyjne organy regulacyjne nie miały żadnych interesów finansowych w takim dostawcy lub nie sprawowały nad nim kontroli.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzje i procedury jej telekomunikacyjnych organów regulacyjnych były uczciwe i bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku oraz, aby były dokonywane i wdrażane bez zbędnych opóźnień. W tym celu Strona zapewnia, aby jakiekolwiek interesy finansowe posiadane przez jej telekomunikacyjny organ regulacyjny w dostawcy publicznych sieci i usług nie miały wpływu na decyzje i procedury tego organu.

3. Uprawnienia organów regulacyjnych są wykonywane w sposób przejrzysty zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi.

4. Organy regulacyjne mają uprawnienia do zapewniania, aby dostawcy sieci lub usług przekazu telekomunikacyjnego na ich odpowiednich terytoriach dostarczali im niezwłocznie na żądanie wszystkie informacje, w tym informacje finansowe, które są konieczne do umożliwienia organom regulacyjnym wykonania zadań zgodnie z niniejszą podsekcją. Informacje, o których mowa powyżej, są racjonalnie proporcjonalne do wykonywanych przez organy regulacyjne zadań oraz traktowane zgodnie z wymogami poufności.

5. Organ regulacyjny ma wystarczające uprawnienia do regulacji sektora. Zadania, które ma wypełniać organ regulacyjny, są podawane do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone większej liczbie organów.

ARTYKUŁ 8.40

Usługi powszechne

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, jaki pragnie zachować.

2. Takie zobowiązania nie będą uważane za antykonkurencyjne jako takie, pod warunkiem, że będą wprowadzane w sposób przejrzysty, obiektywny, niedyskryminacyjny i będą konkurencyjnie neutralne oraz że nie będą bardziej uciążliwe, niż to jest konieczne dla rodzaju usługi powszechnej określonej przez Stronę.

3. W przypadku gdy Strona nakłada na dostawcę usług telekomunikacyjnych obowiązek oferowania spisu abonentów, Strona ta zapewnia, aby dostawca stosował zasadę niedyskryminacji względem informacji, które zostały im dostarczone przez innych dostawców takich usług telekomunikacyjnych.

ARTYKUŁ 8.41

Zezwolenie na świadczenie usług telekomunikacyjnych

1. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury licencyjne były tak proste, jak to możliwe i nie komplikowały niepotrzebnie ani nie opóźniały świadczenia usługi.

2. Jeżeli Strona zobowiązuje dostawcę sieci lub usług telekomunikacyjnych do posiadania licencji Strona podaje do wiadomości publicznej:

a) wszystkie stosowane przez nią kryteria licencjonowania, warunki i procedury; oraz

b) racjonalny termin, w jakim zwykle należy podjąć decyzję w sprawie wniosku o wydanie licencji.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby wnioskodawca otrzymał, na żądanie, pisemne wyjaśnienie powodów odmowy przyznania licencji.

4. Wnioskodawca ubiegający się o licencję ma możliwość odwołania się do organu odwoławczego w przypadku nieuzasadnionej odmowy wydania licencji.

5. Wszelkie opłaty licencyjne[1] ponoszone przez wnioskodawców przy składaniu wniosków powinny być rozsądne oraz nie powinny stanowić ograniczenia dla świadczenia usług.

ARTYKUŁ 8.42

Przydzielanie ograniczonych zasobów i korzystanie z nich

1. Wszelkie procedury dotyczące rozmieszczenia i wykorzystywania ograniczonych zasobów, włącznie z częstotliwościami, numerami i pierwszeństwem przeprowadza się bez zbędnych opóźnień, w sposób obiektywny, przejrzysty i niedyskryminujący. Aktualny stan przyznanych częstotliwości podaje się do wiadomości publicznej, jednakże nie wymaga się szczegółowej identyfikacji częstotliwości przyznanych na realizację określonych zadań rządowych.

2. Strony zgadzają się co do tego, że decyzje w sprawie przyznania i przydzielenia widma oraz zarządzania częstotliwością nie są środkami, które jako takie są niespójne z art. 8.5 (Dostęp do rynku) i art. 8.10 (Dostęp do rynku). Każda ze Stron zachowuje odpowiednio prawo do realizacji swojej polityki dotyczącej widma i częstotliwości, która może mieć wpływ na wielu dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych, pod warunkiem, że jest to dokonywane w sposób spójny z niniejszym rozdziałem. Strony zachowują również prawo do przyznawania częstotliwości, biorąc pod uwagę istniejące i przyszłe potrzeby.

[1] Opłaty licencyjne lub za zezwolenia nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminacyjnych sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usługi powszechnej.

ARTYKUŁ 8.43

Egzekwowanie przepisów

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej telekomunikacyjne organy regulacyjne utrzymywały odpowiednie procedury i uprawnienia do egzekwowania krajowych środków dotyczących obowiązków nałożonych zgodnie z niniejsza podsekcją. Takie procedury i uprawnienia obejmują zdolność do terminowego, proporcjonalnego i skutecznego nakładania sankcji lub do zmieniania, zawieszania i wycofania licencji.

2. Jeżeli główny dostawca odmawia wykonywania praw i obowiązków przewidzianych w art. 8.29 (Powiązania wzajemne z głównymi dostawcami), art. 8.30 (Prowadzenie działalności przez głównych dostawców), art. 8.31 (Środki ochronne w zakresie konkurencyjności stosowane wobec głównych dostawców), art. 8.32 (Wyodrębnione elementy sieci), art. 8.33 (Kolokacja), art. 8.34 (Odsprzedaż), art. 8.35 (Współkorzystanie z infrastruktury), art. 8.36 (Zapewnianie usług dzierżawy łączy) wnioskujący dostawca usługi może wnieść o interwencję organu regulacyjnego, który, zgodnie ze swoim prawem krajowym, wydaje wiążącą decyzję w możliwie najkrótszym terminie, a w każdym razie w rozsądnym okresie czasu.

ARTYKUŁ 8.44

Rozstrzyganie sporów w zakresie telekomunikacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzący z terytorium drugiej Strony mogli w odpowiednim czasie odwołać się do telekomunikacyjnego organu regulacyjnego lub innego właściwego organu w celu rozstrzygnięcia sporów powstałych w zakresie środków krajowych dotyczących kwestii określonych w niniejszej podsekcji.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy publicznych sieci i usług telekomunikacyjnych pochodzący z terytorium drugiej Strony, których dotyczy decyzje jej telekomunikacyjnego organu regulacyjnego, mogli odwołać się od takiej decyzji do organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od zaangażowanych stron.

3. Jeżeli organ odwoławczy nie ma charakteru sądowego, jego decyzja jest uzasadniana na piśmie, a także podlega przeglądowi przeprowadzanemu przez bezstronny i niezależny organ sądowy.

4. Decyzje podjęte przez organy apelacyjne są skutecznie wdrażane przez zainteresowane strony zgodnie z obowiązującym prawem krajowym i wewnętrznymi procedurami. Odwołanie nie stanowi podstaw do nieprzestrzegania decyzji regulacyjnej, chyba, że odpowiedni organ zawiesi taką decyzję regulacyjną.

ARTYKUŁ 8.45

Przejrzystość

Jeżeli organy regulacyjne zamierzają wprowadzić środki dotyczące postanowień niniejszej podsekcji, dają one zainteresowanym stronom możliwość przedłożenia uwag w sprawie projektu środka w rozsądnym terminie zgodnie z ich prawem krajowym. Organy regulacyjne upubliczniają swoje procedury konsultacyjne dotyczące takich projektów środków. Wyniki procedury konsultacyjnej powinny zostać upublicznione przez organ regulacyjny, z wyjątkiem przypadków zaistnienia informacji poufnych zgodnie z prawem krajowym dotyczącym tajemnicy handlowej.

ARTYKUŁ 8.46

Elastyczność wyboru technologii

Strona nie uniemożliwia dostawcom publicznych usług telekomunikacyjnych elastyczności wyboru technologii wykorzystywanej przez nich do świadczenia usług, z zastrzeżeniem możliwości wprowadzenia przez każdą ze Stron środków, aby dopilnować, by użytkownicy końcowi rożnych sieci mogli ze sobą komunikować.

ARTYKUŁ 8.47

Powiązania z innymi podsekcjami, sekcjami i rozdziałami

W przypadku zaistnienia niezgodności między niniejszą podsekcją a inną podsekcją lub sekcją niniejszego rozdziału lub innego rozdziału, postanowienia niniejszej podsekcji mają pierwszeństwo w zakresie danej niespójności.

ARTYKUŁ 8.48

Współpraca

1. Strony, świadome szybkiego rozwoju przemysłu technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. zarówno w kontekście krajowym jaki i międzynarodowym, współpracują, aby promować rozwój takich usług w celu maksymalizacji korzyści ze stosowania technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych dla Stron.

2. Obszary współpracy mogą obejmować następujące kwestie:

a) wymianę poglądów w sprawach polityki, takich jak ramy regulacyjne dla szybkich sieci szerokopasmowych oraz obniżenie opłat za roaming międzynarodowy; oraz

b) promowanie korzystania przez konsumentów, sektor publiczny i prywatny z usług technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych, w tym z nowo powstających usług.

3. Formy współpracy mogą obejmować:

a) promowanie dialogu w kwestiach polityki;

b) zacieśnianie współpracy na forach międzynarodowych dotyczących technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych; oraz

c) inne formy współpracy.

PODSEKCJA 6

USŁUGI FINANSOWE

ARTYKUŁ 8.49

Zakres i definicje

1. „usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, włączając usługi związane lub pomocnicze w odniesieniu do usługi o charakterze finansowym, oferowane przez usługodawcę finansowego pochodzącego z terytorium Strony. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

2. Do celów niniejszej podsekcji:

a) „usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, włączając usługi związane lub pomocnicze w odniesieniu do usługi o charakterze finansowym, oferowane przez usługodawcę finansowego pochodzącego z terytorium Strony. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

(i) usługi ubezpieczeniowe oraz inne związane z ubezpieczeniami;

(1) Ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):

aa) na życie;

bb) inne niż na życie;

(2) Reasekuracja i retrocesja;

(3) Pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz

(4) Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód

oraz

(ii) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):

(1) Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;

(2) Udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;

(3) Leasing finansowy;

(4) Wszelkie usługi w sferze płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, debetowe, czeki podróżne oraz czeki;

(5) Gwarancje i zobowiązania;

(6) Operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, lub w inny sposób za pomocą:

aa) instrumentów rynku pieniężnego (w tym czeków, weksli, certyfikatów depozytowych);

bb) walut obcych;

cc) instrumentów pochodnych, w tym, ale nie wyłącznie, kontraktów terminowych (futures) i opcji;

dd) instrumentów kursu walutowego i stóp procentowych włączając w to produkty takie jak swapy i kontrakty terminowe na stopę procentową;

ee) zbywalnych papierów wartościowych;

ff) innych instrumentów zbywalnych i aktywów finansowych, w tym kruszców w sztabach;

(7) Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i inwestycjach (publicznych i prywatnych) w charakterze agenta oraz świadczenie usług z tym związanych;

(8) Pośrednictwo na rynku pieniężnym;

(9) Zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie gotówką lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;

(10) Usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dla aktywów finansowych, włączając papiery wartościowe, produkty instrumentów pochodnych oraz inne instrumenty zbywalne;

(11) Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

(12) Doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe odnośnie do wszystkich rodzajów działalności wymienionych w pkt 1–11, w tym informacje i analiza kredytowa, badania i doradztwo odnośnie do inwestycji i tworzenia portfela aktywów, doradztwo w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;

b) „usługodawca finansowy” oznacza jakąkolwiek osobę fizyczną lub prawną pochodzącą z terytorium Strony, która prowadzi lub zamierza prowadzić działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług finansowych na terytorium tej Strony. Termin „podmiot świadczący usługi finansowe” nie odnosi się do podmiotów publicznych;

c) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, włączając usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez żaden podmiot świadczący usługi finansowe na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony;

d) „podmiot publiczny” oznacza:

(i) rząd, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub podmiot będący własnością lub kontrolowany przez Stronę, który jest głównie zaangażowany w realizowanie funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, wyłączając podmioty głównie zaangażowane w świadczenie usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub

(ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną – w zakresie wykonywania tych zadań; oraz

e) „organizacja niezależna” oznacza każdy organ pozarządowy, łącznie z giełdami lub rynkami papierów wartościowych lub transakcji typu futures, instytucjami dokonującymi rozliczeń lub inną organizację lub stowarzyszenie, które sprawuje własny lub przekazany przez organy lub władze centralne, regionalne lub lokalne nadzór nad podmiotami świadczącymi usługi finansowe.

ARTYKUŁ 8.50

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie jest interpretowane jako uniemożliwiające Stronie wprowadzenie lub utrzymywanie racjonalnych środków ze względów ostrożności, takich jak:

a) ochrona inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, którym przysługuje zobowiązanie powiernicze z tytułu umów z podmiotami świadczącymi usługi finansowe;

b) zachowanie bezpieczeństwa, stabilności, integralności lub odpowiedzialności finansowej podmiotów świadczących usługi finansowe; lub

c) zapewnienie integralności i stabilności systemu finansowego Strony.

2. Środki te nie są bardziej uciążliwe niż to konieczne do osiągnięcia ich celu i nie stanowią środka arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji podmiotów świadczących usługi finansowe pochodzących z terytorium drugiej Strony w porównaniu z własnymi podobnymi podmiotami świadczącymi usługi finansowe; lub nie stanowią ukrytych ograniczeń w handlu usługami.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako nakładające na Stronę obowiązek ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, ani jakiejkolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu organów publicznych.

4. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia, aby Główne zasady efektywnego nadzoru bankowego przyjęte przez Komitet Bazylejski, normy i zasady ubezpieczeń Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego, Cele i zasady regulacji papierów wartościowych Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych oraz uzgodnione na poziomie międzynarodowym normy przejrzystości i wymiany informacji do celów podatkowych określone w Modelowej konwencji w sprawie podatku od dochodu i majątku OECD z 2008 r. zostały wdrożone i były stosowane na jej terytorium.

5. Z zastrzeżeniem art. 8.6 (Traktowanie narodowe) oraz bez uszczerbku dla pozostałych środków dotyczących regulacji w zakresie ostrożności w transgranicznym handlu usługami finansowymi, Strona może wymagać rejestracji lub udzielania zezwolenia dotyczącego podmiotu świadczącego transgraniczne usługi finansowe pochodzącego z drugiej Strony oraz dotyczącego instrumentów finansowych.

ARTYKUŁ 8.51

Organizacje niezależne

Jeżeli członkostwo lub uczestnictwo w jakiejkolwiek niezależnej organizacji albo dostęp do niej jest wymagany przez Stronę w celu świadczenia usług finansowych przez usługodawców finansowych pochodzących z terytorium drugiej Strony na terytorium pierwszej Strony, Strona zapewnia przestrzeganie obowiązków na mocy art. 8.6 (Traktowanie narodowe) i art. 8.11 (Traktowanie narodowe) przez taką organizacje niezależną.

ARTYKUŁ 8.52

System płatności i rozliczeń

Na podstawie warunków, których spełnienie umożliwia przyznanie traktowania narodowego, każda ze Stron, zgodnie z kryteriami dostępu każdej Strony, przyznaje usługodawcom finansowym pochodzącym z terytorium drugiej Strony, z siedzibą na jej terytorium i regulowanym lub nadzorowanym jako usługodawcy finansowi na mocy jej prawa krajowego, dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do możliwości związanych z urzędową konsolidacją długu i refinansowaniem, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy artykuł nie ma na celu przyznania dostępu do linii kredytowych kredytodawcy ostatniego stopnia danej Strony.

ARTYKUŁ 8.53

Nowe usługi finansowe

Każda ze Stron zezwala usługodawcy finansowemu pochodzącemu z terytorium drugiej Strony na świadczenie wszelkich nowych usług finansowych, na których świadczenie przez swoich podobnych usługodawców finansowych zezwoliłaby pierwsza Strona bez dodatkowych środków prawnych wymaganych przez pierwszą Stronę. Strona może ustalić formę prawną i instytucjonalną, poprzez którą nowa usługa finansowa może być świadczona, i może wymagać zezwolenia na świadczenie danej usługi. Jeżeli taka Strona wymaga zezwolenia na świadczenie nowej usługi finansowej, decyzja zostaje podjęta w rozsądnym terminie, a wydanie zezwolenia może być przedmiotem odmowy ze względów ostrożności zgodnie z art. 8.50 (Wyłączenie ze względów ostrożności).

ARTYKUŁ 8.54

Przetwarzanie danych

1. Każda ze Stron, z zastrzeżeniem odpowiednich środków ochronnych w zakresie prywatności i poufności, pozwala usługodawcy finansowemu pochodzącemu z terytorium drugiej Strony na przekazywanie informacji w formie elektronicznej lub w innej formie, na i z jej terytorium, na potrzeby przetwarzania danych, w przypadku gdy takie przetwarzanie jest wymagane do zwykłego prowadzenia działalności przez takiego usługodawcę finansowego.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje środki ochronne dotyczące prywatności i danych osobowych, w tym indywidualne rejestry i rachunki, tak długo jak takie środki nie są wykorzystywane do obchodzenia postanowień niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 8.55

Szczególne wyjątki

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako przeszkoda dla Strony, w tym dla jej podmiotów publicznych, dla wyłącznego prowadzenia na jej terytorium świadczenia usług w ramach powszechnego programu emerytalnego albo ustawowego systemu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być, zgodnie z krajowymi przepisami Strony, realizowana przez podmioty świadczące usługi finansowe w konkurencji z podmiotami publicznymi lub prywatnymi.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma zastosowania do działalności banku centralnego lub organu kształtującego politykę pieniężną bądź innego podmiotu publicznego w wykonywaniu polityki pieniężnej lub odnoszącej się do kursu walutowego.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako przeszkoda dla Strony, w tym dla jej podmiotów publicznych, dla wyłącznego prowadzenia działalności lub świadczenia usług na jej terytorium na rachunek, z gwarancją lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony lub jej podmiotów publicznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być realizowana, zgodnie z przepisami krajowymi Strony, przez podmioty świadczące usługi finansowe w konkurencji z podmiotami publicznymi lub prywatnymi.

PODSEKCJA 7

USŁUGI MIĘDZYNARODOWEGO TRANSPORTU MORSKIEGO

ARTYKUŁ 8.56

Zakres, definicje i zasady

1. Niniejsza podsekcja określa zasady dotyczące liberalizacji usług międzynarodowego transportu morskiego zgodnie z sekcjami B (Transgraniczne świadczenie usług), C (Zakładanie przedsiębiorstw) i D (Czasowa obecność osób fizycznych odbywających wizyty służbowe).

2. Do celów niniejszej podsekcji „międzynarodowy transport morski" obejmuje transport „od drzwi do drzwi" oraz transport multimodalny (wykorzystujący do transportu towarów więcej niż jeden rodzaj środków transportu), obejmujący odcinek morski, odbywający się w ramach jednolitego dokumentu przewozowego i obejmujący prawo do bezpośredniego zawierania umów z podmiotami świadczącymi usługi transportowe innego rodzaju;

3. W odniesieniu do międzynarodowego transportu morskiego Strony zgadzają się zapewnić skuteczne stosowanie zasad nieograniczonego dostępu do ładunków na zasadach handlowych, swobodę świadczenia usług międzynarodowego transportu morskiego, a także traktowanie narodowe w ramach świadczenia takich usług.

Biorąc pod uwagę obecny poziom liberalizacji między Stronami usług międzynarodowego transportu morskiego:

a) Strony skutecznie stosują zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowych rynków transportu morskiego na zasadach handlowych i na zasadzie braku dyskryminacji; oraz

b) każda ze Stron przyznaje statkom pływającym pod banderą drugiej Strony lub obsługiwanym przez usługodawców pochodzących z terytorium drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane jej własnym statkom lub statkom jakiegokolwiek państwa trzeciego, zależnie od tego, które jest korzystniejsze, w zakresie m.in. dostępu do portów, korzystania z infrastruktury portowej i korzystania z portowych morskich usług pomocniczych, a także w zakresie powiązanych należności i opłat, infrastruktury celnej oraz dostępu do miejsca postoju statku w porcie oraz sprzętu do załadunku i rozładunku.

4. Stosując te zasady, Strony w szczególności:

a) nie wprowadzają uzgodnień dotyczących dzielenia ładunku w przyszłych umowach z państwami trzecimi dotyczących usług międzynarodowego transportu morskiego, w tym handlu towarami masowymi w postaci płynnej i stałej i ładunków przewożonych liniowcami oraz zakończą w rozsądnym terminie obowiązywanie takich uzgodnień w przypadkach, gdy zostały one zawarte we wcześniej podpisanych umowach; oraz

b) po wejściu niniejszej Umowy w życie znoszą jednostronne środki[1] oraz przeszkody administracyjne, techniczne i inne, mogące stanowić ukryte ograniczenie lub mieć dyskryminujący skutek w stosunku do swobodnego świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim i wstrzymują się od ich wprowadzania.

[1] Do celów niniejszego ustępu, termin „środki” obejmuje wyłącznie środki, które prowadzą do niekorzystnej dyskryminacji na podstawie narodowości lub obszaru geograficznego pochodzenia osoby fizycznej lub prawnej, w stosunku do której dany środek jest stosowany.

5. Każda ze Stron zezwala podmiotom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na posiadanie przedsiębiorstw na jej terytorium na warunkach zakładania i funkcjonowania przedsiębiorstw zgodnie z warunkami wskazanymi w wykazie szczegółowych zobowiązań.

6. Strony udostępniają usługodawcom drugiej Strony świadczącym usługi międzynarodowego transportu morskiego na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach następujące usługi w porcie:

a) pilotaż

b) holowanie i pomoc holownicza;

c) tworzenie rezerw;

d) zaopatrzenie w paliwo i wodę;

e) odbiór odpadów i utylizację odpadów balastowych;

f) usługi kapitańskie w porcie;

g) pomoc w nawigacji; oraz

h) nabrzeżne usługi operacyjne niezbędne dla funkcjonowania statku, takie jak komunikacja, dostawy wody i elektryczności, sprzęt do niezbędnych napraw, kotwiczenie, usługi związane z postojem statku.

SEKCJA F

HANDEL ELEKTRONICZNY

ARTYKUŁ 8.57

Cele

1. Strony, uwzględniając, że handel elektroniczny zwiększa możliwości handlowe w wielu sektorach, uznają znaczenie ułatwiania jego wykorzystania i rozwoju oraz zastosowania zasad WTO do handlu elektronicznego.

2. Strony zgodnie postanawiają, że będą propagowały rozwój handlu elektronicznego między sobą, w szczególności poprzez współpracę w kwestiach związanych z handlem elektronicznym poruszonych w postanowieniach niniejszego rozdziału. W tym kontekście obie Strony powinny unikać nakładania zbędnych regulacji lub ograniczeń na handel elektroniczny.

3. Strony uznają znaczenie swobodnego przepływu informacji w internecie oraz zgadzają się, że nie powinno to mieć negatywnego wpływu na prawa własności intelektualnej, mając na uwadze znaczenie ochrony praw własności intelektualnej w internecie.

4. Strony zgadzają się, że rozwój handlu elektronicznego musi być w pełni zgodny z międzynarodowymi normami w zakresie ochrony danych, tak by zdobyć zaufanie użytkowników handlu elektronicznego.

ARTYKUŁ 8.58

Cła

Strony nie nakładają ceł na przekazy elektroniczne.

ARTYKUŁ 8.59

Elektroniczne świadczenie usług

Dla większej przejrzystości, Strony potwierdzają, że środki dotyczące podaży usług wykorzystujących elektroniczne środki przekazu są objęte zobowiązaniami zawartymi w odpowiednich postanowieniach niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem wszelkich wyjątków dotyczących takich zobowiązań.

ARTYKUŁ 8.60

Elektroniczny podpis

1. Strony podejmują działania, aby ułatwić lepsze wzajemne zrozumienie swoich zasad dotyczących elektronicznego podpisu oraz, z zastrzeżeniem odpowiednich krajowych warunków i przepisów, aby zbadać wykonalność opracowania w przyszłości umowy o wzajemnym uznawaniu elektronicznego podpisu.

2. Aby osiągnąć cele wytyczone w ust. 1 Strony:

a) ułatwiają w jak największym stopniu wystąpienia drugiej Strony na dostępnych forach w sprawie elektronicznego podpisu organizowanych formalnie lub nieformalnie przez jej właściwe organy, poprzez umożliwienie drugiej Strony przedstawienia swoich zasad dotyczących elektronicznego podpisu;

b) zachęcają, w jak największym zakresie, do wymiany opinii na temat elektronicznego podpisu poprzez specjalne seminaria oraz spotkania ekspertów w obszarach takich jak bezpieczeństwo i interoperacyjność; oraz

c) wspierają, w jak największym stopniu, wysiłki drugiej Strony dotyczące badania i analizy jej własnych zasad, poprzez udostępniania odpowiednich informacji.

ARTYKUŁ 8.61

Współpraca regulacyjna w zakresie handlu elektronicznego

1. Strony prowadzą dialog dotyczący kwestii regulacyjnych związanych z handlem elektronicznym, który obejmie, między innymi, następujące kwestie:

a) uznanie certyfikatów podpisów elektronicznych wydawanych użytkownikom oraz ułatwianie świadczenia transgranicznych usług certyfikacyjnych;

b) odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami względem przesyłania lub przechowywania informacji;

c) traktowanie niezamówionych komercyjnych wiadomości elektronicznych;

d) ochrona konsumentów; oraz

e) wszelkie inne kwestie mające związek z rozwojem handlu elektronicznego.

2. Współpraca taka może obejmować wymianę informacji dotyczących prawodawstwa poszczególnych Stron w tych kwestiach, jak również wdrażania tego prawodawstwa.

SEKCJA G

WYJĄTKI

ARTYKUŁ 8.62

Wyjątki ogólne

Z zastrzeżeniem wymogu zakazującego stosowania takich środków w sposób służący arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji drugiej Strony, w której obowiązują te same warunki, bądź stanowiący ukryte ograniczenie dla zakładania przedsiębiorstw lub transgranicznego świadczenia usług, żadne postanowienie niniejszego rozdziału nie może być interpretowane w sposób uniemożliwiający wprowadzanie lub egzekwowanie przez którąkolwiek ze Stron środków:

a) niezbędnych dla ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej lub utrzymania porządku publicznego[1];

[1] Wyjątek dotyczący porządku publicznego może być przywołany jedynie w przypadku wystąpienia prawdziwego wystarczająco poważnego zagrożenia dla podstawowych interesów społecznych.

b) niezbędnych dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) odnoszących się do zachowania ograniczonych zasobów naturalnych, jeżeli środki te stosowane są w połączeniu z ograniczeniami dotyczącymi krajowych przedsiębiorców lub krajowej podaży lub konsumpcji usług;

d) niezbędnych do ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;

e) niezbędnych dla zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych, które nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozdziału, łącznie z przepisami odnoszącymi się do:

(i) zapobiegania działaniom o charakterze nielegalnym i podstępnym lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;

(ii) ochrony życia prywatnego osób w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności ich osobistych akt i rachunków;

(iii) bezpieczeństwa;

f) niezgodnych z art. 8.6 (Traktowanie narodowe) i art. 8.11(Traktowanie narodowe), pod warunkiem że zróżnicowane traktowanie ma na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego opodatkowania lub poboru podatków bezpośrednich w odniesieniu do działalności gospodarczej, przedsiębiorców lub usługodawców drugiej Strony[1].

[1] Środki mające na celu zapewnienie skutecznego lub sprawiedliwego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich obejmują środki podjęte przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:

a) mają zastosowanie do przedsiębiorców i usługodawców, którzy nie są rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie pozycji podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
b) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia nakładania lub poboru podatków na terytorium Strony;
c) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich, łącznie ze środkami zgodności;
d) mają zastosowanie do konsumentów usług dostarczonych na lub z terytorium innej Strony w celu zapewnienia nakładania na takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
e) dokonują rozróżnienia między przedsiębiorcami i usługodawcami podlegającymi zobowiązaniom podatkowym od pozycji opodatkowanych na poziomie światowym a innymi przedsiębiorcami i usługodawcami ze względu na różnice w podstawie ich opodatkowania; lub
f) określają i przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub kredyty osobom i oddziałom będącym rezydentami, powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby w celu zagwarantowania podstawy opodatkowania obowiązującej na terytorium Strony.

Terminologia podatkowa lub założenia systemu opisane w lit. f) i niniejszym przypisie są określane zgodnie z definicjami podatkowymi i założeniami systemowymi albo definicjami i założeniami systemowymi równorzędnymi, czy też podobnymi przyjętymi zgodnie z przepisami Strony stosującej dany środek.

ARTYKUŁ 8.63

Przegląd

W celu dalszego pogłębienia liberalizacji i zniesienia pozostałych ograniczeń oraz zapewnienia ogólnej równowagi praw i obowiązków, Strony dokonują przeglądu niniejszego rozdziału i swoich wykazów szczegółowych zobowiązań nie później niż trzy lata po wejściu w życie niniejszej Umowy, a następnie w regularnych odstępach czasu. W wyniku takiego przeglądu Komitet ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych, ustanowiony zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety), może podjąć decyzję o zmianie odpowiednich wykazów szczegółowych zobowiązań.

ROZDZIAŁ DZIEWIĄTY

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

ARTYKUŁ 9.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „komercyjne towary i usługi” oznaczają towary i usługi zwykle sprzedawane lub oferowane do sprzedaży na rynku komercyjnym klientom niepublicznym i przez takich klientów zwykle nabywane do celów niepublicznych;

b) „działalność konkurencyjna” oznacza, w przypadku Unii:

(i) działalność prowadzoną na terytorium państwa członkowskiego Unii, która podlega bezpośrednio zasadom konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony; oraz

(ii) że właściwy organ w Unii przyjął decyzję stwierdzającą zastosowanie ppkt (i).

Do celów lit. b) ppkt (i) kwestia, czy działalność podlega bezpośrednio zasadom konkurencji jest rozstrzygana na podstawie charakterystyki przedmiotowych towarów lub usług, faktu istnienia alternatywnych towarów lub usług oraz cen i rzeczywistej lub potencjalnej obecności więcej niż jednego dostawcy przedmiotowych towarów lub usług;

c) „usługi budowlane” oznaczają usługę, której celem jest wykonanie wszelkimi środkami robót inżynieryjnych lub budowlanych zgodnie z działem 51 tymczasowej Centralnej Klasyfikacji Produktów ONZ (CKP);

d) „działanie naprawcze” oznacza w kontekście krajowych procedur odwoławczych bądź to odłożenie bądź zapewnienie odłożenia decyzji podjętych przez podmiot zamawiający niezgodnie z prawem, w tym usunięcie dyskryminujących specyfikacji technicznych, gospodarczych lub finansowych w zaproszeniu do składania ofert, dokumentach związanych z umową lub wszelkich innych dokumentach dotyczących procedury przetargowej;

e) „aukcja elektroniczna” oznacza powtarzalny proces realizowany z wykorzystaniem środków elektronicznych służący do przedstawienia przez dostawców nowych cen lub nowych wartości w przypadku wymiernych elementów oferty innych niż cena i związanych z kryteriami oceny, lub obu tych elementów, w wyniku którego powstaje ranking ofert lub zmiana kolejności ofert w rankingu;

f) „na piśmie” lub „pisemne” oznacza wszelkie informacje słowne lub liczbowe, które mogą zostać odczytane, skopiowane, a następnie przekazane. Mogą one obejmować informacje przekazywane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;

g) „osoba prawna” rozumiana jest zgodnie z definicją w art. 8.2 (Definicje) lit. b);

h) „osoba prawna pochodząca z Unii” lub „osoba prawna pochodząca z Singapuru” rozumiana jest zgodnie z definicją w art. 8.2 (Definicje) lit. c);

i) „przetarg bezpośredni” oznacza metodę udzielenia zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający kontaktuje się z wybranym dostawcą lub dostawcami;

j) „miejscowy” oznacza osobę prawną mającą siedzibę na terytorium jednej ze Stron, znajdującą się w posiadaniu osób fizycznych lub prawnych drugiej Strony lub znajdującą się pod ich kontrolą.

Osoba prawna:

(i) „znajduje się w posiadaniu” osób fizycznych lub prawnych drugiej Strony, jeśli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest w posiadaniu osób pochodzących z drugiej Strony; oraz

(ii) znajduje się „pod kontrolą” osób fizycznych lub prawnych drugiej Strony, jeżeli osoby takie mają uprawnienie do powołania większości zarządu albo mogą w inny uprawniony sposób kierować jej działaniami;

k) „środek” oznacza wszelkie ustawy, rozporządzenia, procedury, wytyczne lub praktyki administracyjne bądź wszelkie działania podmiotu zamawiającego dotyczące zamówienia objętego niniejszą Umową;

l) „wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania” oznacza wykaz dostawców uznanych przez podmiot zamawiający za spełniających warunki wpisania do tego wykazu, z którego podmiot zamawiający zamierza skorzystać więcej niż jeden raz;

m) „ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia” oznacza ogłoszenie opublikowane przez podmiot zamawiający, w którym zaprasza on zainteresowanych dostawców do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub oferty, lub obu tych dokumentów;

n) „zobowiązania offsetowe” oznaczają wszelkie warunki lub zobowiązania, które wspierają rozwój lokalny lub poprawiają bilans płatniczy Strony, takie jak korzystanie z udziału lokalnego, licencje na technologię, inwestycje, handel wymienny i podobne działania lub wymogi;

o) „przetarg nieograniczony” oznacza metodę udzielenia zamówienia, zgodnie z którą ofertę mogą przedstawić wszyscy zainteresowani dostawcy;

p) „sprywatyzowany” oznacza, w przypadku Singapuru, podmiot, który został ponownie utworzony z podmiotu zamawiającego lub jego części i stał się osobą prawną działającą na zasadach komercyjnych w dziedzinie zamówień towarów i który nie podlega już nadzorowi skarbu państwa, mimo iż państwo posiada udziały w nim lub mianuje członków jego zarządu.

Dla większej przejrzystości, w przypadku gdy państwo posiada udziały w podmiocie lub wyznacza urzędnika państwowego jako członka zarządu sprywatyzowanego podmiotu, uznaje się, że podczas nabywania towarów i usług działa o zgodnie z regułami konkurencji, m.in. w odniesieniu do dostępności, ceny i jakości towarów i usług, jeżeli państwo lub tak wyznaczony zarząd, bezpośrednio lub pośrednio, nie wpływa na decyzje zarządu podczas dokonywania przez podmiot zamówień towarów i usług, ani ich nie ukierunkowuje;

q) „podmiot zamawiający” oznacza podmiot objęty załącznikami 9-A, 9-B lub 9-C;

r) „kwalifikujący się dostawca” oznacza dostawcę uznanego przez podmiot zamawiający za spełniającego warunki udziału;

s) „poprawione GPA” odnosi się do tekstu Porozumienia w sprawie zamówień publicznych, zmienionego decyzją dotyczącą rezultatów negocjacji zgodnie z art. XXIV:7 GPA, podjętą w dniu 30 marca 2012 r.;

t) „przetarg ograniczony” oznacza metodę udzielenia zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający zwraca się z prośbą o złożenie oferty jedynie do kwalifikowanych dostawców;

u) „usługi” obejmują usługi budowlane, chyba że wskazano inaczej;

v) „norma” oznacza dokument zatwierdzony przez uznaną jednostkę, ustalający, do powszechnego i wielokrotnego stosowania, zasady, wytyczne lub cechy charakterystyczne towarów lub usług bądź związanych z nimi procesów i metod produkcji, z którymi zgodność nie jest obowiązująca. Może on również zawierać lub dotyczyć wyłącznie terminologii, symboli, wymagań dotyczących opakowania, znakowania lub etykietowania, odnoszących się do towaru, usługi, procesu lub metody produkcji;

w) „dostawca” oznacza odpowiednio osobę lub grupę osób pochodzących z terytorium każdej ze Stron, które dostarczają lub mogą dostarczać towary lub usługi;

x) „specyfikacja techniczna” oznacza wymóg procedury przetargowej, za pośrednictwem którego:

(i) określono cechy charakterystyczne towarów lub usług będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, sposób wykonania, bezpieczeństwo i wymiary lub procedury i metody ich produkcji lub świadczenia; lub

(ii) wskazano warunki dotyczące terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykiety w odniesieniu do towaru lub usługi.

ARTYKUŁ 9.2

Zakres

Stosowanie niniejszego rozdziału

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszelkich działań dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową, bez względu na to, czy są dokonywane wyłącznie lub częściowo za pomocą środków elektronicznych.

2. Do celów niniejszego rozdziału zamówienie objęte niniejszą Umową oznacza zamówienie publiczne:

a) na towary, usługi lub jakiekolwiek ich połączenie:

(i) określone w załącznikach każdej ze Stron, od 9-A do 9-G; oraz

(ii) zamówione do celów innych niż komercyjna sprzedaż lub odsprzedaż bądź wykorzystanie do produkcji lub dostawy towarów lub usług przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży;

b) realizowane za pomocą wszelkich środków umownych, w tym zakupu, wynajmu; oraz dzierżawy lub sprzedaży ratalnej z opcją lub bez opcji wykupu; oraz wszelkich umów partnerstwa publiczno-prywatnego określonych w załączniku 9-I;

c) którego wartość, w czasie publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia), oszacowana zgodnie z ust. 6-8, jest równa lub wyższa niż odpowiedni próg określony w załącznikach 9-A do 9-G;

d) złożone przez podmiot zamawiający; oraz

e) które nie jest w inny sposób wyłączone z zakresu w ust. 3 lub w załącznikach Stron od 9-A do 9-G.

3. O ile załączniki od 9-A do 9-G nie stanowią inaczej, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

a) nabycia lub dzierżawy gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości albo praw do nich;

b) porozumień pozaumownych lub innych form wsparcia, które zapewnia Strona, w tym porozumień o współpracy, dotacji, pożyczek, udziałów kapitałowych, gwarancji i ulg podatkowych;

c) zamówień na usługi agencji budżetowych lub usługi depozytowe, usługi w zakresie likwidacji i zarządzania świadczone na rzecz regulowanych instytucji finansowych bądź usługi związane ze sprzedażą, umorzeniem i dystrybucją długu publicznego, w tym pożyczek i obligacji państwowych, weksli i innych papierów wartościowych, bądź nabycia tego rodzaju usług;

d) publicznych umów o pracę;

e) zamówień udzielanych:

(i) w celu zapewnienia międzynarodowego wsparcia, w tym pomocy rozwojowej;

(ii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej stacjonowania wojsk lub wspólnej realizacji projektu przez państwa-sygnatariuszy; lub

(iii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami organizacji międzynarodowej albo w ramach finansowania przez międzynarodowe dotacje, pożyczki lub inny rodzaj wsparcia, jeżeli stosowna procedura lub warunki byłyby niezgodne z niniejszym rozdziałem.

4. Każda ze Stron określa następujące informacje w załącznikach od 9-A do 9-G:

a) w załączniku 9-A – podmioty rządowe na szczeblu centralnym, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;

b) w załączniku 9-B – podmioty na szczeblu regionalnym i lokalnym, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;

c) w załączniku 9-C – wszystkie pozostałe podmioty, których zamówienia objęte są niniejszym rozdziałem;

d) w załączniku 9-D – towary objęte niniejszym rozdziałem;

e) w załączniku 9-E – usługi, z wyjątkiem usług budowlanych, objęte niniejszym rozdziałem;

f) w załączniku 9-F – usługi budowlane objęte niniejszym rozdziałem; oraz

g) w załączniku 9-G – wszelkie uwagi ogólne.

5. W przypadku gdy podmiot zamawiający w kontekście udzielania zamówień objętego niniejszą Umową wymaga, aby osoby nieujęte w załącznikach od 9-A do 9-C uczestniczyły w przetargach zgodnie z określonymi wymogami, do tego rodzaju wymogów stosuje się odpowiednio art. 9.4 (Zasady ogólne).

Wycena

6. Szacując wartość zamówienia w celu ustalenia, czy jest to zamówienie objęte niniejszą Umową, podmiot zamawiający:

a) nie dzieli zamówienia na oddzielne zamówienia oraz nie wybiera ani nie stosuje szczególnej metody wyceny w celu oszacowania wartości zamówienia w taki sposób, by zostało całkowicie lub częściowo wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozdziału; oraz

b) ujmuje szacowaną całkowitą maksymalną wartość zamówienia w całym okresie objętym zamówieniem, udzielonego jednemu lub wielu dostawcom, z uwzględnieniem wszystkich form wynagrodzenia, w tym:

(i) premii, opłat, prowizji i odsetek; oraz

(ii) w przypadku, gdy zamówienie przewiduje możliwość wprowadzenia opcji, łącznej wartości takich opcji.

7. W przypadku gdy dane zamówienie wymaga zawarcia więcej niż jednej umowy, lub w przypadku udzielenia zamówień w częściach (zwanych dalej „zamówieniami powtarzającymi się"), podstawą obliczenia szacowanej maksymalnej łącznej wartości zamówienia jest:

a) wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi takiego samego typu udzielonych w ciągu poprzednich dwunastu miesięcy lub poprzedniego roku finansowego podmiotu zamawiającego, w miarę możliwości skorygowana w celu uwzględnienia przewidywanych zmian w ilości lub w wartości zamawianych towarów lub usług w kolejnych dwunastu miesiącach; lub

b) szacunkowa wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi takiego samego typu, które mają zostać udzielone w ciągu dwunastu miesięcy następujących po udzieleniu pierwotnego zamówienia lub w roku finansowym podmiotu zamawiającego.

8. W przypadku zamówienia realizowanego w drodze wynajmu, dzierżawy lub sprzedaży ratalnej towarów lub usług lub zamówienia, którego łącznej ceny nie określono, podstawę wyceny stanowią:

a) w przypadku zamówienia o ustalonym terminie:

(i) jeśli termin zamówienia wynosi nie więcej niż dwanaście miesięcy, łączna szacowana wartość maksymalna przez czas jego obowiązywania; lub

(ii) jeśli termin zamówienia przekracza dwanaście miesięcy, łączna szacowana wartość maksymalna, w tym wszelka szacowana wartość rezydualna;

b) w przypadku zamówień udzielanych na czas nieokreślony szacowana miesięczna opłata pomnożona przez czterdzieści osiem; oraz

c) w przypadku gdy nie jest pewne, czy zamówienie będzie zamówieniem o ustalonym terminie, stosuje się lit. b).

ARTYKUŁ 9.3

Wyjątki z zakresu bezpieczeństwa i ogólne

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako przeszkoda uniemożliwiająca którejkolwiek ze Stron podejmowanie działań lub nieujawnianie informacji, które Strona ta uznaje za konieczne dla ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa w zakresie zakupu broni, amunicji lub materiałów wojskowych lub też w przypadku zamówień niezbędnych dla zabezpieczenia bezpieczeństwa narodowego i obrony narodowej.

2. Pod warunkiem, że środki takie nie są stosowane w sposób stanowiący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację pomiędzy Stronami, w których panują podobne warunki, albo ukrytego ograniczenia dla handlu międzynarodowego, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako przeszkoda uniemożliwiająca wprowadzenie i stosowanie przez Strony środków:

a) niezbędnych do ochrony moralności, porządku i bezpieczeństwa publicznego;

b) niezbędnych dla ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) niezbędnych do ochrony własności intelektualnej; lub

d) dotyczących towarów lub usług pochodzących z pracy osób niepełnosprawnych, instytucji charytatywnych lub pracy więźniów.

ARTYKUŁ 9.4

Zasady ogólne

Traktowanie narodowe i niedyskryminacja

1. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących wszelkich zamówień objętych niniejszą Umową każda ze Stron, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, zapewnia bezzwłocznie i bezwarunkowo traktowanie towarów i usług drugiej Strony oraz dostawców drugiej Strony nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie Strona ta, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, zapewnia krajowym towarom, usługom i dostawcom.

2. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi:

a) nie traktuje jednego miejscowego dostawcy drugiej Strony mniej korzystnie niż innego miejscowego dostawcy ze względu na wysokość zagranicznego udziału lub własności; lub

b) nie dyskryminuje miejscowego dostawcy w związku z tym, że towary lub usługi oferowane przez tego dostawcę przy konkretnym zamówieniu są towarami lub usługami drugiej Strony.

Wykorzystanie środków elektronicznych

3. W przypadku udzielania zamówienia objętego niniejszą Umową za pomocą środków elektronicznych podmiot zamawiający:

a) zapewnia, aby procedura przetargowa była prowadzona z wykorzystaniem takich systemów i programów informatycznych – w tym dotyczących uwierzytelniania i szyfrowania informacji – które są powszechnie dostępne i interoperacyjne w połączeniu z innymi powszechnie dostępnymi systemami i programami informatycznymi; oraz

b) utrzymuje mechanizmy zapewniające integralność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, w tym określenie godziny wpływu, a także zapobieganie nieuprawnionemu dostępowi.

Sposób przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia

4. Podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objęte niniejszą Umową w sposób przejrzysty i bezstronny, który:

a) jest zgodny z niniejszym tytułem oraz stosując otwarte, ograniczone i bezpośrednie procedury przetargowe;

b) pozwala uniknąć konfliktu interesów; oraz

c) zapobiega praktykom korupcyjnym.

Reguły pochodzenia

5. W odniesieniu do zamówień objętych niniejszą Umową żadna ze Stron nie może stosować w odniesieniu do towarów lub usług przywiezionych lub dostarczonych z terytorium drugiej Strony reguł pochodzenia różniących się od reguł pochodzenia, jakie Strona ta stosuje w tym samym czasie w ramach zwykłej wymiany handlowej wobec przywozu i dostaw tych samych towarów i usług pochodzących od tej samej Strony.

Umowy kompensacyjne

6. W odniesieniu do zamówienia objętego niniejszą Umową Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie starają się zawierać, nie uwzględniają, nie narzucają ani nie wymuszają żadnych umów kompensacyjnych.

Środki które nie są specyficzne dla zamówień publicznych

7. Ustępów 1 i 2 nie stosuje się do należności celnych oraz innych należności nakładanych na przywóz lub w związku z nim, metod nakładania takich ceł i należności, innych przepisów lub formalności związanych z przywozem oraz środków wpływających na handel usługami innych niż środki regulujące udzielanie zamówień objęte niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 9.5

Informacje na temat systemu udzielania zamówień

1. Każda ze Stron:

a) bezzwłocznie publikuje wszelkie ustawy, rozporządzenia, decyzje sądowe, zarządzenia administracyjne o powszechnym zastosowaniu, standardowe klauzule umowne umocowane ustawą lub rozporządzeniem oraz włączone poprzez odpowiednie odniesienie do ogłoszeń lub dokumentacji przetargowej, a także procedury dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową oraz wszelkie zmiany do nich w urzędowo wyznaczonych elektronicznych lub papierowych środkach przekazu, które są szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców; oraz

b) na wniosek drugiej Strony udziela na ten temat wszelkich wyjaśnień.

2. Każda ze Stron zawiera w załączniku 9-H wykaz:

a) mediów elektronicznych lub papierowych, w których Strona publikuje informacje opisane w ust. 1;

b) mediów elektronicznych lub papierowych, w których Strona publikuje ogłoszenia wymagane zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia), art. 9.8 (Kwalifikacja dostawców) ust. 8 oraz art. 9.15 (Przejrzystość informacji związanych z zamówieniem) ust. 2.

3. Każda ze Stron niezwłocznie powiadamia Komitet ds. Handlu Usługami Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowiony zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety) o wszelkich zmianach w zakresie informacji podanych przez Stronę w wykazie w załączniku 9-H.

ARTYKUŁ 9.6

Ogłoszenia

Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia

1. W przypadku każdego zamówienia objętego niniejszą Umową podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, które jest bezpośrednio dostępne drogą elektroniczną, bezpłatnie, w pojedynczym punkcie dostępu, z wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 9.12 (Przetarg bezpośredni). Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia musi pozostawać łatwo publicznie dostępne aż do zakończenia okresu podanego w ogłoszeniu. Każda ze Stron wskazuje właściwe medium elektroniczne w załączniku 9-H.

2. O ile nie wskazano inaczej w niniejszym rozdziale, każde ogłoszenie o planowanym zamówieniu zawiera następujące informacje:

a) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z zamówieniem, a także koszty i warunki płatności, jeżeli takie istnieją;

b) opis zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których dotyczy zamówienie, lub – w przypadkach, gdy nie jest znana ilość – ilość szacowana;

c) w przypadku umów powtarzających się, szacunkowy harmonogram kolejnych ogłoszeń o planowanym zamówieniu - w miarę możliwości;

d) opis wszelkich wariantów;

e) harmonogram dostawy towarów lub usług bądź czas trwania umowy;

f) metodę udzielania zamówienia, która zostanie zastosowana, oraz informację, czy będzie ona wymagała negocjacji czy też przeprowadzenia aukcji elektronicznej;

g) o ile ma to zastosowanie, adres i wszelkie terminy końcowe składania wniosków o udział w procedurze udzielenia zamówienia;

h) adres i końcowy termin składania ofert;

i) język lub języki, w których mogą być składane oferty lub wnioski o uczestnictwo, oraz informację, czy mogą być składane w języku innym niż urzędowy język Strony, która reprezentuje zamawiający podmiot;

j) wykaz i krótki opis wszelkich warunków uczestnictwa dostawców, w tym wszelkie wymagania dotyczące szczególnych dokumentów lub zaświadczeń, które miałyby być dostarczone przez dostawców w związku z nimi, o ile takie wymogi nie zostały zawarte w dokumentacji przetargowej udostępnionej wszystkim zainteresowanym dostawcom w momencie publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;

k) jeżeli, zgodnie z art. 9.8 (Kwalifikacja dostawców), podmiot zamawiający zamierza wybrać ograniczoną liczbę kwalifikujących się dostawców, którzy zostaną zaproszeni do przetargu, kryteria stosowane w celu dokonania tego wyboru oraz, o ile ma to zastosowanie, wszelkie ograniczenia liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do przetargu; oraz

l) wskazanie, czy zamówienie to jest objęte niniejszą Umową.

Skrócone ogłoszenie

3. W każdym przypadku, gdy podmiot zamawiający ma zamiar udzielić zamówienie, równocześnie z publikacją ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia publikuje on powszechnie dostępne skrócone ogłoszenie w jednym z języków WTO. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

a) przedmiot zamówienia;

b) ostateczny termin składania ofert lub w odpowiednich przypadkach ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w procedurze przetargowej lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania; oraz

c) adres, pod który można zwrócić się o udostępnienie dokumentów dotyczących zamówienia.

Ogłoszenie o planowanych zamówieniach

4. Zachęca się podmioty zamawiające, by publikowały za pomocą środków elektronicznych poprzez pojedynczy punkt dostępu wykorzystywany do publikowania ogłoszeń o zamiarze udzielenia zamówienia najwcześniej, jak to możliwe w każdym roku finansowym, ogłoszenie dotyczące ich planów w zakresie przyszłych zamówień (dalej zwane „ogłoszeniem o planowanych zamówieniach”). Ogłoszenie to powinno zawierać przedmiot zamówienia oraz planowaną datę publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia.

5. Podmiot zamawiający wymieniony w załączniku 9-B lub załączniku 9-C może wykorzystać ogłoszenie o planowanych zamówieniach jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia pod warunkiem, że zawiera ono wszystkie dostępne informacje określone w ust. 2 oraz oświadczenie, że zainteresowani dostawcy powinni poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem.

ARTYKUŁ 9.7

Warunki uczestnictwa

1. Podmiot zamawiający określa wyłącznie takie warunki uczestnictwa w zamówieniu, które są niezbędne do zapewnienia, że dostawca posiada prawne, handlowe, techniczne i finansowe możliwości potrzebne do przyjęcia odnośnego zamówienia.

2. Ustalając warunki uczestnictwa, podmiot zamawiający:

a) nie narzuca warunku stwierdzającego, że aby dostawca mógł uczestniczyć w przetargu, musiał on w przeszłości uzyskać jedno lub więcej zamówień od podmiotu zamawiającego jednej ze Stron lub że dostawca musi posiadać doświadczenie w wykonywaniu prac na terytorium tej Strony; oraz

b) może wymagać odpowiedniego doświadczenia, gdy jest to niezbędne do spełnienia warunków zamówienia.

3. Oceniając, czy dostawca spełnia warunki uczestnictwa, podmiot zamawiający:

a) ocenia zdolności finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne dostawcy na podstawie jego działalności gospodarczej na terytorium Strony podmiotu zamawiającego oraz poza jego granicami; oraz

b) opiera swoją ocenę na warunkach, które wcześniej określił w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

4. W przypadku istnienia dowodów potwierdzających zaistnienie takiej sytuacji, Strona, w tym jej podmioty zamawiające, może wykluczyć dostawcę z powodu:

a) upadłości;

b) fałszywych oświadczeń;

c) znaczącego lub utrzymującego się niewypełniania istotnych wymogów lub zobowiązań w ramach wcześniejszego zamówienia lub wcześniejszych zamówień;

d) skazania wyrokiem sądu za poważne przestępstwo lub innym orzeczeniem dotyczącym poważnego wykroczenia;

e) naruszenia etyki zawodowej lub działań bądź zaniechań negatywnie wpływających na handlową integralność dostawcy; lub

f) zaległości podatkowych.

ARTYKUŁ 9.8

Kwalifikacja dostawców

Systemy rejestracji i procedury kwalifikacyjne

1. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, mogą utrzymywać system rejestracji dostawców, w którym zainteresowani dostawcy muszą się rejestrować i podawać określone informacje.

2. Każda ze Stron zapewnia, że:

a) jej podmioty zamawiające dokładają starań, by zminimalizować różnice między ich procedurami kwalifikacyjnymi; oraz

b) w przypadku gdy jej podmioty zamawiające utrzymują systemy rejestracji, podmioty dokładają starań, by zminimalizować różnice między ich systemami rejestracji.

3. Strona, w tym jej podmioty zamawiające, nie wprowadza ani nie stosuje żadnych systemów rejestracji ani procedur kwalifikacyjnych w celu stworzenia niepotrzebnych przeszkód dla uczestnictwa dostawców drugiej Strony w jej procedurze zamówienia, ani z takim skutkiem.

Procedura przetargu ograniczonego

4. W przypadku gdy podmiot zamawiający zamierza skorzystać z procedury przetargu ograniczonego, wówczas:

a) w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia zawiera co najmniej informacje określone w art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2 lit. a), b), f), g), j), k) oraz l) i zaprasza dostawców do składania wniosków o udział; oraz

b) przed rozpoczęciem okresu przewidzianego na składanie ofert przekazuje kwalifikującym się dostawcom, których powiadamia zgodnie z art. 9.10 (Przedziały czasu) ust. 3 lit. b), co najmniej informacje określone w art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2 lit. c), d), e), h) oraz i).

5. Podmiot zamawiający zezwala wszystkim kwalifikującym się dostawcom na uczestnictwo w procedurze udzielenia zamówienia, o ile podmiot zamawiający nie określi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia ograniczeń co do liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia oferty, oraz kryteriów wyboru ograniczonej liczby dostawców. W każdym przypadku liczba dostawców dopuszczonych do złożenia oferty jest wystarczająca, by zapewnić zjawisko konkurencji bez wpływania na skuteczność operacyjną systemu udzielania zamówień.

6. Jeżeli dokumentacja przetargowa nie jest podana do wiadomości publicznej od dnia publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4, podmiot zamawiający zapewnia, by dokumenty te zostały udostępnione równocześnie wszystkim kwalifikującym się dostawcom wybranym zgodnie z ust. 5.
Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

7. Podmiot zamawiający może prowadzić wykaz dostawców przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, pod warunkiem że ogłoszenie zapraszające zainteresowanych dostawców do składania wniosków o włączenie do tego wykazu jest:

a) publikowane corocznie; oraz

b) w przypadku ogłoszeń w formie elektronicznej – jest stale dostępne za pośrednictwem właściwego medium wymienionego w załączniku 9-H.

8. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, zawiera:

a) opis towarów lub usług, lub ich kategorii, do których wykaz się stosuje;

b) warunki dopuszczenia do udziału, które muszą spełniać dostawcy, by znaleźć się w wykazie, oraz metody, za pomocą których podmiot zamawiający sprawdzi, czy dostawca spełnia te warunki;

c) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego i inne informacje niezbędne do skontaktowania się z podmiotem zamawiającym oraz uzyskania wszelkich istotnych dokumentów związanych z wykazem;

d) okres ważności wykazu oraz sposoby jego przedłużenia lub zakończenia, a w przypadku gdy okres ważności nie został podany, informacje na temat sposobu powiadamiania o zakończeniu stosowania wykazu; oraz

e) informację, że wykaz może zostać wykorzystany w przypadku zamówienia objętego niniejszą Umową.

9. Bez uszczerbku dla ust. 7, w przypadku gdy wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania obowiązuje przez trzy lata lub krócej, podmiot zamawiający może opublikować ogłoszenie, o którym mowa w ust. 7, tylko raz, na początku okresu obowiązywania wykazu, pod warunkiem, że:

a) w ogłoszeniu podano okres jego obowiązywania oraz że nie będą publikowane kolejne ogłoszenia; oraz

b) ogłoszenie jest publikowane za pomocą środków elektronicznych i jest stale dostępne przez okres jego obowiązywania.

10. Podmiot zamawiający umożliwia dostawcom złożenie wniosku o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania w każdym momencie oraz wpisuje do wykazu wszystkich kwalifikujących się dostawców w rozsądnie krótkim czasie.

11. W przypadku gdy dostawca nieuwzględniony w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania składa wniosek o udział w zamówieniu w oparciu o wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania i wszystkie związane z tym dokumenty, w przedziale czasu określonym w art. 9.10 (Przedziały czasu) ust. 2, podmiot zamawiający rozpatruje wniosek. Podmiot zamawiający nie może wykluczyć dostawcy z procesu wyboru uzasadniając, że ma zbyt mało czasu, by rozpatrzyć wniosek, chyba że, w wyjątkowych przypadkach, z powodu złożoności zamówienia podmiot nie jest w stanie zakończyć rozpatrywania wniosku w przedziale czasu przewidzianym na składanie ofert.

Podmioty objęte załącznikiem 9-C

12. Podmiot zamawiający ujęty w załączniku 9-C może wykorzystać skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia pod warunkiem, że:

a) ogłoszenie jest publikowane zgodnie z ust. 7 i zawiera informacje określone w ust. 8, wszystkie dostępne informacje określone w art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2, oraz oświadczenie, iż stanowi ono ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub że wyłącznie dostawcy znajdujący się w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania otrzymają dalsze ogłoszenia o zamówieniu objętym wykazem przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania; oraz

b) podmiot bezzwłocznie przekazuje dostawcom, którzy poinformowali go o swoim zainteresowaniu danym zamówieniem, wystarczające informacje umożliwiające im zweryfikowanie zainteresowania zamówieniem, w tym wszystkie pozostałe informacje wymagane zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2, o ile informacje te są dostępne.

13. Podmiot zamawiający ujęty w załączniku 9-C może wyrazić zgodę, aby dostawca, który zgodnie z ust. 10 złożył wniosek o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, złożył ofertę w ramach danego zamówienia, jeżeli podmiot zamawiający będzie miał wystarczająco dużo czasu na ustalenie, czy dostawca spełnia warunki udziału.

Informacje dotyczące decyzji podejmowanych przez podmiot zamawiający

14. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje każdego dostawcę, który złożył wniosek o dopuszczenie do udziału lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, o swojej decyzji w sprawie wniosku.

15. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuci wniosek dostawcy o dopuszczenie do udziału w zamówieniu lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, przestanie uznawać dostawcę za kwalifikującego się lub usunie go z wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, podmiot ten bezzwłocznie informuje dostawcę o tym fakcie i na odpowiedni wniosek bezzwłocznie przekazuje dostawcy pisemne uzasadnienie swojej decyzji.

ARTYKUŁ 9.9

Specyfikacje techniczne i dokumentacja przetargowa

Specyfikacje techniczne

1. Podmiot zamawiający nie opracowuje, nie przyjmuje ani nie stosuje jakichkolwiek specyfikacji technicznych ani nie ustanawia procedur oceny zgodności, jeżeli mają one na celu stworzenie niepotrzebnych utrudnień w handlu międzynarodowym lub jeżeli mają one taki skutek.

2. Ustanawiając specyfikacje techniczne dla zamawianych towarów lub usług, w stosownych przypadkach podmiot zamawiający:

a) określa specyfikację techniczną dotyczącą sposobu wykonania oraz wymogów funkcjonalnych, a nie projektu ani opisowych cech charakterystycznych; oraz

b) opiera specyfikację techniczną na normach międzynarodowych, jeżeli takowe istnieją, a w pozostałych przypadkach na krajowych przepisach technicznych, uznanych normach krajowych lub przepisach budowlanych.

3. W przypadku gdy w specyfikacji technicznej określony jest projekt lub opisowe cechy charakterystyczne, podmiot zamawiający powinien określić w stosownych przypadkach, że uwzględni oferty dotyczące równoważnych towarów lub usług, które wyraźnie spełniają wymogi zamówienia, poprzez dodanie w dokumentacji przetargowej takich słów jak „lub równoważny”.

4. Podmiot zamawiający nie narzuca specyfikacji technicznych, które wymagają lub odwołują się do konkretnego znaku towarowego lub fabrycznego, patentu, praw autorskich, wzoru lub typu, pochodzenia, producenta lub dostawcy, chyba że nie istnieje inna metoda wystarczająco dokładnego lub zrozumiałego opisu wymogów zamówienia i pod warunkiem, że w dokumentacji przetargowej podmiot zamawiający dodał słowa takie jak „lub równoważny”.

5. Podmiot zamawiający nie zwraca się o ani nie przyjmuje w sposób naruszający zasady konkurencji porad, które mogłyby zostać wykorzystane podczas przygotowywania lub przyjmowania specyfikacji technicznych dla danego zamówienia od osób mogących mieć interes gospodarczy związany z tym zamówieniem.

6. Dla większej przejrzystości każda ze Stron, łącznie ze swoimi podmiotami zamawiającymi, może zgodnie z niniejszym artykułem przygotować, przyjąć lub zastosować specyfikacje techniczne wspierające ochronę zasobów naturalnych lub ochronę środowiska.

7. W przypadku gdy podmioty zamawiające określają zakres oddziaływania na środowisko dotyczący sposobu wykonania oraz wymogów funkcjonalnych, o których mowa w ust. 2 lit. a), mogą one rozważyć wykorzystanie szczegółowej specyfikacji lub, jeżeli jest to konieczne, jej części, określonej w ekoetykietach istniejących w Unii i zielonych etykietach istniejących w Singapurze, pod warunkiem że:

a) specyfikacje te umożliwiają odpowiednie zdefiniowanie cech dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia,

b) wymagania dotyczące oznakowania określa się na podstawie informacji naukowych; oraz

c) specyfikacje te są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron.

Dokumentacja przetargowa

8. Podmiot zamawiający zapewnia dostawcom dokumentację przetargową zawierającą wszelkie informacje potrzebne im do przygotowania i złożenia oferty. O ile w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia nie zawarto już takiego opisu, dokumentacja ta zawiera pełny opis:

a) zamówienia, w tym charakter i ilość towarów oraz usług, których ma dotyczyć zamówienie, lub – jeżeli ilość nie jest znana – szacowaną ilość i wszelkie wymogi, jakie muszą zostać spełnione, w tym wszelkie specyfikacje techniczne, zaświadczenie o ocenie zgodności, plany, rysunki lub materiały instruktażowe;

b) wszelkich warunków dopuszczenia dostawców do udziału, w tym wykaz informacji i dokumentów, których dostarczenia wymaga się od dostawców w związku z warunkami dopuszczenia;

c) wszelkich kryteriów oceny, które podmiot będzie stosował na etapie udzielania umowy, oraz – z wyjątkiem przypadków, gdy cena będzie wyłącznym kryterium – relatywnego znaczenia takich kryteriów;

d) jeżeli podmiot zamawiający dokona zamówienia za pomocą środków elektronicznych – opis wszelkich wymogów dotyczących uwierzytelniania oraz szyfrowania lub innych wymogów związanych z przekazywaniem informacji za pomocą środków elektronicznych;

e) jeżeli podmiot zamawiający przeprowadzi aukcję elektroniczną, opis zasad – w tym identyfikację elementów przetargu związanych z kryteriami oceny – w oparciu o które aukcja zostanie przeprowadzona;

f) jeżeli odbędzie się publiczne otwarcie ofert – podanie daty, terminu oraz miejsca otwarcia oraz – w stosownych przypadkach – osób, które są upoważnione do obecności;

g) wszelkich innych warunków, w tym warunków płatności, oraz wszelkich ograniczeń odnośnie do środków, za pomocą których oferty mogą być składane – np. w formie dokumentów papierowych lub za pomocą środków elektronicznych; oraz

h) wszelkich terminów dostawy towarów lub realizacji usług.

9. Określając daty dostawy zamawianych towarów lub usług, podmiot zamawiający uwzględnia takie czynniki, jak stopień złożoności zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz realistycznie określony czas konieczny do wyprodukowania, uzupełnienia zapasów, transportu produktów z punktów dostawy lub realizacji usługi.

10. Podmioty zamawiające mogą określić zakres oddziaływania na środowisko dotyczący sposobu wykonania zamówienia, pod warunkiem że jest on zgodny z zasadami zawartymi w niniejszym rozdziale i jest podany w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia[1] lub w dokumentacji przetargowej.

[1] Do celów ust. 10, 11 i 13 niniejszego artykułu oraz art. 9.11 (Negocjacje) ust. 2, „inne ogłoszenie opublikowane jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia" oznacza ogłoszenie o planowanych zamówieniach objęte art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 5 oraz ogłoszenie o możliwości składania wniosków o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania objęte art. 9.8 (Kwalifikacja dostawców) ust. 12.

11. Kryteria oceny określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej mogą obejmować m.in. cenę i inne czynniki kosztowe, jakość, wartość techniczną, aspekty środowiskowe oraz warunki dostawy.

12. Podmiot zamawiający niezwłocznie:

a) udostępnia dokumentację przetargową, tak by zapewnić, że dostawcy będą mieli wystarczająco dużo czasu, by złożyć dopuszczalne oferty;

b) przekazuje, na wniosek, dokumentację przetargową każdemu zainteresowanemu dostawcy; oraz

c) odpowiada na wszelkie uzasadnione wnioski o istotne informacje złożone przez dowolnego zainteresowanego lub uczestniczącego dostawcę, pod warunkiem że takie informacje nie zapewniają temu dostawcy przewagi nad innymi.

Zmiany

13. W przypadku gdy przed udzieleniem zamówienia podmiot zamawiający zmieni kryteria lub wymogi określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej przekazanej dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej lub jeżeli wprowadzi zmiany do ogłoszenia lub do dokumentacji przetargowej bądź opublikuje je ponownie, przekazuje wszelkie tego rodzaju modyfikacje lub zmienione bądź ponownie opublikowane ogłoszenie lub dokumentację przetargową na piśmie:

a) wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze w czasie wprowadzenia zmiany lub poprawki bądź ponownej publikacji, jeśli tacy dostawcy są znani podmiotowi, oraz we wszystkich pozostałych przypadkach, w ten sam sposób, w jaki udostępniono pierwotne informacje; oraz

b) w odpowiednim czasie, tak aby umożliwić wspomnianym dostawcom zmianę i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do sytuacji.

ARTYKUŁ 9.10

Przedziały czasu

Informacje ogólne

1. Podmiot zamawiający, zgodnie ze swoimi uzasadnionymi potrzebami, zapewnia dostawcom wystarczająco dużo czasu, by mogli przygotować i złożyć wnioski o udział w procedurze przetargowej oraz dopuszczalne oferty, uwzględniając takie czynniki, jak:

a) charakter i złożoność zamówienia;

b) przewidywany zakres udziału podwykonawców; oraz

c) czas konieczny na dostarczenie ofert drogą nieelektroniczną z punktów zagranicą i w kraju, w przypadku gdy środki elektroniczne nie są stosowane.

Wspomniane wyżej terminy, łącznie z ich ewentualnym przedłużeniem, są jednakowe dla wszystkich zainteresowanych lub biorących udział w procedurze dostawców.

Terminy

2. Podmiot zamawiający, który korzysta z procedury przetargu ograniczonego, określa, że termin końcowy składania wniosków o dopuszczenie do udziału nie jest – co do zasady – krótszy niż dwadzieścia pięć dni od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Gdy odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający stan nagłej potrzeby powoduje, że termin ten jest nierealny, można skrócić ten termin, jednak nie może być on krótszy niż dziesięć dni.

3. Z wyjątkiem postanowień zawartych w ust. 4, 5, 7 i 8 podmiot zamawiający ustala, że termin końcowy składania ofert nie jest krótszy niż czterdzieści dni od dnia, w którym:

a) w przypadku otwartej procedury przetargowej, opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia; lub

b) w przypadku procedury przetargu ograniczonego, podmiot zawiadamia dostawców, że zostaną zaproszeni do składania ofert, niezależnie od tego, czy zastosowany zostanie wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, czy nie.

4. Podmiot zamawiający może skrócić okres trwania procedury przetargowej, który został określony w ustępie 3, jednak nie mniej niż do dziesięciu dni w przypadku gdy:

a) podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o planowanych zamówieniach zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 4 z wyprzedzeniem nie krótszym niż czterdzieści dni i nie dłuższym niż dwanaście miesięcy, licząc od dnia publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia, zaś ogłoszenie o planowanych zamówieniach obejmuje:

(i) opis zamówienia;

(ii) przybliżone terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;

(iii) oświadczenie stwierdzające, że zainteresowani dostawcy powinni wyrazić swoje zainteresowanie uzyskaniem zamówienia od podmiotu zamawiającego;

(iv) adres, pod jakim można uzyskać dokumenty dotyczące zamówienia; oraz

(v) wszelkie dostępne informacje wymagane zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2 w odniesieniu do ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia;

b) w odniesieniu do zamówień o powtarzającym się charakterze podmiot zamawiający wskazuje w pierwszym ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia, że kolejne ogłoszenia określą termin składania ofert w oparciu o niniejszy ustęp; lub

c) stan nagłej potrzeby odpowiednio uzasadniony przez podmiot zamawiający powoduje, że termin składania ofert, określony zgodnie z ust. 3, staje się nierealny.

5. Podmiot zamawiający może skrócić termin składania ofert, który został określony w ustępie 3, o pięć dni w przypadku każdej z podanych poniżej okoliczności:

a) ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia jest opublikowane za pomocą środków elektronicznych;

b) wszelka dokumentacja dotycząca ofert jest dostępna za pomocą środków elektronicznych od dnia opublikowania ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz

c) oferty można przesyłać podmiotowi zamawiającemu drogą elektroniczną.

6. Zastosowanie ust. 5 w związku z ust. 4 w żadnym wypadku nie powoduje skrócenia terminów składania ofert określonych w ust. 3 do mniej niż dziesięciu dni, licząc od dnia, w którym opublikowano ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia.

7. Niezależnie od jakichkolwiek innych postanowień określonych w niniejszym artykule, gdy podmiot zamawiający nabywa komercyjne towary lub usługi lub jakiekolwiek ich połączenie, może skrócić termin składania ofert określony w ust. 3, jednak nie więcej niż do trzynastu dni, pod warunkiem że dokonuje w tym samym czasie publikacji – za pomocą środków elektronicznych – ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia oraz kompletnej dokumentacji przetargowej. Ponadto w przypadku, gdy podmiot przyjmuje również oferty komercyjnych towarów i usług składane za pomocą środków elektronicznych, może skrócić termin ustalony w ust. 3, jednak nie więcej niż do 10 dni.

8. Jeżeli podmiot zamawiający, którego dotyczy załącznik 9-B lub załącznik 9-C, wybrał wszystkich kwalifikujących się dostawców lub ich ograniczoną liczbę, termin składania ofert może zostać ustalony w drodze dwustronnej umowy między podmiotem zamawiającym oraz wybranymi dostawcami. W przypadku niezawarcia umowy termin nie jest krótszy niż dziesięć dni.

ARTYKUŁ 9.11

Negocjacje

1. Strona może umocować swoje podmioty zamawiające do prowadzenia negocjacji:

a) w przypadkach gdy podmiot wskazał zamiar prowadzenia negocjacji w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia wymaganym zgodnie z art. 9.6 (Ogłoszenia) ust. 2; lub

b) w przypadkach gdy z oceny ofert wynika, że żadna oferta nie jest wyraźnie najlepsza w odniesieniu do szczegółowych kryteriów oceny określonych w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej.

2. Podmiot zamawiający:

a) zapewnia, że każdy przypadek wykluczenia dostawcy uczestniczącego w negocjacjach znajduje uzasadnienie w kryteriach oceny określonych w ogłoszeniu o zamiarze udzielania zamówienia lub innym ogłoszeniu opublikowanym jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej; oraz

b) po zakończeniu negocjacji wyznacza wspólny termin dla pozostałych dopuszczonych dostawców na złożenie nowych lub skorygowanych ofert.

ARTYKUŁ 9.12

Przetarg bezpośredni

1. Z zastrzeżeniem, że wykorzystanie niniejszego postanowienia nie służy unikaniu konkurencji między dostawcami lub dyskryminowaniu dostawców drugiej Strony bądź ochronie lokalnych dostawców, podmiot zamawiający może skorzystać z procedury przetargu bezpośredniego i może zdecydować o niestosowaniu art. 9.6 (Ogłoszenia), art. 9.7 (Warunki uczestnictwa), art. 9.8 (Kwalifikacja dostawców), art. 9.9 (Specyfikacje techniczne i dokumentacja przetargowa) ust. 8-13, art. 9.10 (Przedziały czasu), art. 9.11 (Negocjacje), art. 9.13 (Aukcje elektroniczne) oraz art. 9.14 (Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień) tylko w przypadku zaistnienia dowolnej z poniższych sytuacji:

a) jeżeli:

(i) nie złożono żadnej oferty lub żaden dostawca nie zgłosił wniosku o dopuszczenie do udziału;

(ii) nie złożono ofert zgodnych z istotnymi wymogami dokumentacji przetargowej;

(iii) żaden z dostawców nie spełniał warunków udziału; lub

(iv) stwierdzono zmowę w przygotowaniu złożonych ofert,

pod warunkiem że wymogi dokumentacji przetargowej nie zostały zmienione w istotnym stopniu.

b) w przypadku gdy towary lub usługi mogą zostać dostarczone jedynie przez określonego dostawcę i z następujących powodów nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie ani towary czy usługi zastępcze:

(i) wymóg dotyczy dzieła sztuki;

(ii) ze względu na ochronę wynikającą z patentu, praw autorskich lub innych wyłącznych praw; lub

(iii) brak jest konkurencji z przyczyn technicznych;

c) w przypadku dodatkowych dostaw zapewnionych przez pierwotnego dostawcę towarów i usług, które nie zostały uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana dostawcy dodatkowych towarów i usług:

(i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące wymienności lub interoperacyjności w połączeniu z istniejącym sprzętem, oprogramowaniem, usługami lub instalacjami zamówionymi w ramach pierwotnego zamówienia; oraz

(ii) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;

d) w zakresie, w jakim jest to niezbędne, ze względu na nadzwyczaj pilny charakter sprawy, w wyniku zaistnienia okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez podmiot zamawiający, towary lub usługi nie mogły zostać uzyskane w terminie w drodze przetargu nieograniczonego lub ograniczonego;

e) w przypadku towarów nabywanych na giełdach towarowych;

f) jeżeli podmiot zamawiający zamawia prototyp lub pierwszy towar lub usługę opracowane na jego zlecenie w trakcie i do celów danego zamówienia na realizację badań, eksperymentów, studiów lub oryginalnego opracowania. Pierwotne opracowanie pierwszego towaru lub usługi może obejmować ograniczony zakres produkcji towaru lub świadczenia usługi w celu włączenia wyników testów praktycznych i wykazania, że towar lub usługa nadaje się do seryjnej produkcji lub seryjnego świadczenia z zachowaniem akceptowalnych norm jakości, jednak nie obejmuje produkcji seryjnej lub seryjnego świadczenia usług mających na celu osiągnięcie rentowności rynkowej lub zamortyzowanie kosztów badań i rozwoju;

g) w przypadku zakupów dokonywanych na wyjątkowo korzystnych warunkach pojawiających się tylko w bardzo krótkim czasie i wynikających ze szczególnych okoliczności zbywania towarów, takich jak podczas likwidacji, przejścia pod zarząd komisaryczny lub w stan upadłości, lecz nie w przypadku rutynowych zakupów od regularnych dostawców; oraz

h) w przypadku gdy zamówienie zostaje przyznane zwycięzcy konkursu na projekt, pod warunkiem że:

(i) konkurs został zorganizowany w sposób zgodny z zasadami niniejszego rozdziału, w szczególności w odniesieniu do publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia; oraz

(ii) uczestników ocenia niezależne jury, którego celem jest przyznanie zamówienia na projekt zwycięzcy.

2. Podmiot zamawiający przygotowuje sprawozdanie na piśmie z każdego zamówienia udzielonego na podstawie ust. 1. Sprawozdanie zawiera nazwę podmiotu zamawiającego, wartość oraz rodzaj zamawianego towaru lub usług oraz oświadczenie wskazujące okoliczności i warunki opisane w ust. 1 uzasadniające zastosowane przetargu bezpośredniego.

ARTYKUŁ 9.13

Aukcje elektroniczne

Jeżeli podmiot zamawiający zamierza przeprowadzić procedurę przetargową dotyczącą zamówienia objętego niniejszą Umową za pomocą aukcji elektronicznej, przed rozpoczęciem aukcji podmiot ten udostępnia każdemu uczestnikowi:

a) metodę automatycznej oceny wraz ze wzorem matematycznym, który został opracowany na podstawie kryteriów oceny określonych w dokumentacji przetargowej, i który zostanie wykorzystany do utworzenia automatycznego rankingu ofert lub zmiany kolejności ofert w rankingu podczas aukcji;

b) wyniki wstępnej oceny poszczególnych elementów oferty, jeżeli zamówienie ma zostać udzielone na podstawie najkorzystniejszej oferty; oraz

c) inne istotne informacje dotyczące sposobu przeprowadzenia aukcji.

ARTYKUŁ 9.14

Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

Rozpatrywanie ofert

1. Podmiot zamawiający przyjmuje, otwiera i rozpatruje wszystkie oferty zgodnie z procedurami gwarantującymi uczciwy i bezstronny przebieg procedury przetargowej oraz poufność ofert.

2. Podmiot zamawiający nie może odrzucić oferty, która została złożona po terminie składania ofert, jeżeli opóźnienie miało miejsce wyłącznie z winy podmiotu zamawiającego.

3. Jeżeli podmiot zamawiający zapewnia dostawcy możliwość poprawienia niezamierzonych błędów formalnych w okresie między otwarciem ofert a udzieleniem zamówienia, podmiot zamawiający zapewnia taką samą możliwość wszystkim dostawcom biorącym udział w procedurze przetargowej.

Udzielanie zamówień

4. Do celów udzielenia zamówienia rozpatrywane są jedynie oferty złożone na piśmie, które w momencie otwarcia ofert spełniają istotne wymogi zawarte w ogłoszeniach i w dokumentacji przetargowej, i które zostały złożone przez dostawcę spełniającego warunki udziału.

5. Z wyjątkiem sytuacji, gdy podmiot zamawiający stwierdza, że udzielenie zamówienia nie leży w interesie publicznym, udziela on zamówienia dostawcy, który zgodnie z jego ustaleniami ma możliwość spełnienia warunków zamówienia i który, wyłącznie na podstawie oceny kryteriów określonych w ogłoszeniach i dokumentacji przetargowej:

a) przedstawił najkorzystniejszą ofertę; lub

b) gdy cena stanowi jedyne kryterium, zaoferował najniższą cenę.

6. W przypadku gdy podmiot zamawiający otrzymuje ofertę zawierającą cenę, która jest niewspółmiernie niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy spełnia on warunki udziału, czy jest zdolny do wypełnienia warunków zamówienia oraz czy cena uwzględnia przyznane subsydia.

7. Jeżeli podmiot zamawiający ustali, że oferta jest rażąco tania ze względu na fakt otrzymania przez dostawcę subsydiów, może odrzucić taką ofertę na tej podstawie jedynie po konsultacji z dostawcą, gdy nie jest on w stanie udowodnić w dostatecznym terminie wyznaczonym przez ten podmiot zamawiający, że subsydium to zostało przyznane zgodnie z regułami dotyczącymi subsydiów określonymi w niniejszej Umowie.

8. Podmiot zamawiający nie wykorzystuje ofert wariantowych, nie unieważnia procedur przetargowych ani nie zmienia udzielonych już zamówień w sposób stanowiący obejście obowiązków spoczywających na nim zgodnie z niniejszym rozdziałem.

Artykuł 9.15

Przejrzystość informacji związanych z zamówieniem

Informacje przekazywane dostawcom

1. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawców biorących udział w procedurze przetargowej o swojej decyzji dotyczącej udzielenia zamówienia, a na wniosek dostawcy udziela takiej informacji na piśmie. Z zastrzeżeniem art. 9.16 (Ujawnianie informacji) ust. 2 i 3 podmiot zamawiający, na wniosek, zapewnia dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, wyjaśnienie powodów, dla których ich oferty nie zostały wybrane, oraz informuje ich o czynnikach przemawiających na korzyść oferty wybranego dostawcy.

2. W terminie nie dłuższym niż siedemdziesiąt dwa dni po udzieleniu każdego zamówienia objętego niniejszym rozdziałem, podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie we właściwym papierowym lub elektronicznym medium wymienionym w załączniku 9-H. W przypadku wykorzystania wyłącznie medium elektronicznego, informacje pozostają dostępne przez odpowiednio długi okres czasu. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

a) opis zamawianych towarów lub usług;

b) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego;

c) nazwę oraz adres dostawcy, którego oferta została przyjęta;

d) wartość oferty, która została przyjęta, lub najwyższą i najniższą ofertę braną pod uwagę przy udzielaniu zamówienia;

e) datę udzielenia zamówienia; oraz

f) zastosowany tryb udzielania zamówień, a w przypadku zastosowania procedury przetargu bezpośredniego zgodnie z art. 9.12 (Przetarg bezpośredni), opis okoliczności uzasadniających wybór tej procedury.

Przechowywanie danych i sprawozdań oraz zapewnianie możliwości śledzenia przebiegu procedury drogą elektroniczną

3. Przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia każdy podmiot zamawiający przechowuje:

a) dokumentację i sprawozdania z procedur przetargowych i udzielenia zamówienia w związku z zamówieniem objętym niniejszą umową, w tym sprawozdania wymagane zgodnie z art. 9.12 (Przetarg bezpośredni); oraz

b) dane zapewniające możliwość prześledzenia przebiegu procedury udzielenia zamówienia objętego niniejszą Umową drogą elektroniczną.

Gromadzenie danych statystycznych i sprawozdawczość w ich zakresie

4. Każda ze Stron zgadza się przekazywać drugiej Stronie dostępne i porównywalne dane statystyczne dotyczące zamówień objętych niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 9.16

Ujawnianie informacji

Przekazywanie informacji Stronom

1. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie udziela wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia, czy procedura przetargowa została przeprowadzona w sposób sprawiedliwy, bezstronny i zgodnie z niniejszym rozdziałem, w tym informacji na temat cech charakterystycznych oraz zalet wybranej oferty. W przypadkach gdy ujawnienie informacji mogłoby naruszyć konkurencję w ramach kolejnych przetargów, Strona otrzymująca te informacje nie ujawnia ich jakimkolwiek dostawcom bez zasięgnięcia opinii i uzyskania zgody Strony, która przekazała informacje.

Nieujawnianie informacji

2. Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego rozdziału Strony, łącznie z ich podmiotami zamawiającymi, nie udzielają żadnemu konkretnemu dostawcy informacji, które mogłyby naruszyć uczciwą konkurencję między dostawcami.

3. Postanowienia niniejszego rozdziału nie są interpretowane w sposób, który wymagałby od Strony, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, władzami i organami odwoławczymi, ujawnienia informacji poufnych, jeżeli ich ujawnienie:

a) utrudniłoby egzekwowanie prawa;

b) mogłoby naruszyć uczciwą konkurencję między dostawcami;

c) naraziłoby na uszczerbek zgodne z prawem interesy handlowe konkretnych osób, w tym ochronę własności intelektualnej; lub

d) byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym.

ARTYKUŁ 9.17

Krajowe procedury odwoławcze

1. Każda ze Stron zapewnia sprawną, skuteczną, przejrzystą i niedyskryminującą procedurę odwoławczą na drodze administracyjnej lub sądowej, w ramach której dostawca może wnieść odwołanie w związku z:

a) naruszeniem postanowień niniejszego rozdziału; lub

b) w przypadku gdy zgodnie z przepisami prawa krajowego Strony dostawca nie jest uprawniony do wniesienia bezpośredniego odwołania ze względu na naruszenie postanowień niniejszego rozdziału – nieprzestrzeganiem środków prawnych Strony przyjętych w celu wdrożenia niniejszego rozdziału,

do którego doszło w ramach zamówienia objętego niniejszą Umową, stanowiącego przedmiot zainteresowania dostawcy. W każdym przypadku Strony dbają o to, by organ odwoławczy, po wniesieniu odwołania przez dostawcę, mógł zbadać decyzje podjęte przez ich odpowiednie podmioty zamawiające w celu dokonania oceny, czy dane zamówienie stanowi zamówienie objęte niniejszym rozdziałem.

Zasady proceduralne dotyczące wszystkich odwołań są sporządzane na piśmie i powszechnie udostępniane drogą elektroniczną lub w środkach masowego przekazu wydawanych na papierze.

2. W przypadku skargi dostawcy dotyczącej naruszenia lub nieprzestrzegania przepisów określonego w ust. 1, złożonej w związku z zamówieniem objętym niniejszą Umową, stanowiącym przedmiot zainteresowania dostawcy, Strona podmiotu zamawiającego udzielającego zamówienia zachęca swój podmiot oraz dostawcę do rozstrzygnięcia przedmiotu skargi w drodze konsultacji. Podmiot w sposób bezstronny i bez zbędnej zwłoki rozpatruje wszelkie tego rodzaju skargi, tak aby nie utrudnić dostawcy udziału w bieżącym lub przyszłym zamówieniu oraz nie naruszyć jego prawa do ubiegania się o środki naprawcze w ramach procedury odwoławczej na drodze administracyjnej lub sądowej.

3. Każdemu dostawcy zapewnia się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i złożenie odwołania, w każdym wypadku nie mniej niż dziesięć dni od momentu, kiedy zapoznał się lub powinien się zapoznać z podstawą odwołania.

4. Każda ze Stron powołuje lub wyznacza przynajmniej jeden bezstronny organ administracyjny lub sądowy, niezależny od jego podmiotów zamawiających, który przyjmuje i rozpatruje odwołania złożone przez dostawców w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową.

5. W przypadku gdy odwołanie zostaje wstępnie rozpatrzone przez podmiot inny niż organ, o którym mowa w ust. 4, Strona zapewnia, aby dostawca mógł złożyć odwołanie od pierwotnej decyzji do bezstronnego organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od podmiotu zamawiającego, którego zamówienie stanowi przedmiot odwołania.

6. Każda ze Stron dba o to, by decyzje organu odwoławczego innego niż sąd poddawane były kontroli sądowej bądź by stosował procedury, dzięki którym:

a) podmiot zamawiający udziela pisemnej odpowiedzi na odwołanie i przekazuje wszystkie istotne dokumenty organowi odwoławczemu;

b) uczestnicy postępowania (dalej zwani „uczestnikami") mają prawo do bycia wysłuchanymi, zanim organ odwoławczy podejmie decyzję w sprawie odwołania;

c) uczestnicy mają prawo do reprezentacji i pomocy prawnej;

d) uczestnicy mają prawo do udziału w całym postępowaniu;

e) uczestnicy mają prawo do złożenia wniosku o jawność postępowania oraz o dopuszczenie obecności świadków; oraz

f) organ odwoławczy wydaje swoje decyzje lub zalecenia bez zbędnej zwłoki i na piśmie oraz wyjaśnia podstawę każdej decyzji lub zalecenia.

7. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące:

a) szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości udziału w procedurze przetargowej. Tego rodzaju środki tymczasowe mogą skutkować zawieszeniem procedury przetargowej. Jednakże procedury mogą przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy środki te powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę nadrzędne negatywne skutki dla zainteresowanych stron, w tym dla interesu publicznego. Uzasadnienie braku działań musi być przedstawione na piśmie; oraz

b) w przypadku gdy organ odwoławczy ustalił, że doszło do naruszenia lub nieprzestrzegania przepisów, o którym mowa w ust. 1, może on narzucić działania naprawcze lub odszkodowania za poniesione straty lub szkody, które mogą być ograniczone do kosztów przygotowania oferty lub kosztów odwołania. Gdy umowa została już przyznana, Strony mogą poinformować, że nie jest już możliwe przeprowadzenie działań naprawczych.

ARTYKUŁ 9.18

Zmiany i sprostowania związane z zakresem

Powiadomienie o proponowanej zmianie

1. Strona powiadamia drugą Stronę o każdym proponowanym sprostowaniu, przeniesieniu podmiotu z wykazu w jednym załączniku do innego, wycofaniu podmiotu lub innej zmianie (dalej zwanymi „zmianami") załączników od 9-A do 9-I.

2. W przypadku każdego proponowanego wycofania podmiotu z załączników od 9-A to 9-G z powodu skutecznego zniesienia kontroli państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływu państwa na to zamówienie, Strona proponująca zmianę (dalej zwaną „Stroną dokonującą zmiany") uwzględnia w powiadomieniu dowód skutecznego zniesienia takiej kontroli lub wpływu państwa. Kontrola państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływ państwa na to zamówienie w przypadku podmiotów uwzględnionych w załączniku 9-C uważane są za skutecznie zniesione, jeśli:

a) w przypadku Unii, podmiot zamawiający prowadzi działalność na zasadach konkurencji; oraz

b) w przypadku Singapuru, podmiot został sprywatyzowany.

W przypadku skutecznego zniesienia kontroli państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływu państwa na to zamówienie, druga Strona nie jest uprawniona do wyrównań.

3. W przypadku każdej proponowanej zmiany Strona dokonująca zmiany uwzględnia w powiadomieniu informacje o możliwych konsekwencjach zmiany dla zakresu przewidzianego w niniejszym rozdziale. W przypadku gdy Strona dokonująca zmiany proponuje niewielkie poprawki lub techniczne sprostowania natury czysto formalnej, bez wpływu na zamówienie objęte niniejszą Umową, powiadamia o nich co najmniej co dwa lata.

Wycofanie sprzeciwu

4. W przypadku wniesienia przez drugą Stronę (dalej zwaną „Stroną wnoszącą sprzeciw") sprzeciwu wobec powiadomienia przekazanego przez Stronę dokonującą zmiany, Strony dążą do wycofania sprzeciwu w drodze konsultacji dwustronnych, w tym, jeśli to konieczne, konsultacji w ramach Komitetu ds. Handlu Usługami Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowionego zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety). Podczas takich konsultacji Strony uwzględniają:

a) dowody świadczące o skutecznym zniesieniu kontroli państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływu państwa na to zamówienie w przypadku powiadomienia zgodnie z ust. 2;

b) dowody na to, że proponowana zmiana nie ma wpływu na zakres w przypadku powiadomienia zgodnie z ust. 3; oraz

c) wszelkie żądania dotyczące potrzeby zastosowania lub poziomu wyrównań, wynikające ze zmian, o których powiadomiono zgodnie z ust. 1. Wyrównania mogą polegać na rekompensacie przez Stronę dokonującą zmiany w postaci rozszerzenia zakresu lub wycofaniu równoważnego zakresu przez Stronę wnoszącą sprzeciw, tak by utrzymać równowagę praw i obowiązków oraz porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu przewidzianego w niniejszym rozdziale.

5. Jeżeli Strona wnosząca sprzeciw, po konsultacjach dwustronnych na podstawie ust. 4, uznaje, że istnieje co najmniej jedna z następujących sytuacji:

a) w przypadku ust. 4 lit. a), kontrola państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływ państwa na to zamówienie nie zostały skutecznie zniesione;

b) w przypadku ust. 4 lit. b), zmiana nie spełnia kryteriów określonych w ust. 3 i wpływa na zakres oraz powinna stać się obiektem wyrównania; lub

c) w przypadku ust. 4 lit. c), wyrównania zaproponowane podczas konsultacji między Stronami nie są wystarczające, by utrzymać porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu,

Strony mogą odwołać się do mechanizmu rozstrzygania sporów określonego w rozdziale czternastym (Rozstrzyganie sporów).

Wdrożenie

6. Proponowana zmiana staje się skuteczna jedynie, gdy:

a) druga Strona nie przedstawiła Stronie dokonującej zmiany pisemnego sprzeciwu co do proponowanych zmian w ciągu czterdziestu pięciu dni od daty powiadomienia o proponowanych zmianach;

b) Strona wnosząca sprzeciw powiadomiła Stronę dokonującą zmiany o wycofaniu swojego sprzeciwu;

c) Strony osiągnęły porozumienie po odpowiednich konsultacjach zgodnie z ust. 4; lub

d) sprzeciw został wycofany w ramach mechanizmu rozstrzygania sporów zgodnie z ust. 5.

ARTYKUŁ 9.19

Zakres obowiązków komitetu

Strony mogą, w ramach Komitetu ds. Handlu Usługami Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowionego zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety):

a) przyjąć metody sprawozdawania danych statystycznych zgodnie z art. 9.15 (Przejrzystość informacji związanych z zamówieniem) ust. 4;

b) dokonać przeglądu zaległych ogłoszeń o zmianach zakresu i zatwierdzić aktualizację wykazu podmiotów w załącznikach od 9-A do 9-C;

c) zatwierdzić wyrównania wynikające ze zmian mających wpływ na zakres;

d) poprawić, jeśli jest to konieczne, orientacyjne kryteria, które wykazują skuteczne eliminowanie kontroli państwa nad zamówieniem podmiotu objętym niniejszą Umową bądź wpływu państwa na to zamówienie;

e) przyjąć kryteria podejmowania decyzji o poziomie wyrównania zakresu;

f) uwzględnić kwestie dotyczące zamówień publicznych kierowane do niego przez jedną ze Stron;

g) dokonać wymiany informacji dotyczących oferowanych zamówień publicznych, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym, na terytorium każdej ze Stron; oraz

h) omówić wszelkie inne sprawy związane ze stosowaniem niniejszego rozdziału.

Strony mogą, w ramach Komitetu ds. Handlu Usługami Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowionego zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety), podjąć wszelkie decyzje niezbędne do celów realizacji postanowień zawartych w lit. a)-h).

ARTYKUŁ 9.20

Dostosowanie do postanowień GPA

Jeśli poprawione GPA zostaje zmienione lub zastąpione innym porozumieniem, Strony, decyzją podjętą w ramach Komitetu ds. Handlu Usługami Inwestycji i Zamówień Publicznych ustanowionego zgodnie z art. 16.2 (Specjalne komitety), zmieniają odpowiednio niniejszy rozdział.

ROZDZIAŁ DZIESIĄTY

Własność intelektualna

ARTYKUŁ 10.1

Cele

1. Celem niniejszego rozdziału jest:

a) ułatwianie przez Strony produkcji i komercjalizacji produktów innowacyjnych i nowoczesnych oraz świadczenie usług między Stronami; oraz

b) zwiększenie korzyści z handlu i inwestycji poprzez właściwy i skuteczny poziom ochrony praw własności intelektualnej oraz zapewnienie środków umożliwiających skuteczne egzekwowanie tych praw.

2. Do niniejszego rozdziału mają zastosowanie odpowiednio cele i zasady określone w części I Porozumienia TRIPS, w szczególności w art. 7 (Cele) oraz art. 8 (Zasady).

SEKCJA A

ZASADY

ARTYKUŁ 10.2

Zakres i definicje

1. Strony przywołują zobowiązania w ramach umów międzynarodowych dotyczących własności intelektualnej, w tym Porozumienie TRIPS oraz konwencję paryską o ochronie własności przemysłowej z 20 marca 1883 r., zmienioną w Sztokholmie 15 lipca 1967 r. (zwaną dalej „konwencją paryską"). Postanowienia niniejszego rozdziału uzupełniają prawa i obowiązki Stron w ramach Porozumienia TRIPS i innych umów międzynarodowych w dziedzinie własności intelektualnej, których obie są stronami.

2. Do celów niniejszego rozdziału „prawa własności intelektualnej" obejmują:

a) wszystkie kategorie własności intelektualnej stanowiące przedmiot uregulowań sekcji 1–7 części II Porozumienia TRIPS, a mianowicie:

(i) prawo autorskie i prawa pokrewne;

(ii) patenty[1];

[1] W przypadku Unii na potrzeby niniejszego rozdziału „patenty" obejmują prawa wynikające z dodatkowych certyfikatów ochrony.

(iii) nazwy handlowe;

(iv) wzory;

(v) wzory masek (topografie) układów scalonych;

(vi) oznaczenia geograficzne;

(vii) ochronę informacji niejawnych; oraz

b) prawo do ochrony odmian roślin.

ARTYKUŁ 10.3

Wyczerpanie

Każda ze Stron ma swobodę ustanowienia własnego systemu dotyczącego wyczerpania praw własności intelektualnej, z zastrzeżeniem odpowiednich postanowień Porozumienia TRIPS.

SEKCJA B

NORMY DOTYCZĄCE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

PODSEKCJA A

PRAWO AUTORSKIE I PRAWA POKREWNE

ARTYKUŁ 10.4

Przyznana ochrona

Strony stosują się do praw i zobowiązań określonych w Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych (z 9 września 1886 r., ostatnio zmienionej w Paryżu dnia 24 lipca 1971 r.), Traktacie Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim (przyjętym w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r.), Traktacie WIPO o artystycznych wykonaniach i nagraniach (przyjętym w Genewie dnia 20 grudnia 1996 r.) oraz porozumieniu TRIPS[1]. Strony mogą zapewnić ochronę wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych (sporządzonej w Rzymie dnia 26 października 1961 r.).

[1] Bez uszczerbku dla art. 10.6 (Producenci fonogramów) Strony uznają, że odniesienia do tych porozumień międzynarodowych uwzględniają zastrzeżenia, które sformułowała w odniesieniu do nich każda ze Stron. W przypadku Unii pojęcie „utworu kinematograficznego” obejmuje również utwory audiowizualne.

ARTYKUŁ 10.5

Okres ochrony

1. Każda ze Stron zapewnia, że w przypadku gdy okres ochrony dzieła jest obliczany w oparciu o długość życia osoby fizycznej, okres ten jest nie krótszy niż czas życia autora przedłużony o 70 lat od daty śmierci autora.

2. W przypadku utworu współautorskiego okres, o którym mowa w ust. 1, oblicza się od daty śmierci ostatniego autora.

3. Okres ochrony utworów kinematograficznych[1] wynosi przynajmniej 70 lat od dnia, w którym dany utwór został upubliczniony za zgodą autora, albo – w przypadku gdy taka sytuacja nie nastąpiła w ciągu przynajmniej 50 lat od powstania utworu – przynajmniej 70 lat od dnia, w którym utwór ten powstał[2].

4. Okres ochrony dla praw do fonogramów jest nie krótszy niż 50 lat od momentu ich stworzenia, a jeśli zostały w tym czasie opublikowane, nie krótszy niż 70 lat od momentu ich pierwszej legalnej publikacji.

[1] W przypadku Unii pojęcie „utworu kinematograficznego” obejmuje również utwory audiowizualne.

[2] W przypadku Unii okres ochrony wygasa 70 lat po śmierci ostatniej osoby określonej jako autor na mocy jej prawa krajowego; okres ten w żadnym wypadku nie jest krótszy niż minimalny okres trwania ochrony określony w art. 10.5 (Okres ochrony) ust. 3.

5. Okres ochrony dla praw do nadawania nie jest krótszy niż 50 lat od momentu pierwszej transmisji lub pierwszego nadania programu.

6. Okres określony w niniejszym artykule obliczany jest od dnia 1 stycznia roku następującego po wydarzeniu, które powoduje rozpoczęcie biegu okresu ochrony.

ARTYKUŁ 10.6

Producenci fonogramów

Każda ze Stron nadaje producentom fonogramów[1] prawo do pojedynczego godziwego wynagrodzenia w przypadku upublicznienia fonogramu w celach handlowych lub jeżeli powielony egzemplarz takiego fonogramu zostaje wykorzystany do bezprzewodowego nadawania lub do wszelkiego publicznego odtwarzania[2].[3]

---

[1] „Producent fonogramu" oznacza osobę lub podmiot prawny, który podejmuje inicjatywę i jest odpowiedzialny za pierwsze utrwalenie warstwy dźwiękowej wykonania utworu albo innych zjawisk akustycznych, lub reprezentacji dźwięków.

[2] „Publiczne odtwarzanie" oznacza, w odniesieniu do fonogramu, dowolny sposób publicznego prezentowania dźwięków lub reprezentacji dźwięków utrwalonych na fonogramie.

[3] Singapur w pełni wykonuje zobowiązania zapisane w niniejszym artykule w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 10.7

Prawo odsprzedaży

Strony zgadzają się na wymianę poglądów i informacji na temat swoich praktyk i polityk dotyczących praw autorów do odsprzedaży.

ARTYKUŁ 10.8

Współpraca w zakresie zbiorowego zarządzania prawami

Strony dążą do propagowania dialogu i współpracy pomiędzy swoimi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w celu zapewnienia łatwiejszego wzajemnego dostępu i przekazywania materiałów między terytoriami Stron, jak również zapewnienia wzajemnego przekazywania tantiem za wykorzystanie dzieł Stron oraz w pozostałych sprawach dotyczących praw autorskich.

ARTYKUŁ 10.9

Ochrona środków technicznych

1. Każda ze Stron zapewnia właściwą ochronę prawną oraz skuteczne środki ochrony prawnej przeciwko obchodzeniu skutecznych środków technicznych[1] stosowanych przez autorów, wykonawców lub producentów fonogramów w związku z wykonywaniem swoich praw, które ograniczają podejmowanie wobec ich dzieł, występów i fonogramów działań, na które autorzy, wykonawcy lub producenci tych fonogramów nie udzielili zezwolenia lub które nie są dozwolone przez prawo krajowe[2].

[1] Do celów niniejszego artykułu „środek techniczny" oznacza wszelkiego rodzaju technologie, urządzenia lub części składowe, które, przy normalnym funkcjonowaniu, są przeznaczone do powstrzymania lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów, wykonań lub fonogramów, które nie otrzymały zezwolenia autora, wykonawcy lub producenta fonogramów, przewidzianego przez przepisy krajowe każdej ze Stron. Bez uszczerbku dla zakresu praw autorskich i praw pokrewnych zawartych w prawie krajowym każdej ze Stron, środki techniczne uważa się za skuteczne, jeżeli korzystanie z chronionego utworu, wykonania lub fonogramu jest kontrolowane przez autora, wykonawcę lub producenta fonogramów poprzez zastosowanie odpowiedniego procesu kontroli dostępu lub ochrony dostępu, takiego jak szyfrowanie lub kodowanie, lub mechanizm kontroli kopiowania, który spełnia cel ochronny.

[2] Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wymaga od Singapuru ograniczenia przywozu lub sprzedaży krajowej urządzenia nie nadającego skuteczności środkowi technicznemu, którego jedynym celem jest kontrolowanie podziału rynku pod względem legalnych kopii filmów i który nie stanowi naruszenia prawa krajowego.

2. W celu zapewnienia właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków ochrony prawnej, o których mowa w ust. 1, każda ze Stron zapewnia ochronę co najmniej w odniesieniu do:

a) w zakresie przewidzianym w prawie krajowym:

(i) nieupoważnionego obchodzenia skutecznego środka technicznego dokonanego świadomie lub z dużym prawdopodobieństwem świadomie; oraz

(ii) oferowania do publicznej sprzedaży urządzenia lub produktu, włącznie z programami komputerowymi, lub usługi jako metody obchodzenia skutecznego środka technicznego; oraz

b) produkcji, przywozu lub rozpowszechniania urządzeń lub produktów, włącznie z programami komputerowymi, lub świadczenia usług, które:

(i) są głównie zaprojektowane lub wyprodukowane w celu obchodzenia skutecznego środka technicznego; lub

(ii) mają jedynie ograniczony cel handlowy inny niż obchodzenie skutecznego środka technicznego[1].

[1] Przy wprowadzaniu w życie postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu żadna ze Stron nie ma obowiązku wymagania, by sposób zaprojektowania lub dobór części i elementów produktów elektroniki użytkowej, produktów telekomunikacyjnych lub komputerowych zapewniał odpowiedź na konkretny środek techniczny, o ile produkt ten nie narusza w inny sposób środków Strony wprowadzających w życie postanowienia niniejszych ustępów.

3. Przy zapewnianiu właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków prawnych zgodnie z postanowieniami ust. 1 Strona może przyjąć lub utrzymać stosowne ograniczenia lub wyłączenia środków wdrażających postanowienia ust. 1 i 2. Obowiązki określone w ust. 1 i 2 nie naruszają przepisów prawa krajowego każdej ze Stron dotyczących praw, ograniczeń, wyłączeń lub środków obrony przed naruszeniem prawa autorskiego lub praw pokrewnych.

ARTYKUŁ 10.10

Ochrona informacji o zarządzaniu prawami

1. W celu ochrony podanych w formie elektronicznej informacji o zarządzaniu prawami[1] każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną oraz skuteczne środki ochrony prawnej przeciwko każdemu, kto świadomie i bez zezwolenia dopuszcza się jednego z następujących czynów, wiedząc lub – gdy chodzi o środki cywilnoprawne – mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że czyn ten spowoduje, umożliwi, ułatwi lub ukryje naruszenie jakichkolwiek praw autorskich lub pokrewnych. Są to następujące czyny:

[1] Dla celów niniejszego artykułu „informacje o zarządzaniu prawami" oznaczają:
a) informacje, które identyfikują dzieło, wykonanie lub fonogram; autora dzieła, wykonawcę wykonania lub producenta fonogramu; lub właściciela jakichkolwiek praw do dzieła, wykonania lub fonogramu;
b) informacje o warunkach i sposobach korzystania z dzieła, wykonania lub fonogramu; lub
c) wszelkie numery i kody, poprzez które wyrażane są informacje opisane w lit. a) i b),
jeśli którakolwiek z tych informacji dołączona jest do egzemplarza dzieła, wykonania lub fonogramu lub występuje w związku z publicznym przekazem lub udostępnianiem dzieła, wykonania lub fonogramu.

a) usuwanie lub zmiana jakichkolwiek podanych w formie elektronicznej informacji o zarządzaniu prawami;

b) rozpowszechnianie, przywóz w celu rozpowszechniania, nadawanie, przekaz lub publiczne udostępnianie dzieł, wykonań lub fonogramów ze świadomością, że podane w formie elektronicznej informacje o zarządzaniu prawami zostały usunięte lub zmienione bez zezwolenia.

2. Przy zapewnianiu właściwej ochrony prawnej oraz skutecznych środków prawnych zgodnie z postanowieniami ust. 1 Strona może przyjąć lub utrzymać stosowne ograniczenia lub wyłączenia środków wdrażających postanowienia ust. 1. Obowiązki określone w ust. 1 nie naruszają przepisów prawa krajowego Strony dotyczących praw, ograniczeń, wyłączeń lub środków obrony przed naruszeniem prawa autorskiego lub praw pokrewnych.

ARTYKUŁ 10.11

Wyjątki i ograniczenia

Strony mogą przewidzieć ograniczenia lub wyjątki od praw określonych w art. 10.6 (Producenci fonogramów) tylko w pewnych szczególnych przypadkach, o ile nie stoi to w sprzeczności z normalnym wykorzystaniem utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną i nie powoduje nieuzasadnionego uszczerbku uzasadnionych interesów podmiotu prawa autorskiego.

PODSEKCJA B

ZNAKI TOWAROWE

ARTYKUŁ 10.12

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby wypełnić postanowienia Traktatu o znakach towarowych (sporządzonego w Genewie dnia 27 października 1994 r.) oraz Traktatu singapurskiego dotyczącego prawa znaków towarowych (przyjętego w Singapurze dnia 27 marca 2006 r.)[1].

ARTYKUŁ 10.13

Procedura rejestracji

Każda ze Stron ustanawia system rejestracji znaków towarowych, w ramach którego każda decyzja o odmowie rejestracji znaku towarowego podjęta przez odpowiednią instytucję administracyjną jest uzasadniona na piśmie. Wnioskodawca ma prawo odwołania się od takiej decyzji o odmowie do organu sądowego. Każda ze Stron wprowadza możliwość wniesienia sprzeciwu wobec wniosków o znak towarowy przez stronę trzecią. Każda ze Stron udostępnia opinii publicznej elektroniczne bazy danych zawierające wnioski o znak towarowy i rejestrację znaków towarowych.

[1] Singapur jest stroną Traktatu singapurskiego dotyczącego prawa znaków towarowych, podczas gdy Unia dokłada wszelkich starań, aby umożliwić swoje przystąpienie do Traktatu singapurskiego dotyczącego prawa znaków towarowych.

ARTYKUŁ 10.14

Znaki towarowe powszechnie znane

Strony chronią powszechnie znane znaki towarowe zgodnie z Porozumieniem TRIPS. Przy ustalaniu, które znaki towarowe są powszechnie znane, Strony uwzględniają Wspólne zalecenie dotyczące przepisów w sprawie ochrony powszechnie znanych znaków towarowych, przyjęte przez Zgromadzenie Unii paryskiej o ochronie własności przemysłowej oraz Zgromadzenie Ogólne WIPO na 34. serii spotkań zgromadzeń państw członkowskich WIPO w dniach 20-29 września 1999 r.

ARTYKUŁ 10.15

Wyjątki od praw związanych ze znakiem towarowym

Każda ze Stron:

a) zapewnia uczciwe używanie wyrażeń opisowych[1] jako ograniczonego wyjątku od praw związanych ze znakiem towarowym; oraz

b) może ustanowić inne ograniczone wyjątki,

pod warunkiem że wyjątki takie uwzględniają uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego i osób trzecich.

[1] Uczciwe używanie wyrażeń opisowych obejmuje używanie oznaczenia wskazującego pochodzenie geograficzne towarów i usług, jeżeli takie używanie jest zgodnie z uczciwymi praktykami w przemyśle i handlu.

PODSEKCJA C

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE[1]

ARTYKUŁ 10.16

Zakres

1. Podsekcja C (Oznaczenia geograficzne) stosuje się do uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych dla win, napojów spirytusowych, produktów rolnych i środków spożywczych pochodzących z terytoriów Stron.

2. Oznaczenia geograficzne Strony, które mają podlegać ochronie przez drugą Stronę, są objęte niniejszą podsekcją C (Oznaczenia geograficzne) tylko wtedy, jeżeli są uznane i zgłoszone jako takie w państwie pochodzenia.

[1] Do celów niniejszego rozdziału „oznaczeniami geograficznymi" są oznaczenia, które określają towar jako pochodzący z terytorium Strony lub regionu lub miejsca na tym terytorium, jeżeli daną jakość, renomę lub inną cechę towaru przypisuje się zasadniczo pochodzeniu geograficznemu tego towaru.

ARTYKUŁ 10.17

System ochrony oznaczeń geograficznych

1. Każda ze Stron po wejściu w życie niniejszej Umowy ustanawia systemy rejestracji i ochrony oznaczeń geograficznych na swoim terytorium, dla takich kategorii win, napojów spirytusowych oraz produktów rolnych i środków spożywczych, które uzna za stosowne.

2. Systemy, o których mowa w ust. 1, zawierają następujące elementy:

a) krajowy rejestr;

b) procedurę administracyjną pozwalającą zweryfikować, czy oznaczenie geograficzne wprowadzone, lub mające zostać wprowadzone, do krajowego rejestru, o którym mowa w ust. 2 lit. a) określa towar jako pochodzący z terytorium Strony, lub regionu lub miejscowości na terytorium tej Strony, gdy daną jakość, renomę czy inne cechy towaru przypisuje się zasadniczo jego pochodzeniu geograficznemu;

c) procedurę sprzeciwu, która pozwala uwzględnić uzasadnione interesy stron trzecich; oraz

d) środki prawne, które pozwalają na korektę i usunięcie wpisów z krajowego rejestru, o którym mowa w ust. 2 lit. a), które uwzględniają uzasadnione interesy stron trzecich oraz właścicieli praw do danych zarejestrowanych oznaczeń geograficznych.

3. Możliwie jak najszybciej po zakończeniu procedur dotyczących ochrony oznaczeń geograficznych każdej Strony[1] dla wszystkich nazw wymienionych w załączniku 10-A Strony spotkają się, aby w Komitecie ds. Handlu, o którym mowa w art. 16.1 (Komitet ds. Handlu), przyjąć decyzję w sprawie umieszczenia w załączniku 10-B wykazu nazw z załącznika 10-A każdej Strony, które były i pozostają chronione jako oznaczenia geograficzne w ramach odpowiedniego systemu Strony, o którym mowa w ust. 2.

ARTYKUŁ 10.18

Zmiana wykazu oznaczeń geograficznych

Strony zgadzają się co do możliwości zmiany wykazu oznaczeń geograficznych dla win, napojów spirytusowych, produktów rolnych i środków spożywczych wymienionych w załączniku 10-B, które mają być chronione przez każdą ze Stron na mocy podsekcji C (Oznaczenia geograficzne). Tego rodzaju zmiany w załączniku 10-B są uwarunkowane oznaczeniami geograficznymi, które były i pozostają chronione jako oznaczenia geograficzne w ramach odpowiedniego systemu Strony, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2.

[1] Na potrzeby podsekcji C (Oznaczenia geograficzne), w przypadku Singapuru, procedura ochrony oznaczeń geograficznych oznacza krajową procedurę rejestracji w ramach systemu ustanowionego przez Singapur zgodnie z art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2.

ARTYKUŁ 10.19

Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Z zastrzeżeniem art. 10.22 (Zasady ogólne), każda ze Stron stworzy, w odniesieniu do oznaczeń geograficznych win, napojów spirytusowych, produktów rolnych i środków spożywczych wymienionych w załączniku 10-B i chronionych jako oznaczenia geograficzne w ramach systemu, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2, podstawy prawne dla zainteresowanych stron, by zapobiec:

a) stosowaniu jakichkolwiek środków w oznaczaniu lub przedstawianiu towaru, które w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego tego towaru wskazują lub sugerują, że towar ten pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia; oraz

b) wszelkiemu innemu wykorzystywaniu, które jest aktem nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10bis (Nieuczciwa konkurencja) Konwencji paryskiej.

2. Z zastrzeżeniem art. 10.22 (Zasady ogólne), każda ze Stron stworzy, w odniesieniu do oznaczeń geograficznych win i napojów spirytusowych wymienionych w załączniku 10-B i chronionych jako oznaczenia geograficzne w ramach systemu, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2, podstawy prawne dla zainteresowanych stron, by zapobiec wykorzystaniu wszelkich takich oznaczeń geograficznych określających wina wobec win, które nie pochodzą z miejsc wskazanych przez dane oznaczenie geograficzne lub określających napoje spirytusowe wobec napojów spirytusowych, które nie pochodzą z miejsca wskazanego przez to oznaczenie geograficzne, nawet jeżeli:

a) wskazane jest prawdziwe pochodzenie towaru;

b) oznaczenie geograficzne jest podane w wersji przetłumaczonej; lub

c) stosowanym oznaczeniom towarzyszą takie określenia jak „rodzaj", „odmiana", „sposób", „imitacja" itp.

3. Z zastrzeżeniem art. 10.22 (Zasady ogólne), każda ze Stron stworzy, w odniesieniu do oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych wymienionych w załączniku 10-B i chronionych jako oznaczenia geograficzne w ramach systemu, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2, podstawy prawne dla zainteresowanych stron, by zapobiec wykorzystaniu wszelkich takich oznaczeń geograficznych określających towar wobec podobnego towaru[1], który nie pochodzi z miejsc wskazanych przez dane oznaczenie geograficzne, nawet jeżeli:

a) wskazane jest prawdziwe pochodzenie towaru;

b) oznaczenie geograficzne jest podane w wersji przetłumaczonej[2]; lub

[1] Na potrzeby niniejszego ustępu i art. 10.21 (Związek ze znakami towarowymi) ust. 1, określenie „towar podobny", w odniesieniu do towaru, wobec którego chronione jest oznaczenie geograficzne w ramach systemu Strony, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2, oznacza towar, który należałby do tego samej kategorii towarów w rejestrze danej Strony, co towar, wobec którego zarejestrowano oznaczenie geograficzne.

[2] Dla większej przejrzystości przyjmuje się, że oceny dokonuje się indywidualnie dla każdego przypadku. Przepis ten nie ma zastosowania w przypadku udowodnienia, że nie ma związku pomiędzy chronionym oznaczeniem geograficznym a przetłumaczonym wyrażeniem. Przyjmuje się również, że przepis ten ma zastosowanie bez uszczerbku dla zasad ogólnych podsekcji C (Oznaczenia geograficzne).

c) stosowanym oznaczeniom towarzyszą takie określenia jak „rodzaj”, „odmiana”, „sposób”, „imitacja” itp.

4. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie wymaga od Strony stosowania postanowień tej podsekcji w odniesieniu do oznaczeń geograficznych w przypadku gdy właściciel praw:

a) nie dokona przedłużenia rejestracji; lub

b) nie utrzymuje minimalnej działalności handlowej lub zainteresowania, w tym wprowadzania do obrotu i promowania towarów lub monitorowania rynku,

dla oznaczenia geograficznego na rynku danej Strony.

5. Nie naruszając art. 23 ust. 3 Porozumienia TRIPS, każda ze Stron określa praktyczne warunki, na podstawie których jednobrzmiące oznaczenia geograficzne będą rozróżniane na jej terytorium, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania zainteresowanych producentów i uniknięcie sytuacji, w której konsumenci mogliby zostać wprowadzeni w błąd.

6. Jeżeli Strona otrzymuje wniosek o rejestrację lub ochronę oznaczenia geograficznego, które jest jednobrzmiące z oznaczeniem geograficznym zawartym w załączniku 10-B, Strona ta przy określaniu praktycznych warunków, na podstawie których jednobrzmiące oznaczenia geograficzne będą rozróżniane, uwzględnia uwagi i konkluzje wnioskodawcy oraz zainteresowanych producentów[1].

[1] W przypadku Singapuru „zainteresowani producenci” oznaczają właścicieli danych praw.

ARTYKUŁ 10.20

Prawo stosowania oznaczeń geograficznych

Prawo stosowania oznaczeń geograficznych chronionych zgodnie z podsekcją C (Oznaczenia geograficzne) nie ogranicza się do wnioskodawcy, pod warunkiem że takie stosowanie ma związek z towarem określonym przez to oznaczenie geograficzne.

ARTYKUŁ 10.21

Związek ze znakami towarowymi

1. Z zastrzeżeniem art. 10.22 (Zasady ogólne), w odniesieniu do oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 10-B i chronionych jako oznaczenia geograficzne w ramach odpowiedniego systemu Strony, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 2, odmawia się rejestracji znaku towarowego dotyczącego towarów, które zawierają oznaczenie geograficzne określające towar podobny, lub składają się z takiego oznaczenia; lub unieważnia się taką rejestrację *ex officio*, jeżeli prawo krajowe danej Strony na to pozwala, lub na wniosek zainteresowanej strony, w odniesieniu do towarów niepochodzących z terytorium danego oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że wniosek o rejestrację znaku towarowego został złożony po dacie złożenia wniosku o rejestrację oznaczenia geograficznego na danym terytorium.

2. Bez uszczerbku dla ust. 4 Strony uznają, że istnienie wcześniejszych kolidujących znaków towarowych na terytorium danej Strony nie wyklucza całkowicie rejestracji kolejnego oznaczenia geograficznego dla towarów podobnych na terytorium danej Strony[1].

3. W przypadku gdy znak towarowy był stosowany lub został zarejestrowany w dobrej wierze, lub w przypadku gdy prawa do znaku towarowego zostały nabyte wskutek jego stosowania w dobrej wierze, jeżeli taka możliwość jest przewidziana w odpowiednim prawie krajowym Strony, albo:

a) przed datą złożenia wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na danym terytorium; lub

b) zanim oznaczenie geograficzne jest ochronione w swoim państwie pochodzenia,

środki przyjęte w celu wdrożenia podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie naruszają prawa do rejestracji lub ważności rejestracji znaku towarowego, lub prawa do stosowania znaku towarowego, z uwagi na fakt, że taki znak towarowy jest identyczny z oznaczeniem geograficznym lub do niego podobny.

4. Strony nie są zobowiązane do ochrony oznaczenia geograficznego na podstawie podsekcji C (Oznaczenia geograficzne), jeżeli – w świetle renomy lub popularności znaku towarowego – ochrona mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu.

[1] W przypadku Singapuru oznaczenie geograficzne, które koliduje z wcześniej istniejącym znakiem towarowym, może zostać zarejestrowane za zgodą właściciela wcześniej istniejącego znaku towarowego. W przypadku Unii taka zgoda nie jest wymogiem niezbędnym do rejestracji oznaczenia geograficznego kolidującego z wcześniej istniejącym znakiem towarowym.

ARTYKUŁ 10.22

Zasady ogólne

1. Przywóz, wywóz i wprowadzanie do obrotu produktów, o których mowa w podsekcji C (Oznaczenia geograficzne), na terytorium danej Strony regulowane są prawem krajowym Strony.

2. W odniesieniu do produktów rolnych i środków spożywczych, żadne postanowienia podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie wymagają od Strony uniemożliwienia dalszego lub podobnego stosowania jakiegokolwiek oznaczenia geograficznego innej Strony w odniesieniu do towarów lub usług przez swoich własnych obywateli lub osoby mające siedziby na jej terytorium, które stosowały to oznaczenie geograficzne w sposób ciągły w odniesieniu do tych samych lub powiązanych towarów lub usług na terytorium tej Strony albo:

a) przez przynajmniej dziesięć lat poprzedzających dzień 1 stycznia 2004 r.; lub

b) w dobrej wierze przed tą datą.

3. W odniesieniu do oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 10-B, w przypadku których wcześniejsze stosowanie zostało określone zgodnie z:

a) postępowaniem w sprawie sprzeciwu podczas krajowych procedur rejestracyjnych; lub

b) dowolnym postępowaniem prawnym,

takie wcześniejsze stosowanie zostaje wymienione w załączniku 10-B w odniesieniu do danego oznaczenia geograficznego:

(i) zgodnie z mechanizmem ustanowionym w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 3 w odniesieniu do ust. 3 lit. a); oraz

(ii) zgodnie z mechanizmem ustanowionym w art. 10.18 (Zmiana wykazu oznaczeń geograficznych) w odniesieniu do ust. 3 lit. b).

4. Każda ze Stron może określić warunki praktyczne, zgodnie z którymi takie wcześniejsze stosowanie zostanie odróżnione od oznaczenia geograficznego na jej terytorium, uwzględniając potrzebę zapewnienia, aby konsumenci nie byli wprowadzani w błąd.

5. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie wymaga od Strony stosowania postanowień tej podsekcji w odniesieniu do oznaczeń geograficznych drugiej Strony wobec towarów lub usług, dla których odpowiednie oznaczenie jest identyczne z terminem używanym zwyczajowo w języku potocznym jako nazwa potoczna takich towarów lub usług na terytorium tej Strony.

6. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie wymaga od Strony stosowania postanowień tej podsekcji w odniesieniu do jakiejkolwiek nazwy zawartej w oznaczeniu geograficznym drugiej Strony wobec towarów lub usług, dla których odpowiednie oznaczenie jest identyczne z terminem używanym zwyczajowo w języku potocznym jako nazwa potoczna takich towarów lub usług na terytorium tej Strony.

7. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie wymaga od Strony stosowania postanowień tej podsekcji w odniesieniu do oznaczenia geograficznego drugiej Strony wobec produktów winnych, dla których odpowiednie oznaczenie jest identyczne ze zwyczajową nazwą odmiany winogron istniejącą na terytorium tej Strony z dniem wejścia w życie Porozumienia WTO na terytorium tej Strony.

8. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie uniemożliwia danej Stronie chronienia jako oznaczenie geograficzne, zgodnie z jej prawem krajowym, oznaczenia kolidującego z nazwą odmiany roślin lub rasy zwierząt.

9. Strona może postanowić, że każdy wniosek składany w ramach podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) w związku ze stosowaniem lub rejestracją znaku towarowego musi zostać złożony w ciągu pięciu lat od chwili, kiedy konfliktowe używanie chronionego oznaczenia stało się powszechnie wiadome na terytorium tej Strony lub po dacie rejestracji znaku towarowego na terytorium tej Strony, pod warunkiem że ten znak towarowy został do tej daty opublikowany, jeżeli data ta jest wcześniejsza od daty, w której to konfliktowe używanie stało się powszechnie wiadome na terytorium tej Strony, pod warunkiem że oznaczenie geograficzne nie jest używane lub zarejestrowane w złej wierze.

10. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do stosowania w handlu jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników w celach komercyjnych, z wyjątkiem przypadków stosowania takiego nazwiska w sposób wprowadzający opinię publiczną w błąd.

11. Żadne z postanowień podsekcji C (Oznaczenia geograficzne) nie zobowiązuje Strony do ochrony oznaczenia geograficznego drugiej Strony, które nie jest chronione lub przestało być chronione zgodnie z prawem krajowym w jego państwie pochodzenia. Strony informują się wzajemnie, jeżeli oznaczenie geograficzne przestaje być chronione w swoim państwie pochodzenia.

ARTYKUŁ 10.23

Relacja z Komitetem ds. Handlu

Komitet ds. Handlu ustanowiony zgodnie z art. 16.1 (Komitet ds. handlu) ma uprawnienia do:

a) przyjęcia decyzji dotyczącej wykazu w załączniku 10-B, o którym mowa w art. 10.17 (System ochrony oznaczeń geograficznych) ust. 3; oraz

b) zmiany załącznika 10-B zgodnie z art. 10.18 (Zmiana wykazu oznaczeń geograficznych).

PODSEKCJA D

WZORY

ARTYKUŁ 10.24

Wymogi w zakresie ochrony zarejestrowanych wzorów[1]

1. Strony zapewniają ochronę niezależnie stworzonych wzorów, które są nowe lub oryginalne[2]. Ochrona jest zapewniana w drodze rejestracji i przyznaje wyłączne prawa posiadaczom wzorów zgodnie z przepisami podsekcji D (Wzory)[3].

---

[1] Do celów niniejszej podsekcji (Wzory) Unia przyznaje również ochronę niezarejestrowanemu wzorowi, jeżeli spełnia on wymogi rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych, ostatnio zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1891/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r.

[2] Strony zgadzają się, że jeżeli stanowi tak prawo krajowe Strony, może być również wymagany indywidualny charakter wzorów. Odnosi się to do wzorów, które znacznie różnią się od znanych wzorów lub kombinacji znanych cech wzorów. Unia uznaje, że wzór ma indywidualny charakter, jeśli całościowe wrażenie, jakie wywołuje na poinformowanych użytkownikach, różni się od całościowego wrażenia, jakie wywiera na tym użytkowniku wszelki wzór, który został udostępniony publicznie.

[3] Przyjmuje się, że wzorów nie wyłącza się z ochrony wyłącznie na podstawie tego, że stanowią część artykułu lub produktu, pod warunkiem że są widoczne, spełniają kryteria zawarte w tym ustępie, oraz:

a) spełniają wszelkie inne kryteria dotyczące ochrony wzorów; oraz

b) nie są w inny sposób wykluczone z ochrony wzorów,

na mocy odpowiedniego prawa krajowego Stron.

2. Ochrona wzoru nie obejmuje wzorów podyktowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi.

3. Prawo do wzoru nie obejmuje wzoru sprzecznego z porządkiem publicznym lub przyjętymi dobrymi obyczajami[1].

ARTYKUŁ 10.25

Prawa wynikające z rejestracji

Właściciel chronionego wzoru ma prawo do uniemożliwienia stronom trzecim, nie posiadającym zgody właściciela, przynajmniej wytwarzania, wystawiania na sprzedaż, sprzedaży lub przywozu artykułów noszących lub reprezentujących wzór, który jest kopią lub w zasadzie kopią wzoru chronionego, gdy takie działania są podjęte w celach handlowych.

ARTYKUŁ 10.26

Okres ochrony

Przyznany okres ochrony wynosi przynajmniej dziesięć lat od daty złożenia wniosku.

[1] Żadne postanowienia niniejszego artykułu nie uniemożliwiają żadnej ze Stron ustanowienia innych szczególnych wykluczeń z ochrony wzorów w swoim prawie krajowym. Strony zgadzają się co do tego, że takie wykluczenia nie powinny być szerokie.

ARTYKUŁ 10.27

Wyjątki

Strony mogą ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów, pod warunkiem że takie wyjątki nie będą bezzasadnie sprzeczne z normalnym wykorzystaniem chronionych wzorów i nie będą bezzasadnie naruszały prawnie uzasadnionych interesów właściciela chronionego wzoru, biorąc także pod uwagę prawnie uzasadnione interesy osób trzecich.

ARTYKUŁ 10.28

Stosunek do prawa autorskiego

Strony oferują możliwość, aby wzory zarejestrowane na terytorium danej Strony zgodnie z podsekcją D (Wzory) nie były zupełnie wykluczone z podlegania ochronie na mocy krajowego prawa autorskiego tej Strony. Zakres i warunki, zgodnie z którymi tego rodzaju ochrona jest przyznawana, są ustalane przez każdą ze Stron[1].

[1] W przypadku Singapuru zakres i warunki, zgodnie z którymi tego rodzaju ochrona jest przyznawana, obejmują okoliczności wymienione w sekcji 74 ustawy o prawie autorskim Singapuru.

PODSEKCJA E

PATENTY

ARTYKUŁ 10.29

Umowy międzynarodowe

Strony przypominają obowiązki wynikające z Układu o współpracy patentowej (podpisanego w Waszyngtonie 19 czerwca 1970 r., zmienionego 28 września 1979 r., zmodyfikowanego 3 lutego 1984 r.). Strony, w stosownych przypadkach, podejmują wszelkie należyte starania w celu zastosowania się do art. 1 do 16 Traktatu o prawie patentowym (przyjętego w Genewie 1 czerwca 2000 r.) w sposób spójny z ich prawem krajowym i krajowymi procedurami.

ARTYKUŁ 10.30

Patenty i zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie Porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. w Ad-Dausze. Interpretując i wdrażając prawa i zobowiązania wynikające z podsekcji E (Patenty) i podsekcji F (Ochrona wyników badań przekazanych w celu uzyskania administracyjnego zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu z myślą o wprowadzeniu produktu farmaceutycznego na rynek), Strony zapewniają zgodność z tą deklaracją.

2. Strony przestrzegają decyzji Rady Ogólnej WTO z dnia 30 sierpnia 2003 r. w sprawie wykonania ust. 6 Deklaracji z Ad-Dauhy w sprawie Porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, a także decyzji Rady Ogólnej WTO z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie zmiany Porozumienia TRIPS, przyjmując protokół zmieniający Porozumienie TRIPS.

ARTYKUŁ 10.31

Przedłużenie obowiązywania praw wynikających z patentu

Strony uznają, że produkty farmaceutyczne[1] chronione patentami na terytoriach poszczególnych Stron przed wprowadzeniem ich na rynek mogą podlegać administracyjnemu procesowi udzielenia zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu. Strony umożliwiają przedłużenie okresu obowiązywania praw nadanych w związku z ochroną patentową w celu zrekompensowania właścicielowi patentu skrócenia faktycznego czasu ważności patentu ze względu na administracyjny proces dopuszczenia do obrotu[2]. Przedłużenie obowiązywania praw wynikających z ochrony patentowej nie może przekroczyć pięciu lat[3].

---

[1] Do celów niniejszego artykułu i art. 10.33 (Ochrona wyników badań przekazanych w celu uzyskania administracyjnego zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu z myślą o wprowadzeniu produktu farmaceutycznego na rynek) termin „produkt farmaceutyczny" jest zdefiniowany dla każdej ze Stron w odpowiednim prawodawstwie Stron obowiązującym w dniu podpisania niniejszej Umowy. W przypadku Unii termin „produkt farmaceutyczny" odnosi się do „produktu leczniczego".

[2] Singapur zobowiązuje się umożliwić przedłużenie okresu obowiązywania praw nadanych w związku z ochroną patentową w celu zrekompensowania właścicielowi patentu skrócenia faktycznego czasu ważności patentu ze względu na administracyjny proces dopuszczenia do obrotu w odniesieniu do substancji służących diagnostyce lub badaniom i dopuszczonych do obrotu jako produkt leczniczy.

[3] Warunki i procedury zapewnienia przedłużenia czasu obowiązywania patentu są określane przez odpowiednie prawodawstwo Stron. Bez uszczerbku dla możliwego przedłużenia do stosowania w pediatrii, jeśli dowolna ze Stron tak określi.

ARTYKUŁ 10.32

Współpraca

Strony zgadzają się współpracować w ramach inicjatyw w celu ułatwienia:

a) przyznawania patentów na podstawie wniosków składanych przez wnioskodawców Strony na terytorium drugiej Strony, oraz

b) nadawania uprawnień i uznawania rzeczników patentowych Strony na terytorium drugiej Strony.

PODSEKCJA F

OCHRONA WYNIKÓW BADAŃ

ARTYKUŁ 10.33

Ochrona wyników badań przekazanych
w celu uzyskania administracyjnego zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu
z myślą o wprowadzeniu produktu farmaceutycznego na rynek

Jeżeli Strona wymaga przekazania wyników badań lub opracowań dotyczących bezpieczeństwa i skuteczności produktu farmaceutycznego przed dopuszczeniem takiego produktu do obrotu, Strona przez okres co najmniej pięciu lat od momentu udzielenia dopuszczenia do obrotu nie zezwala stronom trzecim na wprowadzanie do obrotu takiego samego bądź podobnego produktu na podstawie dopuszczenia do obrotu przyznanego stronie, która dostarczyła wyniki badań lub opracowania, chyba że strona, która dostarczyła przedmiotowe wyniki badań lub opracowania, wyraziła na to zgodę[1].[,] [2,3]

---

[1] Warunki i procedury zapewnienia ochrony zakładane w niniejszym artykule są określane przez odpowiednie prawodawstwo Stron.

[2] Strony, pięć lat po wejściu w życie niniejszej Umowy, rozpoczynają rozmowy w sprawie ewentualnego przedłużenia okresu ochrony wyników badań przekazanych w celu uzyskania administracyjnego zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu z myślą o wprowadzeniu produktu farmaceutycznego na rynek.

[3] W kontekście niniejszego artykułu uznaje się, że takie poufne, stanowiące uzasadnienie wyniki badań lub opracowania, nie są wykorzystywane do celów stwierdzenia, czy należy zatwierdzić kolejny wniosek przez okres co najmniej pięciu lat:
a) w przypadku Singapuru, od daty otrzymania pierwszego wniosku;
b) w przypadku Unii, od daty zatwierdzenia pierwszego wniosku,
chyba że strona, która dostarczyła przedmiotowe wyniki badań lub opracowania, wyraziła na to zgodę.

ARTYKUŁ 10.34

Ochrona wyników badań przekazanych
w celu uzyskania administracyjnego zezwolenia na wprowadzenie produktu do obrotu
z myślą o wprowadzeniu na rynek produktu chemicznego przeznaczonego dla rolnictwa[1]

1. Jeżeli Strona wymaga przekazania wyników badań lub opracowań dotyczących bezpieczeństwa i skuteczności produktu chemicznego przeznaczonego dla rolnictwa przed dopuszczeniem takiego produktu do obrotu na terytorium tej Strony, Strona przez okres co najmniej dziesięciu lat od momentu udzielenia dopuszczenia do obrotu nie zezwala stronom trzecim na wprowadzanie do obrotu takiego samego bądź podobnego produktu na podstawie dopuszczenia do obrotu przyznanego stronie, która dostarczyła wyniki badań lub opracowania, chyba że strona, która dostarczyła przedmiotowe wyniki badań lub opracowania, wyraziła na to zgodę.

[1] Do celów niniejszego artykułu „produkty chemiczne przeznaczone dla rolnictwa" oznaczają w przypadku UE substancje czynne i preparaty zawierające przynajmniej jedną substancję czynną, prezentowane w formie, w której są dostarczane użytkownikowi, przeznaczone do:
a) ochrony roślin lub produktów roślinnych przed wszelkimi organizmami szkodliwymi lub zapobiegania działaniu takich organizmów, w zakresie, w jakim takie substancje lub preparaty nie są w inny sposób określone w ppkt b) do e);
b) oddziaływania na procesy życiowe roślin w inny sposób niż substancja odżywcza (np. regulator wzrostu roślin);
c) konserwowania produktów roślinnych, w stopniu w jakim takie substancje lub produkty nie są przedmiotem szczególnych przepisów Rady lub Komisji w sprawie konserwantów;
d) niszczenia niepożądanych roślin; lub
e) niszczenia części roślin, kontrolowania niepożądanego wzrostu roślin lub zapobiegania takiemu wzrostowi.

2. W przypadku, gdy Strona posiada środki lub procedury służące unikaniu powtarzania badań na kręgowcach w odniesieniu do produktów chemicznych przeznaczonych dla rolnictwa, Strona ta może zapewnić warunki i okoliczności, w których strony trzecie będą mogły wprowadzić na rynek ten sam lub podobny produkt, na podstawie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu udzielonego stronie, która dostarczyła wyniki badań lub opracowania.

3. W przypadku gdy Strona wymaga przedstawienia wyników badań lub opracowań dotyczących bezpieczeństwa lub skuteczności produktu chemicznego przeznaczonego dla rolnictwa przed udzieleniem zezwolenia na wprowadzenie takiego produktu do obrotu, Strona zobowiązuje się dołożyć wszelkich starań w celu szybkiego rozpatrzenia wniosku, tak by uniknąć nieuzasadnionych opóźnień.

PODSEKCJA G

ODMIANY ROŚLIN

ARTYKUŁ 10.35

Umowy międzynarodowe

Strony potwierdzają swoje zobowiązanie na mocy Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin (przyjętej w Paryżu w dniu 2 grudnia 1961 r., ostatnio zmienionej w Genewie w dniu 19 marca 1991 r.), w tym swoją zdolność do wdrożenia fakultatywnego wyjątku od prawa hodowcy, o którym mowa w art. 15 ust. 2 wspomnianej konwencji.

SEKCJA C

EGZEKWOWANIE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ NA DRODZE CYWILNOPRAWNEJ

ARTYKUŁ 10.36

Zobowiązania ogólne

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania na mocy art. 41–50 Porozumienia TRIPS i zapewniają środki, procedury i środki naprawcze zgodne z ich odpowiednim prawem krajowym, służące przeciwdziałaniu naruszaniu praw własności intelektualnej objętej niniejszym rozdziałem, zgodne z tymi zobowiązaniami.

2. W szczególności środki, procedury i środki naprawcze, o których mowa w ust. 1, zapewnione przez każdą ze Stron zgodnie z ich prawem krajowym:

a) uwzględniają odpowiednio potrzebę zachowania proporcjonalności między powagą naruszenia a interesami stron trzecich;

b) są sprawiedliwe i słuszne;

c) nie są nadmierne skomplikowane ani kosztowne, ani nie ustanawiają nierozsądnych terminów, ani nie powodują nieuzasadnionych opóźnień; oraz

d) są stosowane tak, aby uniknąć tworzenia barier dla legalnego handlu oraz zapewnić gwarancje przed ich nadużyciami.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na zdolność Stron do ogólnego egzekwowania ich prawa krajowego ani nie nakłada na żadną ze Stron obowiązku zmiany ich obowiązujących przepisów w zakresie, w jakim są związane z egzekwowaniem praw własności intelektualnej. Bez uszczerbku dla powyższych zasad ogólnych, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie tworzy wobec żadnej ze Stron zobowiązania:

a) stworzenia systemu prawnego w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej różniącego się od ogólnego systemu egzekwowania prawa; lub

b) w odniesieniu do rozdziału środków pomiędzy egzekwowaniem praw własności intelektualnej a ogólnym egzekwowaniem prawa.

ARTYKUŁ 10.37

Publikacja orzeczeń sądowych

W cywilnych postępowaniach sądowych wszczętych w związku z naruszeniem praw własności intelektualnej każda ze Stron podejmuje odpowiednie działania, zgodnie ze swoim krajowym prawem i zasadami, by opublikować lub publicznie udostępnić informacje dotyczące prawomocnych orzeczeń sądowych. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wymaga od żadnej ze Stron ujawniania informacji poufnych, których ujawnienie mogłyby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych. Strony mogą określić inne dodatkowe działania informacyjne, które są właściwe w szczególnych warunkach, łącznie z publicznym obwieszczeniem.

ARTYKUŁ 10.38

Dostępność cywilnych środków, procedur i środków naprawczych

1. W swoim prawie krajowym, Strony udostępniają posiadaczom praw środki cywilne, procedury i środki naprawcze, o których mowa w sekcji C (Egzekwowanie praw własności intelektualnej na drodze cywilnoprawnej) w odniesieniu do praw własności intelektualnej określonych w ust. 2.

2. Do celów sekcji C (Egzekwowanie praw własności intelektualnej na drodze cywilnoprawnej) następujące terminy mają następujące znaczenia:

a) „posiadacze praw" obejmują wyłącznych licencjobiorców, a także federacje i stowarzyszenia[1] posiadające zdolność prawną do dochodzenia takich praw; oraz

b) „prawa własności intelektualnej" oznaczają wszystkie kategorie własności intelektualnej stanowiące przedmiot uregulowań sekcji 1–6 części II Porozumienia TRIPS[2].

[1] W stopniu, w jakim jest to dozwolone przez przepisy prawa właściwego oraz w zgodzie z nimi, uznaje się, że określenie „federacje i stowarzyszenia" obejmuje organizacje zbiorowego zarządzania prawami oraz, w kontekście Unii, profesjonalne organizacje zrzeszające pełnomocników prawnie uznane za posiadające prawo reprezentowania posiadaczy praw własności intelektualnej.

[2] Strona może wyłączyć patenty z zakresu sekcji C (Egzekwowanie praw własności intelektualnej na drodze cywilnoprawnej).

ARTYKUŁ 10.39

Środki zabezpieczenia dowodów

1. Każda ze Stron zapewni swoim organom sądowym prawo podejmowania niezwłocznych i skutecznych środków tymczasowych:

a) przeciwko stronie lub w stosownych przypadkach stronie trzeciej, nad którą odnośny organ sądowy sprawuje jurysdykcję, w celu uniemożliwienia naruszenia jakiegokolwiek prawa własności intelektualnej oraz w szczególności w celu uniemożliwienia wprowadzenia do obrotu handlowego towarów, których dotyczy naruszenie prawa własności intelektualnej; oraz

b) dla zabezpieczenia odpowiednich dowodów w związku z domniemanym naruszeniem.

2. Każda ze Stron zapewni swoim organom sądowym prawo przyjmowania w stosownych przypadkach środków tymczasowych bez wysłuchania drugiej strony, w szczególności gdy jakakolwiek zwłoka może spowodować dla posiadacza praw nieodwracalną szkodę lub gdy istnieje wyraźne ryzyko, że dowody zostaną zniszczone. W przypadku postępowania prowadzonego bez wysłuchania drugiej strony każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do podejmowania natychmiastowego działania w odpowiedzi na wniosek o zastosowanie środków tymczasowych i do bezzwłocznego podejmowania decyzji.

3. Przynajmniej w przypadkach naruszeń praw autorskich lub pokrewnych oraz podrabiania znaku towarowego każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym, w cywilnych postępowaniach sądowych, prawo do nakazania konfiskaty podejrzanych towarów oraz materiałów i narzędzi lub innego rodzaju przejęcia kontroli nad nimi oraz, przynajmniej w przypadku podrabiania znaków towarowych, nad dowodami w postaci dokumentów, oryginałów lub kopii, związanych z naruszeniem.

4. Każda ze Stron zapewnia swoim organom prawo do wymagania od wnioskodawcy, w związku ze środkami tymczasowymi, aby dostarczył każdy możliwy do pozyskania dowód, by wspomniane organy mogły przekonać się w wystarczającym stopniu, że prawo wnioskodawcy zostało naruszone lub że takie naruszenie wkrótce nastąpi, a także, aby wniósł kaucję lub dokonał innego równoważnego zabezpieczenia wystarczającego do ochrony pozwanego i zapobieżenia nadużyciu. Taka kaucja lub równoważne zabezpieczenie nie mogą nadmiernie zniechęcać do korzystania z procedur dotyczących takich środków tymczasowych.

5. Jeżeli środki tymczasowe zostaną uchylone lub wygasną na skutek działania lub zaniedbania wnioskodawcy, lub gdy następnie ustalono, że naruszenie prawa własności intelektualnej nie miało miejsca, organy sądowe mają prawo nakazać wnioskodawcy, na wniosek pozwanego, aby zapłacił pozwanemu odpowiednie odszkodowanie z tytułu wszelkich szkód spowodowanych przez te środki.

ARTYKUŁ 10.40

Dowody i prawo do uzyskania informacji

1. Bez uszczerbku dla prawa krajowego każdej ze Stron dotyczącego przywilejów, ochrony poufności lub przetwarzania danych osobowych, każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym, w cywilnych postępowaniach sądowych dotyczących dochodzenia i egzekwowania praw własności intelektualnej, prawo do nakazania sprawcy naruszenia lub domniemanemu sprawcy naruszenia, na uzasadniony wniosek posiadacza praw, by przekazał posiadaczowi praw lub organom sądowym, przynajmniej dla celów zgromadzenia dowodów, stosowne informacje, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawodawczymi i wykonawczymi, będące w posiadaniu lub pod kontrolą sprawcy naruszenia lub domniemanego sprawcy naruszenia.

2. Odpowiednie informacje, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować informacje dotyczące dowolnej osoby zaangażowanej w jakikolwiek aspekt naruszenia lub domniemanego naruszenia oraz dotyczące środków produkcji lub kanałów dystrybucji towarów lub usług stanowiących naruszenie lub domniemane naruszenie, w tym informacje umożliwiające identyfikację osób trzecich, co do których istnieje domniemanie, że są zaangażowane w produkcję i dystrybucję takich towarów lub usług, oraz identyfikację kanałów dystrybucji tych towarów lub usług.

ARTYKUŁ 10.41

Inne środki naprawcze

1. Każda ze Stron zapewnia, by w cywilnych postępowaniach sądowych, w których dochodzi do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej posiadacza praw, jej organy sądowe, na wniosek posiadacza praw, mogły, co najmniej w przypadku pirackich towarów chronionych prawem autorskim i towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym:

a) zarządzić, by takie towary będące przedmiotem naruszenia zostały:

(i) zniszczone, z wyjątkiem szczególnych okoliczności; lub

(ii) usunięte z obrotu handlowego w taki sposób, by uniknąć wyrządzenia jakiejkolwiek szkody posiadaczowi praw,

bez jakiejkolwiek rekompensaty; oraz

b) nakazania, aby materiały i narzędzia, których głównym przeznaczeniem było wytwarzanie lub tworzenie towarów stanowiących naruszenie, zostały niezwłocznie i bez jakiejkolwiek rekompensaty zniszczone lub usunięte z obrotu handlowego w sposób, który zminimalizuje ryzyko dalszych naruszeń.

2. Przy rozpatrywaniu wniosku posiadacza praw, o którym mowa w ust. 1, bierze się pod uwagę potrzebę zachowania proporcji pomiędzy wagą naruszenia i podjętymi środkami naprawczymi, a także interesy stron trzecich.

3. Kosztami środków naprawczych przedsięwziętych na podstawie niniejszego artykułu może zostać obciążona osoba dokonująca naruszenia.

ARTYKUŁ 10.42

Zakazy

Każda ze Stron zapewnia, by w cywilnych postępowaniach sądowych, w których dochodzi do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej posiadacza praw, jej organy sądowe, na wniosek posiadacza praw, mogły wydać przeciwko naruszającemu lub, w stosownych przypadkach, przeciwko stronie trzeciej, nad którą odnośny organ sądowy sprawuje jurysdykcję, zakaz kontynuacji naruszania. Jeżeli tak stanowi prawo krajowe Strony, nieprzestrzeganie zakazu, w stosownych przypadkach, powoduje nałożenie okresowych kar pieniężnych w celu przestrzegania zakazu.

ARTYKUŁ 10.43

Środki alternatywne

Każda ze Stron może postanowić, zgodnie ze swoim prawem krajowym, że w cywilnych postępowaniach sądowych, w których dochodzi do stwierdzenia naruszenia prawa własności intelektualnej posiadacza praw, w stosownych przypadkach i na wniosek osoby podlegającej środkom przewidzianym w art. 10.41 (Inne środki naprawcze) lub art. 10.42 (Zakazy), jej organy sądowe mogą nakazać odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej zamiast stosowania środków przewidzianych w art. 10.41 (Inne środki naprawcze) lub art. 10.42 (Zakazy), gdy osoba ta działała nieumyślnie i bez zaniedbań i jeżeli wykonanie przedmiotowych środków spowodowałoby dla niej niewspółmierną szkodę i jeżeli odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej wydaje się być w rozsądnym stopniu satysfakcjonujące[1].

ARTYKUŁ 10.44

Odszkodowania

1. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym, w cywilnych postępowaniach sądowych dotyczących dochodzenia i egzekwowania praw własności intelektualnej, prawo do nakazania sprawcy naruszenia, który wiedział lub miał wystarczające podstawy, by wiedzieć, że zajmuje się działalnością stanowiącą naruszenie, aby zapłacił posiadaczowi praw odszkodowanie odpowiednie dla zadośćuczynienia za szkodę, jakiej posiadacz praw doznał w wyniku naruszenia.

[1] Uznaje się, że w przypadku Singapuru, Singapur może dać swoim organom sądowym prawo zarządzenia rekompensaty pieniężnej, gdy osoba ta działała nieumyślnie i bez zaniedbań, lub gdy wykonanie przedmiotowych środków spowodowałoby dla niej niewspółmierną szkodę i jeżeli odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej wydaje się być w rozsądnym stopniu satysfakcjonujące.

2. Określając kwotę odszkodowania za naruszenie praw własności intelektualnej, organy sądowe Strony mają prawo wziąć pod uwagę między innymi przedstawione przez posiadacza rozsądne obliczenie wartości, które może obejmować utracone zyski, wartość towarów lub usług, których dotyczy naruszenie, wycenionych zgodnie z ceną rynkową lub sugerowaną ceną detaliczną[1]. Przynajmniej w przypadkach naruszeń praw autorskich lub pokrewnych oraz podrabiania znaku towarowego każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania sprawcy naruszenia, by wypłacił posiadaczowi praw swoje zyski, które osiągnął w wyniku naruszenia, czy to jako alternatywę dla odszkodowania, jego część, czy też niezależnie od odszkodowania.

3. Jako alternatywa dla ust. 2 każda ze Stron może zapewnić, by jej organy sądowe miały prawo, we właściwych przypadkach, ustanowić odszkodowania ryczałtowe na podstawie elementów takich, jak przynajmniej suma opłat licencyjnych, honorariów autorskich lub opłat należnych w razie poproszenia przez naruszającego o zgodę na wykorzystywanie praw własności intelektualnej, o którą chodzi.

4. Żadne postanowienia niniejszego artykułu nie uniemożliwiają żadnej ze Stron ustanowienia, że w przypadku gdy naruszający nie wiedział lub nie miał uzasadnionych podstaw, by wiedzieć, że jego działanie narusza prawo, jej organy sądowe mogą wydać nakaz zwrotu zysku lub zapłaty ewentualnych wcześniej wymierzonych odszkodowań.

[1] W przypadku Unii obejmowałoby to również w stosownych przypadkach inne niż czynniki gospodarcze elementy, takie jak np. uszczerbek moralny, jaki strona poszkodowana odniosła w związku z naruszeniem.

ARTYKUŁ 10.45

Koszy sądowe

Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania, w stosownych przypadkach, w wyniku cywilnych postępowań sądowych dotyczących naruszenia praw własności intelektualnej, by strona przegrywająca wypłaciła stronie wygrywającej kwotę kosztów lub opłat sądowych oraz stosownych honorariów adwokackich, lub wszelkich innych wydatków przewidzianych w prawie krajowym danej Strony.

ARTYKUŁ 10.46

Domniemania dotyczące praw autorskich i pokrewnych

W postępowaniach cywilnych dotyczących praw autorskich i pokrewnych, każda ze Stron zakłada domniemanie, że, co najmniej w przypadku dzieł literackich lub artystycznych, wykonania lub fonogramu, przy braku dowodu przeciwnego, osoba fizyczna lub prawna, której nazwisko pojawia się w zwykły sposób na takim dziele, wykonaniu lub fonogramie, jest posiadaczem praw i co za tym idzie jest upoważniona do wszczynania postępowań z tytułu naruszenia.

ARTYKUŁ 10.47

Odpowiedzialność usługodawców będących pośrednikami

1. Z zastrzeżeniem ust. 2–6, każda ze Stron przewiduje w swoim prawie krajowym zwolnienia lub ograniczenia dotyczące odpowiedzialności usługodawców lub zakresu środków naprawczych dostępnych przeciwko nim, z tytułu naruszeń praw autorskich lub pokrewnych praw lub znaków handlowych, które odbywają się za pośrednictwem systemów lub sieci przez nich lub w ich imieniu kontrolowanych.

2. Zwolnienia lub ograniczenia, o których mowa w ust. 1:

a) obejmują funkcje:

(i) transmitowania[1] materiału lub zapewniania dostępu do niego bez wybierania lub zmieniania jego zawartości[2]; oraz

(ii) zapewniania pamięci podręcznej poprzez proces automatyczny[3]; oraz

[1] Uznaje się, że funkcja transmisji obejmuje funkcję routingu.

[2] Uznaje się, że funkcja zapewniania dostępu do materiału bez wybierania lub zmieniania jego zawartości odnosi się również do wszelkich środków wykorzystywanych do uzyskiwania dostępu do sieci komunikacyjnej i obejmuje sytuacje, w których zapewnia się połączenia dla materiału.

[3] Uznaje się, że proces zapewniania pamięci podręcznej poprzez proces automatyczny może odnosić się do pośredniego i tymczasowego przechowywania materiału podczas transmisji lub udzielania dostępu do takiego materiału.

b) mogą również obejmować funkcje:

(i) przechowywania zgodnie z instrukcjami użytkownika materiału znajdującego się w systemie lub sieci kontrolowanej lub obsługiwanej przez usługodawcę lub dla niego; oraz

(ii) przekierowywania lub łączenia użytkowników z lokalizacją on-line przy użyciu narzędzi informatycznych, w tym hiperlinków i katalogów.

3. Uprawnienia do zwolnień lub ograniczeń określonych w niniejszym artykule nie mogą być uwarunkowane monitorowaniem przez usługodawcę jego usług lub aktywnym poszukiwaniem dowodów wskazujących na działalność stanowiącą naruszenie prawa, z wyjątkiem zakresu zgodnego z takimi środkami technicznymi.

4. Każda ze Stron może ustanowić dla usługodawców, zgodnie ze swoim prawem krajowym, warunki kwalifikowania się do zwolnień lub ograniczeń w ramach niniejszego artykułu. Bez uszczerbku dla ust. 1–3, każda ze Stron może ustanowić odpowiednie procedury skutecznego powiadamiania o rzekomych naruszeniach i skutecznych powiadomieniach zwrotnych ze strony osób, których materiał został usunięty lub wyłączony przez pomyłkę lub z powodu niewłaściwej identyfikacji.

5. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla dostępności środków obrony przed naruszaniem praw autorskich lub pokrewnych, bądź znaków handlowych, które są ogólnie stosowane. Niniejszy artykuł nie ma wpływu na możliwość wymagania od usługodawcy przez sądy lub organy administracyjne, zgodnie z systemem prawnym każdej ze Stron, żeby przerwał naruszenia prawa lub im zapobiegł.

6. Każda ze Stron może zażądać konsultacji z drugą Stroną w celu rozważenia, w jaki sposób odnosić się w przyszłości do funkcjonalności o podobnym charakterze jak te, o których mowa w niniejszym artykule.

SEKCJA D

ŚRODKI STOSOWANE PRZY KONTROLI GRANICZNEJ

ARTYKUŁ 10.48

Definicje

Do celów niniejszej sekcji:

a) „towary oznaczone podrobionym oznaczeniem geograficznym” oznaczają towary, wraz z opakowaniem, opatrzone bez zezwolenia znakiem identycznym z oznaczeniem geograficznym należycie zarejestrowanym dla takich towarów na terytorium, na którym się znajdują, lub takim, którego istotne cechy nie odróżniają go od takiego oznaczenia geograficznego i który w związku z tym narusza prawa osoby będącej właścicielem lub posiadaczem przedmiotowego oznaczenia geograficznego zgodnie z prawem krajowym Strony, na której terenie znajdują się towary;

b) „towary oznaczone podrobionym znakiem towarowym” oznaczają towary, wraz z opakowaniem, opatrzone bez zezwolenia znakiem towarowym identycznym ze znakiem towarowym należycie zarejestrowanym dla takich towarów lub takim, którego istotne cechy nie odróżniają go od takiego znaku towarowego i który w związku z tym narusza prawa osoby będącej właścicielem przedmiotowego znaku towarowego zgodnie z prawem krajowym Strony, na której terenie znajdują się towary;

c) „przewożone towary” oznaczają towary, których przejazd przez terytorium Strony, obejmujący lub nieobejmujący przeładunek, bez względu na to, czy zostały wyładowane na terytorium Strony, składowanie, otwarcie luków ładunkowych, bądź też zmiana środka transportu lub przemieszczania, stanowi tylko część całej podróży rozpoczynającej się i kończącej za granicą Strony, przez której terytorium odbywa się transport;

d) „pirackie towary chronione prawem autorskim” oznaczają towary będące kopiami stworzonymi bez zgody posiadacza praw lub osoby przez niego należycie upoważnionej w kraju wytworzenia i które są wytworzone bezpośrednio lub pośrednio z przedmiotu, przy czym wytworzenie takiej kopii stanowiłoby naruszenie prawa autorskiego lub prawa pokrewnego zgodnie z prawem krajowym Strony, na której terenie znajdują się towary;

e) „pirackie towary o chronionym wzorze” oznaczają towary, których wzór jest zastrzeżony, i w przypadku których wykorzystano ten wzór lub wzór nie różniący się znacząco od niego bez zgody posiadacza praw lub osoby właściwie upoważnionej przez posiadacza praw w kraju produkcji, gdzie wytworzenie tych towarów stanowiłoby naruszenie zgodnie z prawem krajowym Strony, na której terenie znajdują się towary.

ARTYKUŁ 10.49

Zakres środków stosowanych przy kontroli granicznej

1. Bez uszczerbku dla postanowień ust. 3, każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury w odniesieniu do towarów pozostających pod kontrolą celną, zgodnie z którymi posiadacz praw może zwrócić się do właściwych organów Strony o wstrzymanie zwolnienia podejrzanych:

a) towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym;

b) pirackich towarów chronionych prawem autorskim;

c) towarów oznaczonych podrobionym oznaczeniem geograficznym; oraz

d) pirackich towarów o chronionym wzorze.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury w odniesieniu do towarów pozostających pod kontrolą celną, zgodnie z którymi jej właściwe organy mogą z własnej inicjatywy wstrzymać zwolnienie podejrzanych[1]:

a) towarów oznaczonych podrobionym znakiem towarowym;

b) pirackich towarów chronionych prawem autorskim; oraz

c) towarów oznaczonych podrobionym oznaczeniem geograficznym.

3. Strony nie są zobowiązane do zapewnienia procedur, o których mowa w ust. 1 i 2, w odniesieniu do przewożonych towarów. Powyższe postanowienie pozostaje bez wpływu na art. 10.51 (Współpraca) ust. 2.

[1] Strony dokonają przeglądu możliwości uwzględnienia pirackich towarów o chronionym wzorze w zakresie ust. 2 niniejszego artykułu w ciągu trzech lat po wejściu w życie niniejszej Umowy. W wyniku takiego przeglądu Strony mogą, decyzją Komitetu ds. Handlu, zmienić ust. 2 niniejszego artykułu.

4. Najlepiej w ciągu dwóch lat lecz nie później niż w ciągu trzech lat od wejścia w życie niniejszej Umowy Singapur w pełni wprowadzi w życie zobowiązania wynikające z ust. 1 i 2 w odniesieniu do procedur dotyczących:

a) towarów oznaczonych podrobionym oznaczeniem geograficznym; oraz

b) pirackich towarów o chronionym wzorze.

ARTYKUŁ 10.50

Identyfikowanie przesyłek

Aby ułatwić skuteczne egzekwowanie praw własności intelektualnej, organy celne przyjmują szereg rozwiązań w celu identyfikowania przesyłek zawierających towary oznaczone podrobionym znakiem towarowym, pirackie towary chronione prawem autorskim, pirackie towary o chronionym wzorze oraz towary oznaczone podrobionym oznaczeniem geograficznym. Te rozwiązania obejmują techniki analizy ryzyka oparte m.in. na informacjach udzielonych przez posiadaczy praw, zebranych informacjach wywiadowczych oraz kontrolach ładunku.

ARTYKUŁ 10.51

Współpraca

1. Strony zgadzają się współpracować w celu wyeliminowania międzynarodowego handlu towarami, które naruszają prawa własności intelektualnej. W tym celu, w szczególności, dokonują wymiany informacji i rozpoczynają współpracę, wspólnie uzgadnianą przez ich organy celne, w zakresie handlu towarami oznaczonymi podrobionym znakiem towarowym, pirackimi towarami chronionymi prawem autorskim, pirackimi towarami o chronionym wzorze oraz towarami oznaczonymi podrobionym oznaczeniem geograficznym.

2. W przypadku przesyłek towarów będących przedmiotem tranzytu lub przeładunku na terytorium Strony i przeznaczonych na terytorium innej Strony, co do których istnieje podejrzenie, że są podrobione lub stanowią produkt piracki, Strony, z własnej inicjatywy lub na wniosek drugiej Strony, udzielają dostępnych informacji drugiej Stronie w celu umożliwienia skutecznego egzekwowania prawa w stosunku do tych przesyłek. Strony nie mogą przekazywać informacji udzielanych poufnie przez wysyłającego, przewoźnika lub jego agenta.

SEKCJA E

WSPÓŁPRACA

ARTYKUŁ 10.52

Współpraca

1. Strony zgadzają się współpracować w celu wspierania wdrażania praw i obowiązków podjętych w ramach niniejszego rozdziału. Współpraca może obejmować między innymi następujące działania:

a) wymianę informacji dotyczących ram prawnych związanych z prawami własności intelektualnej, w tym wdrażania przepisów prawnych i systemów w zakresie własności intelektualnej, mających na celu promowanie skutecznej rejestracji praw własności intelektualnej;

b) wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej między odpowiednimi organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie praw własności intelektualnej;

c) wymianę informacji i współpracę w zakresie ich rozpowszechniania oraz odpowiednie inicjatywy mające na celu promowanie świadomości co do korzyści płynących z praw i systemów własności intelektualnej;

d) budowanie zdolności i współpracę techniczną w związku z, między innymi: zarządzaniem, licencjonowaniem i wycenianiem praw własności intelektualnej oraz korzystaniem z nich; badaniem rynkowym i technologicznym; ułatwianiem współpracy w ramach przemysłu, w tym w zakresie praw własności intelektualnej, które mogą być stosowane wobec działań z zakresu ochrony lub poprawy stanu środowiska, na przykład poprzez stworzenie platformy lub bazy danych; oraz partnerstwami publiczno-prywatnymi służącymi wspieraniu kultury i innowacji;

e) wymianę informacji i współpracę w zakresie kwestii własności intelektualnej, tam gdzie jest to właściwe i ma znaczenie dla rozwoju technologii sprzyjających środowisku naturalnemu; oraz

f) wszelkie inne obszary współpracy lub działalności, które mogą zostać przedyskutowane i uzgodnione przez Strony.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1, Strony zgadzają się wyznaczyć punkt kontaktowy do celu utrzymywania dialogu między ich odpowiednimi specjalistami ds. technicznych, w tym, jeśli okaże się to przydatne, zwoływania zebrań w kwestiach własności intelektualnej, w zakresie objętym niniejszym rozdziałem.

3. Współpraca na podstawie niniejszego artykułu prowadzona jest zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi, wytycznymi lub zasadami każdej ze Stron. Współpraca odbywa się na wspólnie uzgodnionych zasadach i warunkach i jest uzależniona od dostępności środków każdej ze Stron.

ROZDZIAŁ JEDENASTY

KONKURENCJA I SPRAWY POWIĄZANE

SEKCJA A

PRAKTYKI MONOPOLISTYCZNE I ŁĄCZENIE PRZEDSIĘBIORSTW

ARTYKUŁ 11.1

Zasady

1. Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych. Potwierdzają one, że antykonkurencyjne praktyki przedsiębiorstw lub antykonkurencyjne transakcje mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie ich rynków i osłabiać korzyści płynące z liberalizacji handlu.

2. W celu promowania wolnej i niezakłóconej konkurencji we wszystkich sektorach swoich gospodarek, każda ze Stron zapewnia na swoim odpowiednim terytorium funkcjonowanie kompleksowych przepisów, które zapewniają skuteczne rozwiązania dla kwestii takich jak:

a) poziome i pionowe porozumienia[1] między przedsiębiorstwami, decyzje stowarzyszeń przedsiębiorstw oraz praktyki uzgodnione, które mają na celu lub które powodują uniemożliwienie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na całym terytorium którejkolwiek ze Stron, bądź na znacznej jego części;

b) wszelkie wykorzystywanie przez jedno lub więcej przedsiębiorstw dominującej pozycji na całym terytorium którejkolwiek ze Stron lub na znacznej jego części; oraz

c) połączenia przedsiębiorstw, które powodują znaczne zmniejszenie konkurencji lub w znacznym stopniu utrudniają skuteczną konkurencję, zwłaszcza w wyniku ustanowienia lub wzmocnienia dominującej pozycji na całym terytorium którejkolwiek ze Stron lub na znacznej jego części;

które wpływają na wymianę handlową między nimi.

[1] Jeżeli właściwy organ w Singapurze stwierdzi, że zgodnie z zakazem określonym w sekcji 34 Ustawy o konkurencji (Rozdział 50B), skutki antykonkurencyjne porozumienia pionowego prawdopodobnie przeważą nad jego skutkami prokonkurencyjnymi, właściwy organ przekaże sprawę Ministrowi. Minister podejmuje decyzję o zastosowaniu sekcji 34 Ustawy o konkurencji do danego porozumienia pionowego. Nie narusza to możliwości zastosowania przez właściwy organ w Singapurze sekcji 47 Ustawy o konkurencji, która ma zastosowanie wobec porozumień pionowych zawartych przez przedsiębiorstwo dominujące.

ARTYKUŁ 11.2

Wdrożenie

1. Każda ze Stron zachowuje autonomię przy opracowywaniu i wdrażaniu swoich przepisów. Strony przystępują jednak do zapewnienia funkcjonowania organów odpowiedzialnych za skuteczne stosowanie przepisów, o których mowa w art. 11.1 (Zasady) ust. 2, i odpowiednio do tego wyposażonych.

2. Strony będą stosowały swoje odpowiednie przepisy, o których mowa w art. 11.1 (Zasady) ust. 2, w przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, z poszanowaniem zasad rzetelnego postępowania i prawa do obrony zainteresowanych stron, w tym prawa zainteresowanych stron do złożenia ustnych wyjaśnień przed podjęciem decyzji w danej sprawie.

SEKCJA B

PRZEDSIĘBIORSTWA PUBLICZNE,
PRZEDSIĘBIORSTWA MAJĄCE PRAWA SPECJALNE LUB WYŁĄCZNE
ORAZ MONOPOLE PAŃSTWOWE

ARTYKUŁ 11.3

Przedsiębiorstwa publiczne i przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie stanowi przeszkody w ustanawianiu lub zapewnianiu przez Stronę funkcjonowania przedsiębiorstw publicznych lub przedsiębiorstw mających prawa specjalne lub wyłącznie, zgodnie z odpowiednimi przepisami Strony.

2. Każda ze Stron gwarantuje, że przedsiębiorstwa publiczne oraz przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne podlegają przepisom, o których mowa w sekcji A (Praktyki monopolistyczne i łączenie przedsiębiorstw), w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu powierzonych im zadań.

3. Każda ze Stron gwarantuje, aby przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne nie wykorzystywały swoich praw specjalnych lub wyłącznych do angażowania się, pośrednio lub bezpośrednio, w tym poprzez swoje kontakty ze spółkami macierzystymi, zależnymi lub innymi spółkami o wspólnej własności, w praktyki antykonkurencyjne na innym rynku, w odniesieniu do którego przedsiębiorstwa takie nie mają praw specjalnych lub wyłączonych, które to praktyki negatywnie wpływają na inwestycje lub handel towarami i usługami drugiej Strony.

4. Singapur zapewnia, aby przedsiębiorstwa publiczne lub inne przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne działały wyłącznie zgodnie z regułami konkurencji podczas kupna lub sprzedaży towarów lub usług, odnoszącymi się np. do ceny, jakości, dostępności, zbywalności, transportu i innych warunków kupna lub sprzedaży, oraz zapewnia niedyskryminacyjne traktowanie przedsiębiorstw Unii, towarów Unii oraz usługodawców Unii, w tym w odniesieniu do kupna lub sprzedaży, w przypadku przedsiębiorstwa mającego prawa specjalne lub wyłączne, w odniesieniu do wykonywania tych praw specjalnych lub wyłącznych.

ARTYKUŁ 11.4

Monopole państwowe

Chociaż żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie jest interpretowane jako uniemożliwiające Stronie wyznaczenia lub utrzymania monopoli państwowych, każda ze Stron dostosowuje monopole handlowe o charakterze komercyjnym, aby zagwarantować, że monopole te nie dopuszczają się dyskryminacji w zakresie warunków nabywania i zbywania towarów w stosunku do osób fizycznych i prawnych drugiej Strony.

SEKCJA C

SUBSYDIA

ARTYKUŁ 11.5

Definicje i zakres

1. Na potrzeby niniejszej Umowy subsydium to środek, który spełnia odpowiednio warunki określone w art. 1.1 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, niezależnie od tego, czy subsydium jest przyznawane w związku z produkcją towarów czy świadczeniem usług[1].

[1] Akapit ten nie ma wpływu na wynik przyszłych dyskusji w ramach WTO dotyczących definicji subsydiów na usługi. Strony ustosunkowują się pozytywnie do ewentualnego przyjęcia przez Komitet ds. Handlu decyzji dotyczącej zmiany niniejszej Umowy, aby uwzględnić porozumienie osiągnięte w WTO w sprawie definicji subsydiów na usługi.

2. Subsydium podlega postanowieniom niniejszego rozdziału tylko, jeżeli jest specyficzne w rozumieniu art. 2 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych. Każde subsydium objęte zakresem art. 11.7 (Zakazane subsydia) uznaje się za specyficzne.

3. Przepisy art. 11.7 (Zakazane subsydia), 11.8 (Inne subsydia) i 11.10 (Klauzula przeglądowa) oraz załącznika 11-A nie mają zastosowania do subsydiów w dziedzinie rybołówstwa, subsydiów związanych z produktami objętymi załącznikiem 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa oraz innych subsydiów objętych Porozumieniem w sprawie rolnictwa.

ARTYKUŁ 11.6

Relacje z WTO

Postanowienia niniejszej sekcji nie naruszają praw i obowiązków Stron w ramach Porozumienia WTO, w szczególności dotyczących stosowania środków naprawczych w dziedzinie handlu lub podejmowania działań w zakresie rozstrzygania sporów lub innych właściwych działań w związku z subsydium przyznanym przez drugą Stronę.

ARTYKUŁ 11.7

Zakazane subsydia

1. W odniesieniu do subsydiów związanych z handlem towarami, Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki na mocy art. 3 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych, które zostają niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Zakazane są następujące subsydia związane z handlem towarami i usługami:

a) jakiekolwiek porozumienie prawne, na mocy którego rząd lub inny organ publiczny ponosi odpowiedzialność za pokrycie długów lub zobowiązań niektórych przedsiębiorstw, przy czym wysokość tych długów lub zobowiązań nie jest ograniczona prawnie ani faktycznie, podobnie jak nieograniczony jest okres trwania takiej odpowiedzialności; oraz

b) wsparcie dla przedsiębiorstw niewypłacalnych lub znajdujących się w trudnej sytuacji, w jakiejkolwiek formie (np. kredyty i gwarancje, dotacje gotówkowe, zastrzyki kapitału, dostarczanie aktywów poniżej cen rynkowych lub zwolnienia podatkowe) bez wiarygodnego planu restrukturyzacji opartego na realistycznych założeniach, w celu zapewnienia odzyskania przez takie niewypłacalne lub znajdujące się w trudnej sytuacji przedsiębiorstwo długoterminowej rentowności w rozsądnym terminie, bez ponoszenia przez nie znacznej części kosztów restrukturyzacji[1],

chyba że Strona przyznająca subsydium na wniosek drugiej Strony udowodniła, że dane subsydium nie ma faktycznie ani potencjalnie wpływu na handel drugiej Strony.

3. Postanowienia ust. 2 lit. a) i lit. b) nie uniemożliwiają Stronom udzielania subsydiów, które są przyznawane w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w ich gospodarce. Poważne zaburzenie w gospodarce Strony oznacza wyjątkowy, chwilowy i znaczący kryzys, który wpływa nie na konkretny region lub sektor gospodarczy Strony, ale na całą gospodarkę Strony.

4. Postanowienia ust. 2 lit. b) nie mają zastosowania do subsydiów przyznawanych jako rekompensata za wypełnianie zobowiązań z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej i subsydiów przyznawanych przemysłowi węglowemu.

[1] Zapis ten nie uniemożliwia Stronom tymczasowego wsparcia płynności finansowej w formie gwarancji kredytowych lub kredytów nieprzekraczających kwoty niezbędnej wyłącznie do utrzymania działalności znajdującego się w trudnej sytuacji przedsiębiorstwa na czas konieczny do opracowania planu restrukturyzacji lub likwidacji.

ARTYKUŁ 11.8

Inne subsydia

1. Strony zgadzają się dokładać wszelkich starań, aby poprzez stosowanie swoich przepisów w zakresie konkurencji lub w inny sposób rozwiązywać kwestie zakłóceń konkurencji wynikających ze stosowania specyficznych subsydiów związanych z handlem towarami i usługami, które to subsydia nie są objęte art. 11.7 (Zakazane subsydia), o ile wpływają one faktycznie lub potencjalnie na handel którejś ze Stron; Strony zgadzają się także zapobiegać występowaniu tego typu sytuacji. Załącznik 11-A zawiera również wskazówki w zakresie rodzajów subsydiów, które nie wywołują takich skutków.

2. Strony zgadzają się wymieniać informacje na wniosek jednej ze Stron oraz przeprowadzić pierwszy dialog w ciągu dwóch lat po wejściu w życie niniejszej Umowy w celu opracowania przepisów dotyczących innych subsydiów, uwzględniających decyzje podjęte na szczeblu wielostronnym. W tym celu Strony mogą podjąć decyzję w Komitecie ds. Handlu.

ARTYKUŁ 11.9

Przejrzystość

1. Każda ze Stron zapewnia przejrzystość w dziedzinie subsydiów związanych z handlem towarami i świadczeniem usług. W tym celu każda ze Stron składa co dwa lata drugiej Stronie sprawozdanie na temat podstawy prawnej, formy, oraz w miarę możliwości, kwoty lub budżetu i beneficjentów subsydiów przyznanych przez jej rząd lub inny organ publiczny.

2. Sprawozdanie takie uważa się za przedstawione, jeśli stosowne informacje zostały udostępnione przez Strony lub w ich imieniu na powszechnie dostępnej stronie internetowej do czerwca drugiego roku kalendarzowego po przyznaniu subsydiów.

ARTYKUŁ 11.10

Klauzula przeglądowa

Strony zapewniają stały przegląd kwestii, o których mowa w niniejszej sekcji. Każda ze Stron może zwrócić się w ich sprawie do Komitetu ds. Handlu. Strony zgadzają się na dokonanie przeglądu postępów we wdrażaniu przepisów niniejszej sekcji co dwa lata od momentu wejścia w życie niniejszej Umowy, chyba że Strony wspólnie ustalą inaczej.

SEKCJA D

SPRAWY OGÓLNE

ARTYKUŁ 11.11

Współpraca i koordynacja działań w zakresie egzekwowania prawa

Strony uznają znaczenie współpracy i koordynacji działań w celu dalszego wspierania skutecznego egzekwowania prawa. Ich odpowiednie organy dążą do koordynacji działań i współpracy w zakresie egzekwowania odpowiednich przepisów, aby wypełnić cel niniejszej Umowy, jakim jest wolna i niezakłócona konkurencja w stosunkach handlowych Stron.

ARTYKUŁ 11.12

Poufność

1. Przekazując informacje na mocy niniejszej Umowy, Strona zapewnia ochronę tajemnicy handlowej oraz innych poufnych informacji.

2. Jeśli Strona przekazuje na podstawie niniejszej Umowy informację poufną, Strona przyjmująca ją zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi zachowuje poufność przekazanej informacji.

ARTYKUŁ 11.13

Konsultacje

1. Aby zwiększyć wzajemne zrozumienie między Stronami oraz rozwiązać określone kwestie wynikające z sekcji A (Praktyki monopolistyczne i łączenie przedsiębiorstw), sekcji B (Przedsiębiorstwa publiczne, przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne oraz monopole państwowe) lub sekcji D (Sprawy Ogólne), każda ze Stron podejmuje, na wniosek drugiej Strony, konsultacje odnoszące się do oświadczeń złożonych przez drugą Stronę. W stosownym przypadku, Strona zaznacza w swoim wniosku, w jaki sposób dana kwestia wpływa na handel między Stronami.

2. Na żądanie jednej ze Stron, obie Strony niezwłocznie omawiają wszelkie kwestie związane z interpretacją lub stosowaniem sekcji A (Praktyki monopolistyczne i łączenie przedsiębiorstw), sekcji B (Przedsiębiorstwa publiczne, przedsiębiorstwa mające prawa specjalne lub wyłączne oraz monopole państwowe) lub sekcji D (Sprawy Ogólne).

3. W celu ułatwienia rozpatrywania kwestii będącej przedmiotem konsultacji każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby dostarczyć drugiej Stronie wszelkie odpowiednie niepoufne informacje.

ARTYKUŁ 11.14

Rozstrzyganie sporów i mechanizm mediacji

Żadna ze Stron nie może odwoływać się do rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów) i rozdziału piętnastego (Mechanizm mediacji) w żadnej kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału z wyjątkiem art. 11.7 (Zakazane subsydia).

ROZDZIAŁ DWUNASTY

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

SEKCJA A

PRZEPISY WSTĘPNE

ARTYKUŁ 12.1

Kontekst i cele

1. Strony przywołują Agendę 21 przyjętą na konferencji ONZ „Środowisko i Rozwój” w 1992 r., preambułę Porozumienia WTO, deklarację ministerialną WTO z Singapuru z 1996 r., Plan działań w sprawie zrównoważonego rozwoju przyjęty w Johannesburgu w 2002 r., deklarację ministerialną Komisji Ekonomiczno-Społecznej ONZ w sprawie pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich z 2006 r. oraz deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. W kontekście tych instrumentów Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do rozwijania i promowania handlu międzynarodowego, handlu dwustronnego i wzajemnych stosunków gospodarczych w taki sposób, aby przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju.

2. Strony uznają, że rozwój gospodarczy, społeczny oraz ochrona środowiska są współzależnymi i wzajemnie się uzupełniającymi elementami zrównoważonego rozwoju. Podkreślają korzyści ze współpracy w związanych z handlem kwestiach społecznych i środowiskowych, jako elementu globalnego podejścia do handlu i zrównoważonego rozwoju.

3. Strony uzgadniają, że niewłaściwe jest pobudzanie handlu lub inwestycji poprzez osłabianie lub obniżanie poziomów ochrony przewidzianych w przepisach krajowych dotyczących środowiska i pracy. Równocześnie Strony podkreślają, że normy w dziedzinie pracy i środowiska nie powinny być wykorzystywane do protekcjonistycznych celów handlowych.

4. Strony uznają, że ich celem jest zacieśnienie stosunków handlowych oraz współpracy w takim zakresie, w jakim sprzyjają one zrównoważonemu rozwojowi w kontekście ust. 1 i 2. W świetle szczególnych uwarunkowań w każdej ze Stron, Strony nie mają zamiaru harmonizować swoich norm w dziedzinie pracy i środowiska.

ARTYKUŁ 12.2

Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony

1. Strony uznają prawo każdej ze Stron do ustanowienia swoich wewnętrznych poziomów ochrony środowiska i ochrony pracy oraz prawo do przyjmowania lub odpowiedniego zmieniania swoich odpowiednich przepisów i polityk, zgodnie z międzynarodowo uznanymi normami lub porozumieniami, których jest ona Stroną, o których mowa w art. 12.3 (Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy) oraz 12.6 (Wielostronne normy i porozumienia dotyczące środowiska).

2. Strony będą nadal udoskonalać te przepisy i polityki, a także dążyć do zapewnienia i wspierania wysokich poziomów ochrony środowiska i ochrony pracy.

SEKCJA B

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ – ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE PRACY[1]

ARTYKUŁ 12.3

Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowej współpracy i porozumień w zakresie zatrudnienia i pracy jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na wyzwania gospodarcze i społeczne oraz te związane z zatrudnieniem, a także na możliwości wynikające z globalizacji. Strony zobowiązują się do prowadzenia konsultacji i do współpracy, w stosownych przypadkach, w zakresie związanych z handlem kwestii dotyczących pracy i zatrudnienia stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

[1] W niniejszym tytule odniesienia do „pracy" obejmują kwestie objęte programem godnej pracy przyjętym przez MOP oraz deklaracją ministerialną Komisji Ekonomiczno-Społecznej ONZ w sprawie pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich, przyjętą w 2006 r.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązania w ramach deklaracji ministerialnej Komisji Ekonomiczno-Społecznej ONZ w sprawie pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich, przyjętej w 2006 r., uznającej pełne i wydajne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich za jeden z kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju wszystkich krajów oraz za priorytetowy cel międzynarodowej współpracy. Strony postanawiają promować rozwój handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający pełnemu i wydajnemu zatrudnieniu oraz oferowaniu każdemu godnej pracy.

3. Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi w ramach MOP, a także w ramach Deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz działań uzupełniających, przyjętej podczas 86. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy w 1998 r., Strony zobowiązują się do przestrzegania, promowania i skutecznego wdrażania zasad dotyczących praw podstawowych w pracy, takich jak:

a) wolność zrzeszania się oraz skuteczne uznawanie prawa do rokowań zbiorowych;

b) eliminacja wszystkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;

c) skuteczna likwidacja pracy dzieci; oraz

d) zniesienie dyskryminacji w odniesieniu do zatrudnienia i zawodu.

Strony potwierdzają swoje zobowiązania do skutecznego wdrażania konwencji MOP, które zostały ratyfikowane odpowiednio przez Singapur oraz przez państwa członkowskie Unii Europejskiej.

4. Strony będą podejmowały stałe i nieustające wysiłki na rzecz ratyfikowania i skutecznego wdrożenia podstawowych konwencji MOP, a także będą wymieniać informacje w tym zakresie. Strony rozważą również ratyfikację i skuteczne wdrożenie innych konwencji MOP, uwzględniając wewnętrzne okoliczności. Strony będą wymieniać informacje w tym zakresie.

5. Strony uznają, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może stanowić pretekstu ani być wykorzystane w jakikolwiek inny sposób jako uzasadniona przewaga komparatywna.

ARTYKUŁ 12.4

Współpraca w zakresie pracy w kontekście handlu i zrównoważonego rozwoju

Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie związanych z handlem aspektów polityki pracy w dążeniu do osiągnięcia celów niniejszej Umowy. Strony mogą podejmować wspólne działania przynoszące obopólne korzyści w dziedzinach obejmujących m.in.:

a) współpracę dotyczącą aspektów pracy w handlu i zrównoważonym rozwoju na forach międzynarodowych, obejmujących m.in. MOP i dialog Azja-Europa;

b) wymianę informacji i dobrych praktyk w dziedzinach takich jak prawo pracy i praktyki na rynku pracy, zgodność i systemy wdrażania, zarządzanie sporami zbiorowymi, konsultacje w zakresie pracy, współpraca między pracownikami a pracodawcami oraz bezpieczeństwo i higiena pracy;

c) wymianę poglądów na temat pozytywnych i negatywnych skutków Umowy dla aspektów pracy w zrównoważonym rozwoju oraz sposobów ich wzmocnienia, zmniejszenia lub zapobiegania im, przy uwzględnieniu oceny wpływu na zrównoważony rozwój przeprowadzonej przez jedną lub obie Strony;

d) wymianę poglądów na temat propagowania ratyfikacji podstawowych konwencji MOP oraz innych konwencji będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, jak również na temat skutecznego wdrażania ratyfikowanych konwencji;

e) współpracę w dziedzinie związanych z handlem aspektów programu godnej pracy opracowanego przez MOP, łącznie ze wzajemnymi powiązaniami między handlem a pełnym i wydajnym zatrudnieniem, dostosowaniem rynku pracy, podstawowymi normami pracy, statystykami pracy, rozwojem zarządzania zasobami ludzkimi, kształceniem przez całe życie, ochroną socjalną i włączeniem społecznym, a także dialogiem społecznym i równouprawnieniem płci; oraz

f) wymianę poglądów na temat wpływu uregulowań, norm i standardów w zakresie pracy na handel.

ARTYKUŁ 12.5

Informacje naukowe

Każda ze Stron, podczas opracowywania i wdrażania środków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, które mogą wpływać na handel lub inwestycje między Stronami, bierze pod uwagę odpowiednie informacje naukowe i techniczne oraz powiązane normy międzynarodowe, wytyczne lub zalecenia (jeżeli istnieją), w tym zasadę ostrożności określoną w takich międzynarodowych normach, wytycznych lub zaleceniach.

SEKCJA C

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ –
ASPEKT ŚRODOWISKA

ARTYKUŁ 12.6

Wielostronne normy i porozumienia dotyczące środowiska

1. Strony uznają znaczenie międzynarodowego zarządzania i porozumień w zakresie środowiska jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na światowe lub regionalne problemy związane ze środowiskiem oraz podkreślają potrzebę wzmocnienia zdolności do wzajemnego wspierania się polityki, przepisów i środków w dziedzinie handlu i środowiska. W związku z powyższym Strony w razie potrzeby prowadzą konsultacje i współpracują w związanych z handlem kwestiach dotyczących środowiska będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Strony skutecznie wdrażają w swoich odpowiednich przepisach, aktach wykonawczych lub innych środkach i praktykach na swoich terytoriach wielostronne porozumienia dotyczące środowiska, których są stronami[1].

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do osiągnięcia ostatecznego celu określonego w Ramowej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (zwanej dalej UNFCCC) oraz w Protokole z Kioto załączonym do tej konwencji, w sposób spójny z zasadami i postanowieniami UNFCCC. Zobowiązują się do współpracy w celu wzmocnienia wielostronnego, opartego na zasadach systemu w ramach UNFCCC, bazującego na ustalonych decyzjach UNFCCC, oraz do wspierania dążeń do opracowania międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu na okres po 2020 r. w ramach UNFCCC, mającego zastosowanie do wszystkich stron.

[1] Wielostronne porozumienia dotyczące środowiska, o których tutaj mowa, obejmują protokoły, nowelizacje, załączniki, aneksy i dostosowania ratyfikowane przez Strony.

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia żadnej ze Stron przyjęcia lub utrzymania środków służących wdrożeniu wielostronnych porozumień dotyczących środowiska, których jest ona stroną, pod warunkiem że środki te nie są stosowane w sposób, który stanowiłby narzędzie służące arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stronami lub ukryte ograniczenie handlu.

ARTYKUŁ 12.7

Handel drewnem i produktami z drewna

Strony uznają znaczenie globalnej ochrony lasów i zrównoważonej gospodarki leśnej. W tym celu Strony zobowiązują się do:

a) wymiany informacji na temat sposobów propagowania handlu drewnem i produktami z drewna oraz konsumpcji drewna i produktów z drewna pochodzących z lasów zarządzanych w sposób legalny i zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, a także propagowania wiedzy o takich sposobach;

b) propagowania globalnego egzekwowania prawa i zarządzania w dziedzinie leśnictwa oraz rozwiązania kwestii handlu nielegalnie pozyskanym drewnem i produktami z drewna poprzez m.in. propagowanie wykorzystywania drewna i produktów z drewna pochodzących z lasów zarządzanych w sposób legalny i zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym poprzez programy weryfikacji i certyfikacji;

c) współpracy przy propagowaniu skuteczności środków i polityk służących rozwiązaniu kwestii handlu nielegalnie pozyskanym drewnem i produktami z drewna; oraz

d) propagowania skutecznego stosowania Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) w odniesieniu do gatunków drewna, które uznaje się za zagrożone.

ARTYKUŁ 12.8

Handel produktami rybnymi

Strony uznają znaczenie zapewnienia ochrony zasobów ryb i zarządzania nimi w zrównoważony sposób. W tym celu Strony zobowiązują się do:

a) zapewnienia zgodności z długoterminowymi środkami ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybnych, określonymi w międzynarodowych instrumentach ratyfikowanych przez odpowiednie strony oraz przestrzegania zasad Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (zwanej dalej FAO) i odpowiednich instrumentów ONZ dotyczących tych kwestii;

b) wprowadzenia i wdrożenia skutecznych środków w celu zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (zwanych dalej połowami NNN), w tym współpracy z regionalnymi organizacjami zarządzającymi rybołówstwem oraz wdrażania ich systemów dokumentacji połowowej lub systemów certyfikacji połowowej dla wywozu ryb i produktów rybnych, jeżeli jest to wymagane. Strony ułatwiają również zapobieganie handlowi produktami z połowów NNN oraz wymianę informacji na temat połowów NNN;

c) przyjęcia skutecznych środków monitoringu i kontroli w celu zapewnienia zgodności ze środkami ochrony, np. odpowiednimi środkami stosowanymi przez państwo portu; oraz

d) potwierdzenia zasad Porozumienia FAO o wspieraniu przestrzegania przez statki rybackie międzynarodowych środków ochrony i zarządzania na pełnym morzu oraz przestrzegania odpowiednich postanowień oraz Porozumienia FAO o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania połowom NNN.

ARTYKUŁ 12.9

Informacje naukowe

Każda ze Stron, podczas opracowywania i wdrażania środków dotyczących ochrony środowiska, które mogą wpływać na handel lub inwestycje między Stronami, bierze pod uwagę odpowiednie informacje naukowe i techniczne oraz powiązane normy międzynarodowe, wytyczne lub zalecenia (jeżeli istnieją), a także zasadę ostrożności.

ARTYKUŁ 12.10

Współpraca w zakresie aspektów środowiska
w kontekście handlu i zrównoważonego rozwoju

Strony uznają znaczenie współpracy w zakresie związanych z handlem aspektów polityki ochrony środowiska w dążeniu do osiągnięcia celów niniejszej Umowy. Strony mogą podejmować wspólne działania przynoszące obopólne korzyści w dziedzinach obejmujących m.in.:

a) wymianę poglądów na temat pozytywnych i negatywnych skutków niniejszej Umowy dla aspektów środowiska w zrównoważonym rozwoju oraz sposobów ich wzmocnienia, zmniejszenia lub zapobiegania im, przy uwzględnieniu oceny wpływu na zrównoważony rozwój przeprowadzonej przez jedną lub obie Strony;

b) współpracę na forach międzynarodowych w zakresie aspektów środowiska w handlu i zrównoważonym rozwoju, w szczególności w ramach WTO, Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska oraz w ramach wielostronnych porozumień dotyczących środowiska;

c) współpracę w celu propagowania ratyfikacji i skutecznego wdrożenia wielostronnych porozumień dotyczących środowiska mających znaczenie dla handlu;

d) wymianę informacji i współpracę w zakresie prywatnych i publicznych systemów certyfikacji i oznakowania, łącznie z oznakowaniem ekologicznym oraz ekologicznymi zamówieniami publicznymi;

e) wymianę poglądów na temat wpływu uregulowań, norm i standardów w zakresie środowiska na handel;

f) współpracę w zakresie związanych z handlem aspektów obecnego i przyszłego międzynarodowego systemu w zakresie zmian klimatycznych, jak również środków służących propagowaniu technologii niskoemisyjnych oraz środków w zakresie efektywności energetycznej;

g) współpracę w zakresie związanych z handlem aspektów wielostronnych porozumień dotyczących środowiska;

h) zrównoważoną gospodarkę leśną w celu propagowania skutecznych środków odnoszących się do certyfikacji drewna wyprodukowanego w zrównoważony sposób;

i) wymianę informacji na temat związków między wielostronnymi porozumieniami dotyczącymi środowiska a zasadami handlu międzynarodowego;

j) wymianę poglądów w sprawie liberalizacji handlu towarami i usługami związanymi ze środowiskiem; oraz

k) wymianę poglądów na temat ochrony żywych zasobów mórz i zarządzania nimi.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 12.11

Handel i inwestycje propagujące zrównoważony rozwój

1. Strony postanawiają podejmować stałe szczególne wysiłki w celu ułatwienia i propagowania handlu i inwestycji w towary i usługi związane ze środowiskiem, w tym poprzez usuwanie związanych z nimi barier pozataryfowych. Strony uznają również przydatność wysiłków służących propagowaniu handlu towarami, które są przedmiotem dobrowolnych lub prywatnych systemów zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takich jak oznakowanie ekologiczne lub sprawiedliwy i etyczny handel.

2. Strony poświęcają szczególną uwagę ułatwianiu usuwania przeszkód w handlu i inwestycjach w odniesieniu do dóbr i usług przyjaznych dla klimatu, takich jak towary i usługi związane ze zrównoważonymi źródłami energii odnawialnej oraz energooszczędne produkty i usługi, w tym poprzez przyjęcie ram politycznych sprzyjających wprowadzaniu najlepszych dostępnych technologii i poprzez promowanie standardów odpowiadających na problemy środowiskowe i gospodarcze, jak również zminimalizowanie barier technicznych w handlu.

3. Strony uznają potrzebę zapewnienia, aby podczas opracowywania publicznych systemów wsparcia dla paliw kopalnych uwzględniano odpowiednio potrzebę zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz jak największego ograniczenia zakłóceń w handlu. Chociaż art. 11.7 (Zakazane subsydia) ust. 2 lit. b) nie ma zastosowania do subsydiów w przemyśle węglowym, Strony dążą do stopniowego obniżenia subsydiów dla paliw kopalnych. Takiemu obniżeniu mogą towarzyszyć środki służące złagodzeniu skutków społecznych związanych z przejściem na paliwa o niskiej zawartości węgla. Ponadto obie Strony będą aktywnie propagować rozwój zrównoważonej i bezpiecznej gospodarki niskoemisyjnej, np. inwestycje w odnawialne źródła energii i energooszczędne rozwiązania.

4. Podczas propagowania handlu i inwestycji Strony powinny podjąć szczególne wysiłki w celu propagowania praktyk związanych z odpowiedzialnością społeczną przedsiębiorstw, które są przyjmowane dobrowolnie. W tym względzie każda ze Stron odwołuje się do przyjętych na szczeblu międzynarodowym zasad, norm i wytycznych, do których przystąpiła lub które przyjęła, takich jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, inicjatywa ONZ Global Compact oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP. Strony zobowiązują się do wymiany informacji o współpracy w zakresie propagowania odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw.

ARTYKUŁ 12.12

Utrzymywanie poziomów ochrony

1. Strony nie mogą nie stosować swoich przepisów w zakresie środowiska i pracy lub w inny sposób uchylać się od ich egzekwowania ani proponować niestosowania tych przepisów lub uchylania się od ich egzekwowania w sposób, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami.

2. Żadna ze Stron nie dopuszcza się ciągłych ani powtarzających się działań lub zaniechań, które powodowałyby brak skutecznego egzekwowania przepisów tej Strony w zakresie środowiska i pracy, w sposób, który może mieć wpływ na handel lub inwestycje między Stronami.

ARTYKUŁ 12.13

Przejrzystość

Każda ze Stron zapewnia, aby każdy środek o charakterze ogólnym, służący ochronie środowiska naturalnego i warunków pracy, mogący wpływać na handel i inwestycje między Stronami, był opracowywany, wprowadzany i administrowany w przejrzysty sposób, a zainteresowane osoby były odpowiednio powiadamiane i miały odpowiednie możliwości wyrażenia swojej opinii, zgodnie z prawem krajowym Strony oraz rozdziałem trzynastym (Przejrzystość).

ARTYKUŁ 12.14

Przegląd skutków dla zrównoważonego rozwoju

1. Każda ze Stron podejmuje monitorowanie, ocenę i przegląd skutków wdrażania niniejszej Umowy dla zrównoważonego rozwoju, wspólnie lub niezależnie, poprzez swoje odpowiednie własne procesy związane z uczestnictwem i instytucje, zgodnie z ich istniejącymi praktykami.

2. Strony wymieniają poglądy na temat metodologii i wskaźników w zakresie ocen wpływu handlu na zrównoważony rozwój.

ARTYKUŁ 12.15

Struktura instytucjonalna i mechanizm monitorowania

1. Każda ze Stron wyznacza urząd w obrębie swojej administracji, który stanowi punkt kontaktowy dla drugiej Strony w celu wdrażania niniejszego rozdziału.

2. Strony ustanawiają Radę ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju (zwaną dalej Radą). W skład Rady wchodzą wysocy rangą urzędnicy reprezentujący administracje każdej ze Stron.

3. Rada zbiera się w ciągu pierwszych dwóch lat po wejściu w życie niniejszej Umowy, a następnie w zależności od potrzeb, w celu nadzorowania wdrażania niniejszego rozdziału.

4. Każde posiedzenie Rady obejmuje posiedzenie jawne z zainteresowanymi stronami w celu wymiany poglądów na temat kwestii związanych z wdrażaniem niniejszego rozdziału. Strony promują wyważoną reprezentację odpowiednich grup interesów, w tym niezależnych reprezentatywnych organizacji pracodawców, pracowników, organizacji związanych z ochroną środowiska oraz grup przedsiębiorstw, jak również innych odpowiednich zainteresowanych stron w stosownych przypadkach.

5. Każda ze Stron ustanawia nowe mechanizmy konsultacyjne lub wykorzystuje istniejące mechanizmy do zasięgania opinii odpowiednich krajowych zainteresowanych stron w sprawie wdrażania niniejszego rozdziału, takich jak krajowe grupy doradcze. Mechanizmy takie obejmują wyważoną reprezentację niezależnych zainteresowanych podmiotów z obszarów gospodarki, spraw społecznych i środowiska. Zainteresowane strony obejmują organizacje pracodawców i pracowników oraz organizacje pozarządowe. Zainteresowane strony mogą z własnej inicjatywy przedstawiać odpowiedniej Stronie opinie lub zalecenia dotyczące wdrażania niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 12.16

Konsultacje rządowe

1. W przypadku braku porozumienia co do jakichkolwiek kwestii wynikających z niniejszego rozdziału Strony mogą odwoływać się wyłącznie do procedur przewidzianych w art. 12.16 (Konsultacje rządowe) i art. 12.17 (Zespół ekspertów). Rozdział czternastego (Rozstrzyganie sporów) i rozdział piętnastego (Mechanizm mediacji) nie mają zastosowania do niniejszego rozdziału.

2. W przypadku braku porozumienia, o którym mowa w ust. 1, Strona może złożyć pisemny wniosek do punktu kontaktowego drugiej Strony o przeprowadzenie konsultacji z drugą Stroną. Konsultacje rozpoczynają się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultacje.

3. Strony dokładają wszelkich starań w celu osiągnięcia wzajemnie satysfakcjonującego porozumienia w danej kwestii. Strony biorą pod uwagę działania MOP lub odpowiednich wielostronnych organizacji lub organów z zakresu ochrony środowiska, tak by promować szerszą współpracę i większą spójność między działaniami Stron i tych organizacji. W stosownych przypadkach za obopólną zgodą Strony mogą zwracać się o opinię do tych organizacji lub organów lub do dowolnych innych osób lub organów, jakie uznają za stosowne, w celu dokładnego zbadania problematycznej kwestii.

4. Jeżeli jedna ze Stron uważa, że dana kwestia wymaga dalszej dyskusji, Strona ta może zwrócić się o zwołanie posiedzenia Rady w celu rozpatrzenia danej kwestii, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony. Rada zbiera się niezwłocznie i dokłada wszelkich starań w celu rozstrzygnięcia danej kwestii.

5. W stosownych przypadkach Rada może skonsultować się z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

6. Wszelkie rozstrzygnięcia wydane przez Radę w danej kwestii są podawane do wiadomości publicznej, o ile Rada nie zdecyduje inaczej.

ARTYKUŁ 12.17

Zespół ekspertów

1. W przypadku każdej kwestii, która nie została w zadowalający sposób rozwiązana przez Radę w ciągu 120 dni od złożenia wniosku o zwołanie posiedzenia Rady w celu rozpatrzenia danej kwestii zgodnie z art. 12.16 (Konsultacje rządowe) ust. 4 lub przez dłuższy okres ustalony przez obie Strony, Strona może złożyć pisemny wniosek do punktu kontaktowego drugiej Strony o ustanowienie zespołu ekspertów, który zbada daną kwestię.

2. Na pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy Rada uchwala regulamin wewnętrzny zespołu ekspertów, jako odniesienie przyjmując odpowiedni regulamin wewnętrzny w załączniku 14-A. Zasady określone w załączniku 14-B mają zastosowanie do niniejszego artykułu.

3. Na pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy Rada sporządza listę przynajmniej dwunastu osób chcących i mogących pełnić rolę eksperta w zespole ekspertów. Lista ta składa się z trzech podlist: podlisty dla każdej ze Stron oraz podlisty zawierającej osoby, które nie są obywatelami żadnej ze Stron i które mogą przewodniczyć zespołowi ekspertów. Każda ze Stron proponuje przynajmniej cztery osoby jako ekspertów na swoją własną podlistę. Każda ze Stron proponuje również przynajmniej dwie osoby jako ekspertów, za zgodą obu Stron, na podlistę przewodniczących. Na swoich posiedzeniach Rada dokonuje przeglądów listy i gwarantuje jej utrzymanie przynajmniej na tym poziomie.

4. Lista, o której mowa w ust. 3, obejmuje osoby posiadające specjalistyczną lub fachową wiedzę w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem, w dziedzinie prawa pracy lub prawa ochrony środowiska lub w zakresie rozwiązywania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Powinny to być osoby niezależne, działające w imieniu własnym, niedziałające na polecenie żadnego rządu ani żadnej organizacji w sprawach związanych z danym sporem, oraz niepowiązane z rządem Singapuru, rządem któregokolwiek państwa członkowskiego Unii lub z Unią.

5. Zespół ekspertów składa się z trzech członków, chyba że Strony zadecydują inaczej. W ciągu trzydziestu dni od daty otrzymania przez drugą Stronę wniosku o powołanie zespołu ekspertów Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do składu zespołu. W przypadku gdy Strony nie mogą uzgodnić składu zespołu ekspertów w tym terminie, za obopólną zgodą wybierają przewodniczącego z odpowiedniej podlisty, o której mowa w ust. 3, lub w drodze losowania, jeżeli nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu siedmiu dni. Każda ze Stron wybiera jednego eksperta spełniającego wymogi określone w ust. 4 w ciągu 14 dni po upływie 30 dni. Strony mogą uzgodnić, że dowolny inny ekspert spełniający wymogi określone w ust. 4 zostanie członkiem zespołu ekspertów. Jeżeli skład zespołu ekspertów nie został ustalony w ciągu 44 dni od daty otrzymania przez drugą Stronę wniosku o powołanie zespołu ekspertów, pozostali eksperci wybierani są w ciągu siedmiu dni w drodze losowania z podlist(-y), o których(-ej) mowa w ust. 3, spośród osób zaproponowanych przez Stronę lub Strony, która(-e) nie zakończyła(-y) jeszcze procedury. Jeżeli takie listy nie zostały sporządzone, eksperci wybierani są w drodze losowania spośród osób, które zostały formalnie zaproponowane przez jedną lub obie Strony. Za datę powołania zespołu ekspertów uznaje się dzień wyznaczenia ostatniego z trzech ekspertów.

6. O ile w ciągu siedmiu dni od dnia powołania zespołu ekspertów Strony nie postanowią inaczej, zakres zadań zespołu ekspertów obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich przepisów określonych w rozdziale dotyczącym handlu i zrównoważonego rozwoju, kwestii, o której mowa we wniosku o powołanie zespołu ekspertów, oraz przedstawienie sprawozdania zgodnie z art. 12.17 (Zespół ekspertów) ust. 8, w którym zawarte są zalecenia dotyczące rozwiązania kwestii.”.

7. Zespół ekspertów może otrzymywać informacje z każdego źródła, które uzna za stosowne. W kwestiach związanych z przestrzeganiem porozumień wielostronnych, określonych w art. 12.3 (Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy) oraz 12.6 (Wielostronne normy i porozumienia dotyczące środowiska) zespół ekspertów zwraca się o informacje i opinie do organów MOP oraz organów wielostronnej umowy środowiskowej. Wszelkie informacje uzyskane zgodnie z niniejszym ustępem należy ujawnić obu Stronom, dając im możliwość zgłoszenia swoich uwag.

8. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie okresowe i końcowe. W sprawozdaniach tych podaje się fakty ustalone w sprawie, zakres zastosowania odpowiednich postanowień oraz podstawowe uzasadnienie ustaleń i zaleceń. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie okresowe nie później niż dziewięćdziesiąt dni po jego powołaniu. Każda ze Stron może przedłożyć zespołowi ekspertów pisemne uwagi na temat sprawozdania okresowego. Po rozpatrzeniu takich pisemnych uwag, zespół ekspertów może zmodyfikować swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie końcowe nie później niż 150 dni po jego powołaniu. Jeżeli zespół uzna, że nie zdoła dotrzymać terminu określonego w niniejszym ustępie, przewodniczący zespołu ekspertów zobowiązany jest powiadomić o tym na piśmie Strony, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania okresowego lub końcowego. Zespół ekspertów przedstawia sprawozdanie końcowe nie później niż 180 dni po jego powołaniu, chyba że Strony postanowią inaczej. Sprawozdanie końcowe podaje się do wiadomości publicznej, chyba że Strony postanowią inaczej.

9. Strony omawiają właściwe środki, które należy wdrożyć uwzględniając sprawozdanie i zalecenia zespołu ekspertów. Strona informuje swoje zainteresowane podmioty - poprzez mechanizm konsultacyjny, o którym mowa w art. 12.15 (Struktura instytucjonalna i mechanizm monitorowania) ust. 5 - oraz drugą Stronę o swoich decyzjach dotyczących wszelkich działań i środków, które powinny zostać wdrożone nie później niż trzy miesiące po przedłożeniu Stronom sprawozdania. Działania następcze w związku ze sprawozdaniem i zaleceniami zespołu ekspertów są monitorowane przez Radę. Zainteresowane podmioty mogą przedkładać Radzie swoje uwagi w tym zakresie.

ROZDZIAŁ TRZYNASTY

PRZEJRZYSTOŚĆ

ARTYKUŁ 13.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „środki o zastosowaniu ogólnym” oznaczają przepisy ustawowe i wykonawcze, orzeczenia sądowe oraz procedury i decyzje administracyjne, które mogą mieć wpływ na jakiekolwiek kwestie objęte niniejszą Umową. Środki te nie obejmują decyzji odnoszących się do konkretnej osoby;

b) „zainteresowana osoba” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która może podlegać jakimkolwiek prawom lub obowiązkom wynikającym ze środków o zastosowaniu ogólnym.

ARTYKUŁ 13.2

Cele i zakres

1. Uznając wpływ, jaki ich odpowiednie otoczenia regulacyjne mogą mieć na handel i inwestycje między nimi, Strony podejmują działania zmierzające do zapewnienia przejrzystego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego dla podmiotów gospodarczych, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, prowadzących działalność na ich terytoriach.

2. Strony, potwierdzając swoje obowiązki w ramach Porozumienia WTO, ustanawiają niniejszym wyjaśnienia oraz udoskonalone uzgodnienia dotyczące przejrzystości, konsultacji oraz lepszego zarządzania środkami o zastosowaniu ogólnym.

ARTYKUŁ 13.3

Publikacja dotycząca środków o ogólnym zastosowaniu

1. Każda ze Stron zapewnia w odniesieniu do środków o zastosowaniu ogólnym, aby:

a) takie środki były łatwo dostępne dla zainteresowanych osób, w sposób niedyskryminacyjny, za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego medium oraz, o ile to możliwe i wykonalne, w wersji elektronicznej, tak by zainteresowane osoby oraz druga Strona miały możliwość zapoznać się z nim;

b) podano, o ile jest to możliwe, wyjaśnienie celu i powodów takich środków; oraz

c) zapewniono odpowiednio długi czas między publikacją takich środków a ich wejściem w życie z wyjątkiem przypadków nagłych, które by to uniemożliwiały.

2. Każda ze Stron:

a) dokłada starań w celu opublikowania z wyprzedzeniem wszelkich wniosków zmierzających do przyjęcia lub zmiany środków o zastosowaniu ogólnym, wraz z wyjaśnieniem celu oraz uzasadnieniem takiego wniosku;

b) zapewnia zainteresowanym osobom odpowiednią możliwość wyrażenia uwag na temat proponowanego środka, a zwłaszcza zapewnia takim osobom na to odpowiednio dużo czasu; oraz

c) dokłada starań w celu uwzględnienia uwag otrzymanych od zainteresowanych osób, a dotyczących proponowanego środka.

ARTYKUŁ 13.4

Punkty informacyjne i kontaktowe

1. W celu ułatwienia skutecznego wykonania niniejszej Umowy oraz komunikacji między Stronami w każdej sprawie objętej niniejszą Umowa, każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy przed wejściem w życie niniejszej Umowy.

2. Na wniosek jednej ze Stron, punkt kontaktowy drugiej Strony wskazuje urząd lub urzędnika odpowiedzialnego za wszelkie kwestie dotyczące wykonania niniejszej Umowy i udziela koniecznego wsparcia, aby ułatwić komunikację z wnioskującą Stroną.

3. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie mechanizmy odpowiadania na zapytania zainteresowanych osób pochodzących z terytorium drugiej Strony na temat wszelkich środków o zastosowaniu ogólnym, w sprawie których złożono wniosek lub które obowiązują, oraz na temat tego, jak mają one być stosowane. Zapytania można składać za pośrednictwem punktów kontaktowych ustanowionych na mocy ust. 1 lub, w stosownym przypadku, za pomocą innego mechanizmu.

4. Strony uznają, że wszelkie odpowiedzi, o których mowa w ust. 3, nie muszą być ostateczne oraz prawnie wiążące, lecz są udzielane w celach wyłącznie informacyjnych, o ile odpowiednie prawa i przepisy Stron nie stanowią inaczej.

5. Wnioski lub informacje na mocy niniejszego artykułu są przekazywane drugiej Stronie poprzez właściwe punkty kontaktowe przewidziane w ust. 1.

6. Na wniosek jednej ze Stron druga Strona bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na pytania dotyczące jakiegokolwiek obowiązującego lub proponowanego środka o zastosowaniu ogólnym, które Strona kierująca zapytanie uznaje za mogący wpływać na funkcjonowanie niniejszej Umowy, bez względu na to, czy Strona ta została uprzednio powiadomiona o takim środku.

7. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie mechanizmy, których zadaniem jest skuteczne rozwiązywanie problemów, jakie mogą wynikać dla zainteresowanych osób pochodzących z terytorium drugiej Strony ze stosowania wszelkich środków o zastosowaniu ogólnym. Procedury te powinny być łatwo dostępne, określone w czasie, ukierunkowane na wyniki oraz przejrzyste. Nie naruszają one żadnych postępowań odwoławczych lub przeglądowych ustanowionych lub stosowanych przez Strony. Nie naruszają również praw i obowiązków Stron wynikających z rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów) oraz z rozdziału piętnastego (Mechanizm mediacji).

8. Wszelkie informacje przewidziane zgodnie z niniejszym artykułem nie mają wpływu na ustalenie, czy dany środek jest spójny z niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 13.5

Postępowania administracyjne

W celu zapewnienia konsekwentnego, bezstronnego i właściwego zarządzania wszystkimi środkami o zastosowaniu ogólnym każda ze Stron, stosując takie środki w odniesieniu do konkretnych osób, towarów lub usług pochodzących z terytorium drugiej Strony:

a) dokłada wszelkich starań, aby z odpowiednim wyprzedzeniem powiadamiać zainteresowane osoby pochodzące z terytorium drugiej Strony, zgodnie ze swoimi procedurami, o wszczęciu postępowania, dołączając informację o rodzaju postępowania, oświadczenie organu wszczynającego postępowanie oraz ogólny opis spornej kwestii;

b) zapewnia takim zainteresowanym osobom możliwość przedstawienia faktów i dokumentów na poparcie swojego stanowiska przed ostatecznym etapem czynności administracyjnych, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, rodzaj postępowania oraz interes publiczny; oraz

c) zapewnia, że jej procedury oparte są na jej przepisach oraz są z nimi zgodne.

ARTYKUŁ 13.6

Kontrola działań administracyjnych

1. Każda ze Stron, z zastrzeżeniem swoich przepisów krajowych, ustanawia lub utrzymuje organy sądowe, quasi-sądowe lub administracyjne lub procedury służące szybkiemu przeprowadzaniu kontroli, a w stosownych przypadkach, również korygowaniu czynności administracyjnych[1] w odniesieniu do kwestii objętych niniejszą Umową. Trybunały te są bezstronne i niezależne od urzędu lub organu odpowiedzialnego za egzekucję administracyjną i z wynikiem sprawy nie wiąże się dla nich żaden istotny interes.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby w odniesieniu do takich sądów, organów, trybunałów lub procedur strony postępowania miały zapewnione prawo do:

a) uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz

[1] Dla większej przejrzystości kontrola działań administracyjnych może przyjąć formę kontroli sądowej zgodnie z prawem zwyczajowym, a korygowanie działań administracyjnych może obejmować skierowanie sprawy z powrotem do organu, który podjął takie działanie, w celu skorygowania.

b) decyzji opartej na dowodach i złożonej dokumentacji lub, gdy wymagają tego przepisy danej Strony, dokumentacji zgromadzonej przez organ administracyjny.

3. Każda ze Stron zapewnia, że, z zastrzeżeniem odwołania lub późniejszej kontroli w zależności od jej przepisów, decyzja taka jest wykonywana przez urząd lub organ oraz reguluje praktykę w odniesieniu do spornej czynności administracyjnej.

ARTYKUŁ 13.7

Jakość i skuteczność regulacji oraz dobre postępowanie administracyjne

1. Strony zgodnie postanawiają współpracować w ramach promowania jakości i skuteczności regulacji w zakresie swoich odpowiednich polityk regulacyjnych, poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk.

2. Strony zobowiązują się przestrzegać zasad dobrego postępowania administracyjnego oraz zgadzają się współpracować w ramach jego promowania w swoich odpowiednich administracjach, w tym poprzez wymianę informacji i najlepszych praktyk.

ARTYKUŁ 13.8

Zasady szczegółowe

Zasady szczegółowe zawarte w innych rozdziałach niniejszej Umowy dotyczące kwestii objętych niniejszym rozdziałem mają pierwszeństwo, w zakresie, w jakim różnią się od postanowień niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ CZTERNASTY

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A

CEL I ZAKRES STOSOWANIA

ARTYKUŁ 14.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest uniknięcie wszelkich sporów między Stronami, dotyczących interpretacji i zastosowania niniejszej Umowy, i ich rozstrzyganie w celu osiągnięcia, tam gdzie jest to możliwe, wzajemnie uzgodnionych rozwiązań.

ARTYKUŁ 14.2

Zakres

Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się w odniesieniu do wszelkich różnic dotyczących interpretacji i stosowania postanowień niniejszej Umowy, chyba że wyraźnie przewidziano inaczej.

SEKCJA B

KONSULTACJE

ARTYKUŁ 14.3

Konsultacje

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozstrzygnąć wszelkie różnice dotyczące interpretacji i stosowania postanowień, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), poprzez podejmowanie konsultacji prowadzonych w dobrej wierze w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionych rozwiązań.

2. Strona występuje z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji na podstawie pisemnego wniosku przesłanego drugiej Stronie, którego kopia zostaje przesłana Komitetowi ds. Handlu, oraz podaje uzasadnienie takiego wniosku, wraz z określeniem spornego środka, obowiązujących postanowień wskazanych w art. 14.2 (Zakres) oraz powodów zastosowania takich postanowień.

3. Konsultacje przeprowadza się w ciągu trzydziestu dni od daty złożenia wniosku i odbywają się one na terytorium Strony, przeciwko której wysunięto zarzut, chyba że Strony postanowią inaczej. Konsultacje uznaje się za zakończone w ciągu sześćdziesięciu dni od daty otrzymania wniosku, chyba że Strony postanowią inaczej. Konsultacje są poufne i nie mają wpływu na prawa każdej ze Stron w jakichkolwiek dalszych postępowaniach.

4. Konsultacje w nagłych przypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów nietrwałych lub, tam gdzie jest to stosowne, towarów lub usług sezonowych, przeprowadza się w ciągu piętnastu dni od daty otrzymania wniosku i uznaje się za zakończone w ciągu trzydziestu dni od daty otrzymania wniosku, chyba że Strony postanowią inaczej.

5. Jeśli Strona, do której kierowany jest wniosek, nie odpowiedziała na wniosek o konsultacje w ciągu dziesięciu dni od daty jego otrzymania lub jeśli w terminie określonym odpowiednio w ust. 3 lub w ust. 4 konsultacje nie odbyły się lub jeśli po ich zakończeniu nie osiągnięto porozumienia w sprawie wspólnie uzgodnionego rozwiązania, Strona skarżąca może wnioskować o powołanie organu arbitrażowego zgodnie z art. 14.4 (Wszczęcie procedury arbitrażowej).

SEKCJA C

PROCEDURY ROZSTRZYGANIA SPORÓW

PODSEKCJA A

PROCEDURY ARBITRAŻOWE

ARTYKUŁ 14.4

Wszczęcie procedury arbitrażowej

1. W przypadku gdy Stronom nie uda się rozstrzygnąć sporu w drodze konsultacji przewidzianych w art. 14.3 (Konsultacje), Strona skarżąca może złożyć wniosek o powołanie organu arbitrażowego, zgodnie z niniejszym artykułem.

2. Wniosek o powołanie organu arbitrażowego przedkłada się na piśmie Stronie, przeciwko której wysunięto zarzut, oraz Komitetowi ds. Handlu. Strona skarżąca określa w swoim wniosku środek, którego dotyczy skarga, oraz wyjaśnia, w jaki sposób środek ten narusza postanowienia określone w art. 14.2 (Zakres), w sposób wystarczająco jasno przedstawiający podstawę prawną skargi.

ARTYKUŁ 14.5

Powołanie organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów.

2. W ciągu pięciu dni od dni otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, wniosku wskazanego w art. 14.4 (Wszczęcie procedury arbitrażowej) ust. 1, Strony konsultują się w celu osiągnięcia porozumienia co do składu organu arbitrażowego.

3. W przypadku gdy w terminie dziesięciu dni od rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w ust. 2, Strony nie mogą się porozumieć co do wyboru przewodniczącego organu arbitrażowego, przewodniczący Komitetu ds. Handlu lub osoba przez niego delegowana, w terminie dwudziestu dni od rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w ust. 2, z listy, o której mowa w art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 1., wybiera w drodze losowania jednego arbitra, który będzie pełnić funkcję przewodniczącego.

4. Jeżeli Strony nie mogą się porozumieć, w terminie dziesięciu dni od rozpoczęcia konsultacji wskazanych w ust. 2, co do arbitrów:

a) każda ze Stron może dokonać wyboru jednego arbitra, który nie będzie pełnić funkcji przewodniczącego, spośród osób na liście sporządzonej zgodnie z art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2, w terminie piętnastu dni od momentu rozpoczęcia konsultacji wskazanych z ust. 2; oraz

b) jeżeli którakolwiek ze Stron nie wybierze arbitra zgodnie z ust. 4 lit. a), przewodniczący Komitetu ds. Handlu lub osoba przez niego delegowana wybiera pozostałych arbitrów w drodze losowania spośród osób zaproponowanych przez Stronę zgodnie z art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2 w terminie dwudziestu dni od rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w ust. 2.

5. Jeżeli lista przewidziana w art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2 nie zostanie sporządzona w terminie wymaganym zgodnie z ust. 4:

a) w przypadku gdy obie Strony zaproponowały osoby zgodnie z art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2, każda ze Stron może dokonać wyboru jednego arbitra, który nie będzie pełnić funkcji przewodniczącego, spośród zaproponowanych osób, w terminie piętnastu dni od momentu rozpoczęcia konsultacji wskazanych z ust. 2. Jeżeli Strona nie wybierze arbitra, przewodniczący Komitetu ds. Handlu lub osoba przez niego delegowana wybiera arbitra na zasadzie losowania spośród osób zaproponowanych przez Stronę, która nie wybrała arbitra; lub

b) w przypadku gdy tylko jedna Strona zaproponowała osoby zgodnie z art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2, każda ze Stron może dokonać wyboru jednego arbitra, który nie będzie pełnić funkcji przewodniczącego, spośród zaproponowanych osób, w terminie piętnastu dni od momentu rozpoczęcia konsultacji wskazanych z ust. 2. Jeżeli Strona nie wybierze arbitra, przewodniczący Komitetu ds. Handlu lub osoba przez niego delegowana wybiera arbitra na zasadzie losowania spośród zaproponowanych osób.

6. Jeżeli lista przewidziana w art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 1 nie zostanie sporządzona w terminie wymaganym zgodnie z ust. 3, przewodniczący jest wybierany w drodze losowania spośród byłych członków Organu Apelacyjnego WTO, którzy nie są osobami pochodzącymi z terytorium żadnej ze Stron.

7. Za datę powołania organu arbitrażowego uznaje się dzień wyznaczenia trzech arbitrów.

8. Zmiana arbitrów następuje wyłącznie z powodów określonych w postanowieniach 19 - 25 regulaminu w załączniku 14-A i zgodnie z ustalonymi tamże procedurami.

ARTYKUŁ 14.6

Decyzja wstępna w pilnych przypadkach

Na wniosek Strony organ arbitrażowy wydaje decyzję wstępną stwierdzającą, czy dany przypadek jest pilny, w ciągu dziesięciu dni od daty jego powołania.

ARTYKUŁ 14.7

Sprawozdanie okresowe organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy przekazuje Stronom sprawozdanie okresowe przedstawiające ustalenia faktyczne, możliwość zastosowania odpowiednich postanowień oraz ogólne uzasadnienie każdego z ustaleń i zaleceń, nie później niż w ciągu dziewięćdziesięciu dni od daty jego powołania. Jeżeli organ uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego zobowiązany jest powiadomić o tym na piśmie Strony oraz Komitet ds. Handlu, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania okresowego przez organ arbitrażowy. W żadnym przypadku sprawozdanie nie może zostać przedstawione przez organ arbitrażowy później niż w ciągu 120 dni od daty powołania organu arbitrażowego.

2. Każda ze Stron może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego, aby dokonał on przeglądu szczegółowych aspektów sprawozdania okresowego w ciągu trzydziestu dni od jego notyfikacji.

3. W nagłych wypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów nietrwałych lub, tam gdzie jest to stosowne, towarów lub usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań w celu wydania sprawozdania okresowego, a każda ze Stron może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego, aby dokonał on przeglądu szczegółowych aspektów sprawozdania w terminie dwukrotnie krótszym niż przewidziano odpowiednio w ust. 1 i 2.

4. Po rozważeniu ewentualnych pisemnych uwag dotyczących sprawozdania okresowego przedstawionych przez Strony, organ arbitrażowy może zmodyfikować swoje sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe. Ustalenia ostatecznej decyzji organu arbitrażowego zawierają wystarczające rozważenie argumentów przedstawionych na etapie przeglądu okresowego i jasno odpowiadają na pisemne uwagi obu stron.

ARTYKUŁ 14.8

Decyzja organu arbitrażowego

1. W ciągu 150 dni od daty powołania organ arbitrażowy wydaje Stronom oraz Komitetowi ds. Handlu swoją decyzję. Jeżeli organ uzna, że nie zdoła dotrzymać tego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego zobowiązany jest powiadomić o tym na piśmie Strony oraz Komitet ds. Handlu, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin wydania decyzji przez organ arbitrażowy. W żadnym przypadku decyzja nie może zostać wydana przez organ arbitrażowy później niż w ciągu 180 dni od daty powołania organu arbitrażowego.

2. W nagłych wypadkach, w tym w przypadkach dotyczących towarów nietrwałych lub, tam gdzie jest to stosowne, towarów lub usług sezonowych, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań w celu wydania decyzji w ciągu siedemdziesięciu pięciu dni od daty jego powołania. W żadnym przypadku decyzja nie może zostać wydana przez organ arbitrażowy później niż w ciągu dziewięćdziesięciu dni od daty powołania organu arbitrażowego.

PODSEKCJA B

WYKONANIE DECYZJI

ARTYKUŁ 14.9

Wykonanie decyzji organu arbitrażowego

Każda ze Stron wprowadza wszelkie środki niezbędne do wykonania w dobrej wierze decyzji organu arbitrażowego; Strony dokładają wszelkich starań, aby ustalić między sobą czas na wykonanie tej decyzji.

ARTYKUŁ 14.10

Rozsądny termin na wykonanie decyzji

1. Nie później niż trzydzieści dni od daty przekazania Stronom decyzji organu arbitrażowego, Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą i Komitet ds. Handlu, o tym, ile czasu potrzebuje na wykonanie decyzji („rozsądnie krótki czas”), jeśli niezwłoczne dostosowanie nie jest możliwe.

2. Jeżeli Strony nie mogą się porozumieć co do rozsądnie krótkiego czasu, w którym należy wykonać decyzję organu arbitrażowego, Strona skarżąca składa w ciągu dwudziestu dni od otrzymania przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, pisemny wniosek do organu arbitrażowego w celu ustalenia długości rozsądnie krótkiego czasu. O złożeniu takiego wniosku należy jednocześnie powiadomić drugą Stronę oraz Komitet ds. Handlu. W ciągu dwudziestu dni od daty złożenia wniosku organ arbitrażowy wydaje Stronom swoją decyzję oraz powiadamia o niej Komitet ds. Handlu.

3. W przypadku gdy niektórzy członkowie organu arbitrażowego w jego pierwotnym składzie nie mogą zebrać się ponownie, stosuje się procedurę określoną w art. 14.5 (Powołanie organu arbitrażowego). Termin wydania decyzji wynosi trzydzieści pięć dni od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, pisemnie informuje Stronę skarżącą o swoich postępach w wykonaniu decyzji organu arbitrażowego nie później niż na miesiąc przed upływem rozsądnego terminu.

5. Rozsądny termin może zostać przedłużony za zgodą obu Stron.

ARTYKUŁ 14.11

Przegląd środków podjętych
w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, przed upływem rozsądnego terminu powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet ds. Handlu o wszelkich środkach, które podjęła w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego.

2. W przypadku braku porozumienia co do istnienia lub zgodności środka zgłoszonego na podstawie ust. 1 z postanowieniami, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), Strona skarżąca może wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w jego pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. Taki wniosek określa konkretny sporny środek oraz postanowienia wskazane w art. 14.2 (Zakres), z którymi dany środek jest niespójny, w sposób wystarczająco jasno przedstawiający podstawę prawną skargi oraz wyjaśnia, w jaki sposób taki środek jest niespójny z postanowieniami określonymi w art. 14.2 (Zakres). Organ arbitrażowy przekazuje swoją decyzję w ciągu czterdziestu pięciu dni od daty złożenia takiego wniosku.

3. W przypadku gdy niektórzy członkowie organu arbitrażowego w jego pierwotnym składzie nie mogą zebrać się ponownie, stosuje się procedurę określoną w art. 14.5 (Powołanie organu arbitrażowego). Termin wydania decyzji wynosi sześćdziesiąt dni od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

ARTYKUŁ 14.12

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niewykonania decyzji

1. Jeżeli przed upływem rozsądnie krótkiego czasu Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, nie powiadomi o podjęciu środków służących wykonaniu decyzji organu arbitrażowego lub jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie podjęto żadnego środka w celu wykonania decyzji lub iż środek zgłoszony na podstawie art. 14.11 (Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego) ust. 1 jest sprzeczny ze zobowiązaniem nałożonym na tę Stronę na mocy postanowień, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, rozpoczyna negocjacje ze Stroną skarżącą w celu wypracowania wspólnie uzgodnionego porozumienia w sprawie rekompensaty.

2. Jeżeli nie osiągnięto porozumienia w sprawie rekompensaty w ciągu trzydziestu dni po upływie rozsądnie krótkiego czasu lub od wydania decyzji organu arbitrażowego na mocy art. 14.11 (Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego) stwierdzającej, że nie podjęto żadnego środka w celu wykonania decyzji lub iż środek podjęty w celu wykonania decyzji jest sprzeczny z postanowieniami, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), Strona skarżąca jest uprawniona, po wcześniejszym powiadomieniu drugiej Strony i Komitetu ds. Handlu, do zawieszenia zobowiązań wynikających z postanowień, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), w stopniu adekwatnym do poziomu zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień. Powiadomienie określa poziom zobowiązań, które Strona skarżąca ma zamiar zawiesić. Strona skarżąca może zastosować takie zawieszenie w każdym momencie po upływie dziesięciu dni od otrzymania powiadomienia przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, chyba że Strona ta złoży wniosek o arbitraż na podstawie ust. 3.

3. Jeżeli Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, uzna, że zakres zawieszenia nie odpowiada poziomowi zniweczenia lub naruszenia korzyści spowodowanego naruszeniem postanowień, może ona wystąpić z pisemnym wnioskiem do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku należy powiadomić Stronę skarżącą oraz Komitet ds. Handlu przed upływem okresu dziesięciu dni, o którym mowa w ust. 2. Organ arbitrażowy w pierwotnym składzie, po zasięgnięciu w razie potrzeby opinii specjalistów, w ciągu trzydziestu dni od daty złożenia wniosku przekazuje Stronom oraz Komitetowi ds. Handlu swoją decyzję w sprawie stopnia zawieszenia zobowiązań. Zawieszenie zobowiązań nie może nastąpić przed przekazaniem decyzji organu arbitrażowego w pierwotnym składzie i musi być zgodne z decyzją tego organu.

4. W przypadku gdy niektórzy członkowie organu arbitrażowego w jego pierwotnym składzie nie mogą zebrać się ponownie, stosuje się procedurę ustanowioną w art. 14.5 (Powołanie organu arbitrażowego). Termin wydania decyzji wynosi czterdzieści pięć dni od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3.

5. Zawieszenie zobowiązań jest tymczasowe i nie jest stosowane po tym jak:

a) Strony osiągnęły wspólnie uzgodnione rozwiązanie zgodnie z art. 14.15 (Wspólnie uzgodnione rozwiązanie); lub

b) Strony osiągnęły porozumienie w sprawie tego, czy środek notyfikowany zgodnie z art. 14.13 (Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego po zawieszeniu zobowiązań) ust. 1 zapewnia przestrzeganie przez Stronę, przeciwko której wysunięto zarzut, postanowień, o których mowa w art. 14.2 (Zakres); lub

c) środek uznany za niezgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), został wycofany lub zmieniony, w taki sposób, że jest zgodny z wymienionymi postanowieniami, jak określono w art. 14.13 (Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego po zawieszeniu zobowiązań) ust. 2.

ARTYKUŁ 14.13

Przegląd środków podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego po zawieszeniu zobowiązań

1. Strona, przeciwko której wysunięto zarzut, powiadamia Stronę skarżącą oraz Komitet ds. Handlu o środkach podjętych w celu wykonania decyzji organu arbitrażowego oraz o wniosku o zakończenie stosowania przez Stronę skarżącą zawieszenia zobowiązań.

2. Jeżeli Strony w ciągu trzydziestu dni od daty otrzymania takiego powiadomienia nie osiągną porozumienia w kwestii, czy zgłoszony środek zapewnia Stronie, przeciwko której wysunięto zarzut, zgodność z postanowieniami art. 14.2 (Zakres), Strona skarżąca może zwrócić się do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o wydanie decyzji w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku należy jednocześnie powiadomić drugą Stronę oraz Komitet ds. Handlu. W ciągu czterdziestu pięciu dni od daty złożenia wniosku organ arbitrażowy powiadamia Strony oraz Komitet ds. Handlu o swojej decyzji. Jeśli organ arbitrażowy uzna, że środek podjęty w celu wykonania decyzji jest zgodny z postanowieniami, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), zawieszenie zobowiązań zostaje zakończone.

PODSEKCJA C

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

ARTYKUŁ 14.14

Zawieszenie i zakończenie postępowania arbitrażowego

1. Na pisemny wniosek obu Stron organ arbitrażowy w dowolnej chwili zawiesza swoją działalność na uzgodniony przez Strony okres nieprzekraczający dwunastu miesięcy i wznawia ją po upływie tego uzgodnionego okresu na wniosek Strony skarżącej lub przed końcem tego uzgodnionego okresu na pisemny wniosek obu Stron. Jeśli Strona skarżąca nie wnioskuje o wznowienie prac organu arbitrażowego przed wygaśnięciem uzgodnionego okresu zawieszenia procedury rozstrzygania sporów wszczęte zgodnie z niniejszą sekcją uznaje się za zakończone. Z zastrzeżeniem art. 14.21 (Odniesienie do zobowiązań wobec WTO) zawieszenie i zakończenie prac organy arbitrażowego nie ma wpływu na prawa każdej ze Stron w innym postępowaniu.

2. Strony mogą w dowolnym momencie uzgodnić na piśmie zakończenie procedur rozstrzygania sporów wszczętych zgodnie z niniejsza sekcją.

ARTYKUŁ 14.15

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

Strony mogą w dowolnym momencie wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu podlegającego niniejszemu rozdziałowi. Powiadamiają o takim rozwiązaniu Komitet ds. Handlu oraz, w stosownych przypadkach, organ arbitrażowy. Jeżeli uzgodnienie wymaga zatwierdzenia zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi każdej ze Stron, powiadomienie odwołuje się do tego wymogu, a procedury rozstrzygania sporów wszczęte zgodnie z niniejszą sekcją zostają zawieszone. W przypadku braku wymogu takiego zatwierdzenia lub z chwilą powiadomienia o zakończeniu odpowiednich procedur krajowych, procedura zostaje zakończona.

ARTYKUŁ 14.16

Zasady proceduralne

1. Procedury rozstrzygania sporów podlegających niniejszemu rozdziałowi regulowane są przez postanowienia załącznika 14-A.

2. Wszelki posiedzenia organu arbitrażowego są otwarte dla publiczności zgodnie z załącznikiem 14-A.

ARTYKUŁ 14.17

Przekazywanie informacji

1. Organ arbitrażowy na wniosek jednej ze Stron lub z własnej inicjatywy może z dowolnego źródła, w tym również od Stron zaangażowanych w spór, uzyskać informacje, jakie uzna za stosowne dla postępowania organu arbitrażowego. Organ arbitrażowy ma także prawo w razie potrzeby zwrócić się o opinię do specjalistów. Przed dokonaniem wyboru takich ekspertów organ arbitrażowy przeprowadza konsultacje ze Stronami. Wszelkie uzyskane w ten sposób informacje należy ujawnić Stronom, dając im możliwość zgłoszenia swoich uwag.

2. Zainteresowane osoby fizyczne lub prawne pochodzące ze Stron mogą składać organowi arbitrażowemu opinie amicus curiae zgodnie z załącznikiem 14-A.

ARTYKUŁ 14.18

Reguły interpretacji

Organ arbitrażowy interpretuje postanowienia, o których mowa w art. 14.2 (Zakres), zgodnie z zasadami wykładni międzynarodowego prawa publicznego, łącznie z zasadami określonymi w Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów. W przypadku gdy zobowiązanie wynikające z niniejszej Umowy jest identyczne ze zobowiązaniem wynikającym z Porozumienia WTO, organ arbitrażowy uwzględnia wszelką odpowiednią interpretację ustaloną w decyzjach Organu Rozstrzygania Sporów WTO (zwanego dalej „DSB”). Decyzje organu arbitrażowego nie mogą rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków przewidzianych w art. 14.2 (Zakres).

ARTYKUŁ 14.19

Decyzje organu arbitrażowego

1. Organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby jego decyzje podejmowane były w drodze konsensu. Jednak w przypadku, gdy decyzja nie może być podjęta w drodze konsensu, sprawa będąca przedmiotem decyzji rozstrzygana jest większością głosów.

2. Wszystkie decyzje organu arbitrażowego mają dla Stron moc wiążącą i nie ustanawiają żadnych praw lub obowiązków dla osób fizycznych lub prawnych. W decyzji podaje się fakty ustalone w sprawie, zakres zastosowania odpowiednich postanowień określonych w art. 14.2 (Zakres) oraz ogólne uzasadnienie ustaleń i wniosków. Komitet ds. Handlu podaje decyzję organu arbitrażowego w całości do wiadomości publicznej, chyba że postanowi inaczej w celu zapewnienia poufności informacji wskazanych przez każdą ze Stron jako poufne.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 14.20

Listy arbitrów

1. Strony ustalają, po wejściu w życie niniejszej Umowy, listę piętnastu osób chcących i mogących pełnić rolę przewodniczącego organu arbitrażowego, o którym mowa w art. 14.5 (Powołanie organu arbitrażowego).

2. Komitet ds. Handlu nie później niż sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy sporządza listę przynajmniej dziesięciu osób chcących i mogących pełnić rolę arbitra. Każda ze Stron proponuje, po wejściu w życie niniejszej Umowy, przynajmniej pięć osób, które mogą pełnić funkcję arbitra.

3. Komitet ds. Handlu zapewni utrzymanie listy osób, które mogą pełnić funkcję przewodniczących lub arbitrów, sporządzonej zgodnie z odpowiednio ust. 1 i 2.

4. Arbitrzy posiadają specjalistyczną wiedzę lub doświadczenie z zakresu prawa, handlu międzynarodowego lub rozstrzygania sporów powstających w zakresie międzynarodowych umów handlowych. Arbitrzy są niezależni, działają w imieniu własnym i nie są powiązani z rządem żadnej ze Stron, a także spełniają wymogi określone w załączniku 14-B.

ARTYKUŁ 14.21

Odniesienie do zobowiązań WTO

1. Odwołanie do postanowień niniejszego rozdziału dotyczących rozstrzygania sporów pozostaje bez uszczerbku dla ewentualnych działań w ramach WTO, w tym również postępowań w sprawie rozstrzygania sporu.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 jeżeli Strona w odniesieniu do konkretnego środka wszczęła postępowanie w sprawie rozstrzygania sporu, czy to na mocy niniejszego rozdziału, czy to na mocy Porozumienia WTO, do czasu zakończenia tego postępowania nie może ona wszcząć postępowania w sprawie rozstrzygania sporu w odniesieniu do tego samego środka na innym forum. Ponadto Strona nie wszczyna postępowań w sprawie rozstrzygania sporu na mocy niniejszego rozdziału lub na mocy Porozumienia WTO, chyba, że przedmiotem sporu są znacząco inne zobowiązania w ramach obu umów lub jeżeli wybrane forum nie jest w stanie ze względów proceduralnych lub jurysdykcyjnych dokonać ustaleń dotyczących roszczeń związanych z naruszeniem tego zobowiązania, pod warunkiem, że niepowodzenie działań danego forum nie wynika z braku należytej staranności przy podejmowaniu działań przez Stronę sporu.

3. Do celów ust. 2,

a) postępowanie w sprawie rozstrzygania sporu w ramach Porozumienia WTO uznaje się za rozpoczęte z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o powołanie organu arbitrażowego na mocy art. 6 DSU i uznaje się je za zakończone, gdy DSB przyjmie sprawozdanie organu oraz, w zależności od przypadku, sprawozdanie Organu Apelacyjnego, zgodnie z art. 16 i 17 ust. 14 DSU; oraz

b) postępowanie w sprawie rozstrzygania sporu na mocy niniejszego rozdziału uznaje się za rozpoczęte z chwilą wniesienia przez jedną ze Stron wniosku o powołanie organu arbitrażowego na mocy art. 14.4 (Wszczęcie procedury arbitrażowej) ust. 1 i uznaje się je za zakończone, gdy organ arbitrażowy przekaże swoją decyzję Stronom oraz Komitetowi ds. Handlu na mocy art. 14.8 (Decyzja organu arbitrażowego) ust. 2 lub gdy Strony osiągnęły wspólnie uzgodnione rozwiązanie zgodnie z art. 14.15 (Wspólnie uzgodnione rozwiązanie).

4. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wyklucza możliwości wprowadzenia zawieszenia zobowiązań przez jedną ze Stron, jeżeli zezwala na to DSB. Nie można w oparciu o Porozumienie WTO uniemożliwić jednej ze Stron zawieszenia zobowiązań jak przewidziano w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 14.22

Terminy

1. Wszystkie terminy określone w niniejszym rozdziale, łącznie z terminami przekazywania decyzji przez organ arbitrażowy, liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po wykonaniu czynności lub wystąpieniu zdarzenia, do którego się odnoszą, o ile nie postanowiono inaczej.

2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, można zmienić za obopólnym porozumieniem Stron.

ARTYKUŁ 14.23

Przegląd i zmiana rozdziału

Strony mogą, na mocy decyzji Komitetu ds. Handlu, zmienić niniejszy rozdział i jego załączniki.

ROZDZIAŁ PIĘTNASTY

MECHANIZM MEDIACJI

ARTYKUŁ 15.1

Cel i zakres stosowania

1. Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania w drodze kompleksowej i szybkiej procedury przy pomocy mediatora.

2. Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do wszelkich środków objętych zakresem niniejszej Umowy, które mają niekorzystny wpływ na handel lub inwestycje między Stronami, o ile nie postanowiono inaczej.

SEKCJA A

PROCEDURA W RAMACH MECHANIZMU MEDIACJI

ARTYKUŁ 15.2

Wezwanie do udzielenia informacji

1. Przed rozpoczęciem procedury mediacji Strona może w każdej chwili zażądać na piśmie informacji dotyczących środka negatywnie wpływającego na handel lub inwestycje między Stronami. Strona, do której taki wniosek jest skierowany, przesyła w terminie dwudziestu dni pisemną odpowiedź.

2. Jeżeli Strona odpowiadająca uzna, że odpowiedź w ciągu dwudziestu dni nie jest możliwa, informuje Stronę wnioskującą o przyczynach zwłoki oraz wskazuje najkrótszy czas, w którym będzie w stanie przedstawić swoją odpowiedź.

ARTYKUŁ 15.3

Wszczęcie procedury

1. Strona może w każdym momencie zwrócić się o rozpoczęcie procedury mediacji między Stronami. Taki wniosek składa się na ręce drugiej Strony w formie pisemnej. Wniosek jest wystarczająco szczegółowy, by jasno przedstawić zastrzeżenia Strony wnioskującej oraz:

a) określa konkretny środek, będący przedmiotem wniosku;

b) przedstawia zestawienie domniemanych negatywnych skutków, które według Strony wnioskującej taki środek powoduje lub będzie powodował w odniesieniu do handlu lub inwestycji między Stronami; oraz

c) wyjaśnia, w jaki sposób według Strony wnioskującej takie skutki dla handlu są związane z danym środkiem.

2. Strona, do której taki wniosek jest skierowany, przychylnie go rozważa i udziela odpowiedzi poprzez przyjęcie lub odrzucenie wniosku na piśmie w ciągu dziesięciu dni od jego otrzymania.

ARTYKUŁ 15.4

Wybór mediatora

1. Strony dążą do poczynienia uzgodnień dotyczących mediatora nie później niż piętnaście dni po otrzymaniu odpowiedzi na wniosek, o którym mowa w art. 15.3 (Wszczęcie procedury) ust. 2.

2. Jeżeli Strony nie są w stanie wyznaczyć mediatora w ustalonym terminie, każda ze Stron może złożyć wniosek do przewodniczącego Komitetu ds. Handlu lub osoby przez niego delegowanej o wyznaczenie mediatora w drodze losowania z listy kandydatów sporządzonej na mocy art. 14.20 (Listy arbitrów) ust. 2. Przedstawiciel obu Stron są upoważnieni do uczestnictwa przy takim losowaniu.

3. Przewodniczący Komitetu ds. Handlu lub osoba przez niego delegowana wyznacza mediatora w ciągu pięciu dni od złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. Mediator nie jest obywatelem żadnej ze Stron, o ile Strony nie postanowią inaczej.

5. Mediator w bezstronny i przejrzysty sposób pomaga Stronom w osiągnięciu jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych negatywnych skutków dla handlu i inwestycji oraz w opracowaniu wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Postanowienia załącznika 14-B mają zastosowanie odpowiednio do mediatorów. Punkty 4 do 9 i pkt 46 do 49 załącznika 14-A również mają odpowiednio zastosowanie.

ARTYKUŁ 15.5

Zasady dotyczące procedury mediacji

1. W ciągu dziesięciu dni od dnia wyznaczenia mediatora Strona, która wszczęła procedurę mediacji, przedstawia mediatorowi i drugiej Stronie w formie pisemnej szczegółowy opis problemu, a zwłaszcza opis stosowania spornego środka i jego negatywnych skutków dla handlu i inwestycji. W ciągu dwudziestu dni od dnia dostarczenia takiego opisu druga Strona może w formie pisemnej przedstawić swoje komentarze do niego. W opisie lub w komentarzach każda ze Stron może zawrzeć wszelkie informacje, które uzna za istotne.

2. Mediator może podjąć decyzję w sprawie najwłaściwszego sposobu osiągnięcia jasności w odniesieniu do środka i jego możliwych negatywnych skutków dla handlu i inwestycji. Mediator może w szczególności organizować spotkania między Stronami, konsultować się ze Stronami wspólnie lub indywidualnie, zwrócić się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub konsultować się z nimi oraz zapewnić dodatkowe wsparcie, o które wystąpią Strony. Zanim jednak mediator zwróci się o pomoc do odpowiednich ekspertów i zainteresowanych stron lub skonsultuje się z nimi, przeprowadzi on konsultacje ze Stronami.

3. Mediator może zaoferować doradztwo i zaproponować rozwiązanie do rozważenia przez Strony, które mogą zaakceptować lub odrzucić proponowane rozwiązanie lub porozumieć się co do innego rozwiązania. Mediator nie doradza jednak i nie przedstawia uwag w sprawie zgodności spornego środka z niniejsza Umową.

4. Procedura zostaje przeprowadzona na terytorium Strony, do której skierowany był wniosek, lub w innym wspólnie uzgodnionym miejscu lub w każdy inny wspólnie uzgodniony sposób.

5. Strony dokładają starań, by osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w ciągu sześćdziesięciu dni od daty wyznaczenia mediatora. W oczekiwaniu na ostateczne porozumienie Strony mogą rozważyć potencjalne rozwiązania tymczasowe zwłaszcza w sytuacji, gdy środek dotyczy towarów szybko psujących się.

6. Rozwiązanie może zostać przyjęte w drodze decyzji Komitetu ds. Handlu. Każda ze Stron może uzależnić takie rozwiązanie od zakończenia niezbędnych procedur wewnętrznych. Wspólnie uzgodnione rozwiązania są udostępniane publicznie. Wersja dostępna publicznie może jednak nie zawierać informacji uznanych za poufne przez jedną ze Stron.

7. Procedura zostaje zakończona:

a) poprzez przyjęcie przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania, w dniu jego przyjęcia;

b) za obopólną zgodą Stron na jakimkolwiek etapie procedury, z dniem zawarcia takiego porozumienia;

c) poprzez wydanie przez mediatora po konsultacji ze Stronami pisemnego oświadczenia stwierdzającego, że dalsze próby mediacji byłyby bezskuteczne, w dniu wydania takiego oświadczenia; lub

d) poprzez wydanie przez Stronę pisemnego oświadczenia po przeanalizowaniu wspólnie uzgodnionych rozwiązań w ramach procedury mediacji oraz po rozważeniu przez mediatora wszelkich opinii doradczych i proponowanych rozwiązań, w dniu wydania takiego oświadczenia.

SEKCJA B

WDROŻENIE

ARTYKUŁ 15.6

Wdrożenie wspólnie uzgodnionego rozwiązania

1. Jeżeli Strony uzgodniły rozwiązanie, każda ze Stron podejmuje wszelkie środki niezbędne do wdrożenia takiego wspólnie uzgodnionego rozwiązania w uzgodnionym terminie.

2. Wdrażająca Strona informuje drugą Stronę w formie pisemnej o wszelkich krokach lub środkach podjętych w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

3. Na wniosek Stron mediator przedstawia im w formie pisemnej projekt sprawozdania merytorycznego zawierającego streszczenie: (i) środka stanowiącego przedmiot procedur; (ii) przeprowadzanych procedur; oraz (iii) wszelkich wspólnie uzgodnionych rozwiązań stanowiących ostateczny rezultat tych procedur, w tym potencjalnych rozwiązań tymczasowych. Mediator daje Stronom piętnaście dni na przygotowanie uwag do projektu sprawozdania. Po rozpatrzeniu uwag przedstawionych przez Strony w wyznaczonym terminie mediator przekazuje Stronom w ciągu piętnastu dni w formie pisemnej ostateczne sprawozdanie merytoryczne. Sprawozdanie merytoryczne nie zawiera interpretacji postanowień niniejszej Umowy.

SEKCJA C

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 15.7

Związek z kwestią rozstrzygania sporów

1. Mechanizm mediacji stosuje się bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów).

2. Celem procedury nie jest stanowienie podstawy procedur rozstrzygania sporów zgodnie z niniejszą Umową lub jakąkolwiek inną umową. W ramach takich procedur rozstrzygania sporów organ nie bierze pod uwagę, a Strona nie przedstawia jako dowód ani nie opiera się na żadnej z następujących kwestii:

a) stanowiska zajęte przez drugą Stronę w czasie procedury mediacji;

b) fakt, że druga Strona wykazała gotowość do akceptacji rozwiązania w stosunku do środka objętego mediacją; lub

c) rady udzielone lub propozycje złożone przez mediatora.

3. Nie naruszając postanowień art. 15.5 (Zasady dotyczące procedury mediacji) ust. 6 i o ile Strony nie postanowią inaczej, wszystkie etapy procedury, w tym doradztwo lub zaproponowane rozwiązanie, są poufne. Każda ze Stron może jednak podać do wiadomości publicznej informację o toczącej się mediacji.

ARTYKUŁ 15.8

Terminy

Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, można zmienić za obopólnym porozumieniem Stron.

ARTYKUŁ 15.9

Koszty

1. Każda ze Stron ponosi własne wydatki wynikające z udziału w procedurze mediacji.

2. Strony dzielą się równo wydatkami wynikającymi z kwestii organizacyjnych, w tym wynagrodzeniem i kosztami mediatora. Wynagrodzenie mediatora jest zgodne z tym przewidzianym w pkt 10 lit. b) załącznika 14-A.

ARTYKUŁ 15.10

Przegląd

Pięć lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, w świetle zdobytego doświadczenia i rozwoju odpowiedniego mechanizmu w ramach WTO, Strony skonsultują się w sprawie potrzeby wprowadzenia zmian do procedury mediacji.

ROZDZIAŁ SZESNASTY

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

ARTYKUŁ 16.1

Komitet ds. Handlu

1. Strony niniejszym ustanawiają Komitet ds. Handlu obejmujący przedstawicieli Unii oraz Singapuru.

2. Posiedzenia Komitetu ds. Handlu odbywają się co dwa lata na przemian na terenie Unii i w Singapurze lub bez zbędnych opóźnień na wniosek jednej ze Stron. Komitetowi ds. Handlu przewodniczą wspólnie minister handlu i przemysłu Singapuru oraz członek Komisji Europejskiej odpowiedzialny za handel lub ich odpowiedni przedstawiciele. Komitet ds. Handlu uzgadnia harmonogram posiedzeń i ustala swój program.

3. Komitet ds. Handlu:

a) zapewnia właściwe funkcjonowanie niniejszej Umowy;

b) nadzoruje i ułatwia wykonanie i stosowanie niniejszej Umowy oraz wspiera jej cele ogólne;

c) nadzoruje pracę wszystkich specjalnych komitetów, grup roboczych i innych organów powołanych na mocy niniejszej Umowy;

d) rozważa sposoby dalszego zacieśnienia stosunków handlowych między Stronami;

e) nie naruszając postanowień rozdziału czternastego (Rozstrzyganie sporów) i rozdziału piętnastego (Mechanizm mediacji), poszukuje rozwiązań dla problemów, które mogą powstać w obszarach objętych niniejszą Umową, lub rozstrzygania sporów, które mogą wyniknąć w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszej Umowy; oraz

f) rozpatruje wszystkie inne sprawy dotyczące obszaru objętego niniejszą Umową.

4. Komitet ds. Handlu może:

a) podjąć decyzję o utworzeniu lub rozwiązaniu specjalnych komitetów lub przydzielić im obowiązki, z wyjątkiem uprawnień przyznanych specjalnym komitetom w zakresie przyjmowania prawnie wiążących decyzji lub wprowadzania zmian, które mogą zostać zmienione wyłącznie zgodnie z procedurą dotyczącą zmian ustanowioną w art. 16.5 (Zmiany);

b) pozostawać w kontakcie ze wszystkimi zainteresowanymi stronami włącznie z organizacjami sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego;

c) rozważyć zmiany w niniejszej Umowie, lub zmienić postanowienia niniejszej Umowy w przypadkach wyraźnie w niej określonych;

d) przyjąć wykładnię postanowień niniejszej Umowy; która jest wiążąca dla Stron i wszystkich organów utworzonych na mocy niniejszej Umowy, w tym organów arbitrażowych, o których mowa w rozdziale czternastym (Rozstrzyganie sporów);

e) przyjąć decyzje lub wydać zalecenia, jak wskazano w niniejszej Umowie;

f) przyjąć swój regulamin wewnętrzny; oraz

g) podejmować inne, uzgodnione przez Strony działania związane z wykonywaniem swoich funkcji.

5. Komitet ds. Handlu informuje wspólny komitet utworzony na mocy PCA o swojej działalności oraz o działalności swoich specjalnych komitetów, tam gdzie jest to stosowne, na regularnych posiedzeniach wspólnego komitetu.

6. Uznając znaczenie przejrzystości i otwartości, Strony potwierdzają swoje odnośne praktyki uwzględniania opinii społecznej, aby w wykonaniu niniejszej Umowy uwzględnić różne perspektywy.

ARTYKUŁ 16.2

Specjalne komitety

1. Niniejszym pod auspicjami Komitetu ds. Handlu powołuje się następujące specjalne komitety:

a) Komitet ds. Handlu Towarami;

b) Komitet ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (zwany dalej „Komitetem SPS”);

c) Komitet ds. Ceł; oraz

d) Komitet ds. Handlu Usługami, Inwestycji i Zamówień Publicznych.

2. Skład, uprawnienia, zadania oraz, w odpowiednich przypadkach, funkcjonowanie specjalnych komitetów jest określone postanowieniami niniejszej Umowy lub przez Komitet ds. Handlu.

3. O ile nie postanowiono inaczej w niniejszej Umowie specjalne komitety mają posiedzenia zazwyczaj co dwa lata, na właściwym poziomie, na przemian w Unii lub w Singapurze, lub bez zbędnych opóźnień - na wniosek jednej ze Stron lub Komitetu ds. Handlu. Przewodniczą im wspólnie przedstawiciele Singapuru i Unii. Specjalne komitety uzgadniają harmonogram posiedzeń i ustalają swój program.

4. Specjalne komitety informują Komitet ds. Handlu o swoim harmonogramie i programie z odpowiednim wyprzedzeniem przed swoimi posiedzeniami. Na każdym regularnym posiedzeniu Komitetu ds. Handlu przedstawiają mu one sprawozdanie ze swojej działalności. Utworzenie lub istnienie specjalnego komitetu nie stanowi dla Stron przeszkody w przedkładaniu dowolnych spraw bezpośrednio Komitetowi ds. Handlu.

ARTYKUŁ 16.3

Rozwijające się prawo WTO

Jeżeli jakiekolwiek postanowienia Porozumienia WTO, które Strony włączyły do niniejszej Umowy, zostają zmienione, Strony konsultują się ze sobą, poprzez Komitet ds. Handlu, w celu znalezienia wzajemnie satysfakcjonującego rozwiązania, w odpowiednich przypadkach. W wyniku takiego przeglądu Strony mogą, decyzją Komitetu ds. Handlu, wprowadzić odpowiednie zmiany do niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 16.4

Podejmowanie decyzji

1. Strony mogą podejmować decyzje w ramach Komitetu ds. Handlu lub specjalnego komitetu, w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie. Podjęte decyzje są wiążące dla Stron, które są zobowiązane do podjęcia środków niezbędnych do wykonania takich decyzji.

2. Komitet ds. Handlu lub specjalny komitet może wydać odpowiednie zalecenia, przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie.

3. Komitet ds. Handlu lub specjalny komitet opracowuje swoje decyzje i zalecenia za zgodą obu Stron.

ARTYKUŁ 16.5

Zmiany

1. Strony mogą uzgodnić wprowadzenie zmian do niniejszej Umowy. Zmiany wchodzą w życie po wymianie przez Strony pisemnych powiadomień poświadczających, że spełniły one swe odpowiednie mające zastosowanie wymogi prawne i zakończyły procedury, jak ustalono w mechanizmie wprowadzania zmian.

2. Niezależnie od postanowień ust. 1 Strony mogą w ramach Komitetu ds. Handlu lub specjalnego komitetu przyjąć decyzję zmieniającą niniejszą Umowę, przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 16.6

Podatki

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do środków podatkowych w stopniu niezbędnym do nadania mocy prawnej jej postanowieniom.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie ma wpływu na prawa i obowiązki Singapuru lub Unii lub jakiegokolwiek z jej państw członkowskich na mocy jakiejkolwiek umowy podatkowej między Singapurem a Unią lub jakimkolwiek z jej państw członkowskich. W przypadku niezgodności pomiędzy taką umową a niniejszą Umową pierwszeństwo w zakresie dotyczącym niezgodności mają postanowienia takiej umowy. W przypadku umowy podatkowej między Singapurem i Unią lub jednym z jej państw członkowskich właściwe organy na mocy tej umowy ponoszą wyłączną odpowiedzialność za wspólne ustalenie czy istnieje niezgodność między niniejszą Umową a taką umową.

3. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronom wprowadzania lub utrzymywania jakiegokolwiek środka podatkowego stosującego rozróżnienie między podatnikami na podstawie racjonalnych kryteriów, takie jak między podatnikami znajdującymi się w odmiennej sytuacji, w szczególności pod względem ich miejsca zamieszkania lub miejsca, gdzie inwestują swój kapitał[1].

4. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia wprowadzenia lub stosowania jakiegokolwiek środka mającego na celu zapobieganie unikaniu lub uchylaniu się od płacenia podatków wynikających z dotyczących podatków postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowywania lub innych porozumień podatkowych lub krajowego prawodawstwa podatkowego.

[1] Dla większej przejrzystości należy zaznaczyć, że Strony wspólnie uznają, że żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia wprowadzenia jakiegokolwiek środka podatkowego mającego na celu opiekę społeczną, zdrowie publiczne lub inne cele społeczne albo stabilność makroekonomiczną lub korzyści podatkowe związane z miejscem rejestracji przedsiębiorstwa, a nie z obywatelstwem osoby będącej właścicielem przedsiębiorstwa. Środki podatkowe mające na celu stabilność makroekonomiczną są środkami wprowadzanymi w reakcji na zmiany i trendy gospodarki krajowej oraz mają na celu zaradzenie lub zapobieganie zaburzeniom równowagi systemowej, które poważnie zagrażają stabilności gospodarki krajowej.

5. a) Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie uniemożliwia Singapurowi wprowadzania lub utrzymywania środków podatkowych, które są niezbędne, aby chronić jego nadrzędne interesy porządku publicznego wynikające ze szczególnych ograniczeń związanych z dostępną przestrzenią.

b) Singapur powiadomi Unię natychmiast po wprowadzeniu takich środków, które niezwłocznie staną się przedmiotem konsultacji w ramach Komitetu ds. Handlu w celu osiągnięcia porozumienia.

c) Jeżeli takie środki mają wpływ na ogólną równowagę zobowiązań uzgodnionych między Stronami w niniejszej Umowie, Strony mogą, decyzja Komitetu ds. Handlu, zmienić wykaz szczegółowych zobowiązań Stron uwzględniając takie środki.

ARTYKUŁ 16.7

Rachunek bieżący i przepływy kapitału

1. Strony zezwalają na dokonywanie, w walucie w pełni wymienialnej[1] i zgodnie z postanowieniami art. VIII statutu Międzynarodowego Funduszu Walutowego, wszelkich płatności i transferów na rachunku bieżącym w ramach bilansu płatniczego między Stronami w odniesieniu do transakcji objętych zakresem niniejszej Umowy.

[1] „Waluta w pełni wymienialna” oznacza walutę, która znajduje się w szerokim obrocie na międzynarodowych rynkach walut obcych i jest powszechnie stosowana w międzynarodowych transakcjach.

2. Strony prowadzą wzajemne konsultacje mające na celu ułatwienie przepływu kapitału między nimi w zakresie objętym niniejszą Umową, w szczególności w odniesieniu do stopniowej liberalizacji rachunków kapitałowych i finansowych w celu wspierania stabilnych i bezpiecznych ram dla długoterminowych inwestycji.

ARTYKUŁ 16.8

Państwowe fundusze majątkowe

Każda ze Stron zachęca swoje państwowe fundusze majątkowe do przestrzegania powszechnie przyjętych zasad i praktyk - zasad z Santiago.

ARTYKUŁ 16.9

Ograniczenia ochrony bilansu płatniczego

1. W przypadku gdy Strona napotyka poważne trudności w zakresie bilansu płatniczego i finansów zagranicznych lub jest tym zagrożona, może wprowadzić lub utrzymać środki ograniczające w odniesieniu do przepływów finansowych, płatności lub transferów dotyczących handlu towarami i usługami oraz zakładania przedsiębiorstw.

2. Strony dokładają starań, by uniknąć stosowania środków ograniczających, o których mowa w ust. 1. Wszelkie środki ograniczające wprowadzone lub utrzymywane zgodnie z niniejszym artykułem są niedyskryminujące, obowiązują przez ograniczony czas i nie wykraczają poza to, co jest konieczne do naprawienia sytuacji w zakresie bilansu płatniczego i finansów zagranicznych. Są one zgodne odpowiednio z warunkami określonymi w Porozumieniu WTO i ze statutem Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

3. Każda ze Stron utrzymująca lub wprowadzająca środki ograniczające lub zmiany do nich, niezwłocznie powiadamia druga Stronę o takich działaniach.

4. W przypadku przyjęcia lub utrzymywania ograniczeń niezwłocznie odbywają się konsultacje w ramach Komitetu ds. Handlu. Konsultacje takie poddadzą ocenie sytuację bilansu płatniczego zainteresowanej Strony oraz ograniczenia wprowadzone i utrzymywane zgodnie z niniejszym artykułem, mając na względzie takie czynniki jak, między innymi:

a) istota i zakres trudności w zakresie bilansu płatniczego i finansów zagranicznych;

b) zewnętrzne warunki gospodarcze i handlowe; lub

c) alternatywne środki naprawcze, które mogą być dostępne.

Konsultacje dotyczą zgodności wszelkich środków ograniczających z ust. 1 i 2. Wszystkie wyniki ustaleń dotyczących statystyk i stanów faktycznych związanych z innymi kwestiami, przedstawione przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy, odnoszące się do walut obcych, rezerw monetarnych i bilansu płatniczego, są przyjmowane jako takie, a wnioski oparte są na ocenie MFW dotyczącej bilansu płatniczego i finansów zagranicznych Strony zainteresowanej.

ARTYKUŁ 16.10

Tymczasowe środki ochronne w zakresie przepływów finansowych i płatności

1. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach związanych z poważnymi trudnościami w funkcjonowaniu polityki gospodarczej i pieniężnej lub polityki kursowej którejkolwiek ze Stron, bądź też zagrożenia takimi trudnościami, zainteresowana Strona może wprowadzić tymczasowe środki ochronne w odniesieniu do przepływów finansowych, płatności lub transferów. Środki takie są absolutnie niezbędne, okres ich obowiązywania nie przekracza w żadnym wypadku sześciu miesięcy[1] i nie stanowią one narzędzia służącego arbitralnemu lub nieuzasadnionemu wprowadzaniu różnic między Stroną a podmiotem niebędącym Stroną w podobnych sytuacjach.

2. Strona wprowadzająca środki ochronne informuje drugą Stronę niezwłocznie oraz przedstawia jak najszybciej harmonogram ich znoszenia.

ARTYKUŁ 16.11

Wyjątki ze względów bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie jest interpretowane jako:

a) wymagające od którejkolwiek ze Stron dostarczenia informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa;

[1] Stosowanie środków ochronnych można rozszerzyć poprzez ich formalne ponowne wprowadzenie w przypadku dalszego występowania wyjątkowych okoliczności i po poinformowaniu drugiej Strony o wdrożeniu proponowanego formalnego ponownego wprowadzenia.

b) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron przeprowadzenie jakiegokolwiek działania uznanego przez nią za niezbędne dla ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:

(i) odnoszącego się do produkcji lub handlu bronią, amunicją i sprzętem wojskowym oraz do handlu innymi towarami i materiałami oraz do działalności gospodarczych, które są prowadzone bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrzenia obiektów wojskowych;

(ii) odnoszącego się do świadczenie usług prowadzonego bezpośrednio lub pośrednio dla celów zaopatrzenia obiektów wojskowych;

(iii) odnoszącego się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub

(iv) podjętego w czasie wojny lub w obliczu innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych lub w celu ochrony krytycznej infrastruktury publicznej (odnosi się to do infrastruktury energetycznej, wodnej lub komunikacyjnej zapewniającej podstawowe towary i usługi ogółowi społeczeństwa) przed celowymi próbami jej zniszczenia lub zakłócenia.

c) uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron podejmowanie działań w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ARTYKUŁ 16.12

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie jest interpretowane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób jest sprzeczne z interesem publicznym lub które mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych.

2. W przypadku gdy Strona przedkłada Komitetowi ds. Handlu lub specjalnym komitetom informacje, które są uważane za poufne zgodnie z jej prawem i regulacjami, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, o ile Strona przedkładająca informacje nie postanowi inaczej.

ARTYKUŁ 16.13

Wejście w życie

1. Strony zatwierdzają niniejszą Umowę zgodnie z własnymi procedurami.

2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca, po którym Strony wymienią pisemne powiadomienia poświadczające, że wypełniły swoje odpowiednie obowiązujące procedury i wymogi prawne dotyczące wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony mogą uzgodnić inny termin.

3. Powiadomienia są przesyłane do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz do Dyrektora Departamentu ds. Ameryki Północnej i Europy w Ministerstwie Handlu i Przemysłu Singapuru lub do organów będących ich następcami.

ARTYKUŁ 16.14

Czas obowiązywania

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

2. Każda ze Stron może pisemnie powiadomić drugą Stronę o swoim zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy.

3. Wypowiedzenie niniejszej Umowy staje się skuteczne po upływie sześciu miesięcy od powiadomienia na mocy ust. 2.

4. W ciągu 30 dni od dostarczenia powiadomienia na mocy ust. 2, każda ze Stron może wezwać do przeprowadzenia konsultacji dotyczących tego, czy wypowiedzenie jakichkolwiek postanowień niniejszej Umowy powinno nastąpić w późniejszym terminie, niż ustalono w ust. 2. Konsultacje zaczynają się w ciągu 30 dni od dostarczenia Stronie odpowiedniego wniosku.

ARTYKUŁ 16.15

Wypełnianie zobowiązań

Strony wprowadzają wszelkie ogólne lub szczególne środki wymagane w celu wypełnienia ich zobowiązań w ramach niniejszego Umowy. Dopilnowują one osiągnięcia celów określonych w niniejszej Umowie.

ARTYKUŁ 16.16

Brak bezpośredniego stosowania

Dla większej przejrzystości, żadne z postanowień niniejszej Umowy nie jest interpretowane jako przyznające prawa lub nakładające obowiązki na osoby, inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie międzynarodowego prawa publicznego.

ARTYKUŁ 16.17

Załączniki, dodatki, wspólne deklaracje,
protokoły i uzgodnienia

Załączniki, dodatki, wspólne deklaracje, protokoły i uzgodnienia do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

ARTYKUŁ 16.18

Stosunek do innych umów

1. Niniejsza Umowa jest integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych Umową o partnerstwie i współpracy oraz stanowi część wspólnych ram instytucjonalnych. Jest ona umową szczegółową wprowadzającą w życie postanowienia dotyczące handlu określone w Umowie o partnerstwie i współpracy.

2. Dla większej przejrzystości Strony zgadzają się, że żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wymaga od nich działania w sposób niezgodny z ich zobowiązaniami w ramach WTO.

ARTYKUŁ 16.19

Przyszłe przystąpienia do Unii

1. Unia powiadamia niezwłocznie Singapur o każdym wniosku w sprawie przystąpienia państwa trzeciego do Unii.

2. Podczas negocjacji w sprawie przystąpienia między Unią a państwem kandydującym, Unia stara się:

a) przekazać, na wniosek Singapuru, oraz w możliwym zakresie, wszelkie informacje dotyczące kwestii objętych niniejszą Umową; oraz

b) uwzględnić wszelkie wyrażone obawy.

3. Unia informuje Singapur, tak szybko jak jest to możliwe, o wynikach negocjacji dotyczących przystąpienia z państwem kandydującym oraz powiadamia Singapur o wejściu w życie przystąpienia do Unii.

4. W ramach Komitetu ds. Handlu i z wystarczającym wyprzedzeniem przed datą przystąpienia państwa trzeciego do Unii, Strony analizują wpływ takiego przystąpienia na niniejszą Umowę. Strony mogą, decyzją Komitetu ds. Handlu, wprowadzić wszelkie konieczne dostosowania lub uzgodnienia przejściowe.

ARTYKUŁ 16.20

Terytorialny zakres stosowania

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie:

a) w przypadku Unii - do terytoriów, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej na warunkach określonych w tych traktatach; oraz

b) w przypadku Singapuru - do jego terytorium.

Odniesienia do „terytorium” zawarte w niniejszej Umowie są rozumiane w taki sposób, chyba że wyraźnie zaznaczono inaczej.

2. W odniesieniu do postanowień dotyczących traktowania taryfowego towarów niniejsza Umowa ma również zastosowanie do części obszaru celnego Unii nieobjętych ust. 1 lit. a).

ARTYKUŁ 16.21

Teksty autentyczne

Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym każdy z tych tekstów jest na równi autentyczny.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Załączniki i dodatki do rozdziału drugiego	
Załącznik 2-A	Znoszenie ceł
Dodatek 2-A-1	Taryfa celna Singapuru
Dodatek 2-A-2	Taryfa celna Unii
Załącznik do dodatku 2-A-2	Taryfa celna Unii - Pozycje taryfowe
Załącznik 2-B	Pojazdy silnikowe i ich części
Załącznik 2-C	Produkty farmaceutyczne i wyroby medyczne
Załącznik i dodatki do rozdziału czwartego	
Załącznik 4-A	Elektronika
Dodatek 4-A-1	Zakres
Dodatek 4-A-2	Kategorie produktów
Dodatek 4-A-3	Definicje
Załączniki do rozdziału piątego	
Załącznik 5-A	Właściwe organy
Załącznik 5-B	Wymogi i postanowienia dotyczące zatwierdzania przedsiębiorstw w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego
Załączniki i dodatki do rozdziału ósmego	
Załącznik 8-A	Wykaz szczegółowych zobowiązań Unii
Dodatek 8-A-1	Unia - Wykaz szczegółowych zobowiązań zgodnie z art. 8.7 (Wykaz szczegółowych zobowiązań)
Dodatek 8-A-2	Unia - Wykaz szczegółowych zobowiązań zgodnie z art. 8.12 (Wykaz szczegółowych zobowiązań)

Dodatek 8-A-3	Unia - Wykaz szczegółowych zobowiązań zgodnie z art. 8.15 (Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż) oraz 8.16 (Sprzedawcy usług biznesowych)
Załącznik 8-B	Wykaz szczegółowych zobowiązań Singapuru
Dodatek 8-B-1	Singapur - Wykaz szczegółowych zobowiązań
Dodatek 8-B-2	Singapur - Wykaz szczegółowych zobowiązań - Dodatek dotyczący usług finansowych
Załączniki do rozdziału dziewiątego	
Załącznik 9-A	Podmioty na szczeblu centralnym zamawiające zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy
Załącznik 9-B	Podmioty na szczeblu regionalnym i lokalnym zamawiające zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy
Załącznik 9-C	Służby użyteczności publicznej i inne podmioty zamawiające zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy
Załącznik 9-D	Towary
Załącznik 9-E	Usługi
Załącznik 9-F	Koncesje na roboty i usługi budowlane
Załącznik 9-G	Ogólne uwagi i odstępstwa od postanowień art. 9.4 (Zasady ogólne)
Załącznik 9-H	Środki publikacji
Załącznik 9-I	Partnerstwa publiczno-prywatne
Załączniki do rozdziału dziesiątego	
Załącznik 10-A	Wykaz nazw, które mają być stosowane do ochrony jako oznaczenia geograficzne na terytorium każdej ze stron
Załącznik 10-B	Chronione oznaczenia geograficzne
Załącznik do rozdziału jedenastego	
Załącznik 11-A	Zasady mające zastosowanie do innych subsydiów

Załączniki do rozdziału czternastego	
Załącznik 14-A	Regulamin postępowania arbitrażowego
Załącznik 14-B	Kodeks postępowania arbitrów i mediatorów
Protokół	
Protokół 1	dotyczący definicji pojęcia „produktów pochodzących” oraz metod współpracy administracyjnej (obejmuje załączniki i wspólne deklaracje)
Uzgodnienia	
Uzgodnienie 1	W związku z art. 16.6 (Podatki)
Uzgodnienie 2	W związku z wynagrodzeniem arbitrów
Uzgodnienie 3	Dodatkowe postanowienia związane z cłami
Uzgodnienie 4	Wzajemne uznawanie programów dotyczących upoważnionych przedsiębiorców
Wspólna deklaracja	dotycząca unii celnych